

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ

ΤΕΝΤΖΟΓΛΙΔΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΠΙΣΙΜΙΣΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. “Εξορκίζοντας τα ΜΜΕ” , Δημήτρης Τσαρδάκης, Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 67-77, 91-100
2. “Κοινωνιολογία των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας” , Μελίνα Σεραφετινίδου, Εκδόσεις κοινωνική και ανθρωπολογική βιβλιοθήκη- Gutenberg, σελ. 331-332, 337-338
3. “Παγκόσμια επικοινωνία και Πολιτισμικές ταυτότητες” , Κωνσταντίνος Βρύζας, Εκδόσεις βιβλιοθήκη κοινωνικής επιστήμης και κοινωνικής πολιτικής- Gutenberg, σελ. 42-50, 161-167
4. “Επιθεώρηση της Υγείας” , Διμηνιαίο Επιστημονικό Περιοδικό του Υγειονομικού Τομέα, Τόμος 6, Τεύχος 4 (35), σελ. 27(216), 55(247)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
1.1 Ορισμοί, εξέλιξη και κίνητρα μετανάστευσης	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
2.1 Ιστορική Αναδρομή	9
2.1.1 Προπολεμική μετανάστευση	9
2.1.2 Μεταπολεμική μετανάστευση	12
2.2 Αίτια της ματανάστευσης	21
2.2.1 Προσελκυστικοί παράγοντες εισροής των ξένων στην Ελλάδα	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
3.1 Εισαγωγή στη νομιμοποίηση	25
3.2 Η εισροή παράνομων οικονομικών μεταναστών	27
3.3 Οι παράνομοι μετανάστες και η σχέση τους με την απασχόληση	29
3.4 Η διαδικασία νομιμοποίησης παράνομων αλλοδαπών	32
3.4.1 Ο Νόμος 1975 / 4 – 12 – 1991	32
3.4.2 Ο Νόμος 2910 / 2 – 5 – 2001	36
3.5 Λόγοι διαμόρφωσης της πολιτικής	41
3.6 Λόγοι μη νομιμοποίησης	43
3.7 Συνέπειες της νομιμοποίησης	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
4.1 Το προφίλ των μεταναστών	49
4.1.1 Η υπηκοότητα των μεταναστών	51
4.1.2 Το φύλο των μεταναστών	57

4.1.3 Χωροθέτηση σε Περιφέρειες και Νομούς	62
4.1.4 Η ηλικιακή σύνθεση, η οικογενειακή κατάσταση και το εκπαιδευτικό προφίλ των μεταναστών	83
4.1.5 Η ειδικότητα και κλάδος οικονομικής δραστηριότητας των μεταναστών	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
5.1 Η αντιμετώπιση των μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία	92
5.2 Έρευνες σχετικές με την ένταξη των μεταναστών	97
5.3 Οικονομικοί μετανάστες και ο εθνικός τουρισμός	100
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	
6.1 Αποτελέσματα της μετανάστευσης	102
6.1.1 Οικονομικά αποτελέσματα	102
6.1.2 Κοινωνικά, δημογραφικά και πολιτισμικά αποτελέσματα	110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	
7.1 Η εξέλιξη των δαπανών υγείας	113
7.2 Δαπάνες ανασφάλιστων – οικονομικά αδύνατων – απόρων	115
7.3 Εφαρμογή Εγκυκλίου 13/7/2000	117
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	120
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	123
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	125

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως φαινόμενο και ως διαδικασία, η μετανάστευση σφράγισε την Ελλάδα και την Ευρώπη και συνέβαλε αποφασιστικά στην διαμόρφωση της κοινωνικής, δημογραφικής, οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής πραγματικότητας της εποχής μας. Από την άλλη μεριά, το μεταναστευτικό φαινόμενο και οι μεταναστευτικές διαδικασίες αναφέρονται σε συγκεκριμένες οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές κ.λ.π. συνθήκες. Όταν οι συνθήκες αυτές αλλάζουν, τόσο το φαινόμενο όσο και η διαδικασία της μετανάστευσης μεταβάλλονται.

Η διαγραφόμενη μεταλλαγή του φαινομένου της μετανάστευσης δεν μειώνει την σημασία της μελέτης των χαρακτηριστικών, των αιτιών και των επιπτώσεων που αυτό παρουσιάζει. Και αυτό για δύο κυρίως λόγους, πρώτον, γιατί το φαινόμενο αυτό και η δυναμική του έχουν ήδη γίνει αναπόσπαστο μέρος των κοινωνιών που αυτό αφορά και, δεύτερον, γιατί οι εμπειρίες που συνδέονται με το μεταναστευτικό φαινόμενο αποτελούν αναμφίβολα και για μακρό χρονικό διάστημα, καθοριστικό στοιχείο των εξελίξεων και των καταστάσεων που αυτές διαμορφώνουν. Παραμένει έτσι επίκαιρη η μελέτη του μεταναστευτικού φαινομένου, προκειμένου να επισημανθεί η σπουδαιότητά του, για την πρόβλεψη, την αντιμετώπιση και την αξιοποίηση των καινούριων εξελίξεων που δημιουργούνται.

Η εργασία αυτή περιλαμβάνει επτά κεφάλαια. Στην αρχή γίνεται μια ιστορική αναφορά στην εξέλιξη της μετανάστευσης μέσα στο χρόνο, και κατόπιν γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων αιτιών του φαινομένου. Στη συνέχεια περιγράφεται η διαδικασία νομιμοποίησης των αλλοδαπών, καθώς επίσης και ποιες είναι οι ακόλουθες συνέπειες για τους ίδιους αλλά και για τον τόπο. Στο Κεφάλαιο 4 εκθέτονται ορισμένα στοιχεία που εκφράζουν τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού των μεταναστών και στατιστικά δεδομένα. Στο επόμενο Κεφάλαιο γίνεται αναφορά στον τρόπο ένταξης των μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία και την αντιμετώπισή τους από το κοινωνικό περιβάλλον, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτισμικές συνέπειες του φαινομένου της μετανάστευσης. Τέλος,

εκθέτουμε τα στοιχεία που προσκομίσαμε από διάφορα Νοσοκομεία όσον αφορά το κόστος της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των αλλοδαπών.

Η σχετική προς το θέμα ελληνική βιβλιογραφία είναι περιορισμένη, δεδομένου ότι στην Ελλάδα έχουμε να κάνουμε κυρίως με παράνομους μετανάστες, με αποτέλεσμα τα διαθέσιμα στοιχεία να είναι κι αυτά περιορισμένα και να αφορούν ένα συγκεκριμένο τμήμα του μεταναστευτικού πληθυσμού. Συμπληρωματικά σ' αυτό προστίθεται και το γεγονός ότι το φαινόμενο της μετανάστευσης προς την Ελλάδα είναι σχετικά νέο.

Σε αυτό το σημείο, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις ακόλουθες υπηρεσίες, τη Δ/ση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας (Υ.Υ.Π.), τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.), το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθηνών (Ε.Κ.Α.), τη Νομαρχία Μεσσηνίας, το Διαπολιτιστικό Κέντρο Αθήνας «ΠΥΞΙΣ» και τους Διοικητικούς Διευθυντές του Γενικού Νομαρχιακού Νοσοκομείου Καλαμάτας, του Γενικού Περιφερειακού Νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» και του Γενικού Κρατικού Νίκαιας που μας βοήθησαν δίνοντας μας πληροφορίες και στατιστικά στοιχεία για την διεκπεραίωση της εργασίας μας.

Τέλος, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ιδιαίτερες ευχαριστίες μας στον εισηγητή καθηγητή μας κ. Θεόδωρο Πισιμίση που μας καθοδηγούσε καθ' όλη τη διάρκεια της πτυχιακής εργασίας μας, καθώς επίσης και στους γονείς μας που μας συμπαραστάθηκαν όλο αυτό το χρονικό διάστημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Ορισμοί – Εξέλιξη και κίνητρα για μετανάστευση

Στις κοινωνικές επιστήμες ο όρος *μετανάστευση* δηλώνει γενικά κάθε μετακίνηση για μόνιμη ή ημιμόνιμη μετεγκατάσταση ατόμων ή ομάδων. Στην ειδική επιστημονική βιβλιογραφία γίνεται διαρκώς διάκριση ανάμεσα σε εσωτερική και σε εξωτερική μετανάστευση, σε ακούσια και σε αναγκαστική, σε πρωτογενή και δευτερογενή, σε πλήρη και σε μερική, σε συντηρητική και σε καινοτόμο, σε βραχυχρόνια και σε μακροχρόνια.

Η εσωτερική μετανάστευση αναφέρεται στη μετακίνηση μέσα στα όρια μιας και της αυτής χώρας (π.χ. αστυφιλία) και η εξωτερική ή διεθνής καλύπτει τις μετακινήσεις κατοίκων μιας χώρας πέρα από τα σύνορά της (R. Mayo-Smith). Άλλοι συγγραφείς έχουν διακρίνει τη *διηπειρωτική* και την *ενδοηπειρωτική* μετανάστευση, όπως ο A.M. Σώντερς (A.M. Sounders), και άλλοι ασχολήθηκαν με τον προσδιορισμό των στοιχείων του φαινομένου, ρίχνοντας το βάρος άλλοτε στην *πρόθεση* εκείνου που ταξιδεύει και άλλοτε στο *πραγματικό στοιχείο της μετεγκατάστασης*.

Η *ακούσια* και η *αναγκαστική* μετανάστευση αφορά εκείνους τους πληθυσμούς που μετακινήθηκαν βίαια έξω από την περιοχή τους, αλλά εγκαταστάθηκαν από τους διώκτες τους σε ειδικά στρατόπεδα ή άλλους περιορισμένους χώρους, (J.Isaac). Ο ίδιος συγγραφέας προτείνει τον όρο *ατελής μετανάστευση*.

Η πρωτογενής μετανάστευση καλύπτει τις μετακινήσεις εκείνες των πληθυσμών που αποβλέπουν στην κατάληψη παρθένων και μη κατοικούμενων εδαφών, ενώ η δευτερογενής προϋποθέτει επαφή εκείνου που μεταναστεύει με γηγενή πληθυσμό. Για το λόγο αυτό η πρωτογενής μετανάστευση δεν συνεπάγεται ουσιαστικά προβλήματα προσαρμογής για τους μετανάστες. Οι δευτερογενείς μεταναστεύσεις, διαφέρουν από πολλές απόψεις σε σύγκριση με τις πρωτογενείς. Είναι βραδύτερου ρυθμού, για το λόγο ότι η αντίδραση που συναντούν παίρνει μορφή αντίστασης μιας εθνότητας

εναντίον των νεοεγκατεστημένων. Οι μεταναστεύσεις αυτής της μορφής έχουν κάτι αφύσικο και συνοδεύονται συνήθως από βία, η οποία καταλήγει είτε στη συγχώνευση του παλαιού και του νέου πληθυσμού είτε στην εξαφάνιση του ενός από τους δύο σύμφωνα με το συγγραφέα Robert Gordon Latham.

Η *συντηρητική* και η *καινοτόμος* μετανάστευση, αναφέρεται ανάλογα με τις επιπτώσεις που η μετανάστευση προκαλεί στο οικονομικό και στο κοινωνικό οικοδόμημα των χωρών μετεγκατάστασης των μεταναστών. Κατά τον συγγραφέα W Petersen, το φαινόμενο της μετανάστευσης αποτελεί σήμερα απλή εκδήλωση του φαινομένου του «ουρμπανισμού» (αστικοποίησης), ανεξάρτητα από το αν αυτός, απίστευτα, περιλαμβάνει μετακινήσεις άλλοτε πέρα από τα σύνορα και άλλοτε μέσα στα όρια της χώρας.¹

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμη η αποσαφήνιση των εννοιών **πρόσφυγας**, **μετανάστης**, **οικονομικός μετανάστης** και **μειονότητας** και αυτό γιατί σε ορισμένες περιπτώσεις οι όροι αυτοί είναι ασαφείς.

- **Πρόσφυγας** είναι κάθε πρόσωπο, άνδρας ή γυναίκα, εκριζωμένο βίαια από την πατρίδα του, το οποίο έχει διαβεί τα σύνορα της σε ακούσια αποδημία και έχει στερηθεί την προστασία των αρχών στις οποίες υπαγόταν. Η δίωξη μπορεί να γίνει για λόγους φυλετικής προέλευσης, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων κ.α.
- **Μετανάστης** είναι κάθε πρόσωπο το οποίο εγκαταλείπει οικειοθελώς τη χώρα του με σκοπό να εγκατασταθεί αλλού, για λόγους αλλαγής περιβάλλοντος ή περιπέτειας ή προσωπικούς λόγους. Όταν ωθείται από οικονομικά κίνητρα είναι **οικονομικός μετανάστης**.²
- **Μειονότητα** είναι μια ομάδα προσώπων τα οποία εξαιτίας των φυσικών ή πολιτιστικών χαρακτηριστικών τους, τα ξεχωρίζουν τα άλλα μέλη της κοινωνίας στην οποία ζουν και τα μεταχειρίζονται διαφορετικά και άνισα και

¹ ΠΑΠΥΡΟΣ- LAROUSSE- BRITANNICA

² ως άνω

τα οποία ως εκ τούτου θεωρούν τον εαυτό τους αντικείμενο συλλογική διάκρισης εις βάρος τους.(κοιν. Λούις Ουίθ).³

Στην εργασία αυτή θα μας απασχολήσει η σύγχρονη *νεωτερική εξωτερική μετανάστευση*. Με τον όρο «σύγχρονη μετανάστευση» αναφερόμαστε σ' εκείνη τη «μεταβολή του τόπου εγκατάστασης ενός ατόμου ή ενός κοινωνικού συνόλου» που παρατηρείται στα πλαίσια της σύγχρονης βιομηχανικής εποχής.⁴ Με τον όρο «νεωτερική μετανάστευση» αναφερόμαστε, καταρχήν, στην σύγχρονη μετανάστευση που συνδέεται απολύτως με την εκβιομηχάνιση. Η σύγχρονη νεωτερική μετανάστευση είναι συνάρτηση της κοινωνικο-οικονομικής ανάπτυξης που η εκβιομηχάνιση συνεπάγεται και ταυτίζεται με την μεταβολή του τόπου εγκατάστασης του εργατικού δυναμικού, γι' αυτό και μπορεί να είναι εποχιακή και εκούσια μετανάστευση.⁵

Εξελίξεις της μετανάστευσης

Η αρχή της τελευταίας δεκαετίας του αιώνα μας χαρακτηρίζεται από εξελίξεις που ήδη διαμορφώνουν και, πάντως, διαγράφουν μια μεταναστευτική πραγματικότητα διαφορετική από αυτήν που η Ευρώπη γνώρισε. Στις εξελίξεις αυτές περιλαμβάνονται:

α) Η ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων στα πλαίσια της διευρυμένης (και διευρυνόμενης) αγοράς εργασίας της Ενωμένης Ευρώπης.

β) Οι μεταβολές που παρατηρούνται στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης. Πρόκειται για μεταβολές που ενδεχομένως οδηγούν μεταξύ των άλλων και στην θέσπιση των κανόνων της αγοράς στις χώρες αυτές, πράγμα που μεταβάλλει την μετακίνηση του εργατικού δυναμικού.

γ) Η ένωση των δύο Γερμανιών και η μεταβολή του σκηνικού των αναγκών, των προτεραιοτήτων αλλά και των δυνατοτήτων της κατεξοχόν χώρας υποδοχής της Δυτικής Ευρώπης.

³ Δ.Γ.Τσαούσης, *Η κοινωνία μας Οργάνωση, Λειτουργία, Δυναμική*, σ.175

⁴ Ο όρος «σύγχρονη» έχει χρησιμοποιηθεί προκειμένου να χαρακτηρίσει την μεταπολεμική ενδοευρωπαϊκή μετανάστευση, σε αντιδιαστολή με την «παραδοσιακή» υπερπόντια. Α.Μ. Μουσοπούρου. «Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη», σ.16.

⁵ Α. Μ. Μουσοπούρου. «Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη» σ.16-17.

δ) Το ογκούμενο πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης προς τις χώρες της Ευρώπης από χώρες του Τρίτου Κόσμου (ιδιαίτερα της Ασίας και έπειτα της Αφρικής). Το πρόβλημα αυτό, εκτός από τις κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές επιπτώσεις θέτει σε δοκιμασία θεμελιώδεις θεσμούς και αξίες σύγχρονων αναπτυγμένα κοινωνιών.

Η δυναμική της μετανάστευσης. Κίνητρα για μετανάστευση.

Υπάρχουν δύο επιχειρήματα επεξήγησης της μετανάστευσης. Το πρώτο επιχειρήμα είναι ότι ο άνθρωπος μεταναστεύει γιατί είναι νομάς από τη φύση του και το δεύτερο επιχειρήμα είναι ότι ο άνθρωπος τείνει από τη φύση του προς τη μόνιμη εγκατάσταση, παραμένοντας καθηλωμένος μέχρις ότου κάποια δύναμη τον παρακινήσει να μετακινηθεί. Οι δύο αυτές απόψεις αντικρούονται με αποτέλεσμα το φαινόμενο της μετανάστευσης να απαιτεί περαιτέρω ερμηνεία, που αναζητείται στις έννοιες της «ώθησης» και της «προσέλκυσης». Οι μετανάστες μπορεί να ωθήθηκαν προς μετανάστευση από συνθήκες που επικρατούν στον τόπο καταγωγής τους -π.χ. από εξάντληση των φυσικών πηγών- ή, αντίθετα, μπορεί να προσελκύστηκαν από πλεονεκτήματα που παρουσιάζει ο τόπος προορισμού τους -π.χ. καλύτερες ευκαιρίες εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι παράγοντες ώθησης επαρκούν για να προκαλέσουν μετανάστευση (όπως στην περίπτωση λιμού). Σε άλλες, αποκλειστικά υπεύθυνοι για τη μετανάστευση είναι οι παράγοντες έλξης (π.χ. ο πυρετός του χρυσού). Στις περισσότερες περιπτώσεις, ωστόσο, ρόλο στη μετανάστευση παίζουν τόσο παράγοντες ώθησης όσο και παράγοντες έλξης.

Από τη δεκαετία του '80 ιδιαίτερα η Ελλάδα από χώρα προέλευσης μεταναστών μετατράπηκε σε χώρα υποδοχής. Η πλειοψηφία των λαθρομεταναστών που έρχονται στην Ελλάδα προέρχεται από γειτονικές χώρες με χαμηλότερο βιοτικό επίπεδο, υψηλό δείκτη ανεργίας, πολιτικές διώξεις, πολέμους κ.λ.π. Η κατάρρευση των καθεστώτων στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης συνέβαλε στις αρχές της δεκαετίας του '90 στην έξαρση του φαινομένου. Υπολογίζεται ότι περίπου 700.000 μετανάστες ζουν και κινούνται στην ελληνική επικράτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Ιστορική αναδρομή

Η σύγχρονη μετανάστευση, μόνιμη ή προσωρινή ή και εποχιακή⁶, συνίσταται στην μετακίνηση ατόμων ή ομάδων όχι απλώς από αναπτυσσόμενες προς αναπτυγμένες χώρες, αλλά και από μη αναπτυγμένες βιομηχανικά προς βιομηχανικές χώρες. Αυτό, όμως, δεν θα μπορούσε να συμβαίνει ταυτόχρονα στις διάφορες χώρες. Είναι λοιπόν επόμενο, τα μεταναστευτικά ρεύματα που διαμορφώνονται να αλλάζουν κατεύθυνση και να διαφοροποιούνται ως προς την σύνθεση και τα χαρακτηριστικά τους ανάλογα με την εξέλιξη των αναγκών των επιμέρους χωρών (υποδοχής και αποστολής) αλλά και ανάλογα με τη διεθνή συγκυρία.

Με επίκεντρο την Ευρώπη, μπορούμε να κατατάξουμε τις μεταναστεύσεις σε ενδοηπειρωτικές ή ενδοευρωπαϊκές και σε διηπειρωτικές ή υπερπόντιες. Ακόμα μπορούμε να διακρίνουμε τις μεταναστεύσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν και σε εκείνες που πραγματοποιήθηκαν μετά τον ΄Β Παγκόσμιο Πόλεμο, οπότε τα χαρακτηριστικά και η εξέλιξή τους αναφέρονται προπολεμικά και μεταπολεμικά.

2.1.1 Προπολεμική μετανάστευση.

Ενδοευρωπαϊκή. Η προπολεμική ενδοευρωπαϊκή (εξωτερική) μετανάστευση χαρακτηρίζεται, πρώτον, από τις εκτεταμένες εποχιακές μεταναστεύσεις και, δεύτερον, από τις εκτεταμένες αναγκαστικές μετακινήσεις πληθυσμών που ακολούθησαν την Μικρασιατική καταστροφή.⁷ Όπως αναφέρει ο Γ. Σιάμπος, ο αριθμός των προσφύγων που εισέρευσαν στην Ελλάδα υπολογίζεται σε 1.250.000 άτομα. Πρόκειται για ένα πλήθος ανθρώπων που μπορεί να χαρακτηριστεί ως τεράστιο και απόλυτο κυρίως

⁶ Παρά το γεγονός ότι οι ορισμοί ποικίλλουν, μπορούμε να πούμε ότι με μόνιμη μετανάστευση εννοείται η αλλαγή τόπου κατοικίας για περισσότερο από ένα έτος με προσωρινή μετανάστευση εννοείται η αλλαγή του τόπου κατοικίας για λιγότερο από ένα έτος και με εποχιακή η αλλαγή τόπου κατοικίας για μια συγκεκριμένη εποχή του έτους κατά την οποία εκτελούνται γεωργικές κυρίως αλλά και άλλες εργασίες (π.χ. οικοδομικές).

⁷ Οι αναγκαστικές μετακινήσεις (ανταλλαγές) πληθυσμών τις οποίες επέβαλλαν οι συνθήκες του Νεϊγύ (1919) και της Λωζάννης (1923) αποτελούν παράγοντα καίριας σημασίας για την διαμόρφωση και την εξέλιξη της σύγχρονης Ελλάδας.

συγκριτικά με το μέγεθος του πληθυσμού της Ελλάδας κατά το 1920 (περίπου 5.000.000). Κάποιος αριθμός αναχώρησε για χώρες της Μεσογείου, της Ευρώπης ή και της Αμερικής ενισχύοντας τόσο την ενδοηπειρωτική όσο και την υπερπόντι μετανάστευση.

Όμως, οι εποχιακές μεταναστεύσεις και οι αναγκαστικές μετακινήσεις δεν ήσα μοναδικές. Κατά τη δεκαετία του 1930 και συγκεκριμένα κατά τα έτη 1932-1938, ο μισοί εκείνων που μετανάστευσαν από την Ελλάδα είχαν προορισμό χώρα της Ευρώπης και λίγο λιγότεροι ήταν εκείνοι με προορισμό χώρα της Μεσογείου, ενώ αρκετά λιγότεροι στράφηκαν προς ΗΠΑ.⁸

Το ρεύμα προς τις χώρες της Ευρώπης προαναγγέλλει τα έντονα μεταπολεμικά μεταναστευτικά ρεύματα: η μετακίνηση προς και από τις ευρωπαϊκές χώρες διευκολύνεται από την γεωγραφική εγγύτητα τους και ενισχύεται από την ανάπτυξη της οικονομίας τους όσο και από την πολιτισμική τους ακτινοβολία.

Παράδειγμα Ευρωπαϊκής χώρας υποδοχής μεταναστών είναι η Γαλλία, η οποία από τα μέσα του 19ου αιώνα υποδέχεται κυρίως μετανάστες εργάτες. Στο τέλος του 19ου αιώνα και στις αρχές του επόμενου, μεγάλος αριθμός βιομηχανικών εργατών από Ιταλία, Ισπανία, Πολωνία έρχεται να καλύψει τις ανάγκες της εξάντλησης των αγροτικών εφεδρειών, παράλληλα με το δημογραφικό πρόβλημα. Μετά τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο τα προβλήματα της εργατικής δύναμης αυξάνονται και η Γαλλία αναζητά εργάτες από Αφρικανικές και Ασιατικές χώρες. Σε απογραφή του 1931 οι αλλοδαποί αποτελούν το 7,4% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της.

Υπερπόντια μετανάστευση. Η κύρια κατεύθυνση της προπολεμικής μετανάστευσης είναι από την Ευρώπη προς την Αμερική, και μάλιστα, την Βόρεια Αμερική. Μετά το 1914 το ρεύμα από την Ευρώπη περιορίζεται, κυρίως γιατί κατά το 1921 και 1924 θεσπίζεται στην Αμερική το σύστημα των ποσοτώσεων (quotas), το οποίο αποβλέπει στον ποσοτικό αλλά και το «ποιοτικό» έλεγχο των εισερχόμενων

⁸Για την Ευρώπη έφυγαν 101.000 στις 220.000, δηλαδή 46%. Προορισμό τη Μεσόγειο είχαν 89.000 ή 40%, ενώ για ΗΠΑ 30.000 ή 14%. Επίσης, περισσότεροι από τους μισούς παλινοσπήσαντες προέρχονται από χώρα της Ευρώπης (83.000 στους 147.000 δηλαδή 56%).

μεταναστών. Έτσι, η μετανάστευση προς ΗΠΑ μειώνεται και ουσιαστικά σταματά με την οικονομική κρίση του 1929. Μεταξύ 1879 και 1914 (45 χρόνια), 35 εκατομμύρια Ευρωπαίοι εγκαταλείπουν τη γηραιά ήπειρο για την Αμερική. Κατά τον Ντολλό οι λόγοι είναι τέσσερις: πρώτον, η διάδοση της πληροφορίας ότι υπάρχουν στην Αμερική απέραντες εκτάσεις ακατοίκητες· δεύτερον, η ταχεία πληθυσμιακή αύξηση της Ευρώπης⁹· τρίτον, η ανάπτυξη των μεταφορικών μέσων και τέταρτον, σε λόγους προσωπικούς, πολιτικούς και οικονομικούς.¹⁰

Η υπερπόντια μετανάστευση από την Ελλάδα αρχίζει ουσιαστικά κατά τη δεκαετία του 1880, όπου μεταναστεύουν 2.300 άτομα, όλα σχεδόν προς ΗΠΑ. Μεταξύ 1890 και 1920 μετανάστευσαν 383.000 άτομα (95% προς ΗΠΑ).¹¹ Αιχμή του μεταναστευτικού ρεύματος ήταν η δεκαετία από το 1906 ως το 1915 όπου μετανάστευσαν τότε 250.000 άτομα (236.000 προς ΗΠΑ).

Η μαζική αυτή έξοδος οφείλεται στην κακή οικονομική κατάσταση και ιδιαίτερα στα προβλήματα του γεωργικού τομέα και, πιο συγκεκριμένα στο «σταφιδικό» πρόβλημα που προκαλεί έντονη φτώχεια και εκτεταμένη ανεργία στην Πελοπόννησο, από όπου κατάγονται και οι περισσότεροι μετανάστες της περιόδου αυτής. Οι Έλληνες είναι η τελευταία Ευρωπαϊκή εθνική ομάδα που εγκαθίσταται στην Αμερική, με διπλό μειονέκτημα: είναι και ξένοι (δηλαδή μη Αγγλοσάξωνες) και αργοπορημένοι.

Μια δεύτερη αιχμή παρουσιάζεται κατά τα έτη 1920-1921 και αποδίδεται στη μετακίνηση προς τη χώρα αυτή ορισμένων από εκείνους που ήταν ήδη πρόσφυγες στην Ελλάδα. Το 1922 το μέγεθος της υπερπόντιας μετανάστευσης μειώνεται και οι μετανάστες στρέφονται προς άλλες χώρες (Καναδά, Αυστραλία, Αφρικανικές χώρες). Το ποσοστό των υπερπόντιων μεταναστών προς ΗΠΑ μειώνεται κατά την περίοδο 1922-1940 και φθάνει στο 1/3 του συνόλου των 93.000 μεταναστών. Επιπλέον, μετά

⁹ 187 εκατομμύρια κάτοικοι το 1800, ενώ 266 εκατομμύρια το 1850

¹⁰ Συγκεκριμένα, οι Ευρωπαϊκές χώρες που μεταναστεύουν είναι: η Ιρλανδία (4 εκατομ. άτομα) έχουν μεταναστεύσει μέχρι το 1921 και τη δημιουργία της ανεξάρτητης Ιρλανδίας. Μεταναστευτικό ρεύμα, αλλά βραχύβιο είχε και η Γερμανία (5,5 εκατομ. άτομα) προς τις ΗΠΑ, καθώς επίσης και οι Σκανδιναβικές χώρες, περιοχές της τότε Αυστροουγγαρίας (3 εκατομ. Σλάβοι) και Ρωσίας. Ακόμα, παρατηρείται εισροή μεταναστών στην Μ. Βρετανία, ενώ κύρια μεταναστευτική χώρα αποτελεί και η Ιταλία. Οι Ισπανοί μεταναστεύουν προς Λατινική και Κεντρική Αμερική.

¹¹ Υπολογίστηκε ότι κατά την περίοδο 1890-1910 το 1/10 του πληθυσμού της Ελλάδας και περίπου το 1/5 ή 1/4 του ελληνικού εργατικού δυναμικού μετανάστευσε στην Αμερική. Έκμε- Πουλοπούλου 1986, σ. 39.

την οικονομική κρίση της περιόδου 1929-1932 η μετανάστευση αλλάζει κατεύθυνση και στρέφεται προς τις Ευρωπαϊκές χώρες. Την περίοδο 1932-1939 μετανάστευσε προς υπερπόντιες χώρες περίπου 30.000 άτομα, έναντι 101.000 που έφυγαν προς την Ευρώπη και 89.000 προς τις Μεσογειακές χώρες.¹²

Άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό της περιόδου, εκτός από την αλλαγή κατεύθυνσης, είναι η μηδενική καθαρή μετανάστευση λόγω εξισορρόπησης μετανάστευσης και παλιννόστησης.¹³

2.1.2. Μεταπολεμική μετανάστευση.

Ενδοευρωπαϊκή. Κυριο χαρακτηριστικό της μεταπολεμικής εποχής αποτελεί η μετανάστευση από χώρες του τρίτου κόσμου προς την Ευρώπη. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1950, υπάρχει στη Δυτική Ευρώπη μια αυξημένη (και ως τις αρχές του 1970 αυξανόμενη) ζήτηση εργατικού δυναμικού. Μεταπολεμικά, οι χώρες της Δυτικής Ευρώπης διακρίνονται καθαρά σε χώρες «υποδοχής» και σε χώρες «αποστολής» μεταναστών. Η Ελλάδα αποτελεί περίτρανο παράδειγμα της εξέλιξης αυτής στο μέτρο που από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 «εξάγει», αλλά και «εισάγει» εργατικό δυναμικό. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μια σειρά από παράγοντες που διακρίνονται σε παράγοντες έλξης προς ορισμένες χώρες και παράγοντες απώθησης από ορισμένες χώρες.¹⁴ Οι παράγοντες έλξης αναφέρονται στον συνδυασμό των οικονομικών, κοινωνικών και δημογραφικών συνθηκών που επικρατούν στην μεταπολεμική Ευρώπη. Η οικονομική ανάπτυξη σήμαινε την ταχύτερη απορρόφηση των ανέργων και την δημιουργία μιας αυξανόμενης ζήτησης την οποία δεν μπορούσε να ικανοποιήσει η εσωτερική αγορά εργασίας, σε σχέση με τον ρυθμό αύξησης του

¹² Έκμε- Πουλοπούλου 1986 σ. 12,42.

¹³ Ο Β. Φιλίας υπολογίζει ότι μετά το 1922 μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, μετανάστευση (116.685 άτομα) και παλιννόστηση (115.740 άτομα) εξισορροπούν και αυτό γιατί αυξήθηκε σημαντικά η παλιννόστηση λόγω της οικονομικής κρίσης.

¹⁴ Πολλοί μελετητές του φαινομένου της μετανάστευσης δεν αποδέχονται τη διάκριση αυτή. Α. Μ. Μουσούρου, «Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα και την Ευρώπη», σ. 40.

οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ο οποίος αυξανόταν με μεγαλύτερο ρυθμό απ' εκείνον του συνολικού πληθυσμού. Έτσι, αυξάνεται ο δείκτης εξάρτησης και δημιουργείται έντονο δημογραφικό πρόβλημα.¹⁵ Επομένως, σημαντικός παράγοντας για την δημιουργία της ανάγκης απασχόλησης ξένων εργατών υπήρξε η αλλαγή της δομής του γηγενούς εργατικού δυναμικού.

Αλλά οι παράγοντες οι οποίοι δημιούργησαν την έλξη προς τις χώρες υποδοχής συνυπήρξαν και συνδυάστηκαν με άλλους, που δημιούργησαν την απώθηση από τις χώρες αποστολής μεταναστών. Οι παράγοντες αυτοί μπορούν να συνοψισθούν στις λέξεις: ανεργία, φτώχεια, υπανάπτυξη. Πρόκειται για μια κατάσταση που αφορά κυρίως χώρες της Νότιας Ευρώπης και του Τρίτου Κόσμου. Κύρια χαρακτηριστικά τους ήταν: οι υψηλοί δείκτες φυσικής αύξησης του πληθυσμού, το χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα των χωρών αποστολής, οι ταχύτεροι ρυθμοί ανάπτυξης των χωρών υποδοχής και η τέλος η εντονότερη ανισότητα εισοδήματος που χαρακτηρίζει τις χώρες αποστολής· όσο πιο υποανάπτυκτη μια χώρα τόσο πιο έντονη η ανισότητα και τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα της μετανάστευσης.

Κάτω από την επίδραση των παραγόντων αυτών, η Μ. Βρετανία βρίσκεται στο τέλος του πολέμου με μεγάλο αριθμό Ιρλανδών εγκατεστημένων στο εδαφός της. Το 1981 οι ξένοι υπήκοοι φτάνουν το 3,1% του πληθυσμού της Μ. Βρετανίας. Το Βέλγιο αρχίζει αμέσως μετά τον πόλεμο να εισάγει εργατικό δυναμικό για τα ορυχεία του. Ο αλλοδαπός πληθυσμός φτάνει κατά τη δεκαετία του 1980 το 9% του πληθυσμού. Στη Γαλλία, με το χρόνιο δημογραφικό πρόβλημα, οι μετανάστες το 1981 φτάνουν το 6,3% του εργατικού δυναμικού. Η Ολλανδία δέχεται μετανάστες από την Ευρώπη και το 1982 έχει 3,8% του πληθυσμού της χώρας. Η Σουηδία είναι η δεύτερη μεταναστευτική χώρα της Ευρώπης με 5% αλλοδαπούς εργάτες στο σύνολο του πληθυσμού. Η Ελβετία βγαίνει από τον πόλεμο με την οικονομία της σχεδόν ανέπαφη, όμως η ξένη εργατική δύναμη δεν περιλαμβάνεται στο σύνολο της στον ξένο πληθυσμό γιατί στους μετανάστες προστίθενται και οι εποχιακοί εργάτες. (1980 έχει 22% αλλοδαπούς

¹⁵ Οι λόγοι του δημογραφικού προβλήματος ήταν: το υψηλό ποσοστό υπερηλικών, η μείωση του ποσοστού των οικονομικά ενεργών ανδρών (πόλεμοι), η αυξανόμενη διάρκεια υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

εργαζόμενους). Τέλος, η Ομοσπονδιακή Γερμανία λόγω των εκτεταμένων ζημιών του πολέμου και των συμβάσεων που υπογράφει, είχε αλλοδαπούς ως τις αρχές του 1980 το 7,6% του συνόλου του πληθυσμού.¹⁶

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, οι μεταναστευτικές χώρες της Ευρώπης βρίσκονται μπροστά σε μια ιδιόμορφη κατάσταση: από την μια μεριά, η «παραδοσιακή» Ευρωπαϊκή ζώνη μετανάστευσης προς αυτές βρίσκεται πλέον σε μια ενοποιημένη Ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Από την άλλη μεριά όμως, η ζώνη αυτή δεν αποτελεί την κύρια δεξαμενή άντλησης (ανειδίκευτου) εργατικού δυναμικού. Ταυτόχρονα, σταθεροποιείται η τάση για μόνιμη εγκατάσταση των μεταναστών, με την μετανάστευση των μελών των οικογενειών τους. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι προοπτικές έχουν αλλάξει και πάλι, και τούτο πριν και άσχετα προς την διάρκεια και τις επιπτώσεις του πολέμου στον Κόλπο. Η Ευρώπη εισέρχεται σε μια καινούρια εποχή.

Όσον αφορά την Ελληνική μετανάστευση προς χώρες της Δυτικής Ευρώπης, αυτή καθίσταται μεταπολεμικά η κύρια κατεύθυνση μετανάστευσης από την χώρα μας. Μεταξύ των ετών 1955 και 1977, μετανάστευσαν από την Ελλάδα 1.236.280 άτομα, από τα οποία 758.351 (61%) προς τη Δ. Ευρώπη και συγκεκριμένα την Ομοσπονδιακή Γερμανία (84%). Οι αιχμές της μετανάστευσης είναι δύο: το 1962-65 (με μέσο ετήσιο αριθμό μεταναστών 106.000) και το 1969-70 (με μέσο ετήσιο αριθμό μεταναστών 92.000 άτομα).

Παράλληλα παρατηρείται και μια κίνηση παλιννόστησης που προσλαμβάνει αξιόλογες διαστάσεις στα μέσα της δεκαετίας του 1970.¹⁷ Από τα τέλη της δεκαετίας αυτής, η παρακολούθηση της μετανάστευσης - παλιννόστησης δυσκολεύεται σημαντικά λόγω της έλλειψης επίσημων στατιστικών στοιχείων. Σύμφωνα όμως με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Γερμανίας, στα τέλη της δεκαετίας του 1980 μεταναστεύουν προς τη χώρα αυτή περισσότεροι Έλληνες από όσους

¹⁶ Υπογράφει την πρώτη διμερή σύμβαση με Ιταλία το 1955. Ακολουθούν συμβάσεις με Ισπανία και Ελλάδα το 1960, με Τουρκία το 1961 και το 1964, με Μαρόκο το 1963, με Πορτογαλία το 1964, με Τυνησία το 1965 και με Γιουγκοσλαβία το 1968.

¹⁷Κασιμάτη Κ. «Τάσεις της ενδοευρωπαϊκής μετανάστευσης μεταπολεμικά» σ.18

επαναπατρίζονται, με αποτέλεσμα η καθαρή μετανάστευση προς τη χώρα αυτή να είναι θετική.

Όλες όμως οι περιοχές της Ελλάδας δεν συμμετείχαν εξίσου στην ενδοευρωπαϊκή μετανάστευση. Η συμμετοχή της Βόρειας Ελλάδας υπήρξε σαφώς μεγαλύτερη. Στο διάστημα 1970-1977 μετανάστευσαν από τη Μακεδονία προς τη Δυτική Ευρώπη περίπου 85.000 σε σύνολο 195.000. Δηλαδή η Μακεδονία είχε το 44% των μεταναστών αυτής της περιόδου, ενώ η Θράκη είχε το 11% αντίστοιχα. Από την άλλη μεριά, η μετανάστευση από την Νότια Ελλάδα ήταν λιγότερη, αλλά παρέμεινε όμως υπερπόντια, διηπειρωτική, ενώ η περιφέρεια της πρωτεύουσας υπήρξε ο τελικός αποδέκτης μεγάλου αριθμού παλιννοστούντων και ο κύριος χώρος εγκατάστασης των αλλοδαπών.

Στα τέλη του 1989 μετανάστευσαν στην περιφέρεια της πρωτεύουσας 20.000 περίπου Πόντιοι από τη Σοβιετική Ένωση, καθώς επίσης και πολλοί Βορειοηπειρώτες συνοδευόμενοι και από μικρότερους, αλλά σημαντικούς αριθμούς Αλβανών. Σήμερα, η Αλβανική υπηκοότητα είναι η επικρατέστερη από αυτές που έχουν εισέλθει στον ελληνικό χώρο.

Υπερπόντια μετανάστευση. Η μεταπολεμική μεταναστευτική κίνηση εκφράζει τον πολιτικό και τον οικονομικό αναβρασμό στον οποίο βρίσκεται ο κόσμος. Αποτέλεσμα του πολιτικού αναβρασμού είναι τα κύματα των προσφύγων, ενώ του οικονομικού αναβρασμού είναι η ένταση και η διαφοροποίηση των ρευμάτων οικονομικής μετανάστευσης. Από το 1945 οι παραδοσιακές διεθνείς μεταναστεύσεις αλλάζουν. Η μεταπολεμική επανάληψη της υπερπόντιας μετανάστευσης διαφέρει ουσιαδώς από το προπολεμικό μεταναστευτικό ρεύμα. Οι διαφορές μπορούν να συνοψισθούν σε δύο: πρώτον, η Αυστραλία υποκαθιστά σταδιακά τις ΗΠΑ ως κύρια χώρα υποδοχής υπερπόντιων μεταναστών,¹⁸ και δεύτερον, η συμπλήρωση του μεταναστευτικού ρεύματος από την Ευρώπη με ένα ογκούμενο ρεύμα προς την ήπειρο αυτή. Επιπλέον, στο μεταπολεμικό μεταναστευτικό ρεύμα προς την Ευρώπη, οι

¹⁸ Μεταξύ 1947 και 1973, 3.095.570 άτομα μετανάστευσαν στην Αυστραλία, όπου πάνω από το 80% ήταν Ευρωπαίοι.

έγχρωμοι διαδραματίζουν έναν όλο και σημαντικότερο ρόλο και μάλιστα σε μερικές χώρες υπερισχύουν των λευκών μεταναστών.

Στην εξέλιξη αυτή εντάσσεται και ένα άλλο σύγχρονο φαινόμενο, αυτό των «συμπληρωματικών» μεταναστεύσεων. Έτσι, Ευρωπαίοι τεχνικοί και ειδικευμένοι προσωπικό μετακινούνται προς χώρες της Αφρικής και της Ασίας, ενώ ανειδίκευτοι εργάτες από την Αφρική και την Ασία προς τις παλαιές μητροπόλεις της αποικιοκρατικής εποχής.

Η αλλαγή κατεύθυνσης και τα λοιπά χαρακτηριστικά της μεταπολεμικής μετανάστευσης παρατηρούνται και στην περίπτωση του Ελληνικού μεταναστευτικού φαινομένου. Από το 1821 ως το 1940 φεύγουν από την Ελλάδα 511.191 άτομα από τα οποία το 91% προς ΗΠΑ. Από το 1946 ως το 1977 μεταναστεύουν σε άλλη ήπειρο 507.465 άτομα και το 33% προς ΗΠΑ. Η εντυπωσιακή αυτή μείωση οφείλεται σε στροφή του μεταναστευτικού ρεύματος προς την Αυστραλία. Η μετανάστευση γίνεται κατά κύματα, πρώτα οι άνδρες (κυρίως άγαμοι) και μετά οι γυναίκες (κυρίως άγαμες).

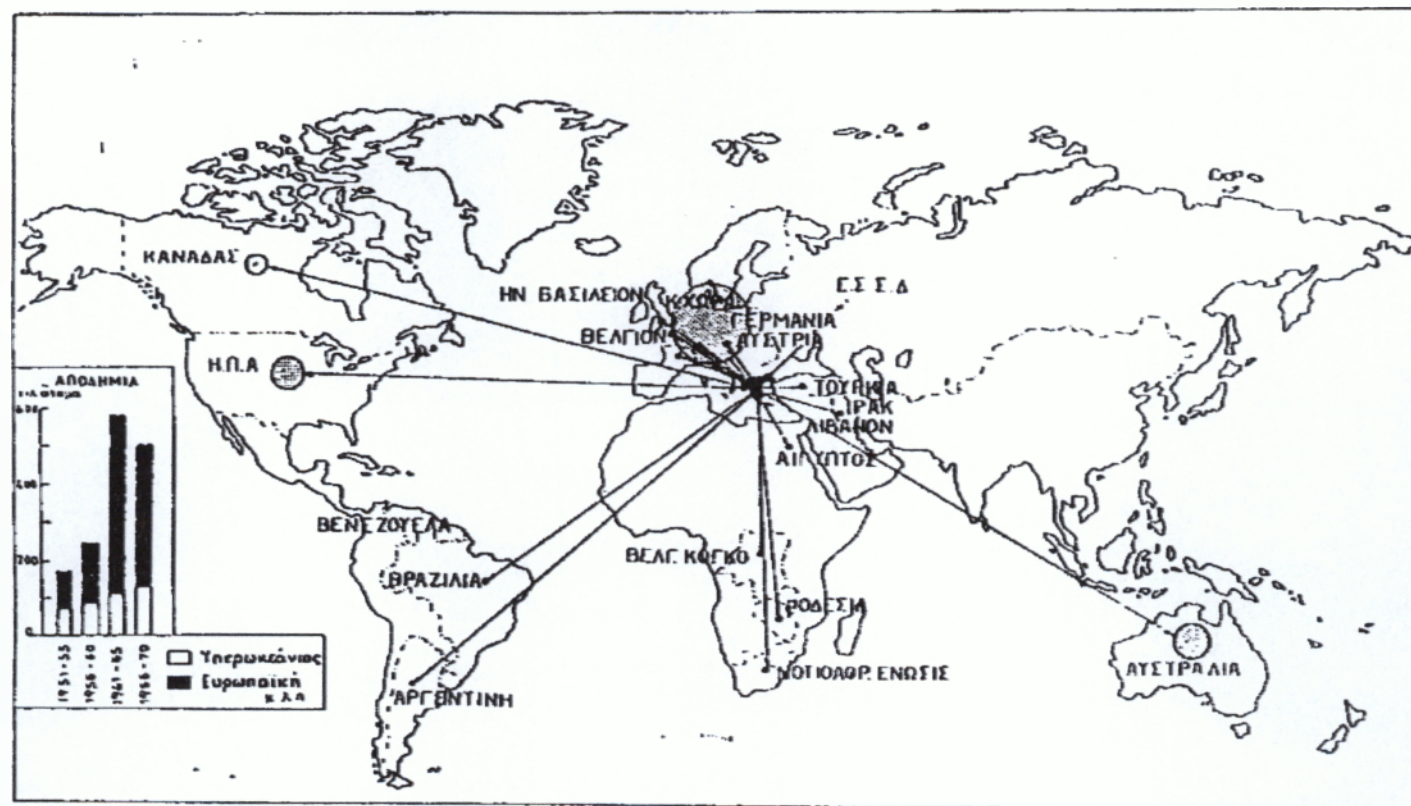
Άλλο χαρακτηριστικό της μεταπολεμικής αυτής περιόδου είναι η εισροή από υπερπόντιες χώρες Ελλήνων προσφύγων. Τα περισσότερα από τα ρεύματα αυτά οφείλονται στην κατάρρευση του αποικιακού καθεστώτος και της εσπευσμένης εγκατάλειψης χωρών (Αφρικής κυρίως) από τους λευκούς. Από την άλλη μεριά, η αλλαγή του καθεστώτος της Αιγύπτου που κάνει τους Έλληνες να τραπούν σε φυγή κατά τα τέλη της δεκαετίας του 1950 και αρχές του 1960.

Κατά τη δεκαετία του 1970 ένας μεγάλος αριθμός Ελλήνων τεχνικών αρχίζουν να απασχολούνται σε Αραβικές χώρες και ιδιαίτερα στις χώρες του Κόλπου. Από την ίδια εποχή, αρχίζει και ένα ρεύμα μετανάστευσης προς την Ελλάδα Αράβων (μεγάλο ποσοστό χριστιανών) που εγκαταλείπουν τους τόπους τους λόγω της συνεχιζόμενης κρίσης της Μέσης Ανατολής. Τέλος, από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, παρατηρείται στην Ελλάδα είσοδος ξένων εργατών (από Πακιστάν, Φιλιππίνες κτλ.). Οι μετανάστες αυτοί καλύπτουν τα κενά τα οποία δημιούργησε στην Ελληνική αγορά εργασίας η συνεχιζόμενη μετανάστευση και η απροθυμία των Ελλήνων να απασχοληθούν σε κάποιες εργασίες. Στα μέσα του 1989 ο αριθμός των ξένων που

εργάζονταν στην χώρα μας εκτιμήθηκε σε 200-300.000 (Η Καθημερινή, 10.8.89). Το διάστημα 1991-1999, περί το 1.700.000 Αλβανοί και 120.000 άλλων υπηκοοτήτων επαναπροωθήθηκαν ή απελάθηκαν. Με την εισροή των ξένων, απλώς περιορίζεται το έλλειμμα στις ηλικίες 20-44 ετών, το οποίο προκαλεί η μείωση της γεννητικότητας στην Ελλάδα: από 18,64 γεννήσεις επί 1000 κατοίκων, το 1968, σε 9,61 γεννήσεις το 1996.¹⁹ Το δυσάρεστο στο ζήτημα αυτό δεν είναι μόνο ότι ο αριθμός των παράνομων ξένων εργατών παραμένει ουσιαστικά άγνωστος, αλλά κυρίως ότι οι πολυ κακές συνθήκες διαβίωσης και απασχόλησης τους είναι τελείως ανεξέλεγκτες.

¹⁹ Τα επακόλουθα της γήρανσης του πληθυσμού στην Ελλάδα αντιμετωπίζονται κυρίως με τρεις τρόπους; α) Ενίσχυση της γεννητικότητας. Έχει αποδώσει μέρος μόνο από τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, γιατί μείωση των γεννήσεων προκαλούν πολυάριθμοι παράγοντες (άνοδος μορφωτικού επιπέδου, ευρύτερος ρόλος της γυναίκας κλπ.). β) Παλινοστήση Ελλήνων και εγκατάσταση στη χώρα ομογενών. Ενισχύει την αύξηση του πληθυσμού με περιορισμένο όμως χρονικό ορίζοντα. γ) Οι ξένοι μετανάστες, που στο σύνολό τους είναι νεαρά άτομα.

Χάρτης 1.1 : Η μεταπολεμική διεθνής μετανάστευση από την Ελλάδα (1951-1970)

Στον πίνακα 1 που ακολουθεί παρουσιάζεται το μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα της δεκαετίας 1961-1971, όπου η καθαρή αύξηση του πληθυσμού ήταν 4,5%, ενώ η φυσική υπολογίστηκε σε 10% περίπου. Η διαφορά (-5,5%) αντιπροσωπεύει τη φθορά που υπέστη τότε ο ελληνικός πληθυσμό από τη μετανάστευση προς το εξωτερικό.²⁰

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Δεκαετία	Γεννήσεις %	Θάνατοι %	Διαφορά %	Αύξηση μεταξύ απογραφών %	Μετανάστευση %
1951-60	20,2	7,6	12,6	9,9	-2,7
1961-70	18,3	8,3	10,0	4,5	-5,5
1971-80	16,4	9,1	7,3	11,1	+3,8

Πηγή : Δ. Γ. Τσαούσης, 1997 : 40

Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται η συνολική αύξηση του πληθυσμού από το 1981-1995 και περιλαμβάνει και τους μετανάστες. Στη δεκαετία 1985-1995 η φυσική αύξηση του πληθυσμού (περισσότερες γεννήσεις έναντι θανάτων) ήταν 91 χιλ. άτομα, ενώ η συνολική αύξηση του πληθυσμού ήταν 520 χιλ. Αυτό σημαίνει ότι η διαφορά 429 χιλ. ατόμων αποτελείται από μετανάστες (παλλινοστούντες, ομογενείς και οικονομικούς πρόσφυγες) και από αυτούς ποσοστό 80%, δηλαδή περίπου 343.200 είναι άτομα οικονομικώς ενεργά.

²⁰ Η αριθμητική διαφορά προκύπτει αν από την τελευταία γενική απογραφή αφαιρέσουμε την αμέσως προηγούμενη, μας δίνει την συνολική ποσοτική μεταβολή του. Την μεταβολή αυτή, ανάλογα με την περίπτωση την ονομάζουμε καθαρά αύξηση ή καθαρά μείωση, ενώ φυσική αύξηση (ή μείωση) είναι η διαφορά που προκύπτει αν από τις γεννήσεις μιας περιόδου αφαιρέσουμε τους θανάτους της ίδιας περιόδου. Δ. Γ. Τσαούσης, Η Κοινωνία μας σ. 40-41.

Σχήμα 1

Συνολική και φυσική εξέλιξη του πληθυσμού της Ελλάδος, 1981 - 1995(*)
(χιλιάδες άτομα)

Πηγή : Επιλογή - 9/97

2.2 Τα αίτια της μετανάστευσης.

Τα αίτια της μετανάστευσης προς την Ελλάδα είναι συνάρτηση τριών παραγόντων:

- α) Η Διεθνής συγκυρία.
- β) Συνθήκες που επικρατούν στις χώρες προέλευσης των μεταναστών.
- γ) Τις συνθήκες στις χώρες υποδοχής.

Πιο συγκεκριμένα:

α. Από τις αρχές της δεκαετίας του '70 οι ανεπτυγμένες χώρες της Δ. Ευρώπης και της Αμερικής άρχισαν να ασκούν περιοριστική πολιτική εισόδου μεταναστών.

Σε αυτό συνέβαλαν η πετρελαϊκή κρίση και η συνακόλουθη ανεργία. Στην δεκαετία του '80 προστέθηκε και ο παράγων της ξενοφοβίας. Επιπλέον, η αυξανόμενη ευαισθησία του πληθυσμού σε θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και η αύξηση του κόστους παραγωγής οδήγησαν αρκετές πολυεθνικές εταιρίες στην αλλαγή πολιτικής τους με κύριο άξονα την εγκατάστασή τους σε χώρες του τρίτου κόσμου. Με τον τρόπο αυτό έληξε και η χρησιμότητα των μεταναστών ως φθηνού και εφεδρικού εργατικού δυναμικού. Η συνειδητοποίηση αυτή διαμόρφωσε καταλυτικά την μεταναστευτική πολιτική στις ΗΠΑ και στη Δυτική Ευρώπη δημιουργώντας αποτρεπτικούς μηχανισμούς, οι οποίοι έλαβαν στις μεν ΗΠΑ τη μορφή του «προσωρινού κατοίκου» στις χώρες της Δ. Ευρώπης της συμφωνίας του Schengen.²¹

β. Ο υπερπληθυσμός, η φτώχεια, η εξαθλίωση, η ανεργία που επικρατούν στις χώρες του τρίτου κόσμου οδηγούν πολλούς κατοίκους στη μετανάστευση με την ελπίδα μιας καλύτερης ζωής. Η τεράστια αύξηση του πληθυσμού χωρών μη αναπτυγμένων οικονομικά και κύρια από Αφρική, Νότια και Ανατολική Ασία, οδηγεί

²¹ Η Σύμβαση της εφαρμογής της Συνθήκης Schengen υπεγράφη τον Ιούνιο του 1990 από τη Γερμανία τη Γαλλία και τα κράτη BENELUX (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο). Την ίδια χρονιά προσχώρησε και η Ιταλία. Το 1991 υπόγραψαν η Ισπανία και Πορτογαλία. Το 1992 η Ελλάδα πήρε θέση παρατηρητή, ενώ έγινε πλήρες μέλος το 1996. Η έναρξη της συνθήκης αποφασίστηκε να γίνει στις 26/3/1995. Τότε έγινε δεκτή και η Αυστρία, ενώ το 1996 υπέγραψαν Σκανδιναβικές χώρες (Σουηδία, Φιλανδία, Δανία, Ισλανδία, Νορβηγία). Η συμφωνία Schengen διαμορφώνει ένα χώρο που κατοχυρώνεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Οι υπήκοοι των χωρών αυτών μπορούν να διέλθουν τα εσωτερικά σύνορα και να κυκλοφορούν νόμιμα για περίοδο τριών μηνών. Στα άρθρα της συνθήκης καθορίζονται οι προϋποθέσεις της ελεύθερης εισόδου αλλοδαπών, καθώς και ποιος θεωρείται αλλοδαπός.

τους λαούς σε αναζήτηση εργασίας για να εξασφαλίσουν τα στοιχειώδη προς το ζειν. Παράλληλα, οι πρόσφατες εξελίξεις στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και η πολιτικοκοινωνική και οικονομική κρίση που ακολούθησε, δεν μπόρεσε να απορροφήσει στην αγορά εργασίας αυτών των χωρών ένα μεγάλο μέρος του εργατικού τους δυναμικού. Η φτώχεια και η εξαθλίωση έχουν επιδεινωθεί εξαιτίας των πολέμων και των εμφύλιων συγκρούσεων που έχουν δημιουργήσει τεράστιο πρόβλημα στην οικονομία τους. Τέλος, οι φυλετικές συγκρούσεις ή προσπάθειες γενοκτονίας ορισμένων λαών, οδηγούν αυτούς τους λαούς σε αναζήτηση ειρηνικής γωνιάς για να επιβιώσουν.

γ. Στο σημείο αυτό υπάρχει μια πληθώρα παραγόντων που συνέβαλαν και συντηρούν τη λαθραία είσοδο μεταναστών.

I. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας ως σταυροδρόμι ανάμεσα στις φτωχές χώρες της Ασίας και της Αφρικής και στις οικονομικά εύρωστες χώρες της Δ. Ευρώπης καθιστά την Ελλάδα ιδανικό προσωρινό σταθμό.

II. Η γειτνίαση με βαλκανικά κράτη με τα οποία η Ελλάδα για λόγους εξωτερικής πολιτικής επιδιώκει καλές σχέσεις έχει δημιουργήσει ένα ελαστικό καθεστώς αναφορικά με την είσοδο μεταναστών από τις χώρες αυτές.

III. Η αδυναμία αστυνόμευσης των συνόρων.

IV. Διάρθρωση της Ελληνικής οικονομίας με την ύπαρξη ενός κυκλώματος παραοικονομίας, το οποίο σε πολλούς τομείς συντηρείται από την παράνομη είσοδο μεταναστών.

V. Η κοινωνική απόρριψη της χειρονακτικής εργασίας από την πλειονότητα της ελληνικής κοινωνίας ως αποτέλεσμα ανόδου του μορφωτικού επιπέδου.

2.2.1 Οι προσελκυστικοί παράγοντες εισροής των ξένων στην Ελλάδα.

Ο μεγάλος αριθμός των παράνομων οικονομικών μεταναστών, παρά την ένταση των εσωτερικών ελέγχων και την επαναπροώθηση 1,2 εκατ. ατόμων από το 1990 (στοιχεία ΥΔΤ), οφείλεται καταρχήν σε ισχυρούς παράγοντες, δηλαδή στις κακές οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και συνθήκες ασφάλειας στις χώρες προέλευσης. Προκαλείται επίσης και από παράγοντες δικτύωσης (network factors) με κύριους συντελεστές Έλληνες και ξένους ταξιδιωτικούς και εργοδοτικούς πράκτορες που αναλαμβάνουν τη μεταφορά μεταναστών στην Ελλάδα ή και την εξεύρεση απασχόλησης και προσωρινού καταλύματος, προηγούμενους μετανάστες, συγγενείς, συμπατριώτες κλπ. Ακόμα Έλληνες φίλους και εργοδότες, κοινωνικούς λειτουργούς και πολιτικούς που παρεμβαίνουν να παρεμποδίσουν απελάσεις ή βοηθούν με άλλους τρόπους τους μετανάστες για πολιτικούς σκοπούς ή για ανθρωπιστικούς λόγους.

Οι πιο σημαντικοί παράγοντες είναι οι προσελκυστικοί, με κυριότερο ίσως τη στενότητα προσφοράς για εργασίες δεύτερης κατηγορίας. Η προθυμία των μεταναστών να απασχολούνται σε αυτές τους επιτρέπει να βρίσκουν δουλειά με πραγματικές αμοιβές που ανέρχονται στο μισό περίπου εκείνων για τους νόμιμους Έλληνες αλλά και 3-6 φορές ανώτερες από εκείνες που θα μπορούσαν να έχουν στην πατρίδα τους. Εάν δεν έβρισκαν δουλειά δεν θα επέμεναν στη μετακίνησή τους, που συνεπάγεται μεγάλο κόστος, ψυχολογικό και σε ταλαιπωρία, συχνά σε χρήμα, και όχι σπάνια σε ανθρώπινες ζωές.

Παράλληλα, η μεγάλη παραοικονομία που υπολογίζεται στο 30-35% του Α.Ε.Π. διευκολύνει την παράνομη απασχόληση των ξένων, αλλά και ενισχύεται από αυτήν. Δεν είναι όμως η κύρια αιτία της μεγάλης παραοικονομίας στη χώρα. Στην παράνομη αγορά εργασίας δραστηριοποιούνται πολλοί συντελεστές:

α) Εκείνοι που προσφέρουν εξαρτημένη εργασία και οι ανεξάρτητοι αυτοαπασχολούμενοι που μπορεί να δηλώνουν μέρος του εισοδήματός τους. Η ζήτηση προσδιορίζεται κατά κανόνα με καθαρά οικονομικούς όρους, χωρίς σχεδόν διάκριση ανάμεσα σε Έλληνες και ξένους.

β) Οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα οι μικρές. Οι περισσότερες είναι νόμιμες και - όπως και οι αυτοαπασχολούμενοι - λειτουργούν σε μη οργανωμένες και ανταγωνιστικές αγορές. Μπορούν να κρύβουν μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς τους γιατί υπόκεινται σε χαλαρούς διοικητικούς ελέγχους και στον τομέα της συντήρησης και των επισκευών σε σχεδόν κανένα. Πολλές αναλαμβάνουν εργασίες από το ελληνικό Δημόσιο και υπερεργολαβίες από μεγαλύτερες επιχειρήσεις που δυσκολεύονται να απασχολήσουν ντόπια ή ξένη παράνομη εργασία λόγω αυστηρότερων ελέγχων, γραφειοκρατικών διαδικασιών, συνδικαλιστικών αντιδράσεων και γοήτρου.

γ) Οι αγρότες για αγροτικές και κατασκευαστικές εργασίες.

δ) Τα αστικά νοικοκυριά για οικιακή βοήθεια και εργασίες συντήρησης και επισκευών. Αν και δεν συμμετέχουν άμεσα, οι αρμόδιες για τους εξωτερικούς και εσωτερικούς ελέγχους διοικητικές και αστυνομικές αρχές συμβάλλουν επίσης στη διαμόρφωση των θεσμών της αγοράς επιβάλλοντας τον νόμο, ή με ανοχή της παρανομίας που κατά κανόνα προκαλείται από τη στενότητα προφοράς εργασίας. Οι παράγοντες αυτοί έχουν αρνητική επίδραση στην απασχόληση, την αμοιβή και τις συνθήκες εργασίας και διαβίωσης των οικονομικών μεταναστών και υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής για όλους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Εισαγωγή στη νομιμοποίηση

Είναι προφανές, ότι ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 η χώρα μας μεταβλήθηκε από χώρα αποστολής μεταναστών σε χώρα υποδοχής. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, όπως η γεωγραφική θέση της χώρας, η κατακόρυφη άνοδος του βιοτικού επιπέδου σε συνδυασμό με την δυσπραγία πολλών γειτονικών χωρών, η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων των ανατολικών χωρών κ.ο.κ.

Απέναντι στην πλημμυρίδα των νόμιμων και παράνομων μεταναστών που κατακλύζει την τελευταία δεκαετία την Ελλάδα, η χώρα βρέθηκε αμήχανη, με κατακερματισμένο και δυσκίνητο θεσμικό πλαίσιο, προσανατολισμένο κυρίως σε μια αστυνομικού τύπου προσέγγιση του φαινομένου. Αυτή η κατάσταση οδήγησε σταδιακά σε ασυδοσία τόσο των εισερχομένων στην χώρα, όσο και μερίδας Ελλήνων πολιτών που ωφελείται από την φτηνή εργατική δύναμη.

Απάντηση σε όλα τα ανωτέρω και πολλά άλλα προβλήματα προσπάθησε να δώσει ο Ν.1975/4.12.1991 «Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις». Με τον νόμο 1975/91 που αφορά τους αλλοδαπούς και τους πρόσφυγες στην Ελλάδα, ουσιαστικά γίνεται εναρμόνιση της χώρας μας με τους νόμους των άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κυβέρνηση με το νομοσχέδιο για τα μέτρα πολιτικής στην απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, προωθεί ρυθμίσεις για την απασχόληση των αλλοδαπών που βασίζονται στην αρχή της νομιμοποίησης μετά από μία καταγραφή που έγινε. Με τις ρυθμίσεις αυτές τίθενται οι κανόνες και εξειδικεύονται οι μέθοδοι, διαδικασίες, όροι και προϋποθέσεις για τη νόμιμη διαμονή και εργασία των αλλοδαπών (μη υπηκόων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) στην Ελλάδα όπως οι όροι και οι προϋποθέσεις για την έκδοση κάρτας προσωρινής παραμονής και εργασίας των αλλοδαπών.

Στη συνέχεια με τον καινούργιο νόμο Ν.2910/2.5.2001 η πολιτεία θεσπίζει συγκεκριμένους κανόνες για την είσοδο και παραμονή των αλλοδαπών στην Ελλάδα, ορίζει τα όργανα χάραξης και εφαρμογής της πολιτικής για τα πρόσωπα αυτά, με στόχο την ευταξία, τη νομιμότητα, την διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, την κοινωνική τους ένταξη, αλλά και την διατήρηση της κοινωνικής συνοχής της χώρας.

Προς το τέλος της δεκαετίας του 1980 άρχισε να αυξάνεται με γρήγορο ρυθμό ο μικρός μέχρι τότε αριθμός των ξένων, περίπου 30.000 (Commission of the European Communities 1991), που εργάζονταν δίχως άδεια εργασίας. Από τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 90' υπολογίζεται ότι ο αριθμός τους ανέρχεται σε 300.000-500.000, 8-12% του καταγεγραμμένου εργατικού δυναμικού. Σε δύο περίπου δεκαετίες η Ελλάδα, εξελίχθηκε σε χώρα με ποσοστό παράνομων μη κοινοτικών μεταναστών πολλαπλάσιο εκείνου οποιασδήποτε άλλης ευρωπαϊκής χώρας.

Η μεγάλη παλινόστηση Ελλήνων και η εγκατάσταση στη χώρα μεγάλου επίσης αριθμού ομογενών τα τελευταία 25 χρόνια, φαίνεται να κινεί τη χώρα σε μια ισορροπία με υψηλή ανεργία και μεγάλο αριθμό ξένων εργατών, όπως εξάλλου και οι οικονομίες των άλλων κρατών - μελών της Ε.Ε. Υποστηρίζεται ακόμη ότι η εφαρμογή των μέτρων νομιμοποίησης θα περιορίσει απλώς την παράνομη απασχόληση αλλοδαπών στη χώρα, ενώ συγχρόνως ενδέχεται να δημιουργήσει κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα ανταγωνισμού στην αγορά εργασίας, όταν περισσότεροι αλλοδαποί θα απασχολούνται νόμιμα σε εργασίες επιθυμητές και στους Έλληνες και αρχίσουν να επιβαρύνουν την κοινωνική υποδομή. Απαιτείται λοιπόν να καθοριστούν μακροπρόθεσμα οι στόχοι της μεταναστευτικής πολιτικής, στα πλαίσια μιας στενότερης συνεργασίας με επιμέρους χώρες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Ε.Ε.

3.2 Η εισροή παράνομων οικονομικών μεταναστών

Ο αριθμός των αλλοδαπών με έγκυρες άδειες εργασίας που εκδίδονται ή ανανεώνονται από τα Υπουργεία Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ) και Δημόσιας Τάξης (ΥΔΤ) και συνεπάγονται όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ελλήνων εργαζομένων, ήταν και παραμένει από τη δεκαετία του 1970 περιορισμένος, μεταξύ 24.000 και 34.000.²² Επιπλέον οι μισοί περίπου είναι ομογενείς με ξένο διαβατήριο και πολίτες άλλων κρατών - μελών της Ένωσης οι οποίοι ανταποκρίνονται αντίστοιχα σε ηθικές και συμβατικές υποχρεώσεις της Ελλάδος και κατά κανόνα διαθέτουν αξιόλογα επαγγελματικά προσόντα. Δικαιούνται αδειας αλλά για νόμιμη εργασία πρέπει να την αποκτήσουν με αίτηση τους.

Προσόντα διαθέτουν και πολλοί από τους 5.000 πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στους οποίους χορηγούνται τώρα άδειες εργασίας.²³ Στους υπόλοιπους που προέρχονται από δεκάδες χώρες σε όλες τις ηπείρους, η άδεια εργασίας χορηγείται με αίτηση του ενδιαφερόμενου εργοδότη με βάση τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας σε ειδικότητες για τις οποίες δεν υπάρχει προσφορά εργασίας από Έλληνες, ομογενείς ή πολίτες άλλων κρατών - μελών της Ένωσης, με αυτή τη σειρά προτεραιότητας. Για την ικανοποίηση του γράμματος του νόμου οι άδειες εκδίδονται κατά κανόνα για άτομα με τεχνικές δεξιότητες. Πολλοί ήλθαν με διακρατικές συμφωνίες, όπως οι Ρώσοι ναυτικοί (συμφωνία 1992) και οι Αιγύπτιοι και άλλοι με πρόσκληση της ελληνικής κυβέρνησης, όπως ορισμένοι Πακιστανοί και Ινδοί την περίοδο της σχεδόν πλήρους απασχόλησης στις αρχές της δεκαετίας του 1970.

Υπολογίζεται ότι οι μισοί από τους παράνομους περίπου είναι Αλβανοί που στην πλειονότητα τους εισέρχονται στη χώρα παράνομα. Περίπου το ένα τρίτο από τους υπόλοιπους προέρχονται από άλλες πρώην σοσιαλιστικές χώρες και οι περισσότεροι εισέρχονται ως τουρίστες. Οι λοιποί προέρχονται από δεκάδες χώρες

²² Το 0,6% περίπου των οικονομικά ενεργών, έναντι αντίστοιχων ποσοστών 6-8% στα περισσότερα άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε.

²³ UNHCR- Ανώτατη Αρχοστέια των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες 1995-1996 και 1996-1997, ΕΣΥΕ Στατ. Επιτ. 1996, ΥΕΚΥ και ΥΔΤ.

του τρίτου κόσμου και εισέρχονται παράνομα ή ως τουρίστες. Οι παράνομοι μετανάστες απασχολούνται σε όλα σχεδόν τα εργατικά επαγγέλματα στις πόλεις και στην ύπαιθρο και αμείβονται περίπου 30% λιγότερο από τους νόμιμους Έλληνες για την ίδια ποιότητα εργασίας. Επιβαρύνουν όμως τους εργοδότες μέχρι και 60% λιγότερο απ' ό τι οι νόμιμοι γιατί δεν καταβάλλονται οι ασφαλιστικές εισφορές που ανάλογα με το είδος της εργασίας κυμαίνονται σε ποσοστό 40,5-50,5% του ονομαστικού μισθού και επιβαρύνουν κατά δύο τρίτα σχεδόν τους εργοδότες.

3.3 Οι παράνομοι μετανάστες και η σχέση τους με την απασχόληση.

Η επισήμανση των κυρίων χαρακτηριστικών και των αποτελεσμάτων της εισροής των παρανόμων μεταναστών συμβάλλει στην αντικειμενική αξιολόγηση της παρουσίας τους.

1. Έρχονται δίχως επίσημη πρόσκληση, ή καν αποδοχή. Δουλεύουν όμως σε Έλληνες εργοδότες, και το επίσημο κράτος που γνώριζε την οικονομική τους δραστηριότητα, τους ανεχόταν επί πολλά χρόνια. Σε έγγραφο του υπουργείου Εργασίας, ως προς την πρόθεση της πολιτείας να τους νομιμοποιήσει, απεστάλησαν, τη διετία 1996-1997, 65 απαντήσεις από άλλα υπουργεία, νομαρχίες, εργατικές ενώσεις και συλλόγους εργοδοτών. Με την εξαίρεση τεσσάρων-πέντε μόνο που διαφύλαξαν επιφυλάξεις, οι λοιπές αναγνώριζαν τη συμβολή τους στην παραγωγή και τάσσονταν υπέρ της νομιμοποίησης.²⁴

2. Αύξησαν κατά 10% και πλέον το καταγεγραμμένο εργατικό δυναμικό, δίχως επιβάρυνση του μακροοικονομικού κόστους για την ενηλικίωσή τους. Η ανειδίκευτη εργασία, που κατά κύριο λόγο προσφέρουν ενισχύουν και τα εγχώρια αγαθά, τα οποία κυρίως καταναλώνουν, ενισχύουν βραχυχρόνια την παραγωγή και την κατανάλωση, την παραγωγικότητα, την απασχόληση και τις αμοιβές όλων των λοιπών παραγωγικών συντελεστών (ειδικευμένης εργασίας, κεφαλαίου, φυσικών πόρων). Μειώνουν, όμως, κατά πολλούς, αν και σε περιορισμένο βαθμό, την απασχόληση και τους μισθούς των Ελλήνων ανειδίκευτων. Επιφέρουν, λοιπόν, αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος εις βάρος των Ελλήνων, πιέζοντας όμως ταυτόχρονα να στραφούν προς ανώτερες θέσεις εργασίας από απόψεως ειδικότητας και ευθύνης.

3. Απασχολούνται, χωρίς την τήρηση των νόμιμων κανόνων απασχόλησης (κοινωνική ασφάλιση, φορολογία, ωράριο, υγιεινή και ασφάλεια). Αμείβονται, δε, λιγότερο από τους Έλληνες για την ίδια ποιότητα εργασίας (10% - 20% λιγότερο, μόνο εφόσον η παράνομη αγορά εργασίας είναι πλήρως σχεδόν ανταγωνιστική). Το κόστος της εργασίας τους είναι περίπου το μισό από εκείνο της επίσημης αγοράς (η διαφορά είναι μικρότερη, αν υπολογισθεί το «ασφάλιστρο κινδύνου» δηλαδή το

ρίσκο της παράνομης εργασίας τόσο για τον ίδιο τον αλλοδαπό, όσο και για τον εργοδότη, για την παρανομία που διαπράττεται), καθιστώντας δυνατή τη λειτουργία οριακών επιχειρήσεων εντάσεως εργασίας και χαμηλές τιμές των προϊόντων, προς όφελος των μικρών παραγωγών και των καταναλωτών.

4. Αν και αμείβονται χαμηλότερα από την παραγωγικότητά τους, κερδίζουν τρεις – έξι φορές περισσότερο από ότι στην πατρίδα τους. Επωφελούνται, λοιπόν, από την μετακίνησή τους σε ένα εργασιακό περιβάλλον μια ανεπτυγμένη υποδομή, στην δημιουργία της οποίας δεν έχουν συμβάλει. Ούτε επιβαρύνονται με το κόστος της λειτουργίας της, εφόσον δεν καταβάλλουν φόρους και ασφαλιστικές εισφορές. Τους παρέχονται όμως προνοιακής μορφής ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης (στο νομό Ιωαννίνων είναι ιδιαίτερα μεγάλη), εκπαίδευση σε δημόσια σχολεία, γενική περίθαλψη, όπως στα παιδιά των φαναριών και στα κακοποιημένα άτομα, και όλοι χρησιμοποιούν επιδοτούμενες υπηρεσίες, όπως οι δημόσιες αστικές συγκοινωνίες.

5. Αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της απέλασης και υπόκεινται σε παντοειδείς καταχρήσεις και εκβιασμούς. Η ανασφάλεια και η οικονομική ανάγκη μειώνουν τις αντιστάσεις σε πειρασμούς για παράνομες πράξεις και παραλείψεις, ενώ η μικρή μέση ηλικία και ο συνωστισμός πολλών ατόμων σε περιορισμένο οικιστικό χώρο ευθύνονται για τις περισσότερες κλοπές, βιαιοπραγίες και σοβαρότερες παράνομες πράξεις τους. Πολλές όμως από τις ανθρωποκτονίες και τα άλλα εγκλήματα διαπράττονται από όσους έρχονται στη χώρα για το σκοπό αυτό και δεν σχετίζονται με τους οικονομικούς μετανάστες. Εν τούτοις, η αυξημένη εγκληματικότητα τους και ο (περιορισμένος ως τώρα) ανταγωνισμός με Έλληνες στην αγορά εργασίας και σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες προκαλούν αντιπαλότητα. Αντίθετα, όμως με ότι συμβαίνει σε πολλά άλλα κράτη – μέλη της Ε.Ε. (Αυστρία και Γαλλία κυρίως), η αντιπαλότητα δεν διαχέεται στα πολιτικά κόμματα.

6. Εξαιτίας του χαμηλού κόστους της εργασίας των παρανόμων, ελαττώνεται η πίεση για την εφαρμογή παραγωγικών διαδικασιών εντάσεως κεφαλαίου και τεχνολογίας, που αποτελούν προϋπόθεση για τη δημιουργία νέων προϊόντων και την επίτευξη χαμηλού κόστους παραγωγής, σε μακροπρόθεσμη βάση. Όλο και

²⁴ Φακιοιάς 1999a, 1999b.

περισσότεροι Έλληνες αποφεύγουν εργασίες «δεύτερης κατηγορίας» (επίπονες, σε δυσμενές φυσικό ή ανθρώπινο, περιβάλλον, εποχικές, προσωρινές, ευκαιριακές, μη μόνιμες ή σταθερές, σε απόμακρες περιοχές, δίχως προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και γενικά χαμηλού κοινωνικού γοήτρου) τις οποίες αναλαμβάνουν μετανάστες.

7. Εκτός από τον αθέμιτο ανταγωνισμό στην παραγωγή και διακίνηση των αγαθών, διευρύνεται η παραοικονομία, μειώνοντας περαιτέρω το γόητρο του κράτους, του οποίου κύρια αποστολή είναι η θέσπιση και εφαρμογή κανόνων δικαίου για ανάπτυξη των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Δημιουργούνται επίσης αισθήματα αδικίας στους νομοταγείς πολίτες, που λειτουργούν ως αντικίνητρο για την υπακοή στους νόμους.

8. Τέλος, όταν γίνει νομιμοποίηση, το κόστος της εργασίας αυξάνεται και πολλοί αλλοδαποί «αποζημιώνουν» τους εργοδότες τους δεχόμενοι χαμηλότερες αμοιβές από εκείνες που υπογράφουν. Άλλοι αξιοποιούν σε παράνομη απασχόληση μέρος του εργάσιμου αλλά συχνά και του ελεύθερου χρόνου των μεταναστών, όπως συμβαίνει ήδη με πολλούς νόμιμους μετανάστες και με Έλληνες οικοδόμους και απασχολούμενους σε εποχικά τουριστικά επαγγέλματα. Υπάρχει δηλαδή αύξηση της νόμιμης εργασίας, που παρέχει νομική προστασία, με διατήρηση της παράνομης, για αποφυγή μέρους των νομίμων επιβαρύνσεων.

3.4 Η διαδικασία νομιμοποίησης παράνομων αλλοδαπών

3.4.1 Ο Νόμος 1975 / 4-12-1991

Ο μεγάλος αριθμός των παράνομων οικονομικών μεταναστών υποβαθμίζει το εν γένει επίπεδο των εργασιακών σχέσεων στη χώρα γιατί δεκάδες χιλιάδες παραγωγοί και αστικά νοικοκυριά τους απασχολούν εποχικά, περιστασιακά ή για μάκρο χρόνο σε αγροτικές, αστικές και οικιακές εργασίες. Επιπλέον προκαλούνται υποψίες στη διεθνή κοινότητα και διατυπώνονται κατηγορίες ότι η χώρα αξιοποιεί τη φθηνή εργασία τους, δίχως να τους παρέχει αντίστοιχα δικαιώματα. Από το 1993 και με σημαντική καθυστέρηση, η νομιμοποίηση τους αποτελεί κύριο μέλημα της μεταναστευτικής πολιτικής.

Εξάλλου με τη νομιμοποίηση ελπίζεται ότι θα μπορεί να ελέγχεται πιο αποτελεσματικά ο αριθμός και η δραστηριότητα τους, όπως περίπου γίνεται και με τους λίγους νόμιμους ξένους. Η Πορτογαλία, η Ιταλία οι οποίες, όπως και η Ελλάδα δέχτηκαν επίσης τα τελευταία χρόνια ισχυρές πιέσεις για εισροή απρόσκλητων μεταναστών από τις χώρες του τρίτου κόσμου (η Ιταλία, όπως και η Ελλάδα, και από τις πρώην σοσιαλιστικές) έλαβαν αυστηρά και συστηματικά μέτρα συνοριακών και εσωτερικών ελέγχων για τον περιορισμό των παράνομων εισόδων και την παράνομη απασχόληση. Επειδή όμως τα αποτελέσματα ήταν μέτρια, άρχισαν ήδη από το 1986 να εφαρμόζουν μέτρα νομιμοποίησης και οι προσπάθειες συνεχίζονται.

Μετά από μακρά διαδικασία καθορισμού συγκεκριμένης μεταναστευτικής πολιτικής και επαφών με όμορες χώρες, διαμορφώθηκαν και υπογράφηκαν το 1995/6 ταυτόσημες περίπου συμφωνίες με τη Βουλγαρία και την Αλβανία για την εποχική απασχόληση εργατικού δυναμικού. Μέχρι όμως και τις αρχές του 1998 συνεχίζονταν οι τελικές διαδικασίες για τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής. Η κάθε συμφωνία προβλέπει εκδήλωση ενδιαφέροντος από μελλοντικό εργοδότη που γνωστοποιείται με υπεύθυνη δήλωση στις αρμόδιες τοπικές αρχές της χώρας του. Αφού εγκριθεί, η δήλωση μεταβιβάζεται στις αρμόδιες αρχές της συμβαλλόμενης χώρας οι οποίες, μετά πάλι από έγκριση, επιλέγουν και προτείνουν τα κατάλληλα πρόσωπα. Τα κατά τόπους προξενεία εξουσιοδοτούνται να εκδίδουν τις αντίστοιχες

βίξεις. Όπως και με τον νόμο περί αλλοδαπών 1975/1991, ο εργοδότης είναι υπεύθυνος για την τήρηση των όρων του εργατικού συμβολαίου.

Το 1996 συστήθηκε στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΕΚΑ), επιτροπή ευρίας εκπροσώπησης υπό τον γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εργασίας για τη διαμόρφωση δύο Προεδρικών Διαταγμάτων που θα καθόριζαν τις προϋποθέσεις της νομιμοποίησης. Την 2.12.1997 ο υπουργός Εργασίας ανακοίνωσε την υπογραφή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας των διαταγμάτων αυτών με ισχύ από 1.1.1998.

Το πρώτο διάταγμα όριζε ότι χορηγείται στον αλλοδαπό βεβαίωση (Λευκή Κάρτα) που του εξασφαλίζει νόμιμη παραμονή μέχρι 31.5.1998 εάν υποβάλει σε τοπικό γραφείο του ΟΑΕΔ από 1.1.1998 μέχρι 31.5.1998 τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Μέσα στην προθεσμία αυτή ο αλλοδαπός υποχρεούται να καταθέσει διάφορα έγγραφα για την απόκτηση Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής που του εξασφαλίζει μέχρι την 31.12.1998 νόμιμη παραμονή, μη απέλαση τυχόν εξαρτημένων μελών της οικογένειάς του και τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τον Έλληνα εργαζόμενο (αμοιβή, όροι και συνθήκες εργασίας, ασφαλιστικά δικαιώματα, λοιπές οικονομικές υποχρεώσεις), ενώ οι δημόσιες υπηρεσίες και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του ευρύτερου δημοσίου τομέα θα υποχρεούνται να δέχονται για εξέταση τυχόν αιτήματα του.

Το δεύτερο Διάταγμα προέβλεπε ότι για την έκδοση Κάρτας Παραμονής Περιορισμένης Χρονικής Διάρκειας (ΚΠΠΧΔ) απαιτείται η μέχρι την 30η Ιουλίου 1998 υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ αίτησης - δήλωσης του αλλοδαπού, της Κάρτας Προσωρινής Άδειας Παραμονής και διαφόρων συμπληρωματικών εγγράφων που είναι σχετικά με τον χρόνο και το είδος της απασχόλησης, την εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων και το εισόδημα που πραγματοποιείται.

Σε ότι αφορά την ανανέωση της πράσινης κάρτας, το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.), προβλέπει την παρουσίαση από τον αλλοδαπό 150 ενσήμων για την περίοδο ενός έτους. Αν πάρουμε την περίπτωση του κλάδου της οικοδομής, η επικόλληση 150 ενσήμων τον χρόνο είναι κάτι το εξαιρετικά σπάνιο για οποιοδήποτε εργαζόμενο στον κλάδο αυτό, ενώ αρκούν 52 ένσημα για την

ασφαλιστική κάλυψη ασθενείας του εργαζόμενου. Από τη στιγμή που παράλληλα με τη διαδικασία της νομιμοποίησης των αλλοδαπών δεν γίνεται και μια προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η εκτεταμένη εισφοροδιαφυγή, στο συγκεκριμένο κλάδο, είναι προφανές ότι για πολλούς αλλοδαπούς ένας τέτοιος όρος σημαίνει επιστροφή στην παραοικονομία.

Οι αιτήσεις για την «λευκή» κάρτα, την άδεια παραμονής εν αναμονή της συγκέντρωσης των στοιχείων για την υποβολή της αίτησης για την «πράσινη» κάρτα, είχαν φθάσει τις 370.000, ενώ οι αιτήσεις για πράσινη κάρτα ήταν μόνο 225.000. Αυτό δείχνει ότι παρά την απουσία μιας εκστρατείας ενημέρωσης και την απουσία βοήθειας από τις δημόσιες υπηρεσίες ή την τοπική αυτοδιοίκηση προς τους αλλοδαπούς, ένας μεγάλος αριθμός μεταναστών εκδήλωσαν την επιθυμία τους να παραμείνουν και να εργαστούν νόμιμα στη χώρα μας.

Το γεγονός ότι λίγο πάνω από τους μισούς μπόρεσαν να συγκεντρώσουν τις απαιτούμενες αποδείξεις της απασχόλησής τους – ένσημα του ΙΚΑ κατά κύριο λόγο – οφείλεται στην άρνηση των περισσοτέρων εργοδοτών να εμπλακούν στην διαδικασία της νομιμοποίησης, ενώ ο κρατικός μηχανισμός δεν κινητοποιήθηκε για να επιβάλει μια τέτοια συνεργασία. Σε τοπικό επίπεδο, ιδιαίτερα σε ημιαστικές ή αγροτικές περιοχές, η γνώση των συνθηκών απασχόλησης αλλοδαπών είναι ευρύτατα διαδεδομένη και επομένως η αποχή των αρμόδιων υπηρεσιών από τον έλεγχο των εργοδοτών, είναι μια επιλογή αφενός γενικευμένη, που δεν αφορά δηλαδή κάποιες κατηγορίες εργοδοτών ή δραστηριοτήτων, καθώς και μια επιλογή αποδεκτή από το σύνολο σχεδόν της κοινωνίας.

Η μέθοδος νομιμοποίησης που υιοθέτησαν τα Π.Δ, αξιοποιεί στην πραγματικότητα την κινητικότητα των αλλοδαπών εργαζομένων και την πολυαπασχόλησή τους για να τους προσφέρει την ευκαιρία μιας ατομικής προσπάθειας νομιμοποίησης. Αυτή όμως προϋπόθετε ότι οι αλλοδαποί εργαζόμενοι είχαν εν μέρει κατακτήσει την δυνατότητα της νόμιμης απασχόλησης, ως προς την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών, ή την δήλωση του εισοδήματος στην εφορία, είχαν δηλαδή κατορθώσει να διαπεράσουν το πλέγμα της συγκράτησής τους στην «μαύρη» αγορά εργασίας, το οποίο συνθέτουν οι εργοδοτικές συμπεριφορές, οι κοινωνική αποδοχή και αδράνειες της κρατικής μηχανής.

Τα Προεδρικά Διατάγματα που διαμόρφωσαν την νέα πολιτική νομιμοποίησης των αλλοδαπών, ήταν τελικά το μόνο μέτρο που επιχείρησε να αλλάξει εν μέρει την συγκρίσιμη σχέση ανάμεσα στους μισθωτούς χωρίς ασφαλιστική και εργατική νομοθεσία με τον αριθμό των μισθωτών που απασχολεί η οικονομία.²⁵

²⁵ Το 1988 ανακοινώθηκε μια έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραοικονομία και την «μαύρη» εργασία στην Ελλάδα, που εκτιμούσε ότι τα άτομα που απασχολούνται ως αδήλωτοι μισθωτοί σε ορισμένες δραστηριότητες, ήταν από 1.300.000 έως 1.750.000, με τους αλλοδαπούς να είναι μόνο από 150.000 σε 200.000 άτομα. Μια δεκαετία μετά, ο αριθμός των απασχολούμενων αλλοδαπών πρέπει να έχει τριπλασιαστεί ή τετραπλασιαστεί. Ετήσια Έκθεση 2000 «Η Ελληνική οικονομία και η απασχόληση», ΙΝΕ-ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, σ.151-152.

3.4.2 Ο Νόμος 2910 / 2-5-2001

Με την έναρξη ισχύος του νέου νόμου 2910/2001 επιχειρείται να ρυθμιστεί η παραμονή όσων αλλοδαπών βρίσκονται παράνομα στη χώρα, στα πλαίσια μιας προσπάθειας νομιμοποίησης τους, ώστε να απολαμβάνουν και αυτοί βασικών δικαιωμάτων, αλλά και να μπορέσουν να ενταχθούν στην ελληνική κοινωνία. Προς τούτο απαριθμεί και ρυθμίζει κατά το δυνατόν εξαντλητικά και εξειδικευμένα τους λόγους για τους οποίους κάποιος αλλοδαπός μπορεί να εισέλθει και να παραμείνει νόμιμα στην Ελλάδα, καθώς και τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες με βάση τις οποίες αυτό μπορεί να γίνει. Θεσπίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις των αλλοδαπών που ζουν και εργάζονται στη χώρα. Προβλέπει τις ειδικές υποχρεώσεις των προσώπων ελληνικής ιθαγένειας που εμπλέκονται με την είσοδο, διακίνηση και παραμονή αλλοδαπών στη χώρα: αυστηροί κανόνες διέπουν τις θεσμοθετούμενες ευθύνες για δημόσιους υπαλλήλους, υπαλλήλους Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Ο.Γ.Α., τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και εργαζόμενους στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, εργοδότες αλλοδαπών, ιδιοκτήτες και εργαζόμενους στις συγκοινωνίες και τις μεταφορές κάθε είδους κ.ο.κ.

Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠΕΣΔΔΑ) σχεδιάζει και συντονίζει την μεταναστευτική πολιτική της χώρας μέσω της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, που ιδρύεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η υλοποίηση της πολιτικής αυτής ανατίθεται στις Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, που ιδρύονται σε κάθε περιφέρεια της χώρας.

Οι αλλοδαποί που επιθυμούν να εργασθούν στη χώρα μας δεν έρχονται αυτόβουλα, αλλά κατευθυνόμενοι από Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας στις χώρες προέλευσης τους. Τα γραφεία Ευρέσεως Εργασίας ιδρύονται με Προεδρικό Διάταγμα και λειτουργούν στις Ελληνικές Προξενικές Αρχές, με σκοπό τον έλεγχο και την ορθολογική κατεύθυνση του ρεύματος των οικονομικών μεταναστών.

Η Άδεια Παραμονής Αλλοδαπού παύει να εκδίδεται από τις Αστυνομικές Αρχές και στο εξής θα χορηγείται, θα ανανεώνεται και θα ανακαλείται από τον

Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Η ρύθμιση αυτή πηγάζει από την αντίληψη ότι οι αλλοδαποί δεν είναι μια επιπλέον φορτική αστυνομική ύλη, αλλά πρόσωπα και κοινωνική ομάδα με την οποία πρέπει να ρυθμίσει τις σχέσεις της συνολικά η κοινωνία, μέσα από την θεσμική της εκπροσώπηση.

Συγκροτούνται σε κάθε Περιφέρεια Επιτροπές Μετανάστευσης, με έργο να καλούν τους αλλοδαπούς σε προσωπική συνέντευξη και να γνωμοδοτούν για την προσωπικότητα τους, έτσι ώστε να βοηθούν τον Γ. Γ. της Περιφέρειας στην απόφαση του για χορήγηση ή όχι Άδειας Παραμονής.

Κατοχυρώνονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των αλλοδαπών και λαμβάνεται μέριμνα για την ένταξη τους στην ελληνική κοινωνία. Ενδεικτικά αναφέρεται η υποχρεωτική εννεάχρονη εκπαίδευση των παιδιών τους, την υποχρεωτική ασφάλιση τους, την διευκόλυνση τους για πρόσβαση στη δικαιοσύνη, τον ιστό υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας κ.λ.π.

Πράξεις ρατσισμού και ξενοφοβίας διώκονται πλέον αυτεπάγγελα.

Ποινικές και διοικητικές κυρώσεις, ιδιαίτερα αυστηρές, εισάγονται για τους παραβάτες της θεσπιζόμενης μεταναστευτικής πολιτικής. Τόσο οι μετανάστες, όσο και δημόσιοι υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α., επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και εργαζόμενοι στον τομέα της υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας, εργοδότες αλλοδαπών, ιδιοκτήτες και εργαζόμενοι στις συγκοινωνίες και τις μεταφορές κάθε είδους, συμβολαιογράφοι κ.λ.π. απειλούνται με σοβαρότατες ποινικές κυρώσεις.

Η απέλαση συστοιχίζεται με τα διεθνώς κρατούντα. Παρέχονται δικαστικές εγγυήσεις στους υπό απέλαση αλλοδαπούς, ενώ, για πρώτη φορά ορίζεται ανώτατο όριο κράτησης τους από τις αστυνομικές αρχές.

Με στόχο την θέσπιση ξεκάθαρων και ενιαίων διαδικασιών χορήγησης και ελέγχου ο Ν.2910/2001 θεσπίζει τις ακόλουθες κατηγορίες αδειών παραμονής ρυθμίζοντας αναλυτικά ανά περίπτωση τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες για την έκδοση τους.

- Άδεια παραμονής για σπουδές
- Άδεια παραμονής για παροχή εξαρτημένης εργασίας
- Άδεια παραμονής για παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών
- Άδεια παραμονής για παροχή εποχικής εργασίας

- Άδεια παραμονής για άσκηση ανεξάρτητης επιχειρηματικής δραστηριότητας
- Άδεια παραμονής για οικογενειακή συνένωση
- Άδεια παραμονής για συζύγους Ελλήνων πολιτών και για πολίτες χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Άδεια παραμονής για αθλητές και προπονητές
- Άδεια παραμονής για πνευματικούς δημιουργούς
- Άδεια παραμονής για στελέχη εταιρειών του Α. Ν89
- Άλλες περιπτώσεις αδειών παραμονής

Η χορήγηση άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς που παρέχουν εξαρτημένη εργασία διαφέρει από τις άλλες περιπτώσεις χορήγησης άδειας παραμονής για εργασία. Και τούτο διότι, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος των αλλοδαπών που θα παρέχουν εξαρτημένη εργασία στη χώρα και στη συνέχεια να τους χορηγηθεί άδεια παραμονής θα πρέπει, καταρχήν να ληφθεί υπόψη η εικόνα για το εργατικό δυναμικό της Ελλάδας σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρεί ο ΟΑΕΔ.

Εάν οι ανάγκες της χώρας δεν καλύπτονται από το εγχώριο εργατικό δυναμικό τότε οι κενές θέσεις μπορούν να καλυφθούν από αλλοδαπούς. Ο ΟΑΕΔ καταρτίζει στο τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους έκθεση στην οποία καταγράφονται οι ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην ελληνική επικράτεια, οι οποίες μπορούν να καλυφθούν από αλλοδαπούς που διαμένουν στο εξωτερικό. Με βάση αυτήν την έκθεση καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών ο ανώτατος αριθμός αδειών εργασίας που χορηγούνται κατά έτος σε αλλοδαπούς, κατά ιθαγένεια, κατά νομό, κατά είδος και διάρκεια απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στις ελληνικές προξενικές αρχές και τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας στο εξωτερικό, καθώς και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας παραμονής στους αλλοδαπούς που θα παρέχουν εξαρτημένη εργασία στη χώρα μας είναι να έχουν άδεια εργασίας, η οποία χορηγείται από το Νομάρχη μετά από αίτηση του

εργοδότη. Εφόσον αυτή χορηγηθεί, ο Νομάρχης τη διαβιβάζει στο ελληνικό προξενείο ώστε να δοθεί στον αλλοδαπό θεώρηση εισόδου, ενώ συγχρόνως την κοινοποιεί στην Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης.

Αίτηση και τα απαραίτητα δικαιολογητικά

Προκειμένου να δοθεί άδεια παραμονής σε αλλοδαπό που παρέχει εξαρτημένη εργασία στη χώρα μας είναι απαραίτητο να υποβάλλει αίτηση στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου κατοικίας του δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, στην οποία θα αναγράφεται ο συγκεκριμένος σκοπός για τον οποίο ζητά την άδεια παραμονής.

Η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από:

- Αντίγραφο διαβατηρίου
- Δύο έγχρωμες φωτογραφίες
- Παράβολο
- Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της άδειας εργασίας του που έχει χορηγηθεί από την οικεία Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
- Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας
- Βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης κτλ.
- Πιστοποιητικό υγείας
- Απλή δήλωση του αλλοδαπού στην οποία αναγράφεται η διεύθυνση κατοικίας του.

Η ανανέωση γίνεται με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για τη χορήγηση της άδειας παραμονής.²⁶

Σύμφωνα με τα στοιχεία, που έχουν συγκεντρωθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών, 351.110 αλλοδαποί προσήλθαν στις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων από τις 5 Ιουνίου έως τις 2 Αυγούστου 2001 και υπέβαλαν αίτηση για να εξασφαλίσουν την εξάμηνη άδεια παραμονής. Το 40% από αυτούς έχει ήδη στα χέρια του την άδεια. Οι υπόλοιποι είχαν περιθώριο έως τις 7 Σεπτεμβρίου 2001 να

²⁶ Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.(Εγκύκλιος Ν. 2910 / 2001).

συμπληρώσουν τον φάκελο τους με τα απαραίτητα πιστοποιητικά. Όπως προκύπτει από τα έγγραφα που έχουν καταθέσει, υπολογίζεται ότι περίπου ένας στους τρεις, δηλαδή 100.000 αλλοδαποί, είναι τακτοποιημένοι από πλευράς εργασίας και ασφαλιστικής κάλυψης. Σε 200.000 ανέρχονται αυτοί που, όπως φαίνεται, απασχολούνται και μπορούν να εξασφαλίσουν και ασφαλιστική κάλυψη. Οι υπόλοιποι 50.000 είναι «εντελώς ξεκρέμαστοι», όπως λέγεται χαρακτηριστικά.²⁷

²⁷ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ /8 Αυγούστου 2001.

3.5 Λόγοι διαμόρφωσης της πολιτικής

Κυβερνήσεις όλων των ιδεολογικών αποχρώσεων εφάρμοσαν μεταπολεμικά περιοριστική μεταναστευτική πολιτική, όπως προκύπτει από τον περιορισμένο αριθμό των αδειών εργασίας και των χορηγήσεων της ελληνικής υπηκοότητας σε ξένους, την καθυστερημένη εφαρμογή μέτρων νομιμοποίησης των μεταναστών και την ασήμαντη ποσοτικά απασχόληση ξένων στον δημόσιο τομέα, ακόμη και στα τμήματα διδασκαλίας ξένων γλωσσών.²⁸

Οι ακόλουθοι λόγοι μπορούν ίσως να δικαιολογήσουν τη συντηρητική αυτή στάση και τα επιχειρήματα που επηρεάζουν τη διαμόρφωση της πολιτικής:

α) Για πάνω από 2.000 χρόνια η διακίνηση στον βαλκανικό χώρο ήταν περίπου ελεύθερη γιατί η χερσόνησος του Αίμου τελούσε υπό τη διοίκηση πρώτα των Ελλήνων και κατόπιν των Ρωμαίων, της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και των Τούρκων. Παρά όμως το διαχωρισμό σε 6 μέχρι το 1989 και 10 το 1997 επικράτειες, πολυπληθείς ομάδες που βρίσκονται σε μία χώρα αισθάνονται ότι ανήκουν σε άλλη. Διατυπώνονται λοιπόν αμοιβαίες κατηγορίες για εθνικές και θρησκευτικές διακρίσεις, προβάλλονται εδαφικές διεκδικήσεις και συχνά δημιουργούνται εντάσεις που καταλήγουν σε ένοπλες συγκρούσεις.

β) Για 45 χρόνια (1945-1989) η Ελλάδα είχε τα πιο εκτεταμένα σύνορα από άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. με χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού και είναι το μοναδικό μέλος που συνορεύει με μια μη χριστιανική χώρα. Είναι δε επίσης η μοναδική χώρα της Ένωσης που είχε τα τελευταία 50 χρόνια την οδυνηρή εμπειρία ενός εμφυλίου πολέμου αμέσως μετά τη λήξη των εχθροπραξιών του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Στην ταραγμένη εκείνη εποχή οι βόρειοι γείτονες ήταν, ιδεολογικά τουλάχιστον, υπέρ της μιας πλευράς, της ηττημένης, και χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να ομαλοποιηθούν οι σχέσεις τους με την Ελλάδα.

γ) Η συντηρητική πολιτική προς τους ξένους αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από εισροή ομοεθνών που μαζί με τη φυσική αύξηση επέτρεψε την αύξηση του πληθυσμού κατά 45% περίπου από το 1951, παρά τη μεγάλη καθαρή αποδημία.

²⁸ Σε πολλές χώρες της Ε.Ε. και στη Βόρεια Αμερική μέχρι και 1/3 των διδασκόντων σε πολλά πανεπιστημιακά τμήματα είναι άτομα ξένης υπηκοότητας.

Επικρατούν δύο σχεδόν αντικρουόμενες απόψεις: πρώτον ότι όχι μόνο είναι υψηλή η ανεργία, αλλά και η πλειονότητα τόσο των ανέργων όσο και των υποαπασχολούμενων είναι χαμηλού επιπέδου εξειδίκευσης, και δεύτερον ότι οι αλλοδαποί καλύπτουν θέσεις εργασίας που δεν επιθυμούν Έλληνες (αναφορά παρακάτω).

δ) Η Ελλάδα δικαιολογεί τη για πολλά χρόνια απασχόληση μεγάλου αριθμού ξένων δίχως άδεια εργασίας επικαλούμενη αδυναμία φρούρησης των εκτεταμένων χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, τα 11 εκατομμύρια τουριστών που δέχεται κάθε χρόνο και την εξαιρετικά ανεπτυγμένη εμπορική της ναυτιλία. Παρουσιάζει δε τον μεγάλο αριθμό των επαναπροωθήσεων και απελάσεων ως δείγμα της προσπάθειας να περιορίσει την παράνομη απασχόληση των ξένων.

ε) Χώρα με παράδοση αποδημίας αιώνων και πλεονάζον εργατικό δυναμικό αγροτικής κυρίως προέλευσης μέχρι τις αρχές της δεκαετίας 1970, η Ελλάδα μετατράπηκε σε λιγότερο από μια δεκαετία σε χώρα με - τη μεγαλύτερη σε όλη την Ευρώπη - εισροή μη προσκεκλημένων μεταναστών. Ήταν λοιπόν φυσικό να μην έχει αναπτύξει τους απαιτούμενους θεσμούς και μηχανισμούς, να μην διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία για τον χειρισμό των νέων προβλημάτων και να είναι απροετοίμαστη για τον νέο της ρόλο ως χώρα υποδοχής μεγάλου αριθμού οικονομικών μεταναστών.

3.6 Λόγοι μη νομιμοποίησης.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθούν μερικοί από τους κυριότερους λόγους για τους οποίους πολλοί από τους μετανάστες δεν υπέβαλαν αίτηση νομιμοποίησης. Σε μια έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε στελέχη διοίκησης, αλλοδαπούς, σε συνδικαλιστικούς εκπροσώπους τους, καθώς και σε τοπικούς φορείς (νομαρχία, κατά τόπους αστυνομικά τμήματα), προκύπτει ότι πολλοί παράνομοι δεν υπέβαλαν αίτηση νομιμοποίησης γιατί:

α) Δεν ήταν επαρκώς ενημερωμένοι σε ό,τι αφορά τις σχετικές διαδικασίες, ή δεν ενδιαφέρονταν επειδή θεωρούσαν την παραμονή τους στην Ελλάδα προσωρινή, όπως π.χ. όσοι απασχολούνται σε εποχικές, γεωργικές, τουριστικές και οικοδομικές εργασίες, και οι «αλυσιδωτοί» μετανάστες.²⁹

β) Δεν είχαν δικαίωμα, επειδή δεν διέθεταν κανένα ταξιδιωτικό έγγραφο, βρίσκονταν νόμιμα στη χώρα ως τουρίστες, φοιτητές κτλ., αλλά εργάζονταν παράνομα, ή είχαν εισέλθει μετά τη δημοσίευση των Π.Δ. (η διάταξη αυτή τέθηκε για να μην υπάρξει αθρόα εισροή νέων λαθρομεταναστών, οι οποίοι θα ήθελαν να επωφεληθούν από την πολιτική της νομιμοποίησης).

γ) Φοβούνται ότι θα έχαναν τη δουλειά τους, αν επιβάρυναν τους εργοδότες τους με την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών. Το Υπουργείο Εργασίας εξέτασε περίπου 1.500 ενστάσεις κατά της απόρριψης αιτήσεων για νομιμοποίηση, με το αιτιολογικό της μη επαρκούς νόμιμης απασχόλησης. Παρόμοια προβλήματα δημιουργούνται και με όσους χρειάζονταν 150 ημερομίσθια νόμιμης εργασίας για την ανανέωση της ετήσιας διάρκειας πράσινης κάρτας.

δ) Είχαν προηγουμένα με την ελληνική αστυνομία, ή βρίσκονταν στη χώρα με σκοπό να διαπράξουν παράνομες πράξεις, συχνά με τη συνεργία Ελλήνων, ως μέλη συμμοριών του οργανωμένου εγκλήματος ή μικρών ομάδων.

²⁹ Αλυσιδωτοί μετανάστες είναι αυτοί οι οποίοι έρχονται στη χώρα μετά από παρότρυνση ομοεθνών τους που βρίσκονται ήδη εδώ.

ε) Αντιμετώπιζαν γλωσσικό πρόβλημα τόσο στην επικοινωνία, όσο και στην κατανόηση των εγγράφων της αίτησης για νομιμοποίηση, καθώς οι αιτήσεις αυτές, παρουσίαζαν ασάφειες ως προς τις ζητούμενες πληροφορίες.³⁰

³⁰ Οικονομικός, Μάρτιος 2000 σ. 45

3.7 Συνέπειες της νομιμοποίησης

Οι συνθήκες χορήγησης της «Πράσινης κάρτας», που περιλαμβάνονται στους σχετικούς Νόμους, αποτέλεσαν μια τολμηρή καινοτομία της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους. Επέτρεψε στους ίδιους τους μετανάστες να συγκεντρώσουν τα αποδεικτικά στοιχεία της εργασίας και παραμονής τους στην Ελλάδα, και να νομιμοποιηθούν ανεξάρτητα από τις προθέσεις των εργοδοτών τους, όπως και ανεξάρτητα από την παρέμβαση των κρατικών υπηρεσιών ως προς τον έλεγχο της αγοράς εργασίας.

Η πράξη όμως έδειξε ότι αυτή η καινοτομία, που ήταν αναγκαία για να υπάρξουν άμεσα αποτελέσματα και να ληφθεί υπόψη η μεγάλη κινητικότητα των περισσότερων αλλοδαπών εργαζομένων, δεν συνδυάστηκε με την παραμικρή δραστηριοποίηση του κράτους για την συρρίκνωση της «μαύρης» εργασίας. Οι μετανάστες αφέθηκαν μόνοι να αντιμετωπίσουν ένα κράτος στην πραγματικότητα απρόθυμο να επωμισθεί όλες τις διαστάσεις μιας πολιτικής νομιμοποίησης, και όταν τελείωσε η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων νομιμοποίησης, το ίδιο αυτό κράτος έδειξε ότι όσοι δεν είχαν κατορθώσει να παρακάμψουν την αρνητική στάση των εργοδοτών και την αδράνεια των κρατικών υπηρεσιών, που δεν ήταν αρκετά πρόθυμοι να τους εξυπηρετήσουν, μπορούσαν να είναι υποψήφια θύματα των επιχειρήσεων «σκούπα».

Η νομιμοποίηση των μεταναστών έχει θετικές και αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγή, στους μισθούς, στην ειδίκευση στην κλαδική και περιφερειακή κατανομή οικονομικών δραστηριοτήτων, στον προγραμματισμό των επιχειρήσεων, στη δημογραφική σύνδεση, στις κοινωνικές υπηρεσίες, στις διακρατικές σχέσεις της χώρας και σε πολλούς άλλους τομείς της ελληνικής πραγματικότητας.

Υπάρχει, καταρχήν, το θέμα της δυνατότητας του διοικητικού μηχανισμού της χώρας να ανταποκριθεί έγκαιρα σε πρόσθετες υποχρεώσεις και σε θέματα για τα οποία πολλές υπηρεσίες δεν έχουν μέχρι τώρα καμιά εμπειρία. Επιπλέον, σε συνεντεύξεις με εργοδότες και μετανάστες εκφράστηκε η άποψη ότι η νομιμοποίηση θα συναντήσει αντιδράσεις και από τα δύο μέρη: Από τους εργοδότες γιατί θα υποχρεώνονται να τηρούν τους νόμιμους κανόνες απασχόλησης και από

τους μετανάστες από άγνοια ή φόβο ότι θα παγιδευτούν σε μία νόμιμη διαδικασία που θα τους θέσει υπό τον πλήρη έλεγχο των αρχών, ενώ ενδέχεται και να μην βρίσκουν δουλειά σε εργοδότες που θα επιβαρύνονται με τις ασφαλιστικές εισφορές και ίσως με υψηλότερους μισθούς.

Αρκετοί παράνομοι ενδέχεται να ακολουθήσουν το παράδειγμα ορισμένων νόμιμων που διατηρούν επαφή με την παράνομη αγορά στην οποία παρουσιάζονται συνεχώς ευκαιρίες για περιστασιακή/μερική απασχόληση με χαμηλή αμοιβή. Εξάλλου η δυνατότητα για νομιμοποίηση θα εντείνει τις προσπάθειες υποψηφίων μεταναστών να εισέλθουν στη χώρα για να επωφεληθούν από τα νέα μέτρα. Εάν λοιπόν δεν γίνουν πιο αυστηροί και αποτελεσματικοί οι εσωτερικοί και οι εξωτερικοί έλεγχοι, το πιθανότερο είναι ότι θα αυξηθεί η προσφορά νόμιμης εργασίας από τους αλλοδαπούς, δίχως να περιοριστεί ανάλογα η προσφορά της παράνομης.

Η ζήτηση για νόμιμη εργασία από τους εργοδότες που απασχολούν παράνομους θα μειωθεί γιατί η εργασία θα ακριβύνει. Θα αυξηθεί όμως η ζήτηση από τις οργανωμένες επιχειρήσεις που δεν μπορούν να απασχολήσουν παράνομους για λόγους ελέγχων από την επιθεώρηση εργασίας, συνδικαλιστικών πιέσεων και γοήτρου, προκαλώντας ασφαλώς ορισμένες αντιδράσεις από τους Έλληνες μισθωτούς που θα υποκατασταθούν ή θα αισθάνονται ότι κινδυνεύουν να υποκατασταθούν στην εργασία τους από ξένους. Αν η προσφορά νόμιμης εργασίας των αλλοδαπών είναι μεγαλύτερη από τη νέα ζήτηση, θα προκληθεί για πρώτη φορά ανεργία σε νόμιμους μετανάστες, μια τελείως νέα κατάσταση την οποία το δεύτερο Προεδρικό Διάταγμα αντιμετωπίζει έμμεσα, θέτοντας την πραγματοποίηση ενός ελαχίστου επιπέδου απασχόλησης ως προϋπόθεση για τη χορήγηση και ανανέωση της ΚΠΠΧΔ. Φαίνεται λοιπόν ότι μετά την 31.5.1997 οι εσωτερικοί έλεγχοι αποτελούσαν τον κύριο ρυθμιστικό παράγοντα για το μέγεθος της νόμιμης μετανάστευσης.

Με την είσοδο και την παραμονή τους στη χώρα οι παράνομοι μετανάστες αποκαλύπτουν την εκτίμηση τους ότι τα οφέλη είναι μεγαλύτερα από το σημαντικό κατά κανόνα κόστος της μετακίνησης. Με τη νομιμοποίηση τους θα βρεθούν στην ίδια περίπου κατάσταση με τους νόμιμους μετανάστες. Δεν θα αντιμετωπίζουν τον

κίνδυνο της απέλασης, θα καλύπτονται από την κοινωνική ασφάλιση, ορισμένοι θα λαμβάνουν ανώτερες αμοιβές και θα έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιούν συμπληρωματικό εισόδημα στην παράνομη αγορά. Θα είναι όμως υπεύθυνοι για την εξεύρεση απασχόλησης που θα αποτελεί και προϋπόθεση για την ανανέωση της άδειας παραμονής. Αυτό είναι ένα ισχυρό κίνητρο για να επιδιώκουν νόμιμη απασχόληση, με όλες τις συνέπειες για τους ίδιους, τους εργοδότες, τα ασφαλιστικά ταμεία και τις κρατικές υπηρεσίες. Με το ίδιο σκεπτικό φαίνεται λογική η υπόθεση ότι αντίστοιχα οφέλη αποκομίζουν οι Έλληνες που επίσης αποκλύπτουν τις προτιμήσεις τους με το να απασχολούν ξένους, αντί να καταφεύγουν σε εναλλακτικές λύσεις, όπως η απασχόληση γηγενών, η υποκατάσταση εργασίας από κεφάλαιο και τεχνολογία και η μείωση της παραγωγής.

Οι περιορισμένες - μέχρι τώρα τουλάχιστον - κοινωνικές αντιδράσεις για τον μεγάλο αριθμό των παρανόμων είναι ίσως μια ένδειξη ότι μεγάλες ομάδες του πληθυσμού αναγνωρίζουν τα οφέλη από την απασχόληση των ξένων και πολλοί συμμετέχουν άμεσα σε αυτά. Με τη νομιμοποίηση όμως πολλών ξένων δημιουργείται μια νέα κατάσταση. Το αυξημένο κόστος εργασίας των νομιμοποιούμενων μεταναστών θα ελαττώσει τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τους παραγωγούς τα πλεονεκτήματα των χαμηλών αμοιβών πάνω στα οποία στηρίζεται μεγάλο μέρος της ζήτησης για την εργασία των ξένων και της κοινωνικής ανοχής προς αυτούς. Θα προκύψουν επιπλέον θέματα επιβάρυνσης της κοινωνικής υποδομής σε κατοικίες και σε εκπαιδευτικά και νοσηλευτικά ιδρύματα. Εάν διατηρηθεί η σημερινή υψηλή ανεργία των Ελλήνων, είναι δύσκολο να προβλεφθούν οι κοινωνικές αντιδράσεις από την εφαρμογή της νέας μεταναστευτικής πολιτικής. Το θέμα είναι μεγάλης σημασίας για την αγορά εργασίας και το σύνολο σχεδόν της ελληνικής κοινωνίας και θα παραμείνει επίκαιρο για μακρό χρονικό διάστημα. Χρειάζεται λοιπόν παρακολούθηση και ανάλυση των σχετικών εξελίξεων αλλά και σαφής προσδιορισμός των μακροπρόθεσμων στόχων της μεταναστευτικής πολιτικής, στα πλαίσια μιας

στενότερης συνεργασίας με επιμέρους χώρες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Ε.Ε.³¹

³¹ ΤΑΣΕΙΣ – Η Ελληνική οικονομία 1998. «Η νομιμοποίηση των παράνομων μεταναστών», Ρ. Φακιολάς, σ.237, 238.
Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Το προφίλ των μεταναστών

Σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 358 του 1997, καθώς επίσης και με το Νόμο 2910 του 2001, ήταν χρέος των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία δημοσίευσης τους, να προσέλθουν στα γραφεία του ΟΑΕΔ και στις αρμόδιες υπηρεσίες για να ζητήσουν την προσωρινή νομιμοποίηση της παραμονής και εργασίας στη χώρα και τη χορήγηση της κάρτας προσωρινής άδειας παραμονής, «λευκή κάρτα». Στα γραφεία του ΟΑΕΔ προσήλθαν 369.629 αλλοδαποί, ενώ κατά την διαδικασία νομιμοποίησης μέχρι την 2 Αυγούστου 2001 προσήλθαν 351.110 αλλοδαποί.(Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 3 Αυγούστου 2001).

Τα στοιχεία που παραθέτονται αφορούν τη διαδικασία νομιμοποίησης που έγινε σύμφωνα με τα δύο Προεδρικά Διατάγματα. '97, '98 και όχι την νομιμοποίηση του 2001 γιατί τα στοιχεία αυτής δεν έχουν γίνει ακόμα γνωστά. Επίσης, τα στοιχεία του αρχείου δεν αφορούν το σύνολο των αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα στη χώρα κατά τη φάση υποβολής αίτησης για τη λευκή κάρτα, αλλά ένα υποσύνολο του πληθυσμού αυτού επειδή απλούστατα δεν υπέβαλαν αίτηση όλοι οι αλλοδαποί. Είναι δύσκολο να υπολογιστεί ο αριθμός των παράνομων μεταναστών που δεν υπέβαλαν αίτηση ώστε να υπάρχει εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού. Σύμφωνα με διάφορες εκτιμήσεις, περίπου 150.000 παράνομοι αλλοδαποί δεν κατέθεσαν αίτηση στα γραφεία του ΟΑΕΔ. Υπάρχουν ενδείξεις ότι ο αριθμός αυτός έχει αυξηθεί.

Σημαντικό ρόλο σ' αυτό έπαιξαν κάποιοι παράγοντες όπως η πρόσβασή τους στην πληροφόρηση, ο φόβος τους για δίωξη, η εκτίμηση τους της δυνατότητας απόκτησης των ενσήμων που ήταν προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στο επόμενο στάδιο της νομιμοποίησης, η εκτίμησή τους για την επίπτωση της απαίτησης ενσήμων για τις αποδοχές τους και τέλος, η θέση της Ελλάδας στα μελλοντικά τους σχέδια. Τα

χαρακτηριστικά αυτά ποικίλουν στις ομάδες των μεταναστών ανάλογα με την υπηκοότητα, το φύλο κ.λ.π.

Για πρώτη φορά υπάρχουν στοιχεία για την υπηκοότητα, το φύλο, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση, το εκπαιδευτικό επίπεδο και τη χωροθέτηση των αλλοδαπών. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να συμβάλουν στο σχεδιασμό τόσο της μεταναστευτικής πολιτικής και τυχόν διακρατικών συμφωνιών περί μετανάστευσης όσο και πολιτικών για την ένταξη των νομιμοποιημένων αλλοδαπών. Παράλληλα, τα στοιχεία επιτρέπουν την ανάλυση του προφίλ των διαφόρων υπηκοοτήτων που συνθέτουν τον πληθυσμό των αλλοδαπών.

Όμως διάφοροι παράγοντες δεν επέτρεψαν την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της διαδικασίας της νομιμοποίησης ως μέσο συλλογής πληροφοριών. Πρώτον, ήταν περιορισμένο το φάσμα των στοιχείων που ζητήθηκαν στην αίτηση. Δεύτερον, αρκετά στοιχεία είναι προβληματικά, εξαιτίας του ότι οι αιτήσεις είχαν πολλά κενά και ελλείψεις κατά την συμπλήρωσή τους.³² Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα είναι ότι ορισμένα στοιχεία παρουσιάζουν δυσκολίες στην ερμηνεία τους έστω και αν υπάρχει η πληροφορία που εμπίπτει στο επιτρεπτό φάσμα απαντήσεων. Αυτό συμβαίνει επειδή δεν είναι σαφές ποιά ακριβώς είναι η ζητούμενη πληροφορία.

³² Για παράδειγμα, στο στοιχείο του φύλου λείπει η σχετική πληροφορία για το 2,3% των αλλοδαπών. Απαντήσεις για το επίπεδο της εκπαίδευσης λείπουν για το 2,9% των αλλοδαπών. Πληροφορίες για τον

4.1.1 Η υπηκοότητα των αλλοδαπών

Οι μετανάστες που υπέβαλαν αίτηση για τη λευκή κάρτα κατάγονται από περισσότερες από 120 χώρες. Οι υπηκοότητές τους παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Παρ' όλη τη μεγάλη ποικιλία χωρών προέλευσης, είναι εντυπωσιακό ότι η συντριπτική πλειοψηφία των μεταναστών προέρχεται από ένα περιορισμένο αριθμό χωρών. Ειδικότερα, το 91% των αλλοδαπών προέρχεται από δέκα συγκεκριμένες χώρες: την Αλβανία, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, το Πακιστάν, την Ουκρανία, την Πολωνία, τη Γεωργία, την Ινδία, την Αιγύπτο και τις Φιλιππίνες.

Ακόμα πιο εντυπωσιακό όμως στα στοιχεία της υπηκοότητας είναι η κυριαρχία μιας χώρας-πηγής: της Αλβανίας. Η Αλβανία δεν κατέχει μόνο την πρώτη θέση ανάμεσα στις χώρες προέλευσης αλλά δεσπόζουσα θέση. Η Αλβανική υπηκοότητα έχει το 65% όλων όσων υπέβαλαν αίτηση. Δεύτερη πιο σημαντική χώρα καταγωγής για την Ελλάδα είναι η Βουλγαρία, με 6,7% των μεταναστών που υπέβαλαν αίτηση. Παρ' ότι δεύτερη, η απόστασή της από την Αλβανία τονίζει την εκπληκτική υπεροχή της πρώτης. Η Ρουμανία είναι τρίτη με 4,5% των αλλοδαπών και ακολουθούν οι υπόλοιπες. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι μόνο 11 χώρες από τις 120 συγκεντρώνουν ποσοστό μεγαλύτερο της ποσοστιαίας μονάδας.

Ανάμεσα στις βασικές χώρες τροφοδότησης του μεταναστευτικού ρεύματος προς την Ελλάδα, μπορεί να διακρίνονται ορισμένες ομάδες χωρών. Η πρώτη και πιο σημαντική είναι εκείνη των Βαλκανίων. Συγκεκριμένα, οι τρεις πρώτες σε σημασία χώρες-πηγές είναι Βαλκανικές, δηλαδή η Αλβανία, η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα (76%) όλων των αλλοδαπών που υπέβαλαν αίτηση. Σημειώνεται πως οι άλλες χώρες των Βαλκανίων, η Τουρκία και η πρώην Γιουγκοσλαβία³³, έχουν ελάχιστη συμμετοχή: μαζί, οι υπήκοοί τους δεν αποτελούν ούτε μια ποσοστιαία μονάδα.

αριθμό των προστατευομένων μελών λείπουν για ένα 60,1% των αλλοδαπών. Για ειδικότητα λείπει το 29%, ενώ για την τελευταία απασχόληση λείπει το 45% των αλλοδαπών.

³³ Πρόκειται για το άθροισμα της Γιουγκοσλαβίας, FYROM, Βοσνίας, Κροατίας και Σλοβενίας.

Το γεγονός ότι οι κύριες χώρες-πηγές της μετανάστευσης προς την Ελλάδα εντοπίζονται στις κοντινές Βαλκανικές χώρες συνεπάγεται ορισμένες επιπτώσεις για τη μορφή της μετανάστευσης καθώς και για τη μελλοντική ενσωμάτωση των μεταναστών. Κατ' αρχάς, η γεωγραφική εγγύτητα καθιστά εφικτή, εφόσον συντρέχουν κάποιες συνθήκες, την κυκλική μετανάστευση, δηλαδή την παραμονή στη χώρα υποδοχής για μικρά σχετικά χρονικά διαστήματα, με τακτική επιστροφή στη χώρα καταγωγής. Τέτοιου είδους μετανάστευσης φαίνεται να παρουσιάζει ιδιαίτερα η Αλβανική μετανάστευση και εν μέρη η Βουλγαρική και η Ρουμανική .

Πέρα όμως από την Βαλκανική ομάδα διακρίνονται και άλλες, από τις οποίες η πιο σημαντική είναι εκείνη των χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης.³⁴ Οι πιο σημαντικές σε συμμετοχή από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης είναι η Ουκρανία με 2,7% και η Γεωργία με 2%. Ακολουθούν η Μολδαβία, η Ρωσία. Εάν συνυπολογιστούν τα ποσοστά των διαφόρων χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, διαπιστώνεται ότι το 7,5% όλων των υποβαλλόντων αιτήσεων προέρχεται από τις χώρες αυτές.

Μια άλλη αξιόλογη ομάδα μεταναστών προέρχεται από τις χώρες της κεντρικής Ευρώπης: την Πολωνία, την Ουκρανία, τη Σλοβακία και την Τσεχία.³⁵ Η Πολωνία είναι αισθητά η πιο σημαντική από τις άλλες ως πηγή μετανάστευσης με 8.618 άτομα ή το 2,3% του συνολικού πληθυσμού των αλλοδαπών, ενώ οι άλλες αριθμούν 100 με 140 άτομα. Εξάλλου, η μετανάστευση από την Πολωνία προς την Ελλάδα ήταν από τις πρώτες εισροές από καταρρέουσα κομμουνιστική οικονομία.

Τέλος, άλλες ομάδες που διακρίνονται είναι από τις χώρες της ινδοπακιστανικής χερσονήσου, καθώς και εκείνη των Αραβικών χωρών. Στην πρώτη ομάδα συγκαταλέγονται, το Πακιστάν, η Ινδία και το Μπαγκλαντές, ενώ στη δεύτερη, η Αίγυπτος, η Συρία και το Ιράκ.

³⁴ Ως γνωστό, η εισροή μεταναστών από τις χώρες αυτές χρονολογείται από το τέλος της δεκαετίας του 1980, εποχή της κατάρρευσης της Σοβιετικής Ένωσης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ	% ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ*
ΑΛΒΑΝΙΑ	240.150	65,0%	194.062	72,5%	40.880	43,7%	5.208	82,6%
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	24.906	6,7%	10.359	3,9%	13.985	15,0%	562	42,6%
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	16.802	4,5%	11.328	4,2%	5.101	5,5%	373	69,0%
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	10.866	2,9%	10.371	3,9%	51	0,1%	444	99,5%
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	9.800	2,7%	1.871	0,7%	7.713	8,3%	216	19,5%
ΠΟΛΩΝΙΑ	8.618	2,3%	4.757	1,8%	3.712	4,0%	149	56,2%
ΓΕΩΡΓΙΑ	7.537	2,0%	2.734	1,0%	4.651	5,0%	152	37,0%
ΙΝΔΙΑ	6.402	1,7%	6.065	2,3%	103	0,1%	234	98,3%
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	6.225	1,7%	5.698	2,1%	347	0,4%	180	94,3%
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	5.382	1,5%	904	0,3%	4.360	4,7%	118	17,2%
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	4.372	1,2%	1.130	0,4%	3.149	3,4%	93	26,4%
ΣΥΡΙΑ	3.432	0,9%	3.147	1,2%	158	0,2%	127	95,2%
ΡΩΣΙΑ	3.135	0,8%	756	0,3%	2.298	2,5%	81	24,8%
ΜΠΑΓΚΛΑΝΤΕΣ	3.013	0,8%	2.880	1,1%	25	0,0%	108	99,1%
ΙΡΑΚ	2.832	0,8%	2.364	0,9%	416	0,4%	52	85,0%
ΑΡΜΕΝΙΑ	2.733	0,7%	1.354	0,5%	1.303	1,4%	76	51,0%
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	2.327	0,6%	1.279	0,5%	1.003	1,1%	45	56,0%
ΝΙΓΗΡΙΑ	1.746	0,5%	1.357	0,5%	350	0,4%	39	79,5%
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	929	0,3%	261	0,1%	634	0,7%	34	29,2%
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	818	0,2%	283	0,1%	514	0,5%	21	35,5%
ΦΥΡΟΜ	436	0,1%	343	0,1%	76	0,1%	17	81,9%
ΜΑΡΟΚΟ	408	0,1%	263	0,1%	138	0,1%	7	65,6%
ΓΚΑΝΑ	353	0,1%	270	0,1%	77	0,1%	6	77,8%
ΚΙΝΑ	325	0,1%	218	0,1%	100	0,1%	7	68,6%
ΚΑΖΑΚΕΣΤΑΝ	296	0,1%	65	0,0%	224	0,2%	7	22,4%
ΛΙΒΑΝΟΣ	246	0,1%	192	0,1%	43	0,0%	0	81,0%
ΑΛΓΕΡΙΑ	229	0,1%	210	0,1%	14	0,0%	5	93,8%
ΣΟΥΔΑΝ	210	0,1%	182	0,1%	25	0,0%	3	87,9%
ΤΑΝΖΑΝΙΑ	207	0,1%	176	0,1%	28	0,0%	3	86,3%
ΚΕΝΥΑ	181	0,0%	64	0,0%	114	0,1%	3	36,0%
ΤΥΝΗΣΙΑ	178	0,0%	147	0,1%	23	0,0%	8	86,5%
ΣΙΕΡΑ ΛΕΟΝΕ	171	0,0%	72	0,0%	95	0,1%	4	43,1%
ΟΥΣΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	155	0,0%	29	0,0%	120	0,1%	6	19,5%
ΤΟΥΡΚΙΑ	149	0,0%	126	0,0%	19	0,0%	4	86,9%
ΙΟΡΔΑΝΙΑ	146	0,0%	132	0,0%	9	0,0%	5	93,6%
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	140	0,0%	14	0,0%	123	0,1%	3	10,2%
ΙΡΑΝ	137	0,0%	113	0,0%	24	0,0%		82,5%
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	108	0,0%	43	0,0%	61	0,1%	4	41,3%
ΤΣΕΧΙΑ	107	0,0%	28	0,0%	75	0,1%	4	27,2%

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

³⁵ Οι χώρες αυτές έχουν υφαστεί έντονες οικονομικές αναταράξεις μετά από την κατάρρευση των κεντρικά κατευθυνόμενων οικονομιών.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ	% ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ*
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	100	0,0%	14	0,0%	85	0,1%	1	14,1%
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	94	0,0%	18	0,0%	75	0,1%	1	19,4%
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	91	0,0%	24	0,0%	66	0,1%	1	26,7%
ΧΙΛΗ	91	0,0%	56	0,0%	34	0,0%	1	62,2%
ΕΡΥΘΡΑΙΑ	87	0,0%	30	0,0%	52	0,1%	5	36,6%
ΠΑΛΑΕΣΤΙΝΗ	85	0,0%	77	0,0%	5	0,0%	3	93,9%
Η.Π.Α.	83	0,0%	40	0,0%	42	0,0%	1	48,8%
ΚΟΚΚΟ (ΖΑΪΡ)	74	0,0%	49	0,0%	24	0,0%	1	67,1%
ΚΑΜΕΡΟΥΝ	60	0,0%	37	0,0%	29	0,0%	4	48,2%
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	50	0,0%	5	0,0%	41	0,0%	4	10,9%
ΛΕΤΟΝΙΑ	46	0,0%			44	0,0%	2	0,0%
ΡΟΥΑΝΤΑ	46	0,0%	40	0,0%	5	0,0%	1	88,9%
ΑΓ. ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ	43	0,0%	7	0,0%	34	0,0%	2	17,1%
ΚΟΛΟΜΒΙΑ	41	0,0%	8	0,0%	31	0,0%	2	20,3%
Ν. ΑΦΡΙΚΗ	37	0,0%	7	0,0%	28	0,0%	2	20,0%
ΚΑΝΑΔΑΣ	36	0,0%	10	0,0%	25	0,0%	1	28,6%
ΟΥΓΚΑΝΤΑ	35	0,0%	13	0,0%	23	0,0%		34,3%
ΑΖΕΡΜΠΑΪΤΖΑΝ	33	0,0%	17	0,0%	15	0,0%	1	53,1%
ΒΟΣΝΙΑ	33	0,0%	18	0,0%	15	0,0%		54,5%
ΠΕΡΟΥ	30	0,0%	13	0,0%	17	0,0%		43,3%
ΚΡΟΑΤΙΑ	29	0,0%	14	0,0%	15	0,0%		48,3%
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	28	0,0%	13	0,0%	17	0,0%		39,3%
ΤΑΪΛΑΝΔΗ	28	0,0%	6	0,0%	21	0,0%	1	22,2%
ΕΛΒΕΤΙΑ	26	0,0%	12	0,0%	12	0,0%	2	50,0%
ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	26	0,0%	7	0,0%	19	0,0%		26,9%
ΛΙΒΥΗ	26	0,0%	23	0,0%	3	0,0%		88,5%
ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ	21	0,0%	20	0,0%			1	100,0%
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	20	0,0%	14	0,0%	6	0,0%		70,0%
ΣΕΥΧΕΛΛΕΣ	14	0,0%	2	0,0%	15	0,0%	2	11,8%
Ν. ΚΟΡΕΑ	18	0,0%	11	0,0%	7	0,0%		61,1%
ΙΑΠΩΝΙΑ	17	0,0%	9	0,0%	8	0,0%		52,9%
ΣΟΜΑΛΙΑ	15	0,0%	12	0,0%	3	0,0%		80,0%
ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ	14	0,0%	6	0,0%	8	0,0%		42,9%
ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗ	13	0,0%	11	0,0%	2	0,0%		84,6%
ΑΓ. ΜΑΥΡΙΚΙΟΣ	12	0,0%	4	0,0%	8	0,0%		33,3%
ΙΣΡΑΗΛ	12	0,0%	9	0,0%	3	0,0%		75,0%
ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ	12	0,0%	6	0,0%	5	0,0%	1	54,5%
ΣΕΝΕΓΑΛΗ	12	0,0%	8	0,0%	4	0,0%		66,7%
ΓΟΥΙΝΕΑ	11	0,0%	10	0,0%	1	0,0%		90,9%

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

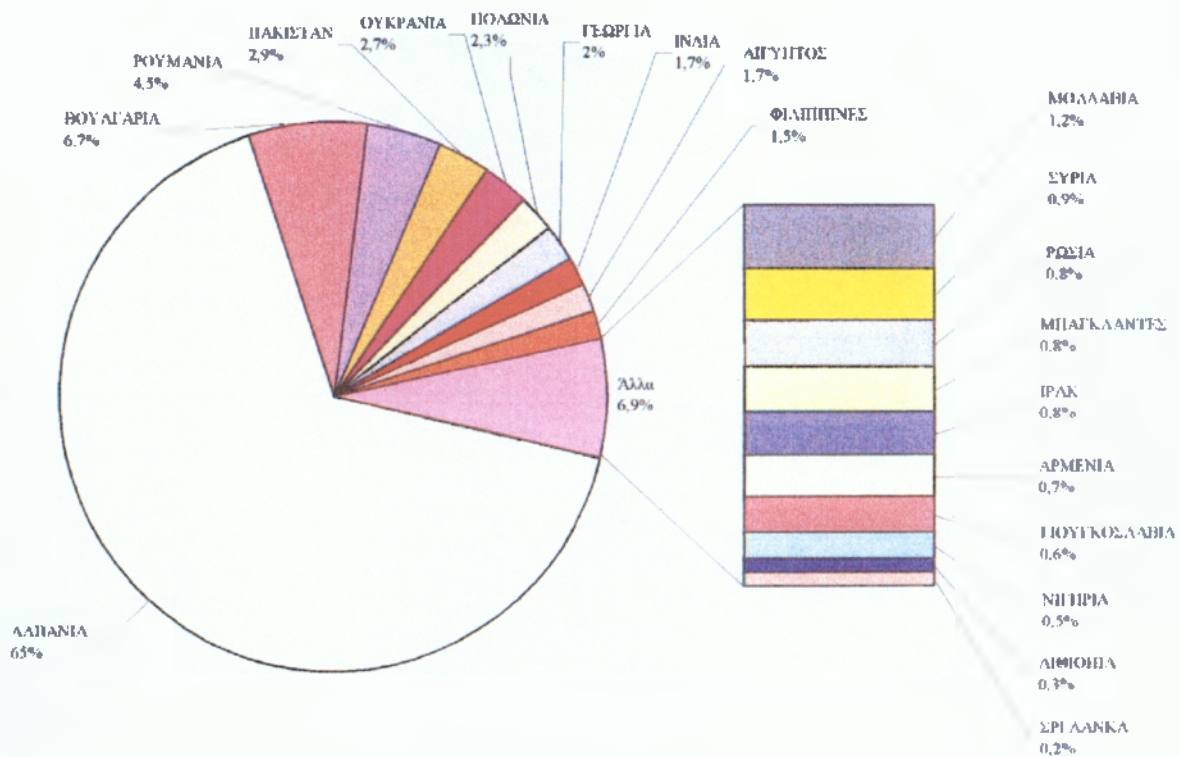
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ	% ΑΝΔΡΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ*
ΤΑΪΒΑΝ	2	0.0%	1	0.0%	1	0.0%		50.0%
ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ	2	0.0%	1	0.0%	1	0.0%		50.0%
ΑΪΤΗ	1	0.0%			1	0.0%		0.0%
ΒΙΡΜΑΝΙΑ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΒΟΛΙΒΙΑ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΚΑΜΠΟΤΖΗ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΚΟΥΒΕΪΤ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΜΠΟΥΡΟΥΝΤΙ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΝΟΡΒΗΓΙΑ	1	0.0%			1	0.0%		0.0%
ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ	1	0.0%			1	0.0%		0.0%
ΤΟΓΚΟ	1	0.0%	1	0.0%				100.0%
ΑΦΡΙΚΗ, ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	161	0.0%	116	0.0%	37	0.0%	8	75.8%
ΑΣΙΑ, ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	93	0.0%	78	0.0%	4	0.0%	11	95.1%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ, ΑΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	7	0.0%	4	0.0%	3	0.0%		57.1%
ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ ΠΑΡΗΦΟΡΙΑ	1 408	0.4%	894	0.3%	352	0.4%	162	71.7%
ΣΥΝΟΛΟ	369.629	100.0%	267.502	100.0%	93.482	100.0%	8.645	74.1%

* Το ποσοστό των ανδρών στο σύνολο των δύο φύλων υπολογίστηκε με βάση το άθροισμα των αλλοδαπών της υπηκοότητας που δήλωσαν φύλο και όχι το σύνολο των αλλοδαπών της υπηκοότητας.

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ : ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

4.1.2 Το φύλο των αλλοδαπών

Η εξέταση του πληθυσμού αλλοδαπών κατά φύλο έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον. Οι γυναίκες αποτελούν το 26% του συνόλου των αλλοδαπών που υπέβαλαν αίτηση αλλά η αναλογία τους διακυμαίνεται εκπληκτικά από υπηκοότητα σε υπηκοότητα.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η εμφάνιση της βουλγαρικής υπηκοότητας σαν δεύτερη σε σημασία για το σύνολο, οφείλεται στις γυναίκες. Το 15% των γυναικών αλλά και το 3,9% των ανδρών προέρχονται από τη Βουλγαρία (Πίνακας 2). Έτσι, για τους άνδρες η δεύτερη σε σημασία υπηκοότητα μετά την Αλβανική είναι η Ρουμάνικη, ενώ τρίτη και τέταρτη με ελάχιστη απόσταση είναι η Πακιστανική και η Βουλγάρικη. Για τις γυναίκες, τρίτη σε σημασία υπηκοότητα μετά την Αλβανική και Βουλγαρική, είναι η Ουκρανική με 8.3%, ενώ για τους άνδρες είναι η ενδέκατη υπηκοότητα (μόνο 0,7% των ανδρών).

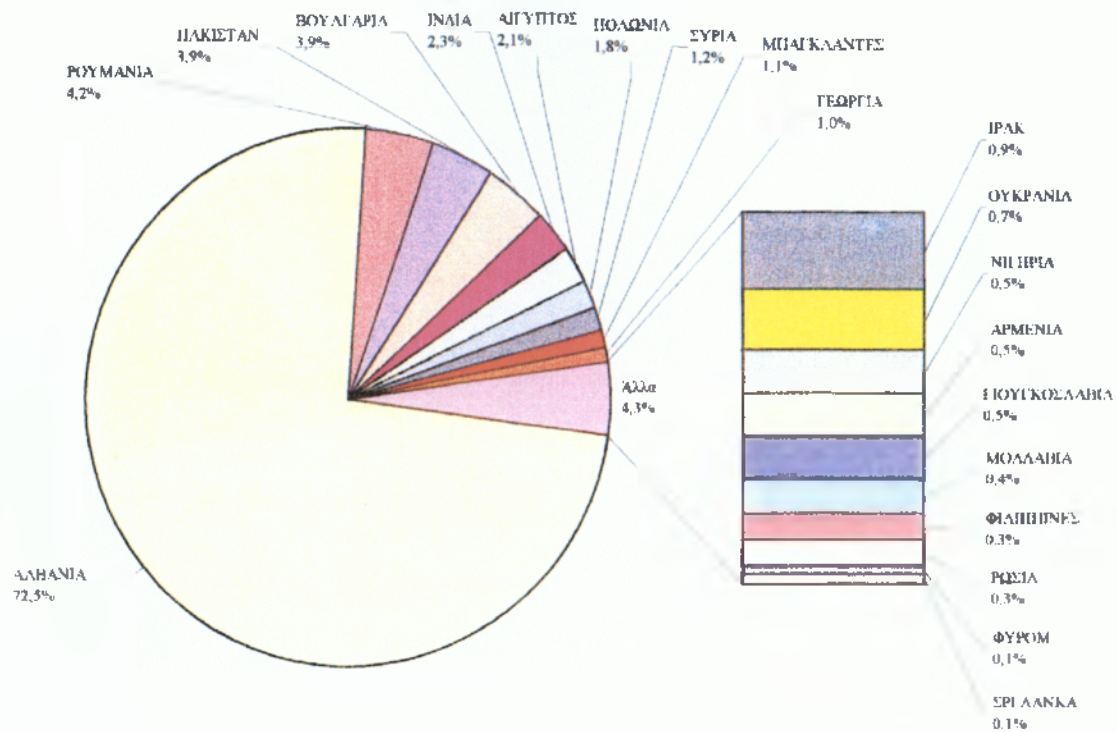
Παρατηρείται επίσης κατά την εξέταση του φύλου σε σχέση με την υπηκοότητα ότι ο γυναικείος πληθυσμός χαρακτηρίζεται από πολύ μεγαλύτερη ποικιλία απ' ότι ο αντρικός πληθυσμός, με την έννοια όχι του συνολικού αριθμού υπηκοοτήτων που αντιπροσωπεύονται αλλά από την άποψη ότι υπάρχουν αρκετές υπηκοότητες με αξιόλογη συμμετοχή. Αυτό συνδέεται βέβαια με το γεγονός ότι στην περίπτωση των ανδρών η υπεροχή της πρώτης υπηκοότητας, της Αλβανικής, είναι συντριπτική (το 72,5% όλων των ανδρών), ενώ στην περίπτωση των γυναικών η πρώτη υπηκοότητα, πάλι η Αλβανική, δεν έχει την ίδια κυριαρχία (το 43,7% όλων των γυναικών είναι Αλβανίδες).

Διακρίνονται δύο ομάδες στους κόλπους των χωρών με δυσανάλογα μεγάλο ποσοστό γυναικών. Η πρώτη αποτελείται από χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Έχει ενδιαφέρον ότι οι αλλοδαποί όλων των χωρών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με σημαντική συμμετοχή στη μετανάστευση προς την Ελλάδα, είναι κυρίως γυναίκες. Πρώτη έρχεται η Ουκρανία (80% γυναίκες), δεύτερη η Ρωσία (75%), τρίτη η Μολδαβία (74%) και τέταρτη η Γεωργία (63%). Η δεύτερη ομάδα έχει να κάνει με την περίπτωση της Αρμενίας που έχει μόνο 49% γυναίκες.

Την τελευταία δεκαετία, στη διεθνή βιβλιογραφία για τη μετανάστευση υπάρχουν αρκετές αναφορές στη λεγόμενη «θηλυκοποίηση της μετανάστευσης». Με τη φράση αυτή εννοείται η τάση να αποτελούνται τα μεταναστευτικά ρεύματα όλο και περισσότερο από γυναίκες. Σύμφωνα όμως με πρόσφατες εκτιμήσεις, αν και ο απόλυτος αριθμός των γυναικών μεταναστών έχει αυξηθεί εντυπωσιακά τις τελευταίες δεκαετίες, το ποσοστό τους στο σύνολο των μεταναστών έχει παραμείνει σταθερό. Όπως έχει επισημανθεί (Castles 1999) ωστόσο, αν και σταθερό το ποσοστό τους, μπορεί να διακρίνει κανείς μια καινούρια τάση στη μετανάστευση των γυναικών που ταιριάζει με τη φράση «θυληκοποίηση της μετανάστευσης». Η τάση αυτή αναφέρεται σε ποιοτική παρά σε ποσοτική διαφορά της σημερινής μετανάστευσης γυναικών με εκείνη του παρελθόντος. Πρόκειται συγκεκριμένα για την τάση της συμμετοχής των γυναικών στα μεταναστευτικά ρεύματα ως αυτόνομοι οικονομικοί μετανάστες παρά ως εξαρτώμενα άτομα που συνοδεύουν άνδρες μετανάστες.

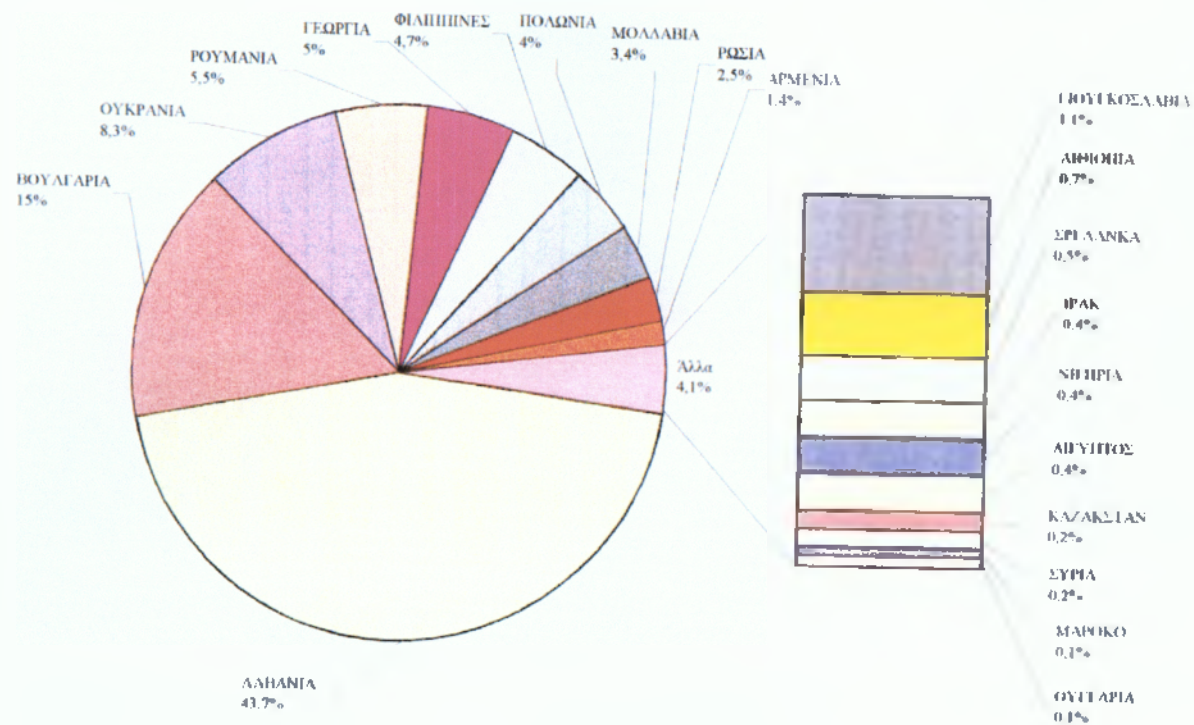
Η αυτόνομη μετανάστευση των γυναικών διαφαίνεται και στην περίπτωση των μεταναστευτικών ροών προς την Ελλάδα. Η αριθμητική υπεροχή των γυναικών σε ορισμένες υπηκοότητες είναι ενδεικτική της ανεξάρτητης αυτής μετανάστευσης.

ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ : ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ - ΑΝΔΡΕΣ

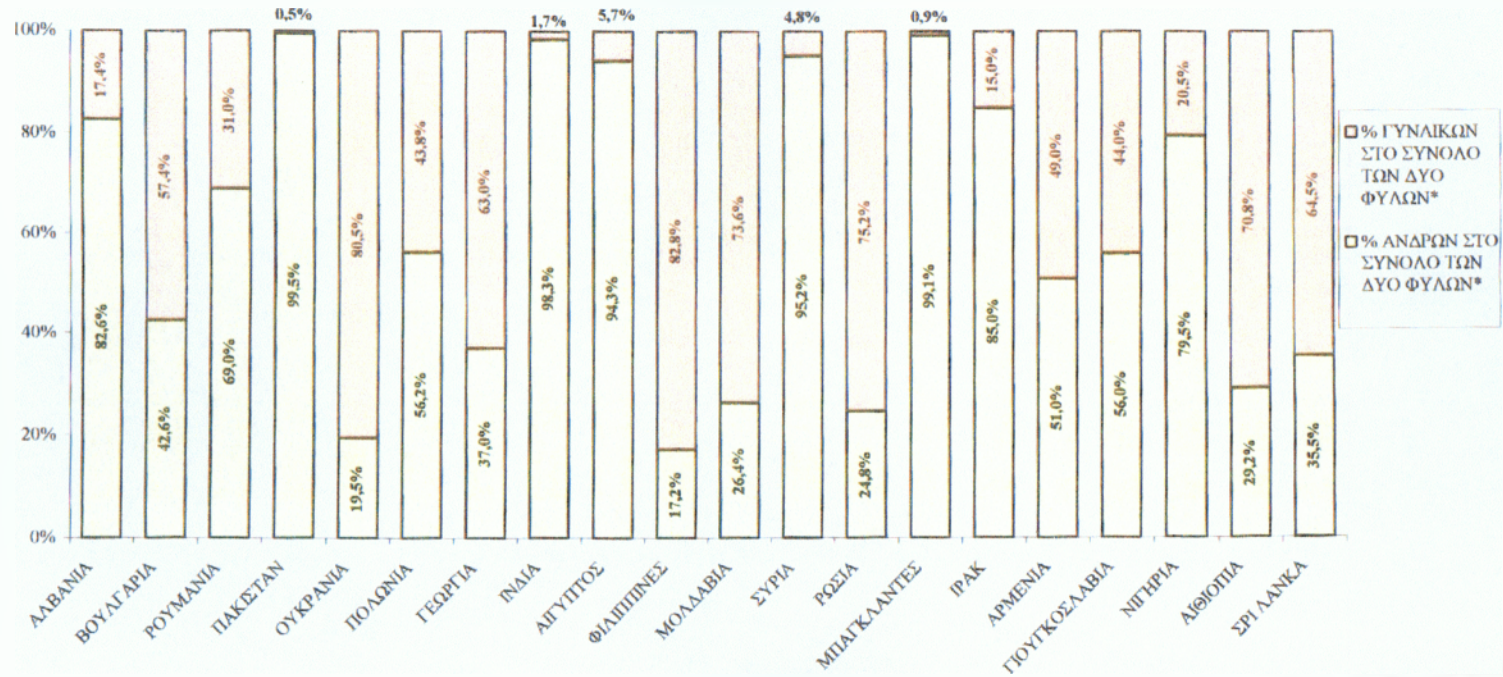
ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ : ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ :
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ - ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

* ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΦΥΛΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΙΝΩΝ Η Ή ΔΙΑΜΕΝΩΝ ΦΥΛΩ. ΔΙΑΔΙΕΙΧΘΟΥΝ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙ ΜΗ ΔΙΑΔΕΣΑΝΤΕΣ.

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΛ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

4.1.3 Χωροθέτηση σε Περιφέρειες και Νομούς

Τα στοιχεία για τη γεωγραφική κατανομή των αλλοδαπών στους νομούς και τις περιφέρειες της Ελλάδας προκύπτουν από τον τόπο καταγραφής τους. Στον Πίνακα 3 παρουσιάζεται η γεωγραφική τους κατανομή κατά περιφέρεια εγγραφής.

Αν και διάσπαρτοι σε όλη την Ελλάδα, παρατηρείται συγκέντρωση αλλοδαπών σε ορισμένες περιφέρειες της χώρας. Το 44,3% όλων των αλλοδαπών καταγράφηκε στην περιφέρεια Αττικής. Ακολουθούν κατά σειρά η Κεντρική Μακεδονία με 15%, η περιφέρεια Πελοποννήσου με 6,7%, η Στερεά Ελλάδα με 6,5%, η Θεσσαλία με 6,1%, η Κρήτη με 5,7% και η Δυτική Ελλάδα με 5%.

Οι αλλοδαποί είναι σχεδόν στο σύνολο τους οικονομικοί μετανάστες που εργάζονται ή αναζητούν εργασία. Έτσι ενώ αποτελούν ένα αξιόλογο ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της χώρας, αποτελούν ένα ακόμα πιο σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Σύμφωνα με στοιχεία του 1997, το εργατικό δυναμικό των Ελλήνων αριθμούσε 4.295.405 άτομα. Πρέπει να τονιστεί και πάλι ότι οι αλλοδαποί που υπέβαλαν αίτηση αποτελούν μόνο ένα τμήμα των αλλοδαπών που βρίσκονται στην Ελλάδα και άρα η αναλογία όλων των αλλοδαπών στο εργατικό δυναμικό της χώρας πρέπει να είναι ακόμα μεγαλύτερη (εργασία παράνομων μεταναστών).

Τίθεται το θέμα κατά πόσον η κατανομή των αλλοδαπών ανά περιφέρεια ακολουθεί σε αδρές γραμμές την κατανομή του καταγεγραμμένου εργατικού δυναμικού. Οι δύο κατανομές παρατίθενται στον Πίνακα 4.³⁶

Η σύγκριση των δύο κατανομών αποκαλύπτει αξιοσημείωτες διαφορές ανάμεσα στις περιφέρειες της χώρας. Σε ορισμένες περιφέρειες υπάρχει δυσανάλογα μεγάλη

³⁶ Άλλος τρόπος για να συγκριθεί το μέγεθος του πληθυσμού αλλοδαπών σε σχέση με το εργατικό δυναμικό ανά περιφέρεια θα ήταν να υπολογισθούν οι αλλοδαποί που υπέβαλαν αίτηση σε κάθε περιφέρεια ως ποσοστό του καταγεγραμμένου εργατικού δυναμικού της κάθε περιφέρειας. Επειδή όμως δεν γνωρίζουμε κατά πόσον υπάρχει επικάλυψη των δύο πληθυσμών, δηλαδή σε τι βαθμό έχουν συμπεριληφθεί τα ίδια άτομα και στις δύο «καταγραφές», προτιμάται εδώ η απλή αντιπαράθεση των δύο κατανομών. Σημειώνεται πως αν και συμμετέχουν θεωρητικά και οι παράνομοι μετανάστες στο δείγμα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΣΥΕ εφόσον δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις στελεχών της ΕΣΥΕ έχουν διαφύγει μέχρι στιγμής τα πλαίσια των ερευνών Εργατικού Δυναμικού οι περισσότεροι παράνομοι αλλοδαποί.

συγκέντρωση αλλοδαπών σε σχέση με το καταγεγραμμένο εργατικό δυναμικό και σε άλλες περιφέρειες δυσανάλογα μικρή.³⁷

Εάν συγκριθούν οι κατανομές του καταγεγραμμένου εργατικού δυναμικού και αλλοδαπών ανά περιφέρεια κατά φύλο, διαπιστώνεται πως στην περίπτωση των γυναικών ανά περιφέρεια οι δύο κατανομές διαφέρουν έντονα. Οι αλλοδαπές είναι πολύ περισσότερο συγκεντρωμένες στην Περιφέρεια Αττικής απ' ότι το γυναικείο εργατικό δυναμικό παρ' όλο που και αυτές, δείχνουν μεγαλύτερη συγκέντρωση στην Αττική απ' ότι οι άνδρες αντίστοιχοί τους.

Όσον αφορά τους άνδρες, δεν υπάρχουν αντίστοιχες έντονες διαφορές ανάμεσα στις δύο κατανομές. Εμφανίζουν μεγαλύτερη συγκέντρωση στην Περιφέρεια Αττικής, όπως έχουν αυξημένη παρουσία και στις Περιφέρειες Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου.

Η σύνθεση των υπηκοοτήτων της Περιφέρειας Αττικής (Πίνακας 5) διαφέρει σημαντικά από τις συνθέσεις άλλων περιφερειών στο ότι είναι αισθητά μεγαλύτερη η ποικιλία του πληθυσμού της. Δηλαδή είναι αρκετές οι υπηκοότητες που έχουν αξιόλογο ποσοστό συμμετοχής στον πληθυσμό αλλοδαπών της περιφέρειας.

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (Πίνακας 6) οι Αλβανοί αποτελούν το 53,3% του πληθυσμού αλλοδαπών που καταγράφηκαν. Παρατηρείται ακόμα αυξημένη παρουσία των Βουλγάρων (17,2% των αλλοδαπών) και των Ρουμάνων (12,7% του πληθυσμού). Η δεσπόζουσα θέση των Αλβανών που παρατηρείται στο σύνολο της χώρας καθίσταται ακόμη πιο συντριπτική σε ορισμένες άλλες περιφέρειες (Ηπείρου, Θεσσαλίας κ.λ.π.).

Στους Πίνακες 7.0-7.3 παρουσιάζεται για τις 4 επικρατέστερες υπηκοότητες αλλοδαπών στο σύνολο της χώρας, η κατανομή της κάθε υπηκοότητας στις διάφορες περιφέρειες. Απεικονίζεται δηλαδή η χωροθέτηση της κάθε υπηκοότητας.

Πρέπει να σημειωθεί πως σε όλες τις Περιφέρειες, η κατανομή των γυναικών στις διάφορες υπηκοότητες είναι πολύ λιγότερο μονοδιάστατη απ' ότι η αντίστοιχη των

³⁷ Συγκεκριμένα, στην Αττική συγκεντρώνεται το 37,4% του εργατικού δυναμικού αλλά και το 44,3% των αλλοδαπών που υπέβαλαν αίτηση. Αντίθετα, περιφέρειες με αναλογικά μικρή συγκέντρωση αλλοδαπών σε

ανδρών, δηλαδή παρουσιάζεται πολύ μεγαλύτερη ποικιλία στις υπηκοότητες που συνθέτουν το γυναικείο πληθυσμό. Αυτό οφείλεται βέβαια στο διαφορετικό βαθμό υπεροχής της αλβανικής υπηκοότητας στους δύο επιμέρους πληθυσμούς. Ενώ Αλβανικής υπηκοότητας είναι το 72,5% των ανδρών αλλοδαπών, το ίδιο ισχύει για το 43,6% των γυναικών

Όπως έχει παρατηρηθεί (Γετίμης και Οικονόμου 1992, Karantinos and Cavounidis 1994), τις τελευταίες δεκαετίες έχουν μειωθεί σημαντικά οι ανισότητες εντός των περιφερειών. Έχει δημιουργηθεί ένα πιο πολύπλοκο χωρικά ψηφιδωτό ανισοτήτων, που προκύπτει από τον πιο πολύπλοκο καταμερισμό της εργασίας και των οικονομικών δραστηριοτήτων. Η ποσοτική κατανομή των αλλοδαπών στους νομούς χωρίς αμφιβολία συνδέεται με τις διαφορές αυτές στο εσωτερικό των περιφερειών.

Έτσι, όταν συντελείται η χωρική ανάλυση στο επίπεδο του νομού, παρατηρούνται σημαντικές διαφορές που αποκρύπτονται εν μέρει όταν οι νομοί ομαδοποιούνται σε περιφέρειες. Η πιο λεπτομερής ανάλυση στο επίπεδο του νομού παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και επειδή επιτρέπει τον εντοπισμό του αστικού χαρακτήρα ορισμένων υπηκοοτήτων. Ακριβέστερα, επιτρέπει τη διαπίστωση της συγκέντρωσης ορισμένων υπηκοοτήτων στην περιοχή της πρωτεύουσας συγκεκριμένα, που είναι το μόνο πολεοδομικό συγκρότημα που εμφανίζεται αυτόνομα σε αυτό το επίπεδο ανάλυσης.³⁸

Η γεωγραφική κατανομή των αλλοδαπών ανά νομό εγγραφής παρουσιάζεται στον Πίνακα 8. Πρώτος νομός σε πλήθος αλλοδαπών έρχεται βέβαια η περιοχή της πρωτεύουσας, με 39,5% όλων των αλλοδαπών που υπέβαλαν αίτηση. Δεύτερος στον κατάλογο νομών εμφανίζεται ο νομός Θεσσαλονίκης. Ακολουθούν το υπόλοιπο Αττικής με 4,8%, ο νομός Λάρισας, ο νομός Φθιώτιδας, ο νομός Βοιωτίας και άλλοι. Ορισμένοι όμως, νομοί έχουν ελάχιστη συμμετοχή στην κατανομή αλλοδαπών.

σχέση με το μέγεθος του καταγεγραμμένου τους εργατικού δυναμικού είναι η Κεντρική Μακεδονία, που συγκεντρώνει το 18% του εργατικού δυναμικού και το 15% των αλλοδαπών.

³⁸ Πρέπει να σημειώσουμε εδώ ότι Αστικός είναι ο πληθυσμός που κατοικεί σε οικισμούς 10.000 κατοίκων και πάνω. Ημιαστικός είναι εκείνος που κατοικεί σε οικισμούς μέχρι 10.000 κατοίκους, ενώ Αγροτικός είναι αυτός ο πληθυσμός που κατοικεί σε οικισμούς κάτω των 10.000 κατοίκων. Δ. Γ. Τσαούσης, «Η κοινωνία μας», σ.101,102.

Πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι παρατηρείται μια αξιόλογη διαφορά στην κατανομή των δύο φύλων στους νομούς. Κατ' αρχάς διαφαίνεται ότι ο γυναικείος πληθυσμός είναι πολύ πιο αστικός από ότι ο ανδρικός. Συγκεκριμένα, οι γυναίκες έχουν πολύ μεγαλύτερη συγκέντρωση στην περιοχή της πρωτεύουσας αλλά και σε περιοχές με έντονη τουριστική οικονομική δραστηριότητα απ' ότι οι άνδρες. Αυτό μπορεί να συμβαίνει λόγω μεταξύ των άλλων της διαφαινόμενης μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στον τομέα των υπηρεσιών (Κρήτη, Δωδεκάνησα, Κυκλάδες).

Αντίθετα, οι άνδρες εμφανίζουν τάση να έχουν δυσανάλογη συγκέντρωση σε περιοχές με έντονη γεωργική δραστηριότητα και περιορισμένη σχετικά τουριστική κίνηση. Παράδειγμα αποτελούν οι νομοί Λάρισας, Φθιώτιδας, Βοιωτίας, Πέλλας και Ημαθίας.

Χαρακτηριστικό είναι επίσης το γεγονός ότι σε ορισμένους νομούς οι αλλοδαποί που καταγράφηκαν είναι σχεδόν αποκλειστικά Αλβανοί. Κυρίαρχος ως προς αυτό είναι ο νομός Φλώρινας με 96,7% Αλβανούς στο σύνολο των καταγεγραμμένων.

Στην περιοχή της πρωτεύουσας επίσης, διαφαίνονται σε όλη τους τη λαμπρότητα οι έντονα ασύμμετρες κατά φύλο κατανομές που χαρακτηρίζουν διάφορες ομάδες υπηκοοτήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα. Τούτο γιατί οι πληθυσμοί που εμφανίζουν τις συναρπαστικές κατανομές αυτές είναι ακριβώς οι πληθυσμοί που κατάγονται από χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Έτσι, πολλές από τις κοινότητες αλλοδαπών της πρωτεύουσας μπορούν να θεωρηθούν πολωμένες: πρόκειται για πληθυσμούς είτε ανδρικούς είτε γυναικείους.

Συγκεκριμένα, εάν ανατρέξει κανείς στις στήλες των ανδρών και των γυναικών του Πίνακα 9 για την περιοχή της πρωτεύουσας, παρατηρεί ότι υπάρχει για όλες σχεδόν τις υπηκοότητες εντυπωσιακή δυσαναλογία ανδρών και γυναικών, με τις μεγάλες εξαιρέσεις της Αλβανικής, της Ρουμανικής και ιδιαίτερα της Πολωνικής, που γνωρίζει πρωτοφανή ισομέρεια ως προς την κατά φύλο της σύνθεση.

Έτσι λοιπόν υπάρχουν έντονες διαφορές στα χαρακτηριστικά των υπηκοοτήτων που συνθέτουν τον πληθυσμό αλλοδαπών, καθώς επίσης και στη γεωγραφική

κατανομή τους. Οι διαφορές αυτές πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό της μεταναστευτικής πολιτικής καθώς και της πολιτικής για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των μεταναστών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	163.722	44.3%	106.498	39.8%	52.504	56.2%	4.720
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	55.623	15.0%	43.518	16.3%	10.680	11.4%	1.423
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	24.821	6.7%	18.259	6.8%	5.974	6.4%	588
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	24.006	6.5%	19.926	7.4%	3.718	4.0%	362
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	22.623	6.1%	19.211	7.2%	3.114	3.3%	298
ΚΡΗΤΗΣ	20.999	5.7%	14.499	5.4%	6.043	6.5%	457
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	18.621	5.0%	15.063	5.6%	3.303	3.5%	255
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	9.099	2.5%	8.008	3.0%	989	1.1%	102
ΑΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	7.652	2.1%	6.059	2.3%	1.503	1.6%	90
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7.460	2.0%	4.747	1.8%	2.605	2.8%	108
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	6.113 *	1.7%	4.671	1.7%	1.380	1.5%	62
ΗΠΕΙΡΟΥ	5.410	1.5%	4.538	1.7%	752	0.8%	120
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5.476	0.9%	2.502	0.9%	916	1.0%	58
ΕΛΛΙΠΗΣ ΠΑΡΡΟΦΟΡΙΑ	4	0.0%	3	0.0%	1	0.0%	
ΣΥΝΟΛΟ	369.629	100.0%	267.502	100.0%	93.482	100.0%	8.645

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ

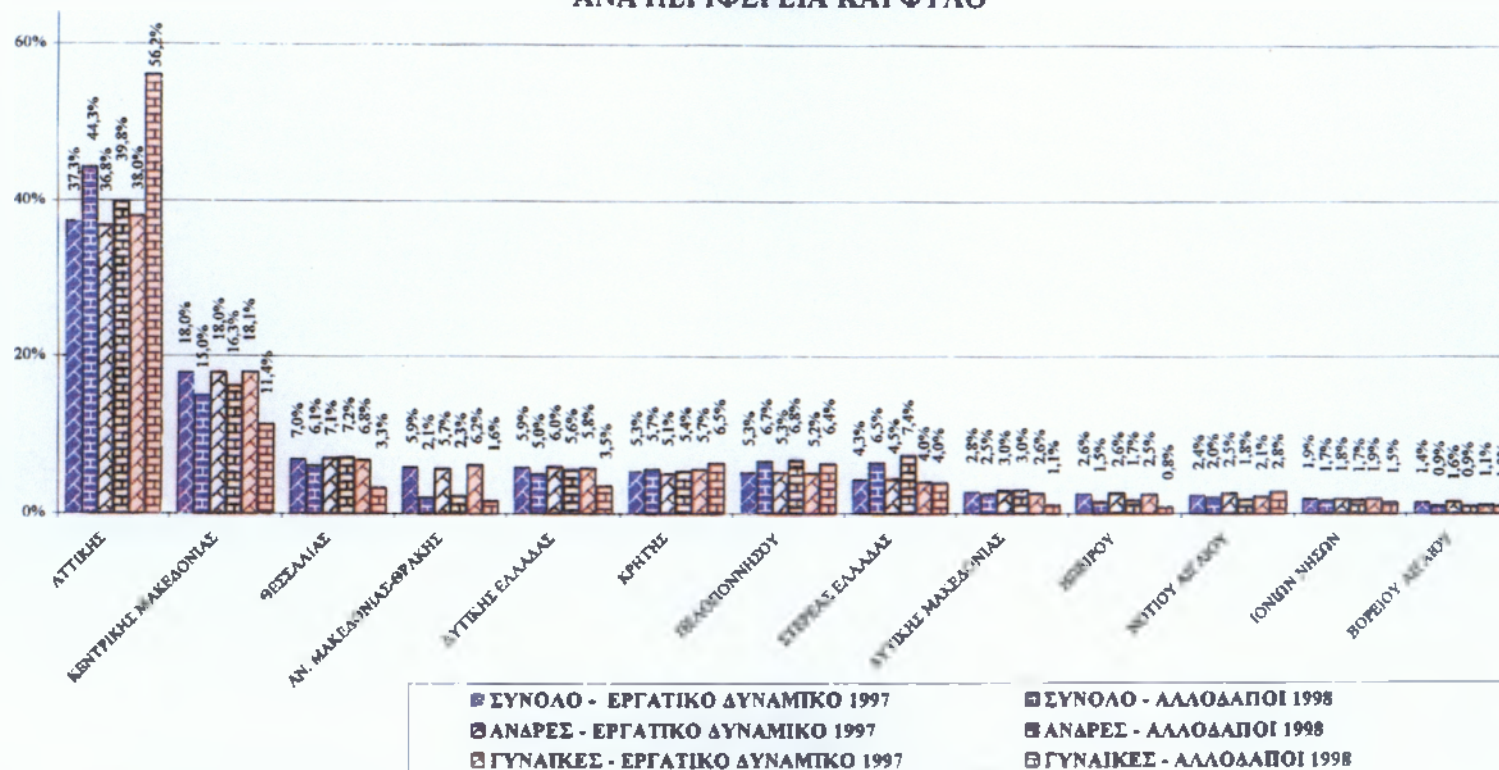
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟ 1997 ΚΑΙ ΤΙΣΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ
ΑΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΛΕΥΚΗ ΚΑΡΤΑ ΤΟ 1998 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ		ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ		ΑΝΔΡΕΣ		ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΔΡΩΝ		ΓΥΝΑΙΚΕΣ		ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	
	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998	ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ 1997	ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ 1998
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.294.408	369.629	100,0%	100,0%	2.612.004	267.502	100,0%	100,0%	1.682.404	93.482	100,0%	100,0%
ΑΤΤΙΚΗΣ	1.600.791	163.722	37,3%	44,3%	961.377	106.498	36,8%	39,8%	639.414	52.504	38,0%	56,2%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	772.835	55.623	18,0%	15,0%	469.073	43.518	18,0%	16,3%	303.762	10.680	18,1%	11,4%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	299.309	22.623	7,0%	6,1%	184.927	19.211	7,1%	7,2%	114.382	3.114	6,8%	3,3%
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΙΑΣ	254.502	7.652	5,9%	2,1%	149.993	6.059	5,7%	2,3%	104.508	1.503	6,2%	1,6%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	254.203	18.621	5,9%	5,0%	156.387	15.063	6,0%	5,6%	97.816	3.303	5,8%	3,5%
ΚΡΗΤΗΣ	229.611	20.999	5,3%	5,7%	133.848	14.499	5,1%	5,4%	95.763	6.043	5,7%	6,5%
ΠΙΕΔΙΟΝΝΗΣΟΥ	225.533	24.821	5,3%	6,7%	138.228	18.259	5,3%	6,8%	87.305	5.974	5,2%	6,4%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	184.816	24.006	4,3%	6,5%	119.275	19.926	4,5%	7,4%	67.541	3.718	4,0%	4,0%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	120.754	9.099	2,8%	2,5%	77.067	8.008	3,0%	3,0%	43.687	989	2,6%	1,1%
ΠΗΛΙΟΥ	110.119	5.110	2,6%	1,5%	68.781	4.538	2,6%	1,7%	41.338	752	2,5%	0,8%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	102.461	7.460	2,4%	2,0%	66.405	4.747	2,5%	1,8%	36.056	2.605	2,1%	2,8%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	80.514	6.113	1,9%	1,7%	48.011	4.671	1,8%	1,7%	32.503	1.380	1,9%	1,5%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	58.960	3.476	1,4%	0,9%	40.632	2.502	1,6%	0,9%	18.328	916	1,1%	1,0%

* Σημειώνεται ότι το σύνολο αλλοδαπών 1998 δεν αντιστοιχεί στο άθροισμα ανδρών και γυναικών επειδή συμπεριλαμβάνει και τους μη δηλώσαντες φύλο.

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟ 1997 ΚΑΙ
 ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΟΥ ΕΚΑΝΑΝ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΛΕΥΚΗ ΚΑΡΤΑ ΤΟ 1998
 ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

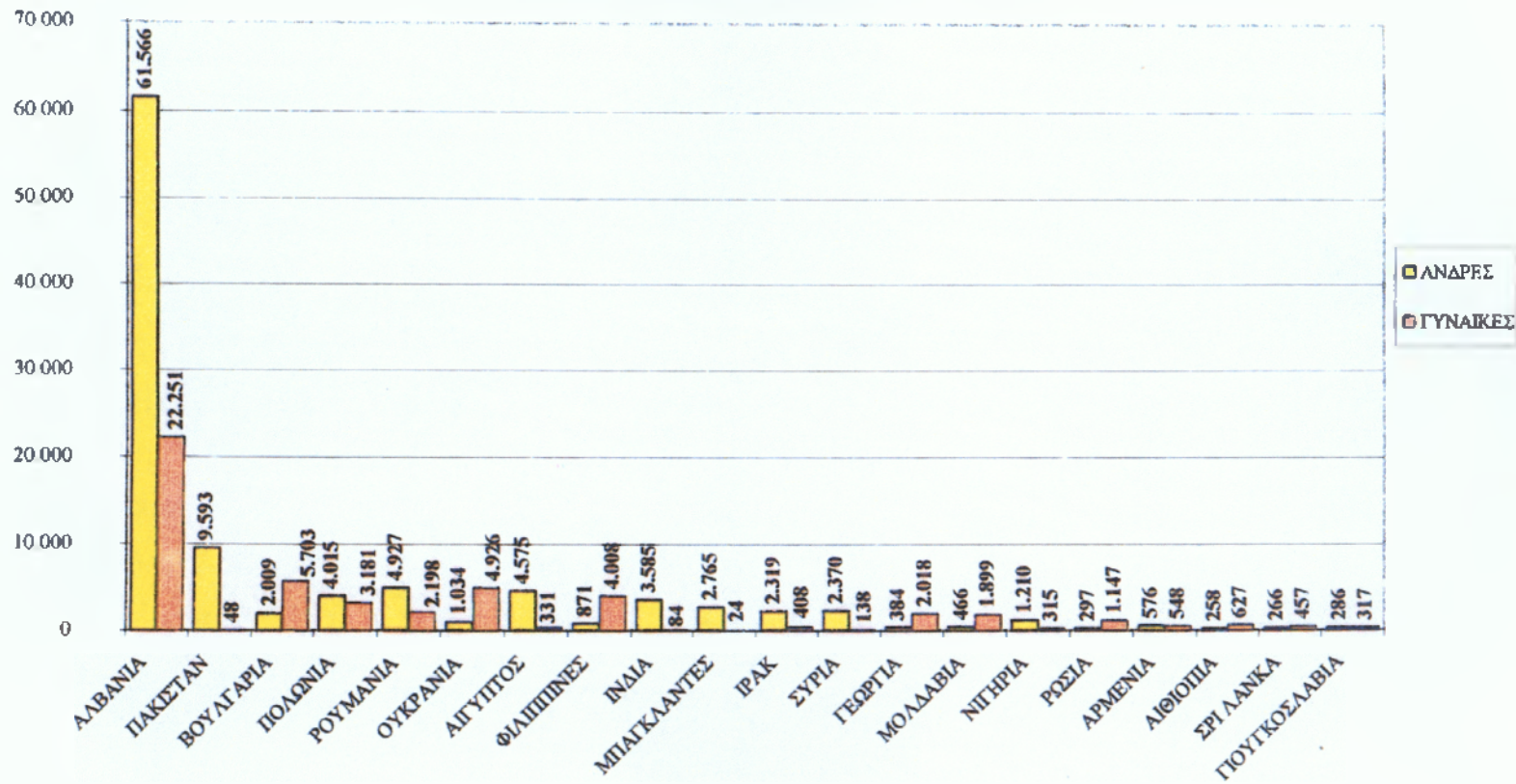
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ : ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΔΕΝ ΔΙΑΔΕΞΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΛΒΑΝΙΑ	86.292	52,7%	61.566	57,8%	22.251	42,4%	2.475
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	10.063	6,1%	9.593	9,0%	48	0,1%	422
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	7.913	4,8%	2.009	1,9%	5.703	10,9%	201
ΠΟΛΩΝΙΑ	7.329	4,5%	4.015	3,8%	3.181	6,1%	133
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	7.319	4,5%	4.927	4,6%	2.198	4,2%	194
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	6.087	3,7%	1.034	1,0%	4.926	9,4%	127
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	5.067	3,1%	4.575	4,3%	331	0,6%	161
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	4.989	3,0%	871	0,8%	4.008	7,6%	110
ΙΝΔΙΑ	3.819	2,3%	3.585	3,4%	84	0,2%	150
ΜΠΑΓΚΚΑΝΤΕΣ	2.894	1,8%	2.765	2,6%	24	0,0%	105
ΙΡΑΚ	2.778	1,7%	2.319	2,2%	408	0,8%	51
ΣΥΡΙΑ	2.612	1,6%	2.370	2,2%	138	0,3%	104
ΓΕΩΡΓΙΑ	2.439	1,5%	584	0,4%	2.018	3,8%	37
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	2.412	1,5%	466	0,4%	1.899	3,6%	47
ΝΙΓΗΡΙΑ	1.557	1,0%	1.210	1,1%	315	0,6%	32
ΡΩΣΙΑ	1.482	0,9%	297	0,3%	1.147	2,2%	38
ΑΡΜΕΝΙΑ	1.157	0,7%	576	0,5%	548	1,0%	33
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	919	0,6%	258	0,2%	627	1,2%	34
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	740	0,5%	266	0,2%	457	0,9%	17
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	616	0,4%	286	0,3%	317	0,6%	13
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΘΕΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΩΝ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΩΝ	158.484	96,8%	102.572	97,1%	50.628	96,4%	4.484
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΘΕΛΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	163.722	100,0%	106.498	100,0%	52.504	100,0%	4.720

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΣΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ :
ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ :
ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ**

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΔΕΝ ΔΙΑΔΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΛΒΑΝΙΑ	13.228	53,3%	11.196	61,3%	1.718	28,8%	314
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	4.277	17,2%	2.217	12,1%	1.965	32,9%	95
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3.155	12,7%	2.340	12,8%	744	12,5%	71
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	837	3,4%	310	1,7%	507	8,5%	20
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	617	2,5%	350	1,8%	274	4,6%	13
ΠΟΛΩΝΙΑ	561	2,3%	346	1,9%	210	3,5%	5
ΙΝΔΙΑ	329	1,3%	292	1,6%	8	0,1%	29
ΓΕΩΡΓΙΑ	308	1,2%	155	0,8%	150	2,5%	3
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	276	1,1%	173	0,9%	97	1,6%	6
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	272	1,1%	265	1,5%	4	0,1%	3
ΡΩΣΙΑ	165	0,7%	64	0,4%	97	1,6%	4
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	156	0,6%	154	0,8%	1	0,0%	1
ΦΥΡΟΜ	94	0,4%	80	0,4%	8	0,1%	6
ΑΡΜΕΝΙΑ	74	0,3%	41	0,2%	33	0,6%	
ΜΠΑΓΚΚΑΝΤΕΣ	55	0,2%	54	0,3%			1
ΣΥΡΙΑ	45	0,2%	41	0,2%	3	0,1%	1
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	34	0,1%	3	0,0%	30	0,5%	1
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	33	0,1%	16	0,1%	15	0,3%	2
ΚΑΖΑΚΣΤΑΝ	20	0,1%	5	0,0%	15	0,3%	
ΤΥΝΗΣΙΑ	18	0,1%	17	0,1%	1	0,0%	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΩΝ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΩΝ	11.326	45,6%	6.903	37,8%	4.162	69,7%	575
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	24.821	100,0%	18.259	100,0%	5.974	100,0%	388

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 7 - 7.1

ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ :
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	86.292	35,9%	61.566	31,7%	22.251	54,4%	2.475
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	44.822	18,7%	38.467	19,8%	5.274	12,9%	1.081
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	20.171	8,4%	18.099	9,3%	1.825	4,5%	247
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	17.328	7,2%	15.189	7,8%	1.907	4,7%	232
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	15.408	6,4%	13.463	6,9%	1.753	4,3%	192
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	13.228	5,5%	11.196	5,8%	1.718	4,2%	314
ΚΡΗΤΗΣ	10.393	4,3%	8.308	4,3%	1.837	4,5%	248
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	8.685	3,6%	7.861	4,1%	729	1,8%	95
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	5.410	2,3%	4.993	2,6%	382	0,9%	35
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	5.316	2,2%	4.406	2,3%	860	2,1%	50
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5.203	2,2%	3.854	2,0%	1.273	3,1%	76
ΗΠΕΙΡΟΥ	5.154	2,1%	4.430	2,3%	610	1,5%	114
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	2.736	1,1%	2.227	1,1%	460	1,1%	49
ΕΛΛΗΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	4	0,0%		0,0%		0,0%	
ΣΥΝΟΛΟ	240.150	100,0%	194.062	100,0%	40.880	100,0%	5.208

ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ :
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	7.913	31,8%	2.009	19,4%	5.703	40,8%	201
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	4.277	17,3%	2.217	21,4%	1.965	14,1%	95
ΚΡΗΤΗΣ	4.044	16,3%	2.052	19,8%	1.897	13,6%	95
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2.618	10,5%	1.307	12,6%	1.246	8,9%	65
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.608	6,5%	768	7,4%	814	5,8%	26
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.334	5,4%	625	6,0%	688	4,9%	21
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	1.037	4,2%	589	5,7%	438	3,1%	10
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	884	3,5%	415	4,0%	438	3,1%	31
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	596	2,4%	177	1,7%	409	2,9%	10
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	302	1,2%	130	1,3%	168	1,2%	4
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	215	0,9%	47	0,5%	166	1,2%	2
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	56	0,2%	16	0,2%	39	0,3%	1
ΗΠΕΙΡΟΥ	22	0,1%	7	0,1%	14	0,1%	1
ΣΥΝΟΛΟ	24.906	100,0%	10.359	100,0%	13.985	100,0%	562

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΕΣ 7.2 - 7.3

ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ :
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

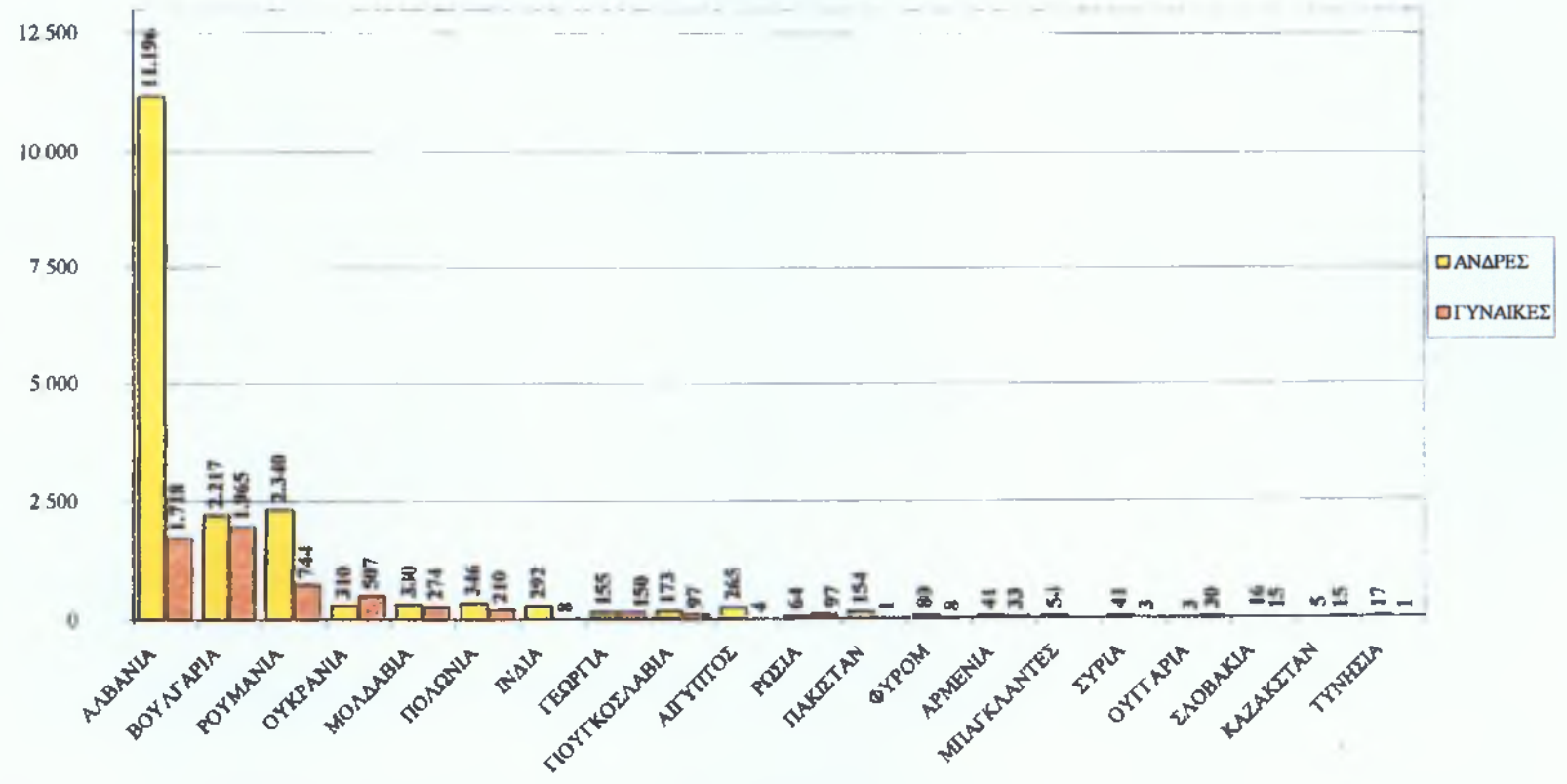
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	7.519	43,6%	4.927	43,5%	2.198	43,1%	194
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	3.155	18,8%	2.340	20,7%	744	14,6%	71
ΚΡΗΤΗΣ	1.726	10,3%	1.213	10,7%	494	9,7%	19
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1.548	9,2%	1.111	9,8%	412	8,1%	25
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	948	5,6%	557	4,9%	356	7,0%	35
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	806	4,8%	461	4,1%	338	6,6%	7
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	768	4,6%	448	4,0%	306	6,0%	14
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	211	1,3%	130	1,1%	80	1,6%	1
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	94	0,6%	39	0,5%	52	1,0%	3
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	70	0,4%	36	0,3%	33	0,6%	1
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ-ΘΡΑΚΗΣ	67	0,4%	21	0,2%	44	0,9%	2
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	48	0,3%	27	0,2%	20	0,4%	1
ΗΠΕΙΡΟΥ	42	0,2%	18	0,2%	24	0,5%	
ΣΥΝΟΛΟ	16.802	100,0%	11.328	100,0%	5.101	100,0%	373

ΠΑΚΙΣΤΑΝΙΚΗ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ :
ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ	10.063	92,6%	9.593	92,5%	48	94,1%	422
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	591	5,4%	570	5,5%	1	2,0%	20
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	156	1,4%	154	1,5%	1	2,0%	1
ΚΡΗΤΗΣ	13	0,1%	12	0,1%			1
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	11	0,1%	10	0,1%	1	2,0%	
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	10	0,1%	10	0,1%			
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	8	0,1%	8	0,1%			
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7	0,1%	7	0,1%			
ΗΠΕΙΡΟΥ	4	0,0%	4	0,0%			
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	3	0,0%	3	0,0%			
ΣΥΝΟΛΟ	10.866	100,0%	10.371	100,0%	51	100,0%	444

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ :
ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ**

75

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΝΟΜΟΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ	145.916	39,5%	92.420	34,5%	49.487	52,9%	4.009
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	26.431	7,2%	18.756	7,0%	6.937	7,4%	738
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΤΤΙΚΗΣ	17.806	4,8%	14.078	5,3%	3.017	3,2%	711
ΔΑΡΔΑΝΑΣ	9.143	2,5%	8.029	3,0%	990	1,1%	124
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	8.598	2,3%	7.183	2,7%	1.313	1,4%	100
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	8.305	2,2%	7.036	2,6%	1.077	1,2%	192
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	7.803	2,1%	5.440	2,0%	2.166	2,3%	197
ΠΕΛΛΑΣ	7.414	2,0%	6.663	2,5%	639	0,7%	112
ΧΑΝΙΩΝ	7.083	1,9%	4.918	1,8%	2.127	2,3%	38
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	7.015	1,9%	5.518	2,1%	1.400	1,5%	97
ΑΧΑΪΑΣ	6.992	1,9%	5.426	2,0%	1.488	1,6%	78
ΗΜΑΘΙΑΣ	6.893	1,9%	6.169	2,3%	573	0,6%	151
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	6.453	1,7%	4.699	1,8%	1.704	1,8%	50
ΗΛΕΪΑΣ	6.303	1,7%	4.863	1,8%	1.362	1,5%	78
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	6.180	1,7%	4.667	1,7%	1.441	1,5%	72
ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	5.845	1,6%	4.391	1,6%	1.218	1,3%	236
ΕΥΒΟΙΑΣ	5.842	1,6%	4.685	1,8%	1.093	1,2%	64
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	5.326	1,4%	4.774	1,8%	453	0,5%	99
ΠΙΕΡΙΑΣ	5.167	1,4%	3.867	1,4%	1.084	1,2%	216
ΚΑΒΑΛΑΣ	5.140	1,4%	4.198	1,6%	913	1,0%	29
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	5.100	1,4%	4.135	1,5%	875	0,9%	90
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	4.559	1,2%	3.271	1,2%	1.238	1,3%	60
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	4.317	1,2%	2.816	1,1%	1.369	1,5%	132
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ	3.889	1,1%	2.304	0,9%	1.534	1,6%	51
ΚΟΖΑΝΗΣ	3.773	1,0%	3.353	1,3%	362	0,4%	58
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	3.571	1,0%	2.443	0,9%	1.071	1,1%	57
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	3.337	0,9%	3.003	1,1%	304	0,3%	50
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	3.108	0,8%	2.661	1,0%	420	0,4%	27
ΣΕΡΡΩΝ	2.395	0,6%	2.062	0,8%	284	0,3%	49
ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2.358	0,6%	2.134	0,8%	207	0,2%	17
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	2.240	0,6%	1.770	0,7%	458	0,5%	12
ΚΙΑΚΙΣ	2.223	0,6%	1.866	0,7%	288	0,3%	69
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	2.069	0,6%	1.507	0,6%	532	0,6%	30
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	1.796	0,5%	1.325	0,5%	381	0,4%	90
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1.784	0,5%	1.231	0,5%	383	0,4%	170
ΛΕΣΒΟΥ	1.722	0,5%	1.272	0,5%	442	0,5%	8
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	1.695	0,5%	1.312	0,5%	354	0,4%	29
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1.667	0,5%	1.492	0,6%	136	0,1%	39
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	1.660	0,4%	1.296	0,5%	347	0,4%	17

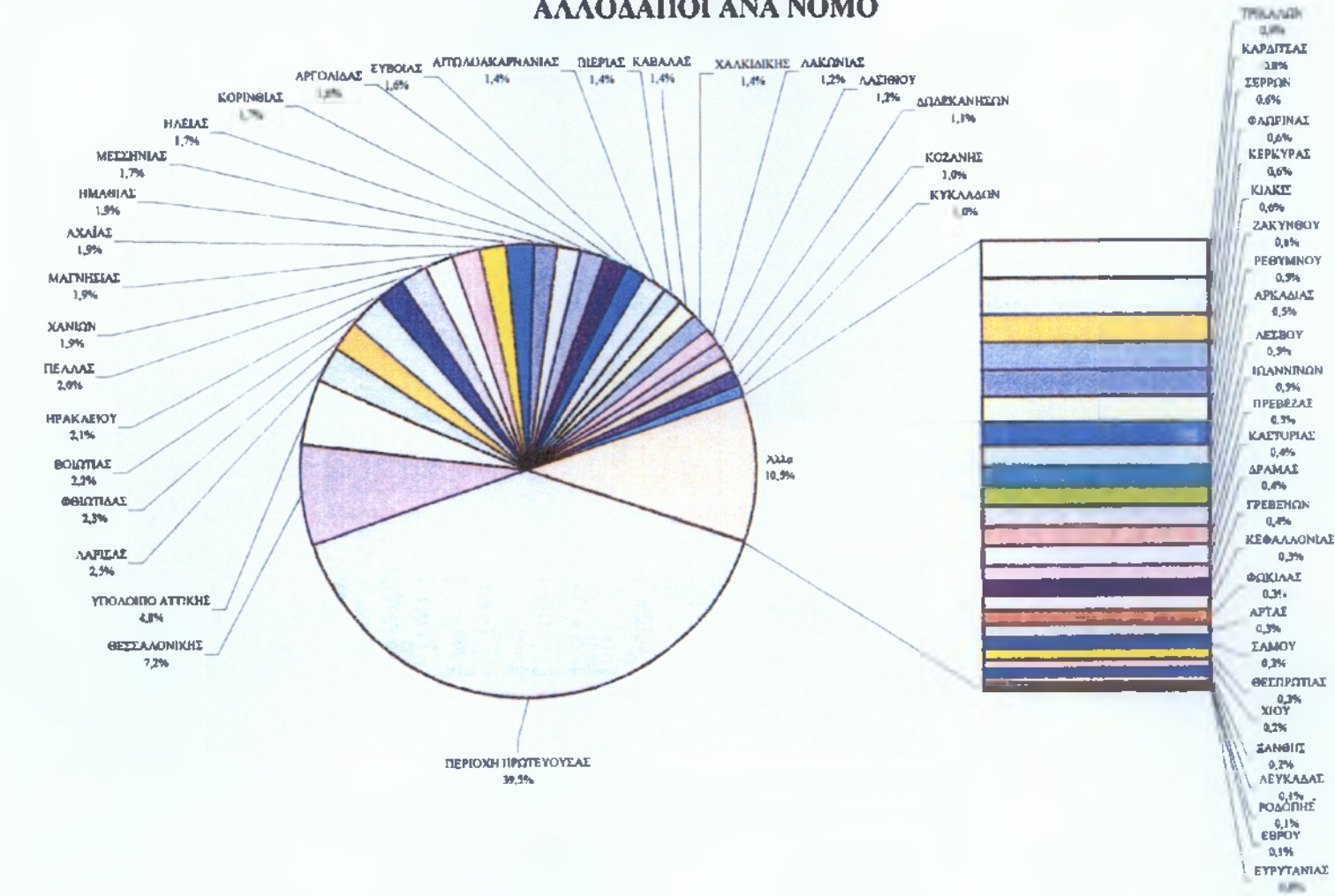
ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

ΝΟΜΟΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ ΦΥΛΟ
ΔΡΑΜΑΣ	1.311	0,4%	1.071	0,4%	237	0,3%	3
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.308	0,4%	1.225	0,5%	73	0,1%	10
ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΑΣ	1.255	0,3%	963	0,4%	280	0,3%	12
ΦΘΚΙΑΔΑΣ	1.170	0,3%	954	0,4%	214	0,2%	2
ΑΡΤΑΣ	1.115	0,3%	952	0,4%	152	0,2%	11
ΣΑΜΟΥ	1.024	0,3%	722	0,3%	269	0,3%	33
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	933	0,3%	782	0,3%	110	0,1%	41
ΧΙΟΥ	730	0,2%	508	0,2%	205	0,2%	17
ΞΑΝΘΗΣ	646	0,2%	542	0,2%	101	0,1%	3
ΛΕΥΚΑΔΑΣ	549	0,1%	431	0,2%	110	0,1%	8
ΡΟΔΟΠΗΣ	306	0,1%	122	0,0%	136	0,1%	48
ΕΒΡΟΥ	249	0,1%	126	0,0%	116	0,1%	7
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	91	0,0%	66	0,0%	21	0,0%	4
ΕΛΛΙΠΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	4	0,0%	3	0,0%	1	0,0%	
ΣΥΝΟΛΟ	369.629	100,0%	267.502	100,0%	93.482	100,0%	8.645

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

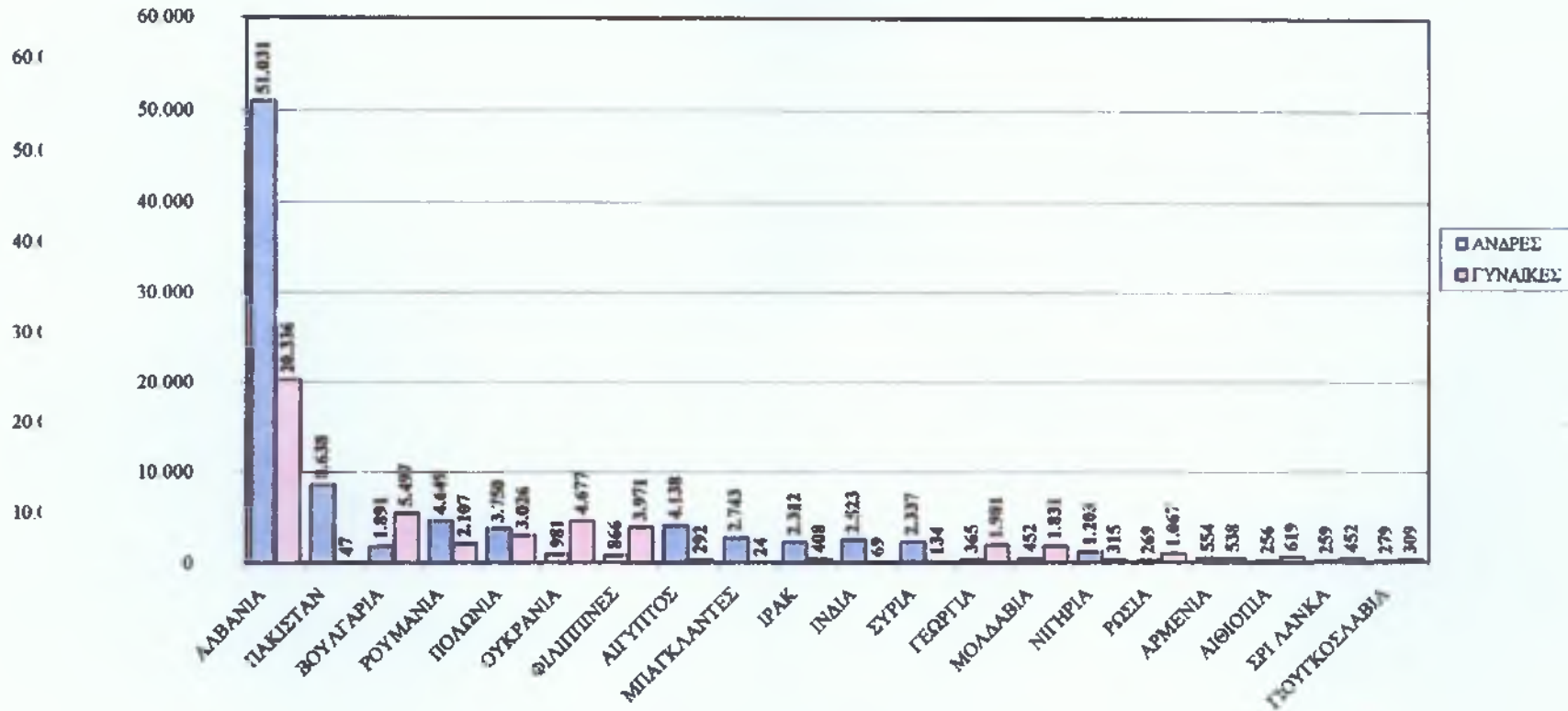
ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ : ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΛΛΟΘΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ * ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΔΕΝ ΔΙΑΦΕΡΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΛΒΑΝΙΑ	73.332	50,3%	51.031	55,2%	20.336	41,1%	1.965
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	9.047	6,2%	8.638	9,3%	471	0,1%	362
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	7.583	5,2%	1.891	2,0%	5.497	11,1%	195
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	6.933	4,8%	4.649	5,0%	2.107	4,3%	177
ΠΟΛΩΝΙΑ	6.894	4,7%	3.750	4,1%	3.026	6,1%	118
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	5.777	4,0%	981	1,1%	4.677	9,5%	119
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	4.946	3,4%	866	0,9%	3.971	8,0%	109
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	4.583	3,1%	4.138	4,5%	292	0,6%	153
ΜΠΑΓΚΑΑΝΤΕΣ	2.871	2,0%	2.743	3,0%	24	0,0%	104
ΙΡΑΚ	2.770	1,9%	2.312	2,5%	408	0,8%	50
ΙΝΔΙΑ	2.696	1,8%	2.523	2,7%	69	0,1%	104
ΣΥΡΙΑ	2.574	1,8%	2.337	2,5%	134	0,3%	103
ΓΕΩΡΓΙΑ	2.379	1,6%	365	0,4%	1.981	4,0%	33
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	2.328	1,6%	452	0,5%	1.831	3,7%	45
ΝΙΓΗΡΙΑ	1.549	1,1%	1.203	1,3%	315	0,6%	31
ΡΩΣΙΑ	1.369	0,9%	269	0,3%	1.067	2,2%	33
ΑΡΜΕΝΙΑ	1.120	0,8%	554	0,6%	538	1,1%	28
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	909	0,6%	256	0,3%	619	1,3%	34
ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ	728	0,5%	259	0,3%	453	0,9%	17
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	600	0,4%	279	0,3%	309	0,6%	12
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΘΑΠΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΩΝ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΩΝ	140.988	96,6%	89.496	96,8%	47.700	96,4%	5.792
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΘΑΠΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	145.916	100,0%	92.420	100,0%	49.487	100,0%	4.009

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

**ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ :
ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ**

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

ΠΗΓΗ : ΟΔΕΛΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ :
ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΕΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

ΧΩΡΑ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΑΝΔΡΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	ΔΕΝ ΣΗΜΑΙΝΑΝ ΦΥΛΟ
ΑΛΒΑΝΙΑ	3.644	56,5%	3.154	67,1%	461	27,1%	29
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	1.463	22,7%	723	15,4%	728	42,7%	10
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	688	10,7%	529	11,3%	154	9,0%	5
ΠΟΛΩΝΙΑ	172	2,7%	93	2,0%	78	4,6%	1
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	124	1,9%	24	0,5%	100	5,8%	
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	85	1,3%	29	0,6%	54	3,2%	2
ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ	55	0,9%	15	0,3%	39	2,3%	1
ΓΕΩΡΓΙΑ	41	0,6%	13	0,3%	28	1,6%	
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	36	0,6%	35	0,7%	1	0,1%	
ΡΩΣΙΑ	35	0,5%	8	0,2%	27	1,6%	
ΑΡΜΕΝΙΑ	32	0,5%	19	0,4%	13	0,8%	
ΣΥΡΙΑ	26	0,4%	25	0,5%			1
ΦΥΡΟΜ	8	0,1%	6	0,1%	1	0,1%	1
ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	4	0,1%			4	0,2%	
ΜΑΡΟΚΟ	4	0,1%	3	0,1%	1	0,1%	
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	4	0,1%			4	0,2%	
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	3	0,0%			3	0,2%	
ΑΛΓΕΡΙΑ	2	0,0%	2	0,0%			
ΙΝΔΙΑ	2	0,0%	2	0,0%			
ΤΥΝΗΣΙΑ	2	0,0%	2	0,0%			
ΧΙΑΗ	2	0,0%	1	0,0%	1	0,1%	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΩΝ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΩΝ	6.432	99,7%	4.685	99,7%	1.697	99,6%	50
ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	6.453	100,0%	4.699	100,0%	1.704	100,0%	50

ΠΗΓΗ : ΟΑΕΔ/ΕΠΑ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ : ΕΙΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει μια σύγκριση των στοιχείων της Περιφέρειας, κατά τις νομιμοποιήσεις των ετών 1997 και 2001. Στον Πίνακα 11 φαίνονται οι αιτήσεις των μεταναστών που κατατέθηκαν έως την 2 Αυγούστου 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Αιτήσεις έως 2/8/2001

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	% ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΑΤΤΙΚΗΣ	153.282	43,7%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	60.510	17,2%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	20.718	5,9%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	20.563	5,8%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	20.055	5,7%
ΚΡΗΤΗΣ	17.729	5,1%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	16.920	4,8%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	10.206	2,9%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	7.761	2,3%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	7.502	2,1%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	6.751	1,9%
ΗΠΕΙΡΟΥ	5.988	1,7%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	3.125	0,9%
ΣΥΝΟΛΟ	351.110	100,0%

Από την σύγκριση των Πινάκων 3 και 11 παρατηρούμε αύξηση του ποσοστού των αλλοδαπών που κατέθεσαν αίτηση για άδεια παραμονής, μόνο στις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας (κατά δύο μονάδες), Νοτίου Αιγαίου και Ιονίων Νήσων, ενώ οι υπόλοιπες παρουσιάζουν σχετική μείωση του ποσοστού τους.

4.1.4 Η ηλικιακή σύνθεση, η οικογενειακή κατάσταση και το εκπαιδευτικό προφίλ των μεταναστών.

Σύμφωνα με έρευνα του Εθνικού Παρατηρητηρίου Απασχόλησης, σε ότι αφορά την ηλικιακή σύνθεση των μεταναστών, η συντριπτική πλειοψηφία των αλλοδαπών ανήκει σε παραγωγικές ηλικίες, με επικρατέστερη την ηλικιακή ομάδα 30-34 ετών, γεγονός που, σε συνδυασμό με τη φθινή εργασία τους καθιστά ανταγωνιστικότερους έναντι των Ελλήνων εργαζομένων στην αγορά ανειδίκευτης εργασίας. Στο σύνολο των ανδρών μεταναστών το 38,4% ανήκει στην παραπάνω ηλικιακή ομάδα και το 43,5% όσον αφορά στις γυναίκες μετανάστριες. Αναφορικά με την οικογενειακή κατάσταση των μεταναστών, το 51% είναι έγγαμοι και μάλιστα δύο φορές.

Σε ότι αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο των αλλοδαπών, το 49,16% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το 37,05% πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και μόλις το 8,89% τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Παράλληλα, σύμφωνα με την ίδια έρευνα, οι γυναίκες οικονομικές μετανάστριες παρουσιάζουν σαφώς υψηλότερο επίπεδο μόρφωσης σε σύγκριση με τους άνδρες ομοεθνείς τους.

Επειδή, όμως, όπως αναφέρθηκε παραπάνω ήταν πολύ δύσκολο να βγουν σαφή στοιχεία για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών του προφίλ των μεταναστών, λόγω ασαφειών και ελλείψεων των αιτήσεων, πραγματοποιήθηκε μια έρευνα στον ΟΑΕΔ του νομού Μεσσηνίας. Το δείγμα της έρευνας αφορά 400 άτομα μετανάστες οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση νομιμοποίησης, θεωρώντας ότι ο αριθμός αυτός αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα της πραγματικής εικόνας των αλλοδαπών.

Σύμφωνα λοιπόν με αυτή την έρευνα προκύπτει:

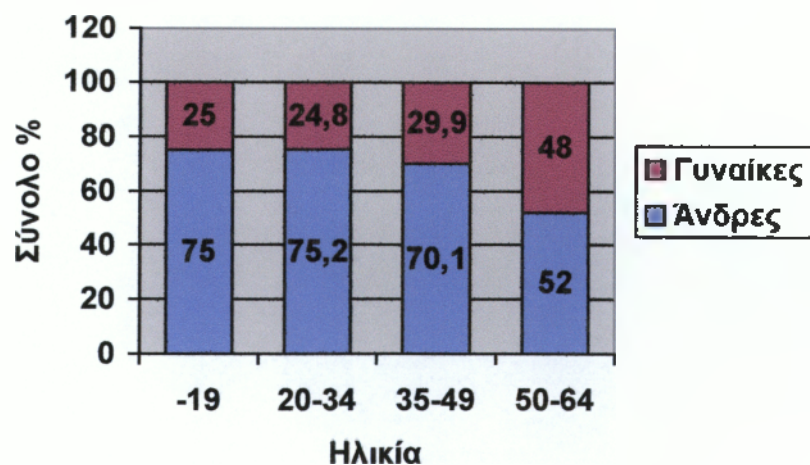
ΠΙΝΑΚΑΣ 12 :Ηλικία/Φύλλο

ΗΛΙΚΙΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΑ
-19	3	1%	1	0,9%	4	1%
20 - 34	206	71%	68	61,8%	274	68,5%
35 - 49	68	23,4%	29	26,4%	97	24,25%
50 - 64	13	4,5%	12	10,9%	25	6,25%
65+	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	290	72,5%	110	27,5%	400	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 13 :Ποσοστά φύλλου/ηλικίας

ΗΛΙΚΙΑ/ ΦΥΛΛΟ	-19	20 – 34	35 – 49	50 - 64	65+
Ανδρες	75%	75,2%	70,1%	52%	-
Γυναίκες	25%	24,8%	29,9%	48%	-
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	-

ΣΧΗΜΑ 11:Ηλικιακή Σύνθεση

Όπως φαίνεται από τους πίνακες, οι περισσότεροι οικονομικοί μετανάστες του δείγματος είναι άνδρες με ποσοστό 72,5%, ενώ οι γυναίκες είναι 27,5%. Παρατηρούμε ακόμα ότι η πλειοψηφία του συνόλου είναι άτομα ηλικίας 20-34 ετών με ποσοστό 68,5% εκ των οποίων 75,2% είναι άνδρες και 24,8% είναι γυναίκες. Επίσης μέχρι 19 ετών είναι το 1% του δείγματος. Σε αυτό το σημείο πρέπει να πούμε ότι άτομα που είναι κάτω των 18 ετών (ανήλικα) σε περίπτωση που εργάζονται θα πρέπει και αυτά να προβούν στη διαδικασία έκδοσης κάρτας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει ακόμα το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 35-49 που αποτελεί το 24,24% του δείγματος καθώς και το 6,25% που είναι άτομα ηλικίας 50-64 ετών. Τέλος, στο δείγμα αυτό δεν βρέθηκαν άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω, δηλαδή μη παραγωγικά άτομα.

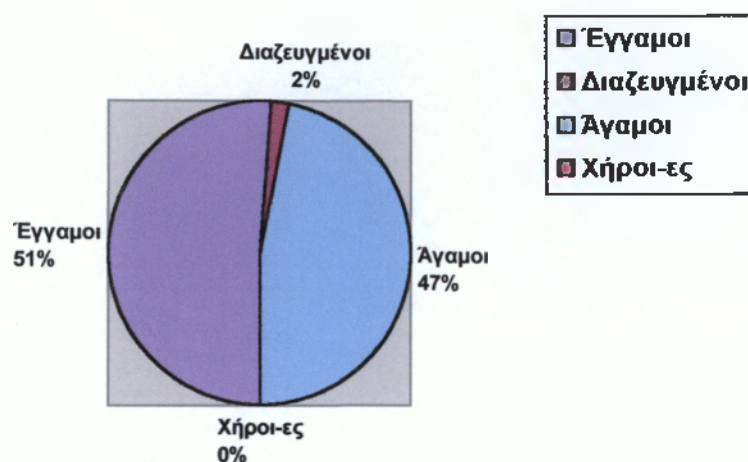
Στον πίνακα 12 (Ηλικίας/Φύλλου) υπάρχουν δύο στήλες με ποσοστά για το σύνολο των ανδρών και των γυναικών ξεχωριστά ανά ηλικία και παρατηρούμε ότι τόσο η πλειοψηφία των ανδρών με ποσοστό 71% όσο και των γυναικών με ποσοστό 61,8% ανήκουν στην ηλικία 20-34 ετών. Στον πίνακα 12 (ποσοστών Φύλλου/ηλικίας) παρατηρούμε ότι στις περισσότερες κλίμακες ηλικιών το ποσοστό των αντρών ξεπερνά το 70% και μόνο στην κλίμακα ηλικίας 50-64 το ποσοστό των ανδρών ανέρχεται σε 52%. Ενώ το ποσοστό των γυναικών ξεπερνά το 40% μόνο στην κλίμακα ηλικίας 50-64.

Σχετικά με την οικογενειακή κατάσταση των αλλοδαπών αυτή φαίνεται στον πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14 :Οικογενειακή κατάσταση / Φύλλο

Οικογενειακη κατάσταση	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ποσοστό
Έγγαμοι	145	58	203	51%
Διαζευγμένοι	2	7	9	2%
Άγαμοι	143	45	188	47%
Χήροι-ες	-	-	-	-
Σύνολο	290	110	400	100%

ΣΧΗΜΑ 12 :Οικογενειακή κατάσταση

Στον πίνακα αυτό παρατηρούμε ότι η πλειψηφία των αλλοδαπών του δείγματος είναι έγγαμοι με ποσοστό 51%, από τους οποίους 145 είναι άνδρες και 58 γυναίκες. Ακόμα στην κατηγορία των διαζευγμένων βρέθηκαν 9 άτομα με ποσοστό 2%. Επίσης βρέθηκαν 188 άτομα άγαμοι ποσοστό 47% εκ των οποίων 143 άνδρες και μόνο 45 γυναίκες. Τέλος, δεν βρέθηκαν καθόλου άτομα που να ανήκουν στην κατηγορία χήρος-α. Συνάρτηση αυτού του πίνακα είναι και οι παρακάτω οι οποίοι αναφέρονται στα προστατευόμενα μέλη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15 :Π.Μ. / Φύλλο

Πρ. Μέλη	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο	Ποσοστό
(1)	32	19	51	51,5%
(2)	26	4	30	31,9%
(3)	10	2	12	12,4%
(4+)	4	-	4	4,1%
Σύνολο	72	25	97	100%

ΠΙΝΑΚΑΣ 16 :Π.Μ / ΟΙΚ.Κ.

Π.Μ / ΟΙΚ. Κ	(1)	(2)	(3)	(4+)	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Έγγαμοι	43	30	12	4	89	92%
Διαζευγμ.	5	-	-	-	5	5%
Άγαμοι	3	-	-	-	3	3%
Χήροι-ες	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	51	30	12	4	97	100%

Σχετικά με τους παραπάνω πίνακες παρατηρείται ότι από το σύνολο των 400 ατόμων του δείγματος, 97 δήλωσαν κάποιο προστατευόμενο μέλος, ποσοστό 24,25%. Ακόμα 51 άτομα (ποσοστό 51,5%) δήλωσαν σαν προστατευόμενο μέλος 1 άτομο που μπορεί να είναι ο/η σύζυγος ή ένα παιδί. Ακολουθούν στη συνέχεια 30 άτομα που δήλωσαν (2) προστατευόμενα μέλη (ποσοστό 31,9%). Επίσης, 12 άτομα (ποσοστό 12,4%) δήλωσαν (3) προστατευόμενα μέλη, ενώ 4 άτομα (ποσοστό 4,1%) δήλωσαν (4+) προστατευόμενα μέλη. Ένα άλλο στοιχείο που παρατηρείται είναι ότι η πλειοψηφία των ατόμων που δήλωσαν κάποιο προστατευόμενο μέλος είναι άνδρες και συγκεκριμένα 72 άτομα τριπλασιο του αντίστοιχου αριθμού των ατόμων που δήλωσαν 4 προστατευόμενα μέλη και πλέον. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει και το ποσοστό του 92% που δήλωσαν κάποιο Π.Μ. και ανήκουν στην κατηγορία των έγγαμων, καθώς επίσης και το ποσοστό των Π.Μ. που δηλώνεται από διαζευγμένες –ους και άγαμες –ους (ανύπαντρες μητέρες) που είναι αντίστοιχα 5% και 3%.

Σε ότι αφορά τις γνώσεις των αλλοδαπών στο συγκεκριμένο δείγμα τα αποτελέσματα φαίνονται στον πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17 :Γνώσεις / Φύλλο

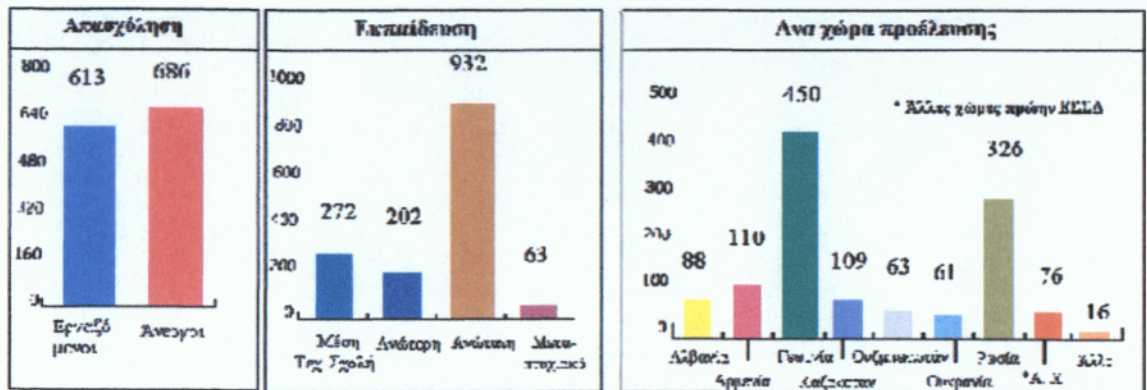
Γνώσεις	Άνδρες	Ποσοστό	Γυναίκες	Ποσοστό	Σύνολο	Ποσοστό
Αναλφάβητοι	1	0,3%	1	0,9%	2	0,5%
Π/βάθμια	106	36,5%	27	24,5%	133	33,25%
Δ/βάθμια	176	60,7%	77	70%	253	63,25%
Τ/βάθμια	7	2,4%	5	4,5%	12	3%
Σύνολο	290	72,5%	110	27,5%	400	100%

Από τον πίνακα παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία των αλλοδαπών του δείγματος έχουν επίπεδο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης με ποσοστό 63,25% από τους οποίους 176 είναι άνδρες και 77 γυναίκες. Ακόμα το 33,25% είναι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ενώ στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ανήκει μόνο το 3% του δείγματος. Ενδιαφέρον ακόμα παρουσιάζει και το γεγονός ότι μόνο 0,5% είναι αναλφάβητοι. Όλα τα στοιχεία αυτά συνηγορούν στο ότι οι μετανάστες είναι άτομα με αρκετές δυνατότητες ένταξης στην Ελληνική κοινωνία, εφόσον πρόκειται για άτομα που έχουν παρακολουθήσει τη βασική εκπαίδευση.

Ενδεικτικό ως προς το γεγονός αυτό μπορεί να θεωρηθεί και μια έρευνα της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού σε 1.500 άτομα. Σύμφωνα με αυτή την έρευνα το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων αυτών προέρχεται από τη Γεωργία (450) και ακολουθούν οι χώρες της Ρωσίας (326), του Καζακστάν (109), της Αρμενίας (110), της Αλβανίας (88) και άλλες. Οι περισσότεροι (932) έχουν ανώτατη εκπαίδευση εκ των οποίων οι 63 μεταπτυχιακή ενώ από τα επαγγέλματα που έχουν δηλώσει, τεχνικές σπουδές κατέχουν οι 305, διάφορες δραστηριότητες και δεξιότητες 220, επιστήμες υγείας 215, οικονομικές- νομικές- πολιτικές σπουδές (137), λαϊκές τέχνες (114), σπουδές επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας (112) και θετικές επιστήμες (112). Τέλος ένα μεγάλο ποσοστό των ατόμων αυτών ασχολούνται με τη μουσική, τη

ζωγραφική, το χορό, τη γλυπτική καθώς και με έργα λαϊκής τέχνης (ξυλογλυπτικής, κεραμικής κ.λ.π.).³⁹

ΣΧΗΜΑ 13

³⁹ Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Η Καθημερινή» στις 23. 11. 2000.

4.1.5 Η ειδικότητα και Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας των μεταναστών.

Οι ειδικότητες των μεταναστών καλύπτουν και τους τρεις τομείς της οικονομίας, δηλαδή των πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή. Η πλειοψηφία των ξένων εργατών, όπως φαίνεται στον Πίνακα 18⁴⁰ για το 1998 και σύμφωνα με έρευνα της ΕΣΥΕ, εργάζεται στους παρακάτω τομείς:

Ο κλάδος των οικοδομών και της κατασκευαστικής δραστηριότητας είναι αυτός όπου απασχολείται ένα μεγάλο ποσοστό Πολωνών και Αλβανών μεταναστών και αυτός όπου κατά κύριο λόγο έχουν βρεθεί αντιμετώπι αλλοδαποί και Έλληνες εργαζόμενοι στην αγορά εργασίας. Η οργάνωση της κατασκευής σε μικρά συνεργεία ευνοεί την επέκταση της παράνομης ή ημιπαράνομης απασχόλησης από τη στιγμή που ο κλάδος διέρχεται εδώ και πολλά χρόνια μια περίοδο στασιμότητας.

Ικανοποιητικό είναι επίσης και το ποσοστό των αλλοδαπών που εργάζονται στα χωράφια ως εργάτες γης, στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, στις μεταφορές και επικοινωνίες, καθώς επίσης και σε διάφορες άλλες υπηρεσίες.

⁴⁰ Από Εθνική Στατιστική Υπηρεσία.

**ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ
ΕΤΟΣ 1998**

ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΤΟΥΣ			ΙΣΧΥΣ ΤΕΛΟΣ ΕΤΟΥΣ		
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΤΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ						
Γεωργία	1.119	1.093	26	3.803	3.484	179
Ορυχεία	38	34	2	223	215	8
Βιομηχανία-Βιοτεχνία	988	822	164	7.889	6.413	1.476
Ηλεκτρισμός-Φωταίριο	29	28	1	248	229	17
Οικοδομικά-Δημόσια έργα	1.350	1.305	45	6.702	6.520	182
Εμπόριο-Εστιατόρια-Ξενοδοχεία	4.371	2.974	1.397	28.879	18.194	8.685
Μεταφορές-Επικοινωνίες	2.987	1.932	1.035	13.294	9.103	4.191
Τράπεζες-Ασφάλειες	151	108	45	1.709	1.174	535
Υπηρεσίες	4.615	1.951	2.664	28.600	13.812	14.788
Λοιποί και άσοι δεν δήλωσαν	3	3	0	53	38	15
ΣΥΝΟΛΟ	15.827	10.248	5.379	89.258	58.182	30.076
ΟΜΑΔΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ						
Επιστ. & ελεύθ. Επαγγέλματα	1.038	828	208	8.228	5.991	2.234
Διευθ. & ανώτ. Διοικ. Στελέχη	1.698	1.159	509	10.787	7.815	3.152
Υπάλληλοι γραφείου	1.552	857	595	11.367	6.811	4.556
Εμπόροι και πωλητές	1.857	1.285	592	12.358	7.997	4.361
Απασχόληση στην παροχή υπηρεσιών	5.036	2.149	2.687	23.145	10.777	12.418
Απασχόληση στη Γεωργία	13	12	1	215	178	37
Τεχνίτες και εργάτες	4.465	3.878	587	21.261	18.404	2.857
Δεν δήλωσαν	0	0	0	1.917	1.458	461
ΣΥΝΟΛΟ	15.827	10.248	5.379	98.258	59.179	30.076

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Η αντιμετώπιση των μεταναστών

Η περιορισμένη ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα σε όλους τους τομείς (υγεία, στέγαση, ασφάλιση, πρόνοια) δεν σημαίνει κατά ανάγκη και περιορισμένη ανάπτυξη του κράτους. Όσον αφορά το φαινόμενο της μετανάστευσης παρατηρούμε ότι η Ελλάδα δεν έχει συνεκτική μεταναστευτική πολιτική και σίγουρα ούτε πολιτική ενσωμάτωσης, αφού αποτελεί ουσιαστικά καινούρια χώρα υποδοχής μεταναστών. Η μη αναγνώριση θρησκευτικών, πολιτισμικών και άλλων ιδιαιτεροτήτων των μειονοτήτων, των Ελλήνων παλιννοστούντων, προσφύγων και άλλων ομάδων, προσδίδει στην κοινωνική πρόνοια ένα ρατσιστικό χαρακτήρα, ο οποίος βέβαια χαρακτηρίζεται κυρίως από παραλείψεις και αμέλεια, παρά από επιθετική δράση.

Το φαινόμενο του ρατσισμού όμως, δεν έχει πάρει καθολική μορφή και αυτό διαφαίνεται και στους κόλπους της τοπικής κοινωνίας. Χαρακτηριστικό ως προς αυτό αποτελεί το περιστατικό ενός 15χρονου μαθητή στη Νέα Μηχανιώνα, του μικρού Οδυσσέα, ο οποίος ενώ άριστευσε, δεν κατάφερε να γίνει τελικά σημαιοφόρος του σχολείου του στην παρέλαση της 28ης Οκτωβρίου 2000. Το γεγονός αυτό δίχασε τότε την κοινή γνώμη, αφού αρκετοί πίστευαν ότι προϋπόθεση για να γίνει κάποιος σημαιοφόρος είναι η Ελληνική υπηκοότητα, ενώ άλλοι θεωρούσαν σημαντικότερη την αριστεία του αλλοδαπού μαθητή σε ελληνικό σχολείο. Αντίθετα με τον 15χρονο Οδυσσέα, μια 11χρονη μαθήτρια, η Μαρία Ντεχάρα, δεν αντιμετώπισε κανένα πρόβλημα στο Μεσολόγγι και ήταν η σημαιοφόρος του σχολείου της στην παρέλαση. (Ελευθεροτυπία 30/10/2000). Οι περιπτώσεις αυτές ακόμα αποτελούν ένδειξη του βαθμού δυσκολίας της ένταξης των αλλοδαπών στην ελληνική κοινωνία.

Το Ελληνικό Κράτος έχει γενικά μια αρνητική στάση στην αποδοχή μεγάλου αριθμού μεταναστών, παρόλο που η ελληνική πολιτική έχει σταδιακά μέσα στο χρόνο αλλάξει τους στόχους της. Μέχρι τη δεκαετία του 1970 – 80 ήταν η παροχή προσωρινής διαμονής στην Ελλάδα και διευκόλυνση για μετανάστευση σε άλλες

χώρες για οριστική εγκατάσταση. Μετά το 1980 έχουν αλλάξει οι συνθήκες και η πολιτική αποσκοπεί στη μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα. Όμως αντιμετωπίζονται διάφορα προβλήματα, αφενός γιατί υπάρχει έλλειψη οργάνωσης και αφετέρου γιατί οι διατεθειμένοι πόροι δεν είναι επαρκείς για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Το Ελληνικό κράτος, και πιο συγκεκριμένα, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, εποπτεύει και χρηματοδοτεί το Κέντρο Αλλοδαπών Πολιτικών Προσφύγων στο Λαύριο. Το Κέντρο αυτό έχει τη δυνατότητα να φιλοξενεί 300 – 350 άτομα σε τρία κτίρια και άλλες βοηθητικές εγκαταστάσεις, παρέχοντας τροφή, στέγη, υγειονομική περίθαλψη και εκπαίδευση. Παράλληλα δύο εθελοντικές, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κοινωνικής πρόνοιας – ο Ερυθρός Σταυρός και η Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία – έχουν την ευθύνη για την κάλυψη των προσωπικών αναγκών και την αντιμετώπιση των προβλημάτων τα οποία προκύπτουν από τη συμβίωση ανθρώπων διαφορετικών ηλικιών, ηθών, εθίμων, μορφωτικού επιπέδου, πολιτικών ιδεολογιών και θρησκευτικών πεποιθήσεων, καθώς επίσης παρέχουν και εξατομικευμένη υπηρεσία σε υποθέσεις που χρειάζονται διακρατικές νομικές και κοινωνικές διατυπώσεις.

Επίσης, εκτός από το Κέντρο Πολιτικών Προσφύγων Λαυρίου, δύο ακόμη οργανώσεις κοινωνικής πρόνοιας εξυπηρετούν τις ανάγκες των αλλοδαπών και προσφύγων στη χώρα μας. Οι εθελοντικές αυτές οργανώσεις είναι, το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας και το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. Το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας έχει οργανώσει από το 1983 προγράμματα σε συνεργασία με την Υπατη Αρμοστεία για τους πρόσφυγες και μετανάστες.⁴¹ Ομοίως και το Ελληνικό Συμβούλιο για πρόσφυγες είναι αναγνωρισμένο ως Ειδικώς Φιλανθρωπικό και δραστηριοποιείται από το 1989 έχοντας ως πόρους επιχορηγήσεις, δωρεές, εισπράξεις από ειδικές εκδηλώσεις και συνδρομές μελών, καθώς το μεγαλύτερο μέρος καλύπτεται από την Διεθνή Κοινότητα (Υπατη Αρμοστεία, Ευρωπαϊκή Ένωση) και το Ελληνικό Δημόσιο. Το Ελληνικό Συμβούλιο έχει ιδρύσει σε διάφορες περιοχές (Αθήνα, Περιστέρι) Διαπολιτισμικά Κέντρα («ΠΥΞΙΣ») τα οποία έχουν ως σκοπό:

⁴¹ Πέτρου Α. Σταθόπουλου, «Κοινωνική Πρόνοια», με γενική θεώρηση, σ. 390-391.

- Την αποτελεσματική ένταξη και ενεργή συμμετοχή των μελών στο ελληνικό γίνεσθαι με τον παράλληλο σεβασμό στην πολιτισμική τους κληρονομιά.
- Την παροχή γενικών κατευθύνσεων σε πρόσφυγες και αλλοδαπούς της κοινότητας προκειμένου να επιτευχθεί η ομαλότερη προσαρμογή τους στην ελληνική κοινωνία με την λειτουργία προγραμμάτων εκπαιδευτικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα.
- Την προώθηση μέτρων για την διαπολιτισμική συνεργασία με σχετικούς φορείς, με στόχο την αποδοχή, προβολή και διατήρηση της πολιτισμικής ταυτότητας των αλλοδαπών.
- Την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού που αποτελεί πρωταρχικό μέλημα της Πυξίδας. Ο σεβασμός της διαφορετικότητας είναι προϋπόθεση για την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και την απόλαυση των θεμελιωδών και κατοχυρωμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων που πρέπει να απολαμβάνουν και οι ξένοι πρόσφυγες και μετανάστες.
- Την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και την προώθηση της επικοινωνίας και της διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης που καθορίζουν τον πυρήνα λειτουργίας του κέντρου.

Τα προγράμματα των Κέντρων αυτών περιλαμβάνουν μεταξύ των άλλων:

- Ενισχυτική διδασκαλία σε μαθητές Δημοτικού.
- Μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες.
- Εκπαιδευτικά προγράμματα στη χρήση Η/Υ.
- Δημιουργική απασχόληση των παιδιών.
- Λειτουργία παιδότοπου.
- Σύσταση και λειτουργία ομάδων ενδιαφερόντων – μουσικής, θεάτρου, χειροτεχνίας, χορού.
- Εκπαιδευτικές - ψυχαγωγικές εκδηλώσεις (επισκέψεις σε μουσεία, εκδρομές, καλοκαιρινές κατασκηνώσεις, συμμετοχή σε ποικίλα εκπαιδευτικά προγράμματα).
- Επιμορφωτικά σεμινάρια.

- Οργάνωση δικτύου εθελοντών, το οποίο παρέχει την δυνατότητα στους συμμετέχοντες να γνωρίσουν πολύπλευρα την ομάδα των αλλοδαπών και τον πλούτο των πολιτισμικών τους γνωρισμάτων και να αποκομίσουν κατ' επέκταση μια πολύτιμη εμπειρία.

Ταυτόχρονα, το Κέντρο Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (ΚΕ.Σ.Υ.Υ.) συνεργάζεται με το Ελληνικό Συμβούλιο Προσφύγων (Ε.Σ.Π.) για την υλοποίηση 15 προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, συμβάλλοντας στην προσπάθεια ένταξης στην αγορά εργασίας 200 περίπου προσφύγων και μεταναστών. Το ΚΕ.Σ.Υ.Υ. στελεχώνεται από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγο, οικονομολόγο, νομικό και μεταφραστή, ενώ πλαισιώνεται από διοικητικό προσωπικό. Στα πλαίσια λειτουργίας του, έχει επίσης αναπτυχθεί, σε συνεργασία με εργασιακό ψυχολόγο και φοροτεχνικό, άτυπη δομή στήριξης και ένταξης των ατόμων στην αγορά εργασίας, με ιδιαίτερα θετικά αποτελέσματα.

Η συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή των αλλοδαπών στην εργασία, απασχόλησε ιδιαίτερα και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την απογραφή των αλλοδαπών εργαζόμενων, καθώς και την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης, μέσω τριών ασφαλιστικών ταμείων, Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. Αξιοσημείωτη είναι και η παρουσία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και της Εκκλησίας για την προσφορά τους, με την αποστολή εφοδίων στα κέντρα υποδοχής και με την άμεση επαφή μαζί τους.

Θα πρέπει επίσης να αναφέρουμε και ένα άλλο πρόγραμμα που εφαρμόζεται από το 1997 είναι το «πρόγραμμα της διπλανής πόρτας» στην Αθήνα με το πολυιατρείο της πλατείας Βικτορίας. Η δράση του προγράμματος καλύπτεται από τη συνεισφορά εθελοντών, αλλά και την αρωγή ιατρικών φορέων, που κατέστησαν δυνατή την παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και κοινωνικής υποστήριξης σε 6.498 ανθρώπους, κοινωνικά και οικονομικά ανασφάλιστους.

Τέλος, έχει γίνει πια συνείδηση στους μετανάστες να αυτοοργανωθούν. Αποτελεί ανάγκη για κάθε μεταναστευτική κοινότητα και κάθε μέλος αυτής, να ενταχθεί σε οργανώσεις και σε συνεργασία με Ελληνικούς, τοπικούς φορείς να

αντιμετωπισθούν τα προβλήματα τόσο της όμαλης ένταξης των μεταναστών, όσο και των κοινών με τους Έλληνες προβλημάτων.

Η KASAPI των Φιλιππίνων είναι η πρώτη οργάνωση μεταναστών, που παρακίνησε ανοικτά τους ίδιους τους μετανάστες να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Ο οργανισμός αυτός δημιουργήθηκε το 1986 και έχει παραρτήματα τώρα σε πολλές κοινότητες αλλοδαπών. Έχει αναπτύξει διάφορες δραστηριότητες, ζητώντας την αλληλεγγύη των Ελλήνων, και ανάμεσα σε αυτές είναι το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας. Νοίκιασαν ένα παλιό κτίριο που το αναπαλαίωσαν μόνοι τους. Αυτό παράλληλα σημαίνει γι' αυτούς την συμβολή τους στη διατήρηση της Ελληνικής Πολιτιστικής κληρονομιάς. Το κέντρο αυτό έχει 70 παιδιά στα οποία δεν διδάσκονται μόνο οι πολιτισμικές αξίες των Φιλιππίνων, αλλά και η Ελληνική κουλτούρα. Παρόμοιες κινήσεις γίνονται και από τον Παναφρικανικό Σύνδεσμο Ελλάδας, την Αιθιοπική κοινότητα, καθώς επίσης και το Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Μεταναστών, το οποίο αποτελεί μια από τις 39 οργανώσεις που έχουν δημιουργήσει το συντονιστικό όργανο των κοινοτήτων μεταναστών και αντιρατσιστικών οργανώσεων. Είναι μια προσπάθεια στην οποία από κοινού Ελληνικές αντιρατσιστικές οργανώσεις, 22 στον αριθμό και 17 κοινότητες μεταναστών, προσπαθούν, διεκδικούν μια αντιρατσιστική συνείδηση στην Ελληνική κοινωνία, παράλληλα με ενέργειες, προκειμένου να βελτιωθεί και το νομικό καθεστώς μέσα από το οποίο διέπει τη ζωή και τη δουλειά του μετανάστη.⁴²

⁴² Ημερίδα από Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας με θέμα «Ρατσισμός και Ξενοφοβία. Πρωτοβουλίες για τη νομιμοποίηση των ξένων εργατών», που πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο TITANIA στις 17 Απριλίου 1997 (σ. 60-61, 71)

5.2 Έρευνες σχετικές με την ένταξη των μεταναστών

Πριν αναφερθούμε στις επιπτώσεις της μετανάστευσης, κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια αναφορά σε κάποιες έρευνες από τις οποίες βγαίνουν χρήσιμα συμπεράσματα, τόσο σε στατιστικά στοιχεία, όσο και σε απόψεις. Εξάλλου αυτές οι έρευνες αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία για την χάραξη της μετέπειτα μεταναστευτικής πολιτικής και στην εξαγωγή των τελικών επιπτώσεων της μετανάστευσης σε διάφορους τομείς, κοινωνικούς, οικονομικούς και άλλους.

Πραγματοποιήθηκε, λοιπόν, μια έρευνα από την ΚΑΠΑ Reseach, η οποία αφορούσε 400 άτομα, αλλοδαπούς και μάλιστα παράνομους εργαζόμενους στην Ελλάδα και πραγματοποιήθηκε στην Αττική. Στις ερωτήσεις απάντησαν ένα 52% Αλβανών, 28% Πολωνών, 10% Φιλιπινέζων και ένα 10% από άλλες εθνικότητες.

Στην ερώτηση ποιοί είναι οι λόγοι της μετανάστευσης, η πλειοψηφία απάντησε ότι δεν έβρισκε δουλειά, ένα μεγάλο ποσοστό διάλεξε την Ελλάδα γιατί ήταν κοντά, ενώ το 13% πιστεύει ότι είναι εύκολο στην Ελλάδα να βρει δουλειά και τέλος, αρκετοί μετανάστευσαν γιατί είχαν συγγενείς εδώ. Ένας στους δύο δηλώνουν ότι η ζωή στην Ελλάδα είναι χειρότερα απ' ότι περίμεναν, ένα 5% υποστηρίζει το αντίθετο, ενώ οπώς τα περίμεναν λέει ένα 45%.

Όσον αφορά το μέλλον τους στην Ελλάδα, αρκετοί πιστεύουν ότι θα μείνει πάνω κάτω το ίδιο, ένα μικρότερο ποσοστό θεωρεί ότι θα γίνει πιο δύσκολη και ένα 23% θεωρεί ότι θα γίνει πολύ καλύτερη. Σε συνάρτηση με το προηγούμενο, ένα χρήσιμο συμπέρασμα που βγαίνει από την έρευνα είναι ότι η πλειοψηφία των αλλοδαπών, και ιδιαίτερα οι Αλβανοί, προτιμά να πηγαινοέρχεται από τη μια χώρα στην άλλη.

Σε ερώτημα για την εργασία τους, η πλειοψηφία εργάζεται σε οικοδομές και ένα άλλο μέρος, σε νοικοκυριά ως οικιακό προσωπικό. Για τους περισσότερους αποτελεί μόνιμη δουλειά, ενώ ένας στους δύο Αλβανούς δουλεύουν εποχικά και πρόσκαιρα. Από την πλευρά των Ελλήνων το 26% έχει χρησιμοποιήσει αλλοδαπό, ενώ οι υπόλοιποι λένε ότι δεν έχουν χρησιμοποιήσει. Απ' αυτό το 26%, οι δεκαπέντε λένε ότι

πήρε ξένο γιατί οι Έλληνες ζητάνε πολλά, οι επτά ότι δεν έβρισκαν Έλληνες πρόθυμους και οι άλλοι τέσσερις λένε ότι κάποιος τους σύστησε για δουλειά.

Παράλληλα σε σχέση με το παραπάνω, ένα 34% Ελλήνων δηλώνει ότι πρέπει να δεχόμαστε επιλεκτικά τους αλλοδαπούς μόνο από χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Ένα 38% θεωρεί ότι πρέπει να έρχονται μόνο για κλάδους εργασίας που υπάρχει έλλειψη εργατικών χεριών και το 21% ζητάει να κλειστούν τα σύνορα εντελώς για όλους τους ξένους, ενώ μόλις το 6% πιστεύει το αντίθετο.

Εντυπωσιακή είναι επίσης και η απάντηση των Ελλήνων όσον αφορά τους νόμιμους και τους παράνομους μετανάστες. Έτσι, οι απόψεις των Ελλήνων δίστανται, αφού άλλοι λένε να φύγουν όλοι, άλλοι να μείνουν μόνο όσοι χρειάζονται στην ελληνική οικονομία και άλλοι πιστεύουν ότι μπορούν να μείνουν αλλά να πληρώνονται λιγότερο. Για τους παράνομους η έρευνα αναφέρει ότι η μειοψηφία εγκρίνει τη νομιμοποίηση όλων, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (51%) θεωρεί ότι πρέπει να απελαθούν όλοι. Οι αιτίες της παραπάνω αντιμετώπισης είναι διάφορα προβλήματα όπως η δύσκολη οικονομία (69%), η ανεργία (54%) και τα εθνικά θέματα (52%).

Σε ερώτηση, ποιές πιστεύουν ότι είναι οι πιο σημαντικές επιπτώσεις από την ύπαρξη των ξένων στην Ελλάδα, το σημαντικότερο ποσοστό λέει αύξηση της ανεργίας, για πτώση μισθών, μιλάει ένα άλλο μέρος, ενώ πολλοί υποστηρίζουν ότι αυξάνεται η εγκληματικότητα. Από αυτούς μόνο ελάχιστοι είχαν προσωπικό πρόβλημα, ή έπεσαν θύματα αδικήματος των ξένων. Οι υπόλοιποι αντιδρούν ψυχολογικά, μιλώντας για φόβο και όχι για κάτι συγκεκριμένο.

Σε αντίθεση, τώρα, και σύμφωνα με την ίδια έρευνα, το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ξένοι είναι οι χαμηλότερες αμοιβές από τους Έλληνες. Επόμενο πρόβλημα είναι η εργασία χωρίς ασφάλιση, η εντατικοποίηση της εργασίας, οι περισσότερες ώρες εργασίας χωρίς αμοιβή, οι βαριές και επικίνδυνες εργασίες χωρίς ανάλογη αμοιβή, η απειλή της αστυνομίας, όλα κατά σειρά σπουδαιότητας. Κατά συνέπεια, πιστεύουν ότι τα προβλήματά τους αυτά μπορούν να

λυθούν με τη νομιμοποίηση. Χαρακτηριστικό σε αυτό είναι ότι οι Αλβανοί είναι οι λιγότεροι που ζητάνε νομιμοποίηση, αφού μπορούν να πηγαινοέρχονται πιο εύκολα .

Ακόμα, ζητάνε από το συνδικαλιστικό κίνημα, πρώτον, να δίνουν άδεια παραμονής, μετά από έλεγχο, δεύτερον, να δίνεται άδεια παραμονής σε όσους δουλεύουν πάνω από κάποια χρόνια, τρίτον, να είναι υποχρεωτική η ασφάλιση και τέταρτον, να γίνουν σχολεία για τα παιδιά τους.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν μια στοιχειοθέτηση για να γίνει αντιληπτό πως λειτουργούν όλα αυτά τα στερεότυπα μέσα στην κοινωνία, ποιά είναι η θέση των ξένων μεταναστών, η αντιμετώπιση των Ελλήνων, καθώς και τι προβλήματα δημιουργούνται. Αποτέλεσμα αυτής της έρευνας είναι η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, έτσι ώστε να υπάρχει πολύπλευρη ενημέρωση πάνω στο θέμα για την καταλληλότερη αντιμετώπισή του.

5.3 Οικονομικοί μετανάστες και ο εθνικός τουρισμός.

Χωρίς τον υπολογισμό των Αλβανών «τουριστών» η πραγματική αύξηση των αφίξεων στη χώρα μας από το 1994 έως το 2000 κυμαίνεται σε ποσοστό μόλις 8,6%. Ειδικότερα το 1994, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, η Ελλάδα δέχτηκε 11.230.854 ξένους τουρίστες συμπεριλαμβανομένων 238.453 αφίξεων από την Αλβανία. Το 1995 και το 1996 σημειώθηκε μια σημαντική μείωση στον αριθμό των αφίξεων, ενώ από το 1997 παρουσιάστηκε μια αυξητική πορεία ως το 1999, έτος κατά το οποίο δέχτηκε 12.605.928 ξένους τουρίστες συμπεριλαμβανομένων και 673.061 αφίξεων από την Αλβανία (Πίνακας 19).

Το 2000 σε επίπεδο αριθμών, η κίνηση έκλεισε περίπου στα ίδια επίπεδα ή με μια πολύ μικρή αύξηση. Δηλαδή, ουσιαστικά από το 1994 αν αφαιρέσει κανείς τους Αλβανούς οι οποίοι προφανώς μόνο για τουρισμό δεν έρχονται στη χώρα μας, οι αφίξεις ξένων τουριστών το έτος 2000 παρουσίασαν αύξηση κατά 1 εκατ. Σημειώνεται ότι το 1993 δεν εμφανίζεται καμία αφίξη από την Αλβανία.

Οι παραπάνω αριθμοί αποτυπώνουν την πραγματική δυναμική του ελληνικού τουρισμού στην περασμένη δεκαετία και καταρρίπτουν τον μύθο που υποστηρίζεται ακόμη και σήμερα από μερικούς ότι τα ποσοστά αύξησης της τουριστικής κίνησης είναι σημαντικά. Οι ίδιοι επισημαίνουν ότι την Ελλάδα την ενδιαφέρει η ποιότητα και όχι η ποσότητα χωρίς να προβληματίζονται ότι υπό κατάλληλες προϋποθέσεις, που ως φαίνεται δεν μπορούν να εξασφαλίσουν ποιότητα και ποσότητα, μπορούν να συνυπάρξουν σε ένα τουριστικό προορισμό. Εκτός αν ως ποιότητα εκλαμβάνονται οι αφίξεις των 673.061 Αλβανών, οι οποίοι καταγράφονται ως τουρίστες (όσοι εξασφαλίζουν μια απλή τουριστική βίζα) και όχι ως οικονομικοί μετανάστες, όπως είναι στην πραγματικότητα (η πλειοψηφία τουλάχιστον) μετά την είσοδό τους στη χώρα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19 : Αφίξεις ξένων τουριστών από τις 10 σημαντικότερες αγορές για την Ελλάδα

ΚΡΑΤΗ	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Γερμανία	2.404.628	2.272.911	1.907.863	1.994.670	2.136.515	2.450.13
Βρετανία	2.418.628	2.224.885	1.687.999	1.711.942	2.044.243	2.433.03
Ιταλία	722.652	643.473	491.081	533.303	659.688	745.915
Αλβανία	238.453	128.211	191.619	298.843	586.182	673.061
Ολλανδία	556.593	505.616	452.179	464.144	548.339	616.807
Γαλλία	618.565	551.798	462.732	426.673	486.201	545.981
Αυστρία	348.091	347.301	359.604	388.113	450.195	501.602
Σουηδία	387.639	459.276	448.257	472.481	467.617	468.793
Δανία	318.885	324.369	288.959	344.261	292.532	336.248
Λουξεμβούργο / Βέλγιο	265.148	245.572	213.567	229.310	273.674	332.913
ΣΥΝΟΛΟ	8.279.282	7.703.412	6.503.860	6.863.740	7.945.186	9.104.49
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	11.230.854	10.712.145	9.732.061	10.538.439	11.363.822	12.605.92

Μάλιστα το παράδοξο είναι ότι ο αριθμός αυτός αναδεικνύει την Αλβανία ως την τέταρτη σημαντικότερη αγορά άντλησης τουριστών για την Ελλάδα πίσω από την Αγγλία, τη Γερμανία και την Ιταλία. Χαρακτηριστικό είναι επίσης και το γεγονός ότι έχει κλείσει η ψαλίδα στο θέμα του τουρισμού Ελλάδας και Τουρκίας, αφού για το 2000 η τουριστική κίνηση στη γειτονική χώρα ξεπερνά τα περίπου 10 εκατ.⁴³

⁴³ Εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Πέμπτη 2 Νοεμβρίου 2000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Αποτελέσματα μετανάστευσης.

6.1.1 Οικονομικά αποτελέσματα

Οι οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης έχουν γίνει αντικείμενο έντονων διαφωνιών. Μια σειρά πρόσφατων οικονομικών μελετών έχουν δείξει ότι είναι πολύ δύσκολο να υπάρξουν μονόπλευρα αποτελέσματα και σίγουρες απαντήσεις σχετικά με τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στην οικονομία υποδοχής. Αυτό συμβαίνει επειδή οι οικονομετρικές εκτιμήσεις παρουσιάζουν μια σχετικότητα ως προς την ακρίβεια των αποτελεσμάτων τους, δεδομένου ότι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις παραδοχές (υποθέσεις εργασίας) που ενσωματώνονται στην κατασκευή του οικονομετρικού υποδείγματος. Τα αποτελέσματα των υπολογισμών προκύπτουν από μαθηματικά μοντέλα που ενσωματώνουν θεωρητικές υποθέσεις, ιδιαίτερα σε σχέση με τον ρόλο του κόστους εργασίας. Ανάλογα, λοιπόν, με τις θεωρητικές υποθέσεις του οικονομετρικού υποδείγματος που υιοθετείται, προκύπτουν διαφορετικά αποτελέσματα.

Υπάρχουν πολλές μέθοδοι υπολογισμού (οικονομετρικά υποδείγματα) που αναδεικνύουν τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στους αυτόχθονες εργαζόμενους αλλά και τους όρους κάτω από τους οποίους αυτές οι επιπτώσεις υπάρχουν ή δεν υπάρχουν, είναι μικρές ή μεγάλες. Μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις που προκύπτουν από τα οικονομετρικά υποδείγματα είναι οι εξής:

- Η μετανάστευση αυξάνει τον ρυθμό μεγένθυσης του εργατικού δυναμικού. Όμως, ο δυναμικός ρυθμός μεγένθυσης του προϊόντος⁴⁴ είναι ίσος προς το άθροισμα της παραγωγικότητας της εργασίας και του ρυθμού μεγένθυσης του εργατικού

⁴⁴ Δηλαδή ο μέγιστος ρυθμός με τον οποίο μπορεί να αυξάνεται το ΑΕΠ μακροπρόθεσμα, χωρίς να αναπτύσσονται πληθωριστικές πιέσεις.

δυναμικού. Η μετανάστευση αυξάνει, λοιπόν, την δυνατότητα της οικονομίας υποδοχής να αναπτύσσεται ταχύτερα και για περισσότερο χρόνο.

- Εάν η μετανάστευση μετατρέπει τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της οικονομίας υποδοχής, βελτιώνοντας τις επιδόσεις της σε ορισμένους κλάδους παραγωγής, μπορεί να υπάρξουν θετικά αποτελέσματα στο εμπορικό ισοζύγιο.
- Εάν η μετανάστευση δημιουργεί επενδυτικές ευκαιρίες στην χώρα υποδοχής, η παραγωγή θα αυξηθεί και μαζί με αυτή και η απασχόληση των αυτόχθονων εργαζομένων.
- Η μετανάστευση, εφόσον αφορά σε νόμιμη εργασία, μετατρέπει τα δημόσια έσοδα και αυξάνει την μάζα των ετήσιων ασφαλιστικών εισφορών. Αυτές οι ευνοϊκές επιπτώσεις στα δημόσια οικονομικά έχουν και σημαντικά δευτερογενή αποτελέσματα: π.χ. η αύξηση της φορολογίας μειώνει το δημόσιο έλλειμμα και συνακόλουθα τα επιτόκια, των οποίων η μείωση επιδρά θετικά στις επενδύσεις, την παραγωγή και την απασχόληση.
- Οι μετανάστες συνήθως χρησιμοποιούνται ως εργασιακή δύναμη χαμηλής ειδίκευσης, και επομένως, δέχονται χαμηλότερες αμοιβές. Στον βαθμό που η παραγωγικότητα της εργασίας τους είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από τις αποδοχές τους, το όφελος της οικονομίας υποδοχής είναι μεγάλο. Το εν λόγω όφελος μεγιστοποιείται όταν η εργασία των μεταναστών έχει χαρακτηριστικά διαφορετικά από αυτά των αυτόχθονων εργαζομένων.

Ένα όμως σύνθημα πρόβλημα στο οποίο καλούνται να απαντήσουν τα οικονομετρικά υποδείγματα είναι η επίπτωση της μετανάστευσης επί των μισθών των αυτόχθονων εργαζομένων. Πολλές μελέτες δείχνουν ότι η μετανάστευση ασκεί πίεση επί των μισθών, αλλά επίσης ότι αυτό αφορά τον μισθό των ίδιων των μεταναστών. Βεβαίως, οι επιπτώσεις είναι διαφορετικές ανάλογα με το τμήμα της αγοράς εργασίας στο οποίο εντάσσονται οι μετανάστες. Για τον κλάδο της οικοδομής π.χ. πολλοί Έλληνες εργαζόμενοι στον κλάδο διατείνονται ότι η παρουσία των μεταναστών έχει ασκήσει πίεση για μικρότερους μισθούς των ήδη εργαζομένων στον κλάδο, είτε αυτοί είναι μετανάστες, είτε είναι Έλληνες.

Σε ότι αφορά το κρίσιμο ζήτημα των μισθών, προφανώς αφορά κυρίως σε αυτούς εκ των αυτόχθονων εργαζομένων που έχουν συνθήκες εργασίας παρόμοιες με αυτές των μεταναστών, που καταλαμβάνουν π.χ. θέσεις εργασίας στον ίδιο κλάδο παραγωγής και με το ίδιο περίπου επίπεδο ειδίκευσης. Γι' αυτούς τους εργαζόμενους μπορεί να υπάρχει μείωση του μισθού εξαιτίας της μετανάστευσης. Το αντίστροφο, ωστόσο, ισχύει για τους άλλους αυτόχθονες εργαζόμενους, που επωφελούνται από την υψηλότερη κερδοφορία των επιχειρήσεων, από την αύξηση της συνολικής ζήτησης που δημιουργεί θέσεις εργασίας σε κλάδους παραγωγής πέραν αυτών στους οποίους συγκεντρώνεται η απασχόληση των μεταναστών.

Σε ότι αφορά τις επιπτώσεις της οικονομικής μετανάστευσης στα δημόσια οικονομικά, ορισμένες μελέτες δείχνουν ότι αυτές είναι συνολικά θετικές, καθώς οι φόροι που καταβάλλονται από τους μετανάστες υπερβαίνουν τις δαπάνες που προκαλεί η παρουσία τους. Αυτό πιθανότατα σχετίζεται με το γεγονός ότι ενώ τυπικά δικαιούνται των ίδιων παροχών, τις απολαμβάνουν σπανιότερα, ενδεχομένως επειδή συναντούν πραγματικά εμπόδια και επίσης επειδή στην πλειοψηφία τους είναι νέοι (ες) σε ηλικία.

Μια ανάλυση του INED (Εθνικό Ινστιτούτο Δημογραφικών Μελετών) που ανέλυσε τις επιπτώσεις της μετανάστευσης στην Γαλλία, έδειξε ότι παραδοσιακά, οι τελευταίοι εισερχόμενοι μετανάστες καταλαμβάνουν υποδεέστερες θέσεις εργασίας, πρόσκαιρες και αμειβόμενες με χαμηλούς μισθούς. Αυτό επιτρέπει στους παλαιότερους μετανάστες να μετακινηθούν προς το επάνω μέρος της εργασιακής κλίμακας, όπου η εργασία παρουσιάζει καλύτερο επίπεδο ποιότητας. Η μελέτη αυτή τελικά απέδειξε ότι η υποκατάσταση αυτόχθονων εργαζομένων από μετανάστες είναι περιορισμένη, και ότι οι μισθοί των μεν δεν επηρεάζονται σημαντικά από τους μισθούς των δε. Αντίθετα, οι μισθοί των παλαιών μεταναστών επηρεάζονται σημαντικά από τους μισθούς των νεο-εισερχομένων μεταναστών.⁴⁵

Παράλληλα, ο «οικονομικός ρατσισμός» των Ελλήνων βασίζεται στην παραδοχή ότι ο αριθμός των θέσεων εργασίας είναι δεδομένος, σταθερός, αμετάβλητος, και το

χειρότερο, ότι καθορίζεται «από την ελληνική οικονομία». Εντούτοις, ο αριθμός των θέσεων εργασίας καθορίζεται από την οικονομική πολιτική. Ο «οικονομικός ρατσισμός» των Ελλήνων βασίζεται στην ιδέα ότι οι μετανάστες επωφελούνται από την ελληνική οικονομία. Αυτό όμως αποτελεί παρεξήγηση: η ελληνική οικονομία, επωφελείται από την εργασία των μεταναστών. Το εν λόγω όφελος από την εργασία τους εξαρτάται από την αναλογία κατά την οποία επιμερίζεται το προϊόν της εργασίας του μετανάστη σε αμοιβή του ίδιου και του εργοδότη. Ως γνωστόν, η αναλογία αυτή είναι τέτοια ώστε το όφελος για τον εργοδότη να είναι μεγάλο.

Μια εργασία για τις επιπτώσεις της παράνομης μετανάστευσης στην ελληνική οικονομία έδειξε ότι η μετανάστευση οδήγησε σε μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος δύο νοικοκυριών μεταξύ των δεκαπέντε που περιλαμβάνονταν στο μοντέλο υπολογισμού. Η ίδια μελέτη έδειξε ότι το 2/3 του πληθυσμού, επωφελείται οικονομικά από την παρουσία των οικονομικών μεταναστών, έναντι του 1/3 που «ζημιώνει».

Τελικά, όμως ο «οικονομικός ρατσισμός» των Ελλήνων βασίζεται κυρίως στην ιδέα ότι η εργασία των μεταναστών μετατοπίζει Έλληνες από την απασχόληση και τους οδηγεί στην ανεργία. Εντούτοις, η εργασία των μεταναστών δημιουργεί θέσεις εργασίας για Έλληνες, οι οποίες, συνήθως, είναι περισσότερες από αυτές που μετατοπίζει. Καμιά μελέτη δεν έχει αποδείξει ότι η εργασία των μεταναστών ευθύνεται, έστω εν μέρει, για την ανεργία στην Ελλάδα. Οι μετανάστες διαιρούνται σε δύο μερίδες: σε αυτούς που αναλαμβάνουν εργασίες για τις οποίες οι Έλληνες δεν δείχνουν ενδιαφέρον και σε αυτούς που καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας τις οποίες υπό κανονικές συνθήκες θα κατελάμβαναν Έλληνες εργαζόμενοι. Έτσι, σε κάποιες εργασίες, σε κάποιους κλάδους, υπάρχει μετατόπιση Ελλήνων από αλλοδαπούς.

Ωστόσο, οι μετανάστες που αναλαμβάνουν εργασίες για τις οποίες οι Έλληνες δεν δείχνουν ενδιαφέρον, όχι μόνο δεν δημιουργούν ανεργία, αλλά αυξάνουν την απασχόληση. Διότι, η εργασία τους δημιουργεί εισοδήματα, όχι μόνο για τον εαυτό τους, αλλά και για τους εργοδότες τους. Τα εισοδήματα αυτά δαπανώνται,

⁴⁵ Ετήσια Έκθεση 2000 του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας- ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, «Η Ελληνική Οικονομία και η

μετατρέπονται σε αύξηση της ζήτησης, άρα και της παραγωγής. Η αύξηση της παραγωγής, όμως, επιφέρει αύξηση της απασχόλησης, της απασχόλησης των Ελλήνων. Η αύξηση της απασχόλησης των Ελλήνων δημιουργεί και πάλι νέα εισοδήματα που δαπανώνται και αυξάνουν την παραγωγή σύμφωνα με το κεϋνσιανό πολλαπλασιαστή. Η απασχόληση των μεταναστών έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα και στο εισόδημα και στην απασχόληση των Ελλήνων.

Τίθεται, όμως το ερώτημα πόσο μεγάλο είναι αυτό το θετικό αποτέλεσμα της εργασίας των μεταναστών στην απασχόληση των Ελλήνων και αν υπερκαλύπτει την μετατόπιση Ελλήνων εργαζομένων από αλλοδαπούς σε ορισμένους κλάδους. Το ποσοστό των μεταναστών που εργάζονται σε εργασίες τις οποίες οι Έλληνες δεν αναλαμβάνουν είναι υψηλό. Αντίστοιχα χαμηλό είναι το ποσοστό των μεταναστών που ανταγωνίζονται τους Έλληνες για την διεκδίκηση των ίδιων θέσεων εργασίας. Έτσι, κατά πάσα πιθανότητα, το θετικό αποτέλεσμα που έχει η εργασία των μεταναστών επί της απασχόλησης υπερκαλύπτει το αποτέλεσμα της μετατόπισης Ελλήνων από ορισμένους κλάδους, όπως π.χ. η οικοδομή.

Ένας υπολογισμός με βάση τον πολλαπλασιαστή.

Για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι μετανάστες αυξάνουν την απασχόληση και τα εισοδήματα, εκτίθεται παρακάτω ένας απλός υπολογισμός που βασίζεται στην έννοια του «πολλαπλασιαστή» του J. Keynes.

Οι περισσότεροι οικονομικοί μετανάστες εργάζονται σε εργασίες στις οποίες δεν ανταγωνίζονται τους Έλληνες. Επομένως, δεν καταλαμβάνουν μια θέση εργασίας την οποία διεκδικούν Έλληνες. Ο μεγαλύτερος όγκος αυτών των εργασιών βρίσκεται στον αγροτικό τομέα και σε ορισμένες ειδικότητες του κλάδου της οικοδομής. Οι μετανάστες αυτοί, όχι μόνο δεν αφαιρούν εργασία από τους Έλληνες, αλλά δημιουργούν εργασία γι' αυτούς.

Έστω ότι το καθαρό ετήσιο προϊόν της εργασίας τους, αφού αφαιρέσουμε τα έξοδα για την αγορά πρώτων υλών, μηχανημάτων κλπ., ανέρχεται σε Y . Το μερίδιο των μισθών των μεταναστών σε αυτό το προϊόν ανέρχεται σε L/Y , όπου L η μάζα των

απασχόληση» σ. 147.

μισθών, ενώ το μερίδιο των κερδών ανέρχεται σε P/Y , όπου P η μάζα των κερδών ($Y=P+L$). Εάν η ροπή προς κατανάλωση των μεταναστών και των εργοδοτών τους είναι c_L και c_P αντίστοιχα, τότε η κατανάλωση των μεν ανέρχεται σε $c_L L(1-t)$, ενώ η κατανάλωση των δε ανέρχεται σε $c_P P(1-t)$, όπου t το ποσοστό του εισοδήματος που καταβάλουν σε φόρους οι εργοδότες ή μεταβιβάζουν στο εξωτερικό οι μετανάστες.

Η συνολική κατανάλωση (μεταναστών και εργοδοτών) ανέρχεται σε:

$$c_L L(1-t) + c_P P(1-t)$$

και η συνολική κατανάλωση για εγχώρια προϊόντα ανέρχεται σε:

$$(1-m)(1-t)[c_L L + c_P P]$$

όπου m είναι ο βαθμός διείσδυσης των εισαγωγών στην εγχώρια αγορά.

Η συνολική κατανάλωση των μεταναστών και των εργοδοτών μετατρέπεται σε ζήτηση για εγχώρια προϊόντα, σε ζήτηση που απευθύνεται σε άλλες επιχειρήσεις. Η συνολική ζήτηση που θα δημιουργηθεί έτσι, θα ανέρχεται σε:

$$C = (1-m)(1-t)[c_L L + c_P P],$$

δηλαδή σε C/Y του αρχικού καθαρού προϊόντος Y , με

$$C = (1-m)(1-t)[c_L(L/Y) + c_P(P/Y)]Y$$

Αυτοί οι οποίοι θα παράγουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες που ζητούν οι μετανάστες και οι εργοδότες τους, θα βρεθούν, αφού πωλήσουν στους πελάτες τους τα προϊόντα τους, με ένα εισόδημα $Y_1 = C = (1-m)(1-t)[c_L(L/Y) + c_P(P/Y)]Y$.

Θέτοντας $c = (1-m)(1-t)[c_L(L/Y) + c_P(P/Y)]$, τότε $Y_1 = C = cY$, όπου c η μέση ροπή προς κατανάλωση. Εάν υποθέσουμε ότι αυτοί οι οποίοι θα παράγουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες που ζητούν οι μετανάστες και οι εργοδότες τους θα δαπανήσουν το εισόδημα που αποκτούν από την παραγωγή αυτών των αγαθών και υπηρεσιών, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο δαπάνησαν το εισόδημά τους οι πελάτες τους (οι μετανάστες και οι εργοδότες που πραγματοποίησαν τον πρώτο κύκλο παραγωγής), τότε θα δαπανήσουν το (C/Y) του εισοδήματος τους για εγχώρια αγαθά και υπηρεσίες, άρα το $C_1 = (C/Y)Y_1 = cY_1 = c^2Y$. Το προϊόν Y_1 είναι και εισόδημα, άρα θα πραγματοποιήσει και αυτό την ίδια διαδρομή με το Y : θα μετατραπεί και αυτό σε

ζήτηση για άλλες επιχειρήσεις, επομένως και σε νέο εισόδημα, το οποίο θα δαπανηθεί κατά την ίδια αναλογία, και ούτω καθεξής.

Συνεχίζοντας με τον ίδιο τρόπο, βρίσκουμε ότι η τελική αύξηση του προϊόντος, πέραν του προϊόντος του πρώτου κύκλου παραγωγής (στο οποίο συμμετείχαν οι μετανάστες) είναι το άθροισμα $Y_1+Y_2+Y_3+\dots+Y_v$ ($v \rightarrow \infty$). Αυτή η παραγωγή έχει γίνει δυνατή μόνο χάρη στην εργασία των μεταναστών, επειδή αυτοί καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας που αλλιώς θα έμεναν κενές. Άρα χωρίς τους μετανάστες δεν θα είχαμε την αύξηση της παραγωγής, ούτε κατά τον πρώτο κύκλο (αύξηση Y), ούτε κατά τους επόμενους (αύξηση $Y_1+Y_2+Y_3+\dots+Y_v$).

Για να αυξηθεί όμως η παραγωγή κατά $Y_1+Y_2+Y_3+\dots+Y_v$, θα πρέπει να απασχοληθούν επιπλέον άτομα. Η εργασία των μεταναστών, δημιουργεί επομένως απασχόληση για επιπλέον άτομα. Η επιπλέον αύξηση της παραγωγής είναι $Y_1+Y_2+Y_3+\dots+Y_v = Y(c_1+c_2+c_3+\dots+c_v) = c/(1-c)$. Για τις παραμέτρους m , t , c_L , (L/Y) , c_P , (P/Y) , είναι δυνατό να διατυπώσουμε ορισμένες υποθέσεις: ότι $m = 0,2$ όσο δηλαδή η διείσδυση των εισαγωγών στην εγχώρια αγορά, $t = 0,2$ για το ποσοστό του εισοδήματος που καταβάλλεται ως φόρος, $c_L = 0,5$ διότι γνωρίζουμε ότι οι μετανάστες μεταβιβάζουν στο εξωτερικό, ένα μεγάλο μέρος των εισοδημάτων τους, $(L/Y) = 0,4$ και $(P/Y) = 0,6$ διότι γνωρίζουμε από την καθημερινή εμπειρία ότι το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού προϊόντος των μεταναστών το ιδιοποιείται ο εργοδότης, $c_P = 0,8$ γιατί το ποσοστό του εισοδήματος που αποταμιεύουν κατά μέσο όρο οι Έλληνες ανέρχεται περίπου σε 20%.

Με αυτά τα δεδομένα, προκύπτει ότι η ροπή $c = 0,45$ περίπου και επιπλέον αύξηση της παραγωγής κατά 80%. Επομένως, εάν υποθέσουμε ότι η παραγωγικότητα των μεταναστών είναι ίση με αυτή των αυτόχθονων εργαζομένων, η απασχόληση 100 μεταναστών σε εργασίες που δεν αποδέχονται οι Έλληνες, δημιουργεί 80 θέσεις εργασίας για τους τελευταίους. Επειδή η παραγωγικότητα των μεταναστών είναι ενδεχομένως μικρότερη, είναι εύλογο να δεχτούμε ότι τελικά δημιουργούνται κάπως λιγότερες θέσεις εργασίας π.χ. 70.

Εάν τώρα εξετάσουμε πού εργάζονται οι μετανάστες, θα διαπιστώσουμε ότι το μεγαλύτερο μέρος τους απασχολείται σε θέσεις εργασίας τις οποίες δεν διεκδικούν οι Έλληνες. Αφού, λοιπόν, 100 οικονομικοί μετανάστες, από αυτούς που δεν καταλαμβάνουν θέσεις που θα ήθελαν οι Έλληνες, δημιουργούν 70 θέσεις εργασίας, οι θέσεις που δημιουργούνται για τους Έλληνες, κατά πάσα πιθανότητα, είναι περισσότερες από τον αριθμό των ελλήνων που μετατοπίζονται από ορισμένους μετανάστες (όπως π.χ. στην οικοδομή).

Εάν, για παράδειγμα, οι οικονομικοί μετανάστες είναι 100 και οι 60 από αυτούς εργάζονται σε εργασίες που αποφεύγουν οι Έλληνες, ενώ οι 40 μετατοπίζουν Έλληνες, τότε η μεταβολή της απασχόλησης θα είναι η εξής: Οι 60 μετανάστες που εργάζονται σε εργασίες μη επιθυμητές από τους Έλληνες, δημιουργούν $60 \cdot 70\% = 42$ θέσεις εργασίας για Έλληνες, ενώ οι 40 μετατοπίζουν Έλληνες. Άρα η παρουσία των μεταναστών στην χώρα μας σύμφωνα με το συγκεκριμένο παράδειγμα, μεταβάλλει την απασχόληση κατά 42 μείον 40 ίσον +2. Οι μετανάστες, λοιπόν, δεν μειώνουν την απασχόληση των Ελλήνων, εφόσον το ποσοστό εκείνων που εργάζονται σε εργασίες που δεν αποδέχονται οι Έλληνες, υπερβαίνει το 60%.

Επιπλέον, σε πολλές περιπτώσεις, χάρη στη δουλειά των μεταναστών, περισώζεται η εργασία του εργοδότη, που χωρίς τους μετανάστες θα είχε οδηγηθεί σε παύση της λειτουργίας της επιχείρησής του. Ακόμη, πρέπει να σημειωθεί η αύξηση της ζήτησης που δημιουργεί η εργασία των μεταναστών επειδή καθιστούν κερδοφόρες μια σειρά επιχειρήσεων, οι οποίες, ως εκ τούτου, ωθούνται στην πραγματοποίηση νέων επενδύσεων.

6.1.2 Κοινωνικά, δημογραφικά και πολιτισμικά αποτελέσματα.

Το κύριο ίσως ζήτημα που απασχολεί την κοινωνιολογική προσέγγιση στο επίπεδο της συνολικής εκτίμησης του μεταναστευτικού φαινομένου είναι το ζήτημα των επιπτώσεων του φαινομένου αυτού στην κοινωνική δομή της χώρας. Βέβαια οι επιπτώσεις αυτές δεν είναι οι μόνες κοινωνικά σημαντικές και, εξάλλου είναι αλληλένδετες με άλλες οι οποίες έχουν θεμελιώδη σημασία για την διαμόρφωση της κοινωνικής πραγματικότητας και των προοπτικών της στις σύγχρονες κοινωνίες.

Οι κοινωνικές επιπτώσεις της μετανάστευσης στις χώρες υποδοχής είναι πιο πολύπλοκες από τις οικονομικές και αυτό γιατί έχουν να κάνουν με τη συνύπαρξη του ντόπιου και του ξένου πληθυσμού. Όπως είδαμε σε παραπάνω έρευνες επικρατεί η αντίληψη ανάμεσα στους Έλληνες ότι είναι αρνητική η παρουσία των αλλοδαπών, επειδή δημιουργούνται κοινωνικά ζητήματα. Επιπλέον, επικρατούν προκαταλήψεις έναντι των μεταναστών. Θεωρούνται άτομα χαμηλού οικονομικού και κοινωνικού επιπέδου και ότι μεταφέρουν αρρώστιες, καθώς και ότι απειλούν την ασφαλεία των ντόπιων, αφού αποτελούν την κύρια αιτία αύξησης της εγκληματικότητας. Όσον αφορά τις ασθένειες, οι μετανάστες θεωρήθηκαν ως ένας από τις αιτίες αύξησης των κρουσμάτων Ηπατίτιδας. Αυτό αποτελεί γεγονός που κάνει εμφανή την τάση περιθωριοποίησης των μεταναστών.⁴⁶

«Το νέο κύμα ρατσισμού που είχε επίκεντρο τη Δυτική Ευρώπη πριν από 15 χρόνια, δεν άφησε ανέπαφη τη χώρα μας», λέει χαρακτηριστικά ο πρόεδρος των «Γιατρών χωρίς Σύνορα» κ. Οδυσσέας Βουδούρης.⁴⁷ «Σήμερα μιλάμε για “Αλβανό”, όπως οι Γάλλοι χρησιμοποιούν υποτιμητικά τη λέξη “άραβας” και οι Αμερικάνοι τη λέξη “νέγρος”. Όπως ο Λεπέν απέδιδε όλα τα δεινά της Γαλλίας στους “Αραβες” και εν γένει σε κάθε ξένο έτσι και εδώ υπάρχουν συμπολίτες μας, που (χωρίς καμιά επιστημονική βάση) αποδίδουν την αύξηση των δεινών στους ξένους. Είναι άσκοπο

⁴⁶ Τα προηγμένα συστήματα υγείας επιλέγουν να μην περιθωριοποιούν τους μετανάστες με λοιμώδη νοσήματα, αναγνωρίζοντας τον κίνδυνο να μετατραπούν σε ανεξέλεγκτο «όχημα» διασποράς ιών και μικροβίων, γι' αυτό και οι περισσότεροι μετανάστες αποκλείονται από τις αιμοδοσίες.

⁴⁷ Συνέντευξη σε εφημερίδα Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 30 Νοεμβρίου 2000.

και επικίνδυνο να κρύβουμε στους εαυτούς μας την πραγματικότητα της θλιβερής ανόδου του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στη χώρα μας.»

Όσον αφορά την εγκληματικότητα, οι μετανάστες και πιο συγκεκριμένα οι Αλβανοί, θεωρούνται επικίνδυνοι για τη δημόσια ασφάλεια. Η Αλβανική μαφία είναι γνωστή σε όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, έχοντας ως δραστηριότητες τις ανθρωποκτονίες, το δουλεμπόριο, την πορνεία, τη λαθραία μετανάστευση και τη διακίνηση ναρκωτικών και όπλων. Σύμφωνα όμως με την αποψη του κ. Καρύδη Βασίλη, καθηγητή εγκληματολογίας «Η συμμετοχή των εξωκοινοτικών μεταναστών στο εγκληματολογικό φαινόμενο δε δικαιολογεί τον φανατισμό που υπάρχει. Εξάλλου το σύνολο των εγκλημάτων έχει μείνει περίπου στα ίδια επίπεδα. Παρουσιάζεται μόνο μια μικρή άνοδος στη βαρύτερη εγκληματολογία, τα κακουργήματα».⁴⁸

Ο ρατσισμός αυτός και η περιθωριοποίηση των μεταναστών είναι αποτελέσματα της ίδιας της κοινωνικής τους θέσης. Η κοινωνική θέση των μεταναστών καθορίζεται από την εθνικότητα, το εκπαιδευτικό τους επίπεδο, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία. Αυτοί αποτελούν και τους κύριους παράγοντες ενσωμάτωσης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία, καθώς επίσης εκφράζουν και στοιχεία του πολιτισμού. Οι μετανάστες προσπαθούν να προσαρμοστούν στην κοινωνικο-πολιτισμική πραγματικότητα και να συμμετέχουν σε αυτή, με το να μορφώσουν τα παιδιά τους, να μάθουν τη γλώσσα και γενικά τον ελληνικό πολιτισμό. Όμως, η πολιτισμική περιθωριοποίηση των μεταναστών οφείλεται επίσης στην εμμονή των ατόμων αυτών να διατηρούν τους δεσμούς τους με τον πολιτισμό καταγωγής τους, και επίσης στις (τυπικές και άτυπες) διακρίσεις σε βάρος τους, παρεμποδίζοντας την προσπάθειά τους να υιοθετήσουν τον πολιτισμό της νέας τους πατρίδας.

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, πρέπει να προσθέσουμε την θετική επίπτωση που έχει το γεγονός ότι κάθε εθνικότητα πρεσβεύει τον δικό της πολιτισμό, τη δική της γλώσσα, κουλτούρα και θρησκεία. Μέρος του ντόπιου πληθυσμού αποδέχεται αυτή τη διαφορετικότητα και διατίθεται να συνυπάρξει αρμονικά μαζί τους. Αυτό, παράλληλα, έχει ως αποτέλεσμα τον εμπλουτισμό της κοινωνίας με άλλες παραδόσεις, ήθη και

⁴⁸ Εκπομπή : ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2000 στο NET, Σάββατο 4 Μαρτίου 2000.

έθιμα. Γίνεται σύγκριση των τοπικών κοινωνικο-πολιτισμικών στοιχείων με τα νεο-εισερχόμενα και κατ' επέκταση ανταλλαγή ιδεών, έτσι ώστε, αρκετές φορές, ορισμένα από αυτά να αφομοιώνονται και από τις δύο πλευρές (μετανάστες και ντόπιους). Παράλληλα, ενισχύεται η μεταναστευτική επικοινωνία μεταξύ χώρας αποστολής και υποδοχής, με τις συχνές επισκέψεις και την αξιοποίηση των εμπειριών, αφού πολλοί πηγαиноέρχονται μεταξύ των δύο χωρών, είτε στα πλαίσια επαγγελματικής δραστηριότητας, είτε άλλων διαπροσωπικών σχέσεων.

Εκτός, όμως, από την πολιτισμική εξέλιξη, οι μετανάστες ενισχύουν την δημογραφική εξέλιξη. Τα στοιχεία όμως ως προς αυτό, είναι σχετικά περιορισμένα εξαιτίας της αυστηρής πολιτικής νομιμοποίησής τους. Οι ξένοι μετανάστες, που στο σύνολό τους είναι σχεδόν νεαρά άτομα, συμβάλλουν ταυτόχρονα και στην ενίσχυση του αγροτικού πληθυσμού. Ένα σημαντικό ποσοστό μεταναστών κατοικεί και εργάζεται σε αγροτικές περιοχές και απομονωμένα χωριά. Έτσι, συμβάλλουν στην αναζωογόνηση των γεωργικών περιοχών, στις οποίες η πλειοψηφία του πληθυσμού είναι άτομα τρίτης ηλικίας και ανακόπουν εν μέρει την πληθυσμιακή απογύμνωση της υπαίθρου.

Παράλληλα, θα πρέπει να αναφέρουμε και την συνεισφορά των μεταναστών στον τομέα των υπηρεσιών. Αρκετές οικογένειες απασχολούν αλλοδαπές γυναίκες ως οικιακές βοηθούς και σε ορισμένες περιπτώσεις μένουν «εσώκλειστες» στις οικίες των ιδιοκτητών. Άλλες πάλι φορές αναλαμβάνουν την φύλαξη των παιδιών των οικογενειών, καθώς επίσης και παρέχουν άτυπη υγειονομική φροντίδα σε ηλικιωμένους ή ασθενείς.

Ενώ λοιπόν τα αποτελέσματα της εισροής αλλοδαπών σε μια κοινωνία που «γερνάει», είναι γενικώς θετικά, τα επιμέρους εξαρτώνται από τη χορήγηση σε αυτούς δικαιωμάτων συμμετοχής στο οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι και στην εκπαίδευση των παιδιών τους, καθώς και από τη στάση του γηγενούς πληθυσμού προς αυτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 Η εξέλιξη των δαπανών υγείας

Η επέκταση του κράτους πρόνοιας στις χώρες της Ευρώπης, αντικατοπτρίζει τις κοινωνικο-οικονομικές, πολιτισμικές και πολιτικές ιδιαιτερότητες κάθε χώρας αλλά και το βαθμό ιεράρχησης των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών. Η υγεία είτε υπό την έννοια του κοινωνικού αγαθού είτε υπο την έννοια του ιδιωτικού αγαθού, αποτέλεσε το κύριο έναυσμα της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Η Κοινωνική Αλληλεγγύη για την υγεία των συμπολιτών μας αποτέλεσε τον πρωταρχικό στόχο της υγειονομικής πολιτικής.

Το ενδιαφέρον των κυβερνήσεων των χωρών της ΕΟΚ και του ΟΟΣΑ έχει στραφεί προς τον έλεγχο του κόστους των ιατρικών πράξεων και την αναζήτηση κριτηρίων (κόστους-οφέλους) για την αποτελεσματικότερη χρήση και αξιοποίηση των πόρων υγείας. Η οικονομική δυσπραγία, η ανεργία, ο πληθωρισμός, τα δημοσιονομικά ελλείμματα και η αναποτελεσματικότητα των δημοσίων υπηρεσιών δημιούργησε την ανάγκη για ορθολογική διαχείριση των υπηρεσιών υγείας.

Η διάρθρωση, η κατανομή και το ύψος των δαπανών υγείας διαφέρει απο χώρα σε χώρα ανάλογα με τη μορφή του συστήματος που η κάθε χώρα υιοθετεί, τις προτεραιότητες και τις εκάστοτε ιδιαιτερότητες του συστήματος αυτού. Εκτός από το οργανωτικό σχήμα και τις επιδιώξεις του, το ύψος και η διάθεση των δαπανών υγείας, επηρεάζονται και από μια σειρά οικονομικούς, κοινωνικούς και δημογραφικούς παράγοντες. Υπάρχουν όμως και μερικοί ακόμα παράγοντες όπως η αστικοποίηση του πληθυσμού, η νοσηρότητα του, η ασφαλιστική κάλυψη και άλλοι, οι οποίοι εκφράζονται μέσω κάποιων πληθυσμιακών ομάδων. Μία από αυτές τις ομάδες αποτελούν και οι οικονομικοί μετανάστες για τους οποίους γίνεται αναφορά σε αυτή την πτυχιακή εργασία.

Οι οικονομικοί μετανάστες ανήκουν σε χαμηλές κοινωνικές τάξεις οι οποίες κάνουν χρήση της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, αυξάνοντας τις δαπάνες τόσο

στα νοσήλεια όσο και στα φάρμακα. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες όπως:

- α) μη ασφαλιστική κάλυψη,
- β) βιολογικοί παράγοντες ,
- γ) το φυσικό περιβάλλον κατοικίας και εργασίας,
- δ) το κοινωνικό περιβάλλον, όπως το περιβάλλον ανατροφής των παιδιών ή η κατάσταση ανεργίας,
- ε) ο τρόπος ζωής,
- στ) η οργάνωση του συστήματος παροχής υγειονομικής φροντίδας.

7.2 Δαπάνες ανασφάλιστων – οικονομικά αδύνατων – απόρων

Προκειμένου το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας να συντάξει τις προτάσεις κατάρτισης προϋπολογισμού έτους 2000 και ειδικότερα του Κωδικού Εξόδων για δαπάνες ανασφαλιστών – απόρων – αλλοδαπών και λοιπών κατηγοριών, ζήτησε να γίνουν γνώστα από τα νοσοκομεία τα ποσά της συνολικής επιβάρυνσης για το έτος 1999.

Συγκεκριμένα, το Νοσοκομείο Καλαμάτας κατέθεσε στο Υπουργείο ότι για το έτος 1999 δαπάνησε 25.890.000 για την περίθαλψη ανασφαλιστών.

Πίνακας 20

1999	ΑΛΒΑΝΟΙ			ΛΟΙΠΟΙ ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ			ΕΛΛΗΝΕΣ		
	ΜΗΝΕΣ	ΑΤΟΜΑ	ΗΜΕΡΕΣ	ΠΟΣΟ	ΑΤΟΜΑ	ΗΜΕΡΕΣ	ΠΟΣΟ	ΑΤΟΜΑ	ΗΜΕΡΕΣ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	23	75	1.850.000	13	41	1.021.000	6	6	170.000
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	26	69	1.680.000	7	19	425.000	5	6	160.000
ΜΑΡΤΙΟΣ	27	61	1.514.000	10	28	756.000	7	7	185.000
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	17	43	1.100.000	9	22	585.000	0	0	0
ΜΑΙΟΣ	21	45	1.233.000	10	13	355.000	5	6	160.000
ΙΟΥΝΙΟΣ	16	37	870.000	15	37	1.051.000	2	3	80.000
ΙΟΥΛΙΟΣ	15	42	1.068.000	18	36	1.036.000	4	4	100.000
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	13	23	629.000	11	17	440.000	7	10	284.000
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	21	50	1.428.000	4	5	125.000	7	7	185.000
ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΣ	24	68	1.692.000	9	44	1.045.000	8	9	250.000
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	21	48	1.304.000	9	25	660.000	5	5	135.000
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	13	29	702.000	18	43	1.216.000	3	13	396.000
ΣΥΝΟΛΟ	237	590	15.070.000	133	330	8.715.000	59	76	2.105.000

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ : 25.890.000

ΑΤΟΜΑ : 429

ΗΜΕΡΕΣ : 996

Παρατηρούμε ότι οι Αλβανοί αποτελούν την πλειοψηφία των ανασφαλιστών αλλοδαπών που χρειάζονται νοσηλεία, αφού αποτελούν και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού όλων των αλλοδαπών. Επίσης, το μεγαλύτερο μέρος των δαπάνων ξοδεύονται για περίθαλψη κυρίως των αλλοδαπών Αλβανών.

Ομοίως, η δαπάνη των ανασφάλιστων – οικονομικά αδυνάτων και αλλοδαπών για τα Νοσοκομεία της Αττικής το ίδιο έτος 1999 ανήλθε στο ποσό των **12.888.093.740**, του ΠΓΝ Ιωαννίνων Χατζηκώστα στο ποσό των **314.997.338**, του ΠΠΓΝ Ιωαννίνων στο ποσό των **896.487.837**, του ΝΓΝ Άρτας στο ποσό των **36.650.000**, του ΝΓΝ – ΚΥ Φιλιατών στο ποσό των **25.495.176** και του ΝΓΝ Πρέβεζας στο ποσό των **13.785.000**. Επίσης, η αντίστοιχη δαπάνη του ΝΓΝ – ΚΥ Κυπαρισσίας ανήλθε στο ποσό των **9.715.000**.⁴⁹

Ακόμα, μπορούμε να αναφέρουμε ύστερα από σχετική έρευνα που κάναμε στα Νοσοκομεία, Γ.Ν.Ν. Καλαμάτας, Ευαγγελισμός και Γενικό Κρατικό Νίκαιας ότι το σύνολο της δαπάνης περίθαλψης των αλλοδαπών που δεν έχουν εξοφλήσει τις οφειλές τους προς τα Νοσοκομεία το έτος 2000 ανέρχεται στο ποσό των **118.805.860** εκατ. δραχμές.

Συγκεκριμένα, το Γ.Ν.Ν. Καλαμάτας δαπάνησε	27.292.000
ο Ευαγγελισμός “	64.598.860
το Γεν.Κρατικό Νίκαιας	<u>26.915.000</u>
	118.805.860

Παράλληλα, στην ίδια έρευνα βρήκαμε ότι για το Νοσοκομείο «Ευαγγελισμός», το κόστος των φαρμάκων για τη νοσηλεία των αλλοδαπών το έτος 2000 έφτασε το ποσό **159.591.676** εκατ. δραχμές, ενώ για το Γενικό Κρατικό Νίκαιας ανήλθε στο ποσό των **154.558.000** εκατ. δραχμές.

⁴⁹ Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας ύστερα από δική μας αίτηση.

7.3 Εφαρμογή εγκυκλίου 13/7/2000

Στις 13 Ιουλίου 2000 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας εξέδωσε μια εγκύκλιο με Αρ. Πρωτ. Υ4α/οικ.8992, η οποία αφορούσε τον έλεγχο και τη βελτίωση της παρεχόμενης ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης αλλοδαπών μη προερχόμενους από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και απευθυνόταν προς όλα τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ.

Σύμφωνα με την εγκύκλιο αυτή, αλλοδαποί οι οποίοι ζητούν να εισέλθουν στη χώρα μας προκειμένου να τύχουν δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ, θα γίνονται δεκτοί μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Η εισαγωγή τους στο Νοσοκομείο θα διενεργείται μετά από την κοινοποίηση της σχετικής Απόφασης από το Υπουργείο στο Νοσοκομείο. Σε καμιά περίπτωση δεν θα επιτρέπεται η είσοδος ασθενών στη χώρα εάν δεν είναι εφοδιασμένοι από την εγκριτική απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Στην εγκύκλιο επίσης αναφέρονται οι προϋποθέσεις της παροχής ή όχι ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε διάφορες κατηγορίες αλλοδαπών είτε αυτοί είναι νόμιμα ευρισκόμενοι προσωρινά στην Ελλάδα (τουρίστες) ή μόνιμα, είτε βρίσκονται παράνομα στη χώρα. Ακόμα γίνεται διευκρίνηση για το αν θα παρέχεται περίθαλψη σε ανασφάλιστο αλλοδαπό και παράλληλα γίνεται διάκριση μεταξύ επειγόντων και τακτικών περιστατικών. Τέλος, αναφέρεται ότι για την παρακολούθηση και τον έλεγχο εφαρμογής της εγκυκλίου, οι Διοικήσεις των Νοσοκομείων υποχρεούνται να υποβάλλουν ανά τρεις μήνες Τεχνικό Δελτίο Εισαγωγής Αλλοδαπών προς την Δ/ση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να πούμε ότι σε πολλά νοσοκομεία παρατηρήθηκαν παράνομα δίκτυα διοχέτευσης αλλοδαπών στη χώρα για την παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης με έξοδα του Ελληνικού Κράτους (χωρίς να τηρούνται οι διακρατικές συμφωνίες), με αποτέλεσμα να δημιουργούνται οι συνθήκες για την ύπαρξη πραγματικού «λαθρεμπορίου υγείας». Επίσης πολλά

περιστατικά βαφτίζονται ως έκτακτα και εισάγονται για νοσηλεία για την πραγματοποίηση προγραμματισμένων εγχειρήσεων υψηλού κόστους.

Σύμφωνα λοιπόν με μια έρευνα που κάναμε στα νοσοκομεία Αθήνας και Καλαμάτας διαπιστώσαμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αλλοδαπών που νοσηλεύονται στα νοσοκομεία είναι Αλβανοί, οι οποίοι νοσηλεύονται κυρίως στις Παθολογικές, Χειρουργικές, καθώς επίσης και στις Μαιευτικές κλινικές. Όσον αφορά τον έλεγχο της γνησιότητας των βιβλιαρίων που πρέπει να πραγματοποιούν τα νοσοκομεία, δεν είναι ουσιαστικός, με την έννοια ότι ο έλεγχος σε αρκετές περιπτώσεις είτε δεν πραγματοποιείται είτε δεν ακολουθούνται οι απαραίτητες διαδικασίες (π.χ. επικοινωνία και επιβεβαίωση από τον ασφαλιστικό φορέα).

Οι Διοικητικοί Διευθυντές των νοσοκομείων που επισκεφθήκαμε μας πληροφόρησαν ότι ακολουθούν τις ίδιες διαδικασίες αντιμετώπισης που ισχύουν και για τους Έλληνες (ραντεβού κ.τ.λ.), καθώς επίσης και θεωρούν υποχρέωση τους την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και νοσηλείας σε περιπτώσεις επείγοντος περιστατικού μέχρι την σταθεροποίηση της κατάστασης της υγείας των αλλοδαπών. Γίνεται προσπάθεια από τα ίδια τα νοσοκομεία να καλύψουν το κόστος νοσηλείας των ανασφάλιστων αλλοδαπών από τους ίδιους τους αλλοδαπούς ή από το οικείο περιβάλλον τους. Στην περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό το νοσοκομείο συντάσσει έγγραφη αναφορά προς το Υπουργείο Υγείας στο τέλος του χρόνου δηλώνοντας το συνολικό κόστος νοσηλείας των αλλοδαπών. Από την πλευρά του το Υπουργείο εγκρίνει ένα κονδύλι το οποίο όμως δεν επαρκεί και έτσι το έλλειμμα εξακολουθεί να υπάρχει και να αυξάνεται.

Σε σχέση με τα Τεχνικά Δελτία Εισαγωγής Αλλοδαπών, τα οποία συντάσσονται από τα νοσοκομεία για την στατιστική παρακολούθηση του κόστους νοσηλείας των αλλοδαπών, μπορούμε να πούμε ότι αποστέλλονται κανονικά στο τέλος κάθε τριμήνου. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι το νοσοκομείο Καλαμάτας για το έτος 2001 και για το πρώτο τρίμηνο, το κόστος ανερχόταν σε 7.924.460 εκατ. δραχμές, ενώ για το δεύτερο τρίμηνο ήταν 9.424.460.

Συμπερασματικά, παρόλο που τα μέτρα της εγκυκλίου μπορούν να χαρακτηριστούν αυστηρά και σχετικά «απαγορευτικά» προς τους αλλοδαπούς, εντούτοις δεν εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις, με αποτέλεσμα να

διογκώνεται το πρόβλημα της κάλυψης των δαπανών νοσηλείας τους, αφού η πλειοψηφία των Νοσοκομείων δεν απορρίπτει την ανάγκη για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σχεδόν σε κανένα αλλοδαπό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η σημαντικότερη διαπίστωση που προκύπτει από την εργασία μας είναι ότι τα μέτρα που λήφθηκαν τόσο για την είσοδο των μεταναστών όσο και για την ένταξη και νομιμοποίησή τους δεν απέδωσαν. Κι αυτό γιατί το κράτος παρουσιάστηκε ανέτοιμο σε πολλούς τομείς να δεχθεί την μάζα των μεταναστών.

Οι τομείς αυτοί αναφέρονται καταρχήν στην ανεπαρκή φύλαξη των εθνικών συνόρων και κατόπιν στην αργοπορημένη και ελλειπή μεταναστευτική πολιτική που ακολουθήθηκε. Το θεσμικό πλαίσιο της μεταναστευτικής πολιτικής και τα μέτρα νομιμοποίησης που λήφθηκαν κρίνονται στην πραγματικότητα αναποτελεσματικά γιατί, δεν έγινε από την αρχή χαρτογράφηση αναγκών για εργατικό δυναμικό, με φυσικό επακόλουθο την σύγχυση και την παρανομία τόσο στον εργασιακό χώρο, όσο και γενικότερα στην ελληνική κοινωνία.

Επίσης, φαινόμενα διαφθοράς παρουσιάζονται και στους διοικητικούς μηχανισμούς του κράτους, είτε λόγω γραφειοκρατείας είτε λόγω παραοικονομίας και πλήρους εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων των μεταναστών. Το πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα για την έκδοση αλλά και οι δυσκολίες που παρουσιάζουν από ορισμένους υπαλλήλους του προξενείου προς τους ενδιαφερόμενους, αποθάρρυναν τους αλλοδαπούς που ήθελαν να έρθουν στην χώρα μας και απελπισμένοι κατέφευγαν στα κυκλώματα τα οποία τους εκμεταλεύονται. Η έκδοση βίζας αποδείχτηκε χρυσορυχείο για ορισμένους επιτήδειους που έστησαν βιώσιμα κυκλώματα, τα οποία μέχρι και σήμερα είναι κερδοφόρα.

Το ίδιο το κράτος παρουσιάστηκε «κοντόφθαλμο», ενώ πολλοί υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα έχει σοβαρά επιχειρήματα για να διεκδικήσει την ανάπτυξη πολιτικών και κονδυλίων για τους μετανάστες. Ακόμα, οι αδυναμίες στη διοικητική δομή και η έλλειψη συντονισμού και οργάνωσης κατά τα στάδια νομιμοποίησης, αποτέλεσαν παράλληλα και οπισθοδρομικοί παράγοντες για την ομαλότερη ένταξη των αλλοδαπών στην ελληνική κοινωνία.

Ταυτόχρονα, στην ελληνική κοινωνία δημιουργούνται ρατσιστικές αντιλήψεις και ξενοφοβικές τάσεις, οι οποίες ενισχύονται από την έντονη προβολή από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, κυρίως των αξιόποινων πράξεων των αλλοδαπών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα

να διχάζεται η κοινή γνώμη και να εντίνεται το πρόβλημα της ένταξης των αλλοδαπών στην τοπική κοινωνία.

Συμπερασματικά λοιπόν, μπορούμε να πούμε ότι τα μέχρι τώρα μέτρα ήταν σχετικώς απαγορευτικά και απορριπτικά για τους αλλοδαπούς. Κατά τη γνώμη μας κάποια μέτρα για την βελτίωση είναι:

- Πληροφόρηση των τοπικών φορέων για ζητήματα που αφορούν τους μετανάστες και τις σχέσεις τους με τους ντόπιους για την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων.
- Η ενημέρωση θα πρέπει να γίνεται και στην κοινή γνώμη για την βαρύτητα του θέματος και τις επιπτώσεις του στην κοινωνία και την οικονομία.
- Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να παρέχουν πολύπλευρη πληροφόρηση. Πρέπει να κρατείται αμερόληπτη στάση και να μην προδικάζονται γεγονότα και καταστάσεις, πράγμα που γίνεται πολύ συχνά από τα Μ.Μ.Ε σε βάρος των αλλοδαπών.
- Να αναπτυχθούν οι καταλληλότερες δομές υποστήριξης των αλλοδαπών. Οι δόμες αφορούν την νομική πληροφόρηση, δηλαδή την καταλληλότερη ενημέρωση των αλλοδαπών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Να ενταθούν οι προσπάθειες για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των αλλοδαπών, έτσι ώστε να ενταχθούν ομαλότερα στην ελληνική κοινωνία (εργασία, πολιτισμός κ.τ.λ.).
- Να γίνει συνείδηση στους ίδιους τους αλλοδαπούς η ανάγκη για τη δική τους συμμετοχή σε οργανώσεις και στην διαδικασία ανταλλαγής απόψεων, καθώς και να δίνεται υλική και οικονομική στήριξη σε αυτές.
- Να εξαληφθούν τα κρούσματα διαφθοράς και εκμετάλλευσης των αλλοδαπών. Τα κρούσματα αυτά αφορούν την παράνομη χορήγηση βίζας και την εμπορία, και μπορούν να περιορισθούν με τακτικούς ελέγχους των προξενείων από το Υπουργείο Εξωτερικών, καθώς επίσης και αύξηση των μέτρων φύλαξης των συνόρων.
- Να υπάρχει ισότητα μεταχείρισης στην αγορά εργασίας, που να είναι υποχρέωση του εργοδότη, αποσυνδεδεμένη από την άδεια παραμονής.
- Να γίνονται διακρατικές συμφωνίες για τη μεταφορά συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων από τις χώρες προέλευσης. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα, οι αλλοδαποί εργαζόμενοι στην

Ελλάδα να επιδιώκουν την ασφάλισή τους, αφού θα γίνονται αποδεκτά από το ελληνικό κράτος τα ένσημα τους.

- Μετά από αρκετά χρόνια παραμονής, να χορηγείται άδεια απεριορίστου χρόνου.
- Θα μπορούσε επίσης, να γίνει ανάθεση στην Επιθεώρηση Εργασίας του ελέγχου, εποπτείας και συντονισμού της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους στη χώρα, έτσι ώστε να αποφεύγονται κρούσματα «μαύρης» εργασίας.
- Να βρεθεί ένας φορέας που να ασχολείται, όπως στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, με τα πρόβλημα των μεταναστών, όπου θα μπορούν να απευθύνονται οι μετανάστες και να μπορεί ο φορέας αυτός να τους συμβουλεύει και πολλές φορές να δίνει λύσεις στα προβλήματά τους.
- Είναι αναγκαίο από τις συνδικαλιστικές οργανώσεις να αναλάβουν πρωτοβουλίες, οι οποίες θα προστατεύουν τους εργαζόμενους.
- Όσον αφορά την νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη των αλλοδαπών, θα πρέπει ίσως να γίνει ένα ξεχωριστό τμήμα το οποίο θα έχει αποκλειστικές αρμοδιότητες, όπως, τον έλεγχο των βιβλιαρίων των αλλοδαπών, τον χαρακτηρισμό των περιστατικών σε έκτακτα ή μη, καθώς επίσης και να φροντίζει για την κάλυψη των δαπανών νοσηλείας τους.

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι στην εργασία αυτή προσπαθήσαμε να παρουσιάσουμε το θέμα της μετανάστευσης κατά τον πιο αντικειμενικό τρόπο, αναφέροντας τις διαστάσεις του θέματος και εκθέτοντας απόψεις. Παρόλαυτά το θέμα της μετανάστευσης και όλων των παραμέτρων της δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως σε μια πτυχιακή εργασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΕΤΙΜΗΣ Π., «Κοινωνικές Πολιτικές και Τοπικό Κρατος» στο ΓΕΤΙΜΗΣ Π. και ΓΡΑΒΑΡΗΣ Δ. (επιμ.), Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική, Θεμέλιο, Αθήνα 1993, σ. 91-118.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ:ΠΑΠΥΡΟΣ- LAROUSSE- BRITANNICA, τόμος 42, Πάπυρος 1996.

ΕΘΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, «Αλλοδαποί που Υπέβαλαν Αίτηση για Κάρτα Προσωρινής Παραμονής: Υπηκοότητα, Φύλο και Χωροθέτηση», Επιστ. Υπευθ. Καβουνίδη Τ. και Στατ. Επεξ. Χατζάκη Λ., Νοέμβριος 1999.

ΕΚΜΕ – ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ, «Προβλήματα μετανάστευσης – παλιννόστησης», Αθήνα 1986.

ΕΡΓΑΤΟΪΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ, Ημερίδα «Ρατσισμός και Ξενοφοβία: Πρωτοβουλίες για τη νομιμοποίηση των ξένων εργατών», Αθήνα Απρίλιος 1997.

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΙΝΕ), ΓΣΕΕ - ΑΔΕΔΥ, «Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση», Μετανάστες, Απασχόληση και Νομιμοποίηση, Ετήσια Έκθεση 2000.

ΚΑΣΙΜΑΤΗ Κ., «Τάσεις της Ενδοευρωπαϊκής Μετανάστευσης Μεταπολεμικά: Επιθεώρηση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» 1981.

ΜΟΥΣΟΥΡΗΣ Α. «Κοινωνικό Πρόβλημα με “ποικίλες” Επιπτώσεις στην Οικονομία: 450.000 αλλοδαποί εργαζόμενοι παράνομα στην Ελλάδα», περ. Επιλογή Αύγουστος 1996.

ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ Λ., «Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική στην Ελλάδα και στην Ευρώπη», 1993.

ΠΟΥΛΕΡΕΣ Γ., «Τώρα η Ελλάδα Εισάγει Ανεργία», περ. Οικονομική Βιομηχανική Επιθεώρηση, Αύγουστος 1999.

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Π., «Κοινωνική Πρόνοια: μια γενική θεώρηση», ΕΛΛΗΝ 1996.

ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Ο., «Αναδιάρθρωση των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών. Η επικαιρότητα της ανεπίσημης φροντίδας και οι σύγχρονες διαπλοκές» στο ΓΕΤΙΜΗΣ Π. και ΓΡΑΒΑΡΗΣ Δ. (επιμ.), Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική, Θεμέλιο, Αθήνα 1993, σ. 271-305.

ΤΣΑΟΥΣΗΣ Δ., «Η Κοινωνία μας: Οργάνωση, Λειτουργία, Δυναμική», GUTENBERG, Αθήνα 1997.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ, «Εγκύκλιος Ν.2910/2001».

ΥΦΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Γ., «Η Εξέλιξη των Δαπανών Υγείας στην Ελλάδα και στις Χώρες της Νότιας Ευρώπης» στο ΓΕΤΙΜΗΣ Π. και ΓΡΑΒΑΡΗΣ Δ. (επιμ.), Κοινωνικό Κράτος και Κοινωνική Πολιτική: Η σύγχρονη προβληματική, Θεμέλιο, Αθήνα 1993, σ.253-270.

ΦΑΚΙΟΛΑΣ Ρ., «Η νομιμοποίηση των παράνομων μεταναστών» από περ. ΤΑΣΕΙΣ – Η Ελληνική Οικονομία 1998, σ. 228-238.

- «Μετανάστες και Οικονομία», περ. Οικονομικός, Μάρτιος 2000.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΥΛΑΞΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ
ΥΓΕΙΑΣ

Ταχ Δ/ση Αριστοτέλους 17
Ταχ.Κωδ. 10187
Συντάκτης : Ειρ. Δρούζα
Τηλέφωνο : 5222353
Τελεfax : 5239238

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΛΑΜΑΡΙΩΝ
Αριθ. Πρωτ. 8397/15-6-99

ΕΞΑΙΡ. ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 11/6/99
Α1α/οικ 6658/Φ20Α
ΠΡΟΣ

ΤΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΑ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΟΥ
Ν.Δ 2592/53

ΘΕΜΑ << ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΔΥΝΑΤΩΝ - ΑΠΟΡΩΝ >>

Προκειμένου το Υπουργείο να συντάξει τις προτάσεις καταρτίσης προϋπολογισμού έτους 2000 και ειδικότερα του Κωδικού Εξόδων για δαπάνες ανασφαλιστών -απορών -αλλοδαπών και λοιπών κατηγοριών παρακαλούμε να μας γνωρίσετε τη συνολική επιβάρυνση του Νοσοκομείου σας για το έτος 1998 και αυτή του τετραμήνου του τρέχοντος έτους.

Τις απαντήσεις σας με την αναγραφή μόνο των δύο συνολικών πρσων να μας τις διαβιβάσετε με φάξ στον αριθμό 5239238 μέχρι 17-6-99.

Εσωτερική Διανομή
Δ/ση αναπ. Μον Υγείας
Τμήμα Α'

Ο ΓΕΝ. Δ/ΝΤ. Σ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

Π. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε για την ακρίβεια

Προβλεπόμενος της Γραμματείας

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΟΝ. ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α'**

Αθήνα 25 - 10 - 2000

Αρ, Πρωτ. Υ4α/11801

Ταχ. Διεύθυνση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101-87
Πληροφορίες : Α. Παπαδημητρίου
Τηλέφωνο : 5223604
TELEFAX : 5239238

✓ ΠΡΟΣ:
Αδαμοπούλου Σταυρούλα
Μ. Δημάδη 15
144 52 Μεταμόρφωση

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε αίτησή σας.

Σε απάντηση της αίτησης που υποβάλλετε στην υπηρεσία μας σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Οι δαπάνες Ιατροφαρμακευτικής και Νοσοκομειακής περίθαλψης των ανασφάλιστων- οικονομικά αδύνατων πολιτών καλύπτονται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Όσον αφορά στην Ιατροφαρμακευτική και Νοσοκομειακή Περίθαλψη των Αλλοδαπών αυτή παρέχεται όπως προβλέπει η αριθμ. Υ4α/οικ. 8992 εγκύκλιος του Υπουργού Υγείας την οποία σας επισυνάπτουμε.
2. Η δαπάνη των ανασφαλιστων - οικονομικά αδύνατων και αλλοδαπών των Νοσοκομείων το έτος 1999 για τα Νοσοκομεία της Αττικής ανήλθε στο ποσό των 12.888.093.740, του ΠΓΝ Ιωαννίνων Χατζηκώστα στο ποσό των 314.997.338, του ΠΠΓΝ Ιωαννίνων στο ποσό των 896.487.837, του ΝΓΝ Αρτας στο ποσό των 36.650.000, του ΝΓΝ-ΚΥ Φιλιατών στο ποσό των 25.495.176 και του ΝΓΝ Πρέβεζας στο ποσό των 13.785.000. Επίσης η αντίστοιχη δαπάνη του ΝΓΝ-ΚΥ Κυπαρισσίας ανήλθε στο ποσό των 9.715.000 και του ΝΓΝ Καλαμάτας στο ποσό των 58.154.105 δρχ.

Συνημμένα: Φύλλα 9 ✓

Εσωτερική Διανομή:
Υ4α

Η ΔΙΕΥΘΥΝΡΙΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Θεωρήθηκε για την Ακρίβεια
Η Πρωτοσημμένη της Γραμματείας.

Κ. α
✓

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΓΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ**

**Αθήνα, 13 Ιουλίου 2000
Αρ. Πρωτ. Υ4α/οικ.8992**

**Προς: Ως πίνακας
αποδεκτών**

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

**ΘΕΜΑ: ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ**

**(Εκτός Υψηλών Χωρών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου)**

Η παρούσα εγκύκλιος έχει ως θέμα τον έλεγχο και τη βελτίωση της παροχής ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης από τα Νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ. σε αλλοδαπούς μη προερχομένους από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ισλανδία, Νορβηγία, Λιχτενστάιν). Από την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και των συναφών προβλημάτων, προέκυψε ότι σήμερα για την παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε αλλοδαπούς αυτής της κατηγορίας σε πολλές περιπτώσεις δεν τηρούνται οι θεσμοθετημένες διαδικασίες, υπάρχει άμβλυση στην παρακολούθηση, και σε μεμονωμένες περιπτώσεις υπάλληλοι, όλων των βαθμίδων, του Εθνικού Συστήματος Υγείας, των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, και του ιδιωτικού τομέα έχουν εμπλακεί σε παράνομες και παράτυπες διαδικασίες.

Από ελέγχους που έχουν ήδη διενεργηθεί, διαπιστώθηκε αποδεδειγμένα ότι έχουν δημιουργηθεί παράνομα δίκτυα που διαχειτεύουν αλλοδαπούς στην χώρα μας για την παροχή δωρεάν νοσηλείας με έξοδα του Ελληνικού Κράτους, χωρίς να τηρούνται οι διακρατικές συμφωνίες που προβλέπουν τη νόμιμη διαδικασία για την παροχή νοσηλείας σε αλλοδαπούς εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις διασυνδεδεμένοι με τα παράνομα αυτά δίκτυα διακίνησης αλλοδαπών ασθενών είναι και ιδιωτικοί γιατροί οι

οποίοι συνέχεια διοχετεύουν παράνομα ασθενείς στην νοσοκομεία του ΕΣΥ, σε βάρος των Ελλήνων φορολογούμενων.

Στα πλαίσια των ελέγχων, έχει παρατηρηθεί η παράνομη περίθαλψη από τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ αλλοδαπών ασθενών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. που δεν διαθέτουν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα και δεν καλύπτονται από τις σχετικές διακρατικές συμφωνίες, δημιουργώντας τις συνθήκες για την ύπαρξη ενός πραγματικού λαθρεμπορίου υγείας το οποίο εκμεταλλεύεται το Ελληνικό Δημόσιο για τον προσπορισμό ίδιου όφελους. Τακτικά περιστατικά και χρόνιες παθήσεις "βαφτίζονται" επείγοντα και εισάγονται για νοσηλεία, ενώ παρουσιάζονται πλήθος περιπτώσεων αλλοδαπών ασθενών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. που εισέρχονται στη χώρα ως τουρίστες και μέσα σε ελάχιστες ημέρες από την άφιξή τους εισάγονται ως "επείγοντα" περιστατικά στα νοσοκομεία του ΕΣΥ για την πραγματοποίηση πανάκριβων προγραμματισμένων εγχειρίσεων (π.χ. αρθροπλαστικών, τοποθέτησης κοχλιακών εμφυτευμάτων, τεχνητών μελών κλπ) σε βάρος των Ελλήνων φορολογούμενων. Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές δεν συντρέχει λόγος που να δικαιολογεί τον έκτακτο χαρακτήρα των περιστατικών και δεν διατρέχει κίνδυνο η ζωή του ασθενούς.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σήμερα το 80% και πλέον των κλινών ορισμένων μαιευτικών κλινικών Νοσοκομείων του ΕΣΥ καταλαμβάνονται από αλλοδαπές που εισήχθησαν ως "επείγοντα" περιστατικά για δωρεάν νοσηλεία ενώ είτε έχουν αφιχθεί στη χώρα μας μόλις λίγα εικοσιτετράωρα πριν την γέννα με τουριστική βίζα, είτε δεν διαθέτουν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα και συχνά βρίσκονται παράνομα στη χώρα μας. Τέτοια συμπτώματα είναι όχι μόνο απαράδεκτα, αλλά επιβαρύνουν σημαντικά τον κρατικό προϋπολογισμό και βλάπτουν τον ίδιο τον σκοπό του Εθνικού Συστήματος Υγείας, υποβιβάζοντάς το σε μέσο κερδοσκοπίας ολίγων επιτηδειών.

Πέραν των ανωτέρω, δρούν αποδεδειγμένα παράνομα κυκλώματα τα οποία και πλαστογραφούν βιβλιάρια οικονομικής αδυναμίας ή και βιβλιάρια ασφαλιστικών φορέων, με τα οποία παρέχεται δωρεάν ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική περίθαλψη από Νοσοκομεία του ΕΣΥ. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι σε δύο μόνο Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας έχουν από την αρχή του 1999 εντοπιστεί περίπου 150 πλαστά βιβλιάρια οικονομικής αδυναμίας τα οποία παραπέμφθηκαν στη Ασφάλεια, ενώ αμφισβητείται η γνησιότητα άλλων 100 τα οποία και έχουν παραπεμφθεί από τα Νοσοκομεία στις φερόμενες ως εκδότριες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις για την διασταύρωσή τους.

Για την αντιμετώπιση των νοσηρών αυτών φαινομένων με την παρούσα εγκύκλιο δίνονται σαφείς οδηγίες κατά περίπτωση για την ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική περίθαλψη από τα Νοσοκομεία του ΕΣΥ των αλλοδαπών (εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ.) ασθενών προκειμένου να εξαρθρωθούν τα παράνομα κυκλώματα και να εκλείψουν οριστικά όλα τα φαινόμενα παράνομης παροχής δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης σε ασθενείς που δεν τη δικαιούνται.

Οι αποδέκτες της εγκυκλίου θα πρέπει αμέσως να ανταποκριθούν και εφεξής να την εφαρμόζουν χωρίς καμμία παρέκκλιση.

1. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

Η εγκύκλιος απευθύνεται στους Προέδρους και τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οι οποίοι υποχρεούνται μετά την λήψη της παρούσας εγκύκλιου να γνωστοποιήσουν ενυπογράφως σε όλη τη διοικητική και ιατρική ιεραρχία του Νοσοκομείου τους (Διευθυντή Ιατρικών Υπηρεσιών, Πρόεδρο Επιστημονικής Επιτροπής, Διοικητικό Διευθυντή, Υπεύθυνο Κέντρου Υγείας, Διευθυντές Τομέων και Τμημάτων, Διευθυντές Φαρμακείων, κλπ.), το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ), και να παρακολουθούν στενά την ποιτή εφαρμογή της από όλο το προσωπικό που θα ενημερωθεί σχετικά με ευθύνη τους.

2. ΥΠΑΡΧΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με το υπάρχον Θεσμικό Πλαίσιο, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος στην Ελλάδα για νοσηλεία σε αλλοδαπό μη προερχόμενο από χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να έχει εκδοθεί προηγουμένως εγκριτική Απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Για τις περιπτώσεις αυτές έχουν υπογραφεί διακρατικές συμφωνίες, οι οποίες υλοποιούνται σε κάθε περίπτωση, με την έκδοση εγκριτικής απόφασης του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, για την εισαγωγή του συγκεκριμένου ασθενούς σε συγκεκριμένο Νοσοκομείο. Σε έκτακτες περιπτώσεις όπου δεν είναι χρονικά δυνατή η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, θα πρέπει για την εισαγωγή να υπάρχει υποχρεωτική επιβεβαίωση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας της Ελλάδας σε μορφή τηλεμοιροτυπίας (φαξ).

Για τους αλλοδαπούς που διαβιούν μόνιμα ή προσωρινά στη χώρα, προκειμένου να νοσηλευθούν από τα Νοσοκομεία, θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα νομιμοποιητικά έγγραφα (ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο με προξενική θεώρηση, τίτλος διαμονής, βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης κλπ).

3. ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

A. ΑΛΛΟΓΕΝΕΙΣ

1. Αλλοδαποί οι οποίοι ζητούν να εισέλθουν στη χώρα μας προκειμένου να τύχουν δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στα Νοσοκομεία του ΕΣΥ.

Θα γίνονται δεκτοί μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας της Ελλάδας. Η εισαγωγή τους στο Νοσοκομείο θα διενεργείται μετά από την κοινοποίηση της σχετικής Απόφασης από το Υπουργείο στο Νοσοκομείο. Αιτήματα άλλων φορέων, υπηρεσιών, ή Υπουργείων άλλων χωρών που περιέρχονται στα Νοσοκομεία για την παροχή δωρεάν

ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης δεν θα γίνονται, σε καμία περίπτωση δεκτά, αλλά θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι ότι θα πρέπει να απευθύνονται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Σε καμία περίπτωση δεν θα επιτρέπεται η είσοδος ασθενών στη χώρα εάν δεν είναι εφοδιασμένοι από την εγκριτική απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας. Κάθε ασθενής δικαιούται να συνοδεύεται, εφόσον αυτό απαιτείται, από έναν μόνο συνοδό.

Η παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, σε έκτακτες περιπτώσεις στις οποίες δεν είναι χρονικά δυνατή η έκδοση Υπουργικής Απόφασης, επιτρέπεται αποκλειστικά μετά από επιβεβαίωση της πολιτικής ηγεσίας του Ελληνικού Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, σε μορφή τηλεμοιουτυπίας (φαξ) και στην συνέχεια εκδίδεται η σχετική απόφαση.

2. Αλλοδαποί υπήκοοι των Συμβαλλόμενων Μερών στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη (ΕΚΧ) του 1961, στον Αναθεωρημένο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη του 1996 και στη Σύμβαση για την Ιατρική Κοινωνική Αντίληψη του 1953 του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Πρόκειται για τους υπηκόους των εξής χωρών: Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ιταλία, Ισπανία, Κύπρος, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Νορβηγία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Τουρκία, Τσεχία, Φιλανδία.

Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται η απαραίτητη περίθαλψη που απαιτεί η κατάσταση της υγείας τους εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και δεν καλύπτονται από ασφαλιστικό φορέα, ως εξής:

- α. Σε όσους νόμιμα διαμένουν ή εργάζονται κανονικά στην χώρα μας παρέχεται ιατρική περίθαλψη στην ίδια βάση με τους Έλληνες πολίτες.
- β. Σε όσους νόμιμα ευρίσκονται προσωρινά στην χώρα μας (τουρίστες) θα παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες αποκλειστικά σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού και μέχρι τη σταθεροποίηση της υγείας τους. Στα τακτικά περιστατικά για την εισαγωγή τους προκαταβάλλεται υποχρεωτικά το 50% του εκτιμώμενου κόστους της νοσηλείας τους.

3. Αλλοδαποί νόμιμα ευρισκόμενοι προσωρινά στην Ελλάδα (τουρίστες).

Σας ενημερώνουμε ότι καταργείται η παράγραφος Α της απόφασης του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών με αρ. Α3/οικ. 7485/13-6-1981 (ΦΕΚ Β' 516/ 7-8-1981) σχετικά με την δωρεάν περίθαλψη επειγόντων περιστατικών αλλοδαπών διερχομένων από τη χώρα και εφεξής ισχύουν τα ακόλουθα:

Για την παροχή της περίθαλψης απαιτείται ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο με προξενική θεώρηση σε ισχύ, άδεια προσωρινής διαμονής κλπ. Σε περιπτώσεις αμφιβολιών για την νομιμότητα της παραμονής των αλλοδαπών,

διευκρινήσεις ζητούνται από τις κατά τόπους αρμόδιες αστυνομικές αρχές. Σε όλες τις περιπτώσεις (τακτικό ή έκτακτο περιστατικό) τηρείται κανονικά η διαδικασία εισπράξης νοσηλίων.

Για την εισαγωγή των τακτικών (μη επείγοντων) περιστατικών, προκαταβάλλεται υποχρεωτικά από τους ίδιους, τους ασφαλιστικούς τους φορείς ή τις ασφαλιστικές εταιρείες που τους καλύπτουν το 50% του εκτιμώμενου κόστους περίθαλψης και νοσηλείας.

Εξυπακούεται για τους αλλοδαπούς αυτής της κατηγορίας δεν προβλέπεται η έκδοση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή και οι αρμόδιες Αστυνομικές Υπηρεσίες.

4. Αλλοδαποί νόμιμα ευρισκόμενοι μόνιμα στην Ελλάδα.

Για την παροχή νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, απαιτείται βιβλιάριο υγείας ασφαλιστικού φορέα. (ΙΚΑ κλπ) Στους εν λόγω ασθενείς δεν προβλέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις η χορήγηση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή και οι αρμόδιες Αστυνομικές Υπηρεσίες.

Σε όλες περιπτώσεις αλλοδαπών αυτής της κατηγορίας δεν υπάρχει βιβλιάριο υγείας ασφαλιστικού φορέα, θα γίνονται δεκτά από τα νοσοκομεία μόνο επείγοντα περιστατικά και πάντοτε μέχρι την σταθεροποίηση της υγείας τους. Στα τακτικά περιστατικά, για την εισαγωγή τους προκαταβάλλεται υποχρεωτικά το 50% του εκτιμώμενου κόστους νοσηλείας. Διευκρινίζεται ότι σε όλες τις περιπτώσεις (τακτικό ή επείγον περιστατικό), θα τηρείται κανονικά η διαδικασία εισπράξης νοσηλίων.

5. Αλλοδαποί πολιτικοί πρόσφυγες.

Για την παροχή δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, γίνεται δεκτό αποκλειστικά το δελτίο ταυτότητας πρόσφυγα, το δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού ή το ειδικό δελτίο παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους αλλοδαπού. Οποιοσδήποτε άλλες βεβαιώσεις ή αποδεικτικά δεν γίνονται δεκτά.

6. Αλλοδαποί μη νόμιμα ευρισκόμενοι στην Ελλάδα.

Στους ασθενείς αυτής της κατηγορίας θα παρέχονται οι απαραίτητες υπηρεσίες αποκλειστικά σε περιπτώσεις επείγοντος περιστατικού και μέχρι την σταθεροποίηση της κατάστασης της υγείας τους. Δεν θα γίνονται δεκτοί από τα Νοσοκομεία αλλοδαποί αυτής της κατηγορίας για μη επείγοντα περιστατικά. Διευκρινίζεται ότι και στην περίπτωση των αλλοδαπών αυτής της κατηγορίας δεν προβλέπεται η έκδοση βιβλιαρίου οικονομικής αδυναμίας και όταν προσκομίζεται τέτοιο θεωρείται πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιείται η φερόμενη ως εκδούσα αρχή.

Σε κάθε περίπτωση ειδοποιούνται άμεσα από το Νοσοκομείο οι κατά τόπους Περιφερειακές Αστυνομικές Υπηρεσίες για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.

B. ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ

Για την παροχή δωρεάν νοσοκομειακής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, σε ομογενείς απαιτείται βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας σε ισχύ, συνοδευόμενο υποχρεωτικά από το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί ακόμη το Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς, προσκομίζεται η βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών για την χορήγησή του μαζί με άλλα νομιμοποιητικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η ιδιότητα του ομογενούς. Εάν δεν προσκομιστεί το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας ομογενούς ή η βεβαίωση κατάθεσης δικαιολογητικών για την έκδοσή του, το βιβλιάριο οικονομικής αδυναμίας θεωρείται ως πλαστό ή μη νομίμως εκδοθέν και ειδοποιούνται οι αρμόδιες αρχές.

Γενική Παρατήρηση:

- α. Ο χαρακτηρισμός του συγκεκριμένου περιστατικού και η διάκριση μεταξύ επειγόντων και τακτικών περιστατικών, θα διενεργείται ενυπόγραφα από τον υπεύθυνο του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών. Στα Νοσοκομεία που δεν έχει ακόμη οργανωθεί Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών, θα υπογράψει ο Διευθυντής του οικείου τμήματος ή ο νόμιμος ανασπληρωτής του και θα εγκρίνεται εντός 24 ωρών από τον Διευθυντή της Ιατρικής Υπηρεσίας. Διευκρινίζεται ότι δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως επείγον περιστατικό χρόνια πάθηση (τακτικά περιστατικά) όπως π.χ. αρθροπλαστικές εγχειρίσεις, εκτός εάν έχει προηγηθεί ατύχημα ή άλλο γεγονός που να θεμελιώνει τον χαρακτηρισμό του επείγοντος για το συγκεκριμένο περιστατικό.
- β. Στις περιπτώσεις σοβαρών χρονίων παθήσεων, επείγον περιστατικό θεωρείται ο άμεσος κίνδυνος της ζωής του ασθενούς. Οι περιπτώσεις αυτές αντιμετωπίζονται αποκλειστικά μέχρι την σταθεροποίηση της υγείας του ασθενούς, και στην συνέχεια θεωρούνται τακτικά περιστατικά, για τα οποία προκαταβάλλεται το 50% του εκτιμώμενου κόστους περίθαλψης και νοσηλείας και ακολουθείται η διαδικασία είσπραξης νοσηλίων.
- γ. Τονίζεται ότι οι αποδέκτες της εγκυκλίου πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στον έλεγχο γνησιότητας των προσκομιζόμενων νομιμοποιητικών εγγράφων και σε κάθε περίπτωση αμφιβολίας να διασταυρώνονται τα στοιχεία με την εκδούσα αρχή για τις περαιτέρω νόμιμες ενέργειες.
- δ. Φάρμακα χορηγούνται από τα Νοσοκομεία μόνο: i) στους ομογενείς κατόχους βιβλιαρίων οικονομικής αδυναμίας, ii) στους πολιτικούς πρόσφυγες και iii) στους κατόχους βιβλιαρίων ασφαλιστικών φορέων σύμφωνα με την ειδική εγκύκλιο.

4. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗ-ΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ

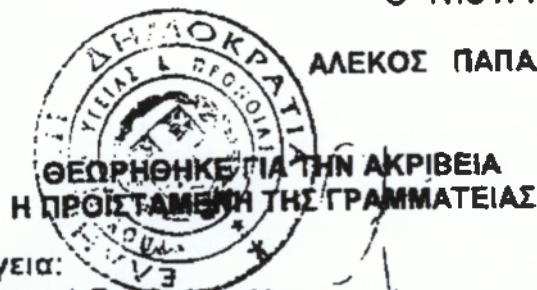
Η εφαρμογή της παρούσης εγκυκλίου θα παρακολουθείται από την Διεύθυνση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς του Υπουργείου. Οι Διοικήσεις των Νοσοκομείων υποχρεούνται να υποβάλλουν ανά τρεις μήνες Τεχνικό Δελτίο Εισαγωγής Αλλοδαπών με βάση το παράρτημα που ακολουθεί, το οποίο θα καταχωρείται σε σχετικό πληροφοριακό σύστημα για την στατιστική παρακολούθηση. Η καταχώρηση των στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα, καθώς και πρόσθετες πληροφορίες, δίνονται από την Διεύθυνση Ανάπτυξης Μονάδων Υγείας του Υπουργείου.

Τεχνικά Δελτία Εισαγωγής Αλλοδαπών θα υποβληθούν από 1-1-2000 αναδρομικά

Η παράβαση των ρυθμίσεων της παρούσης εγκυκλίου συνεπάγεται διοικητικό, πειθαρχικό και ποινικό έλεγχο για τους παραβάτες

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΛΕΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Αποδέκτες για ενέργεια:

1. Πρόεδροι και Διοικητικά Συμβούλια Νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας
2. Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ).

Κοινοποίηση:

1. Γενικοί Γραμματείς Περιφερειών
2. Νομάρχες.
3. Διευθύνσεις Υγείας Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού κ. Α. Παπαδόπουλου
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Χρ. Σπυράκη.
3. Γραφείο Υφυπουργού κ. Δ. Θάνου.
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Χ. Σοφianού.
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Μ. Μπελδέκου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
(ΕΚΤΟΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε.)**

Α/Α	Όνοματεπώνυμο	Χώρα προέλευσης	Νομιμοποιητικά έγγραφα	Φορέας Κάλυψης	Ημερομ. Εισαγωγής	Ημερομ. Εξόδου	Κόστος Νοσηλείας	Τακτικό	Επείγον

Σημείωση:

Νομιμοποιητικά έγγραφα: αναγράφεται το είδος και ο αριθμός του τίτλου παραμονής στην χώρα.

Φορέας Κάλυψης: αναγράφεται ενόριθμο ο Ασφαλιστικός φορέας, το βιβλιόριο οικονομικής αδυναμίας ή η Υπουργική Απόφαση.

Τακτικό/Επείγον: σημειώνεται "X" στο οικείο σημείο.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
4 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
184

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

1975. Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις.	1
1976. Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος των αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις.	2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ. 1975

(1)

Είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών, διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΝΝΟΙΑ ΟΡΩΝ - ΕΚΤΑΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Έννοια ορών

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α. Αλλοδαπός είναι κάθε πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή πρόσωπο που δεν έχει ιθαγένεια (απιθαγενής).

β. Πρόσωπα που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν περισσότερες από μία ιθαγένειες, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, λογίζονται ως ημεδαποί και έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του Έλληνα πολίτη.

2. Πρόσωπα που επικαλούνται περισσότερες ιθαγένειες, υποχρεούνται να δηλώσουν στην αρμόδια αστυνομική αρχή την ιθαγένεια της προτίμησής τους και να επιδείξουν κανονικό ταξιδιωτικό έγγραφο της χώρας της οποίας την ιθαγένεια επικαλούνται.

Άρθρο 2

Έκταση εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου δεν έχουν εφαρμογή επί προσώπων των οποίων η είσοδος και έξοδος, καθώς και η εν γένει κίνηση, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση, επί του ελληνικού εδάφους ρυθμίζονται από κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΘΩΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου - εξόδου

1. Η είσοδος στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό γίνεται μόνον από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα σημεία στα σύνορα της Χώρας, δι των οποίων επιτρέπεται η είσοδος και η έξοδος προσώπων.

3. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου απαγορεύεται, εκτός αν τούτο επιτραπεί, κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Άρθρο 4

Αστυνομικός έλεγχος

1. Κάθε άτομο, που με οποιονδήποτε τρόπο εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό, υποβάλλεται σε αστυνομικό έλεγχο, κατά την άφιξη και την αναχώρησή του, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που προβλέπεται από ειδικές διεθνείς συμβάσεις.

2. Ο έλεγχος των προσώπων, που με οποιονδήποτε τρόπο εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τους αστυνομικούς υπηρεσίες.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της πολυμερούς συμβάσεως «Περί νομικής καταστάσεως των προσφύγων», που κυρώθηκε με το ν. 3989/1959 (ΦΕΚ 201Α) και του πρωτοκόλλου του σχετικού προς το έδαφος των προσφύγων, που κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125Α), τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών όποιος επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή όποιος εισέρχεται σ' αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

4. Στην περίπτωση εισόδου αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος ή εξόδου από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικείου ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχετικά χωρίς χρονοτριβή, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφασή του αυτή στο διοικητή δημόσιας δύναμης που διαπιστώσει την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός με απόφασή του να επαναπροωθήσει τον αλλοδαπό αμέσως στη χώρα προέλευσής ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί και με τηλεφωνικό σήμα. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του αλλοδαπού, ο διοικητής της δημόσιας δύναμης, σε συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον αλλοδαπό αυτόν στην αρμόδια διοικητική αρχή για επίλυση, σύμφωνα με το άρθρο 27 του παρόντος νόμου, αν η επίλυση δεν πραγματοποιηθεί εντός τριών (3) μηνών γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτήν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει απόφασή του για απόσχι από την ποινική δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφόσον δεν έχει παρέλθει ένα (1) έτος από την ημέρα παράνομης εισόδου του αλλοδαπού στη Χώρα.

Οικονομικού ελέγχου και η διαδικασία εκτέλεσης των δικαστικών και εκκινών πράξεων, που έχουν σχέση με τη συνοριακή κυκλοφορία προ-

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, ιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας μπορεί να καθορίζεται κατ' εξαί- λλος κατάλληλος τόπος και χρόνος διενέργειας ελέγχου, όταν παρα- αι αυξημένη συνοριακή κίνηση.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών ρικών, Εσωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα, οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι Έλληνες πολίτες για να εξέρχονται η Χώρα, καθώς και οι αλλοδαποί που στερούνται ταξιδιωτικών εγ- ν και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις δι- ετικές αρχές της χώρας τους.

Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο ταξιδιωτικό έγ- άλλο προσώπου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μη- αι με χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος κατακτάει ταξιδιωτικό ρα άλλο προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια ία. Επίσης με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμο- λαστό ταξιδιωτικό έγγραφο.

Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδίων ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλ- ρβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά έκ- ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον (3) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100) δραχμών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογα- του οποίου υποβάλλονται τα ανωτέρω δικαιολογητικά. Εκτός από πτέρω ποινές, με απόφαση του νομάρχη επιβάλλεται η οριστική αφαι- ης άδειας λειτουργίας του γραφείου.

Άρθρο 5.

Ομάδες διώξης λαθρομετανάστευσης.

Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης συγκροτούνται ειδικές μικρές ομάδες με αποστολή την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευ- τή μήκος των χερσαίων συνόρων της Χώρας.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και κής Ναυτιλίας συγκροτούνται μικτές ομάδες επιτήρησης των παρά- περισχών και θαλάσσιων συνόρων της Χώρας, για την καταπολέ- ης λαθρομετανάστευσης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων.

Με όμοιες αποφάσεις, οι οποίες προσυπογράφονται και από τον ο Εθνικής Άμυνας και δεν δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυ- ιως, ρυθμίζονται, κατά περίπτωση, τα θέματα σύνθεσης, στελέχω- ρίκευσης, έδρας, διοικητικής υπαγωγής και μέριμνας, τοπικής και ηοιακής αρμοδιότητας και κάθε θέμα συναφές με την αποστολή και υρτήρια των ανωτέρω ομάδων.

α τη στελέχωση, τον έλεγχο και το συντονισμό της δράσης των ανω- μάδων αυξάνεται η οργανική δύναμη της Ελληνικής Αστυνομίας αν (1) αστυνομικό διευθυντή, έναν (1) αστυνομικό υποδιευθυντή, δύο νόμους Α', τέσσερις (4) αστυνομικούς Β', δέκα (10) υπαστυνομικούς Α' είκοσι δύο (22) ανθυπαστυνομικούς - αρχιφύλακες και εκατόν δέκα ιστοφύλακες.

ον αυτόν ως άνω λόγο, αυξάνεται η οργανική δύναμη του λιμενικού ς κατά έναν (1) πλοίαρχο, έναν (1) αντιπλοίαρχο, δύο (2) πλωτάρ- ς (3) υποπλοίαρχους, τέσσερις (4) ανθυποπλοίαρχους - σηματοφό- ντες (5) ανθυπασπιστές, εξή (6) αρχικελευστές, οκτώ (8) επικελευ- κα (10) κελευστές και εξήντα (60) λιμενοφύλακες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 6

Θεωρήσεις εισόδου

Με αλλοδαπός δύναται να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος όταν κατέ- νικό και ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, αναγνωρι- επό διεθνείς συμβάσεις και φέρει, εφ' όσον απαιτείται, έγκυρη και ι θεώρηση εισόδου (VISA).

Μόδιες υπηρεσίες για τη χορήγηση θεωρήσεων εισόδου (VISA) είναι κζόμενες με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δη- τής καθορίζονται το είδος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χο- θεωρήσεων εισόδου, καθώς και το κατά περίπτωση επιβαλλόμενο ιριστήριου.

Με αλλοδαπός δύναται να χο- ρηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων, κατά την άφιξη του αλλο- δαπού στο σημείο εισόδου, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

5. Απαγορεύεται η είσοδος αλλοδαπού στο ελληνικό έδαφος αν:

α. Πάσχει από ασθένεια, η οποία με απόφαση του αρμόδιου για θέματα υγείας υπουργού έχει κριθεί, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Πα- γκόσμια Οργάνωση Υγείας, ότι δύναται να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημό- σια υγεία.

β. Δεν διαθέτει εξ ιδίων τα αναγκαία μέσα συντήρησης αυτού και των με- λών της οικογένειάς του, σύμφωνα με όσα ορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης.

γ. Διερχόμενος (TRANSIT) δεν έχει θεώρηση εισόδου, εφ' όσον απαιτεί- ται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προο- ρισμού, όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανά- γκη θα διέλθει.

δ. Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του παρόν- τος.

ε. Έρχεται με σκοπό να αναλάβει εργασία ή να ασκήσει επιχειρηματική δραστηριότητα ή αυτοτελές επάγγελμα και δεν κατέχει βεβαίωση του προ- ξενείου που χορήγησε τη θεώρηση εισόδου, στην οποία να μνημονεύονται ει- δικά τα στοιχεία της σχετικής προέλευσης.

στ. Εκ των περιστάσεων συνάγεται βάσιμα ότι αποσκοπεί να παραμείνει στη Χώρα ως μετανάστης, χωρίς ειδική προς τούτο έγκριση ή ότι δύναται ν' αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας.

ζ. Το χρησιμοποιούμενο ταξιδιωτικό έγγραφο δεν εξασφαλίζει την επά- νοδο του στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του.

δ. Αλλοδαπός, ο οποίος είχε εισέλθει στην Ελλάδα διερχόμενος και δεν του επετράπη η είσοδος στη χώρα προορισμού, εφ' όσον μεσολάβησε είσοδος του σε τρίτη ενδιάμεση χώρα, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, αν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις εισόδου.

7. Η θεώρηση εισόδου δεν καθιστά υποχρεωτική την είσοδο του αλλοδα- πού στο ελληνικό έδαφος, αν οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ελέγχου βεβαιώ- νουν ότι στο πρόσωπο αυτό συντρέχει κάποια από τις περιπτώσεις που απα- γορεύουν την είσοδό του στην Ελλάδα.

8. Δεν δύναται να απαγορευθεί η είσοδος στην Ελλάδα προσώπου, που αποδεδειγμένα ότι έχει, βάσει επίσημων εγγράφων, την ελληνική υπηκοό- τητα, και αν ακόμη στερείται ταξιδιωτικού εγγράφου, από τα οριζόμενα στην παρ. 7 του άρθρου 4 του παρόντος.

Άρθρο 7

Προσωρινή διαμονή

1. Αλλοδαπός που εισέρχεται στη χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, δύναται να διαμείνει προσωρινά σ' αυτή, χωρίς πρό- σθετη άδεια των αρμόδιων αρχών.

2. Η διάρκεια της κατ' την προηγούμενη παράγραφο προσωρινής διαμο- νής καθορίζεται από τον πρόξενο κατ' τη χορήγηση της θεώρησης, αναγρά- φεται σ' αυτήν και δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

3. Σε αλλοδαπούς, στους οποίους επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση, παρέχεται η δυνατότητα προσωρινής διαμονής μέχρι τρεις (3) μήνες, με την επιφύλαξη τυχόν περιορισμών, που επιβάλλονται για λόγους αμοιβαιότητας.

4. Παράταση του χρόνου της προσωρινής διαμονής, ακόμη μέχρι τρεις (3) μήνες, μπορεί να χορηγηθεί ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία υποβάλλεται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από τη λήξη της και σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Για την παράταση αυτή γίνεται σχετική πράξη επί του διαβατηρίου ή άλλου ταξιδι- ωτικού εγγράφου από την αρμόδια προς τούτο αρχή.

5. Σε περίπτωση κατ'εχρηστικής εφαρμογής των διατάξεων του παρόν- τος άρθρου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να διατάξει τη μη χορή- γηση ή την ανάκληση της τυχόν χορηγηθείσας παρατάσεως και την άμεση ανασχώρηση του αλλοδαπού, καθώς επίσης και την απαγόρευση επανείσο- δου του για χρονικό διάστημα δύο (2) έως πέντε (5) ετών, εφ' όσον συντρέ- χει κάποιος από τους λόγους που αναφέρονται στην περίπτωση στ' της πα- ραγράφου 5 του άρθρου 6 του παρόντος.

Άρθρο 8

Διέλευση αλλοδαπών (TRANSIT)

1. Δεν συνιστά, για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, είσοδο στο ελλη- νικό έδαφος η παραμονή αλλοδαπού στη ζώνη διερχομένων (TRANSIT) αε- ρολιμένος ή λιμένος της χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλ- λοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.

2. Για την παραμονή στη ζώνη διερχομένων δεν απαιτείται θεώρηση.

3. Ο αλλοδαπός που παραμένει στη ζώνη διερχομένων υποχρεούται να αναχωρήσει σε πρώτη ευκαιρία, διαφορετικά απομακρύνεται, επιβιβάζομενος αεροσκάφους ή πλοίου, με φροντίδα της οικείας αστυνομικής υπηρεσίας λέγγου διαβατηρίων, η οποία δικαιούται να ζητήσει τη συνδρομή των αρμόδιων αερολιμενικών ή λιμενικών αρχών. Δύναται επίσης να εφαρμοσθούν και οι διατάξεις του άρθρου 10 του παρόντος.

4. Κάθε πρόσωπο που παραμένει στη ζώνη διερχομένων δεν απαλλάσσεται από οποιονδήποτε άλλο έλεγχο, που κρίνεται αναγκαίος από τις αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές ή λιμενικές αρχές και τυχόν διαπιστούμενες εξόποινες πράξεις εκδικάζονται κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 9

Ειδικές περιπτώσεις εισόδου αλλοδαπών

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών ή Εμπορικής Ναυτιλίας, δύναται, αφού ληφθούν υπόψη και οι ανάγκες ασφαλείας της Χώρας, να καθορίζονται:

α. Η απλούστερη διαδικασία του ελέγχου προσώπων, που μετέχουν περιγητικού πλοίου (κρουαζιέρας) ή επιβαίνουσι πλοίων αναψυχής ή αεροσκαφών, ειδικά ναυλωμένων.

β. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισόδου-εξόδου των υπό ναυτολόγηση ή απόλυση αλλοδαπών ναυτικών.

2. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιτρέψει την είσοδο αλλοδαπού, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου, από τους αναφερόμενους στο άρθρο 6 του παρόντος, εφ' όσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους ημόσιου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης της κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.

Άρθρο 10

Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί - Ευθύνης μεταφορέων.

Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, οφείλει να αναχωρήσει αμελλητί, άλλως επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος, με ευθύνη και δαπάνες του ίδιου ή του μεταφορέα, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή της άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. Τους ανωτέρω μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών, επιβάλλεται, με απόφαση του οικείου νομάρχη, πρόστιμο από χιλιάδων (100.000) έως ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, π κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα ταφορικά μέσα κρατούνται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγκωρισμένης τράπεζας η καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεών τους και του επιβληθέντος προστίμου.

Άρθρο 11

Κατάλογος ανεπιθύμητων αλλοδαπών

1. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης καταρτίζει και ρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία γραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτόν καθορίζονται κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

2. Αλλοδαπός ευρισκόμενος στο ελληνικό έδαφος, από του εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθύμητων, υποχρεούται να εγκαταλείψει τη Χώρα, μέσα σε οθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του ο αλλοδαπός απελαύνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 12

Άδειες παραμονής βραχείας διάρκειας

1. Αλλοδαπός άνω των δεκαοκτώ (18) ετών, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα για τουρισμό ή για λόγους διάφορους από εκείνους που αναφέρονται στα άρθρα 13 έως 16 του παρόντος και προτίθεται να παρατείνει τη διατή του για σύντομο χρόνο στο ελληνικό έδαφος, υποχρεούται να υποβάλει οκροσώπως σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική υπηρεσία του τόπου διαμονής του, δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήξη του προσωρινής διαμονής του, που προβλέπεται από τις διατάξεις του ρου 7 του παρόντος.

2. Επί της ανωτέρω αιτήσεως αποφαιίνεται ειδικά εξουσιοδοτημένη απ τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης αστυνομική υπηρεσία, η οποία δύναται να χορηγήσει άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας μέχρι τρεις (3) μήνες. Για τη χορήγηση ή μη της άδειας αυτής λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, ο σκοπός της παραμονής, η ύπαρξη ή μη επαρκών μέσων συντήρησης, η εγκυρότητα και η διάρκεια ισχύος του κατεχόμενου ταξιδιωτικού εγγράφου, η ύπαρξη ή μη εγγυήσεως επανεισόδου στη χώρα προέλευσης ή ιθαγένειας, η πρόθεση μοκράς παραμονής και η συνδρομή άλλων λόγων, αφωρώντων στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, στη δημόσια υγεία και στο κοινωνικό ή δημοσιο συμφέρον γενικότερα.

3. Παράταση της άδειας αυτής μέχρι τριάντα (30) ημέρες δύναται, μόν για εξαιρετικούς και απρόβλεπτους λόγους, να χορηγηθεί από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 13

Άδεια παραμονής για εργασία

1. Στον αλλοδαπό, ο οποίος εισήλθε στην Ελλάδα κατόπιν προέγκρισης για εργασία ή άσκηση επαγγέλματος ή άλλης οικονομικής δραστηριότητας χορηγείται άδεια παραμονής ετήσιας διάρκειας, που δύναται να ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρι πέντε (5) έτη, εφ' όσον δεν υπήρξε με υπαιτιότητα του αλλοδαπού μεταβολή των λόγων της αρχικής έγκρισης εισόδου ή άλλη εύλογη αιτία.

2. Μετά τη συμπλήρωση του 5ου έτους παραμονής από την ημερομηνία της αρχικής εισόδου, εφ' όσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 3 και 4 του παρόντος, ο αλλοδαπός υποχρεούται να εγκαταλείψει εντός μηνός το ελληνικό έδαφος, διαφορετικά απελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, που προτίθεται να συνεχίσει, υπό τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος, την παραμονή και εργασία στην Ελλάδα και πέραν της 5ετίας από την αρχική του είσοδο, υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση στην αρμόδια αστυνομική αρχή δύο (2) τουλάχιστο μήνες πριν από τη συμπλήρωση του 5ου έτους. Για την παράταση της παραμονής αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εργασίας, η οποία δίδεται εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 21 του παρόντος.

4. Η τυχόν χορηγούμενη άδεια παραμονής πέραν της 5ετίας είναι 2ετούς διάρκειας και ανανεώνεται με τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος. Μετά 15ετή συνολική νόμιμη παραμονή και κοινωνική ασφάλιση σε φορέα υφίας ασφαλίσης, επί εκατόν είκοσι (120) μήνες, δύναται να χορηγηθεί στον αλλοδαπό από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Για τη χορήγηση άδειας αόριστης διάρκειας, δεν υπολογίζεται ο διανυθείς χρόνος σπουδών σε οποιαδήποτε σχολή της ημεδαπής και ο τυχόν χρόνος εκτίσεως ποινής στερητικής της ελευθερίας.

Άρθρο 14

Άδεια παραμονής μελών οικογένειας

1. Αλλοδαπός, του οποίου έχει εγκριθεί άδεια παραμονής σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 13 του παρόντος, δύναται να ζητήσει, στα πλαίσια της οικογενειακής συνένωσης, την έλευση και εγκατάσταση κλησίων του των μελών της οικογένειάς του, εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

2. Ως μέλη οικογένειας θεωρούνται ο σύζυγος και τα κάτω του 18ου έτους της ηλικίας άγαμα τέκνα του και οι γονείς του, εφ' όσον προ της άφιξης του αλλοδαπού συνοικούσαν και συντηρούνταν από τον ίδιο.

3. Στους ανωτέρω χορηγείται ειδική άδεια παραμονής, η οποία ακολουθεί, όσον αφορά την ισχύ και την ανανέωση ή ανάκληση, την τύχη της άδειας παραμονής του προσώπου, από το οποίο και προσκλήθηκαν.

4. Μέλος της οικογένειας αλλοδαπού δύναται να τύχει, από της ενηλικίωσής του, αυτοτελούς δικαιώματος παραμονής, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, εφ' όσον διαθέτει επαρκείς πόρους, προς κάλυψη των αναγκών στέγασης και συντήρησης αυτού, με την επιφύλαξη της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 15

Άδεια παραμονής για σπουδές.

1. Σε αλλοδαπό, ο οποίος έχει σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις επιλεγεί για φοίτηση σε σχολή της ημεδαπής, παρέχεται ειδική θεώρηση εισόδου και άδεια παραμονής ετήσιας ισχύος, η οποία ανανεώνεται κατ' έτος και μέχρις αποφοίτησής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Δημόσιας Τάξης, που θα εκδοθεί εντός έτους από της ισχύος του παρόντος νόμου, καθορίζονται οι προϋποθέσεις παραμονής αλλοδαπών που φοιτούν σε ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα, το ανώτατο χρονικό όριο φοίτησης αυτών σε κάθε έτος σπουδών, καθώς και ο συνολικός χρόνος παραμονής τους για σπουδές.

4. Άδεια παραμονής, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου, χορηγείται και προκειμένου περί αλλοδαπού, του οποίου έχει εγκριθεί είσοδος για μεταπτυχιακές σπουδές σε ελληνικό ανώτατο εκπαιδευτικό ρυθμό. Η διάρκεια παραμονής στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπερβεί των προβλεπόμενων χρόνων σπουδών, αυξανόμενο κατά το ήμισυ.

4. Για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας παραμονής λόγω σπουδών, εμβάνεται υπόψη ιδιαίτερα η επιμέλεια και πρόοδος, ο χρόνος φοίτησης σε έθε έτος σπουδών, η εξ ιδίων επαρκής κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, κτήσης και ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής και η μη ύπαρξη σοβαρών γυν. αφορώντων τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και τη δημόσια υγεία.

5. Αλλοδαπός, που παρακολουθεί μαθήματα σε σχολή της ημεδαπής, ως να έχει τύχει της παρ. 1 του παρόντος άδειας παραμονής ή σπουδές, υποχρεούται σε άμεση αναχώρηση, εκτός αν εντός μηνός από την ισχύ του παρόντος παρουσιασθεί στην αρμόδια αρχή καταγραφής αλλοπαίων και υποβάλει σχετική αίτηση σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της κοηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 16

Προσφυγές

1. Κατά της απόφασης, που αρνείται τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής ή ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να προσφύγει, εντός πέντε (5) εργασιμων ημερών από της κοινοποίησης, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει σχετικά εντός ιάντα (30) ημερών.

2. Η προθεσμία προς άσκηση προσφυγής και η προσφυγή επιτρέπουν την παραμονή στη Χώρα, εκτός αν ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης κρίνει αντιθέτως, για σοβαρούς λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος.

3. Η διαμονή εν όψει άσκησης προσφυγής και εξέταση αυτής, καθώς και διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης, για χορήγηση ή ανανέωση άδειας παραμονής, στις περιπτώσεις των άρθρων 12 και 15, θεωρείται προσωρινή και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επί πλέον δικαίωμα από αυτήν.

4. Σε περίπτωση αποδοχής του αιτήματος παραμονής, τα δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν ανατρέχουν στο χρόνο υποβολής αίτησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην απόφαση. Σε περίπτωση άρριφής της αίτησης τάσσεται στον αλλοδαπό προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) ημέρες.

Άρθρο 17

Άδεια παραμονής ομογενών

1. Αλλοδαπός, που επικαλείται την ιδιότητα του ομογενούς, υποχρεούται δηλώσει τούτο κατά την παρουσίασή του στην αρμόδια προς καταγραφή τυνομηκή αρχή, προσκομίζοντας και τα επίσημα έγγραφα, που αποδεικνύουν τον ισχυρισμό του.

2. Σε οποιαδήποτε περίπτωση αμφισβήτησης ή αμφιβολίας ως προς την ότητα του αλλοδαπού ως ομογενή, κατά περίπτωση, αποφασίζει ο Υπουργός Εσωτερικών μετά γνώμη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης αυτεγγέλτα ή ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, αφού εξετάσει τα σχετικά στοιχεία.

3. Κατά τη διάρκεια της ανωτέρω εξέτασης ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί, εφ' όσον κρίνει τούτο ως επιβαλλόμενο χάριν του δημόσιου συμφέροντος, να διατάξει την άμεση αναχώρηση του αλλοδαπού, ο οποίος δεν δικαιούται να επανέλθει μέχρι να εκδοθεί η οριστική απόφαση.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εσωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι ούποθέσεις, η διάρκεια και η διαδικασία παροχής δικαιώματος εισόδου, παραμονής και εργασίας των ομογενών.

Άρθρο 18

Υποχρεώσεις κατόχου άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός, κάτοχος άδειας παραμονής από τις αναφερόμενες στα άρθρα 13-15, που εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος, δικαιούται επείσοδο, εφ' όσον από την έξοδό του δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών και η άδειά του εξακολουθεί να ισχύει. Μετά την ροδο των δύο (2) μηνών η επανείσοδος του αλλοδαπού υπόκειται στη διαασία της αρχικής προέγκρισης.

2. Η κατά το άρθρο 12 άδεια παραμονής βραχείας διάρκειας παύει να ισχύει, αν ο κάτοχος εξέλθει από το ελληνικό έδαφος και παραδίδεται αυτή εκά την αναχώρησή του στην υπηρεσία που ενεργεί τον έλεγχο εξόδου. Η μόνη εν όψει εξέτασης αιτήματος και η προθεσμία προς αναχώρηση, εφ' όσον με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 16 του παρόντος, δεν δημιουργεί δικαίωμα επανείσοδου για τον αλλοδαπό, που εξέρχεται από το ελληνικό έδαφος.

3. Αλλοδαπός, κάτοχος οποιασδήποτε άδειας παραμονής, πλην της περί πτωσης της παρ. 3 του άρθρου 13 του παρόντος, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την ημερομηνία λήξης της ισχύος ή της δοθείσας παράτασης αυτής, εκτός αν δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν της εκποής της άδειας υποβάλει αίτηση για παράταση αυτής.

4. Αίτηση παράτασης άδειας παραμονής βραχείας διάρκειας για χρόνο μεγαλύτερο από τον καθοριζόμενο στο άρθρο 12 παρ. 3 είναι απαράδεκτη.

5. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγκρίθηκε παραμονή ή ανανέωση της άδειας παραμονής του, υποχρεούται να εγκαταλείψει άμεσα το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

Άρθρο 19

Σκοπός αδειών παραμονής

Η άδεια παραμονής αλλοδαπού παρέχεται, σύμφωνα με το αίτημα του ενδιαφερομένου για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένου σκοπού, ο οποίος αναγράφεται σε αυτή. Η επίκληση ενώπιον οποιασδήποτε αρχής κατεχόμενης άδειας παραμονής, για επίτευξη σκοπού διάφορου εκείνου, για τον οποίο χορηγήθηκε, είναι απαράδεκτη.

Άρθρο 20 Προϋποθέσεις και διαδικασία παραμονής Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται η διαδικασία και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών παραμονής, επιφυλασσομένης της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΑΔΕΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 21

Προϋποθέσεις χορήγησης άδειας εργασίας

1. Για την έγκριση έλευσης αλλοδαπού, προς κάλυψη κενής θέσης εργασίας ή την έγκριση αλλαγής εργοδότη, λαμβάνεται υπόψη η δυνατότητα κάλυψης αυτής από ανέργους και άλλων γεωγραφικών διαμερισμάτων της Χώρας, προτιμωμένων των ημεδαπών και κοινοτικών υπηκόων, των οικονομικών και των αλλοδαπών, που έχουν χαρακτηριστεί από τις ελληνικές αρχές ως πρόσφυγες και διαμένουν νόμιμα στο ελληνικό έδαφος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης, Εργασίας και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι όροι και η διαδικασία για τη χορήγηση, ανανέωση και ανάκληση των αδειών εργασίας σε αλλοδαπούς, η επιβολή χρηματικής εγγύησης που να καλύπτει τα έξοδα τυχόν επαναπατρισμού, σε βάρος των καλούντων αλλοδαπούς, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος δεν εφαρμόζονται όταν διεθνής σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και της χώρας ιθαγενείας του αλλοδαπού προβλέπει διαφορετικά.

4. Η κατά τον παρόντα νόμο άδεια εργασίας δεν απαλλάσσει τον κάτοχο αυτής τυχόν άλλων υποχρεώσεων, που απορρέουν από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 22

Προέγκριση εισόδου αλλοδαπού για εργασία

1. Αλλοδαπός, ο οποίος έρχεται στην Ελλάδα για εργασία, υποχρεούται να επιδείξει κατά τον έλεγχο της εισόδου τα έγγραφα εκείνα που αποδεικνύουν ότι έχει τύχει της σχετικής προέγκρισης των αρμόδιων αρχών.

2. Η προέγκριση παρέχεται από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη απ' αυτόν αρχή, υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία, που καθορίζονται σύμφωνα με την παρ. 2 του προηγούμενου άρθρου.

3. Από τη διαδικασία της προέγκρισης εξαιρούνται:

α. Το αλλοδαπό προσωπικό που ανήκει σε εταιρείες των α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132/Α') και 378/1968 (ΦΕΚ 82/Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του αναπτυξιακού ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317/Α') και απασχολείται αποκλειστικά σ' αυτές.

β. Αλλοδαποί τεχνικοί απασχολούμενοι σε βιομηχανίες ή μεταλλεία υπό τους όρους του α.ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α').

γ. Αλλοδαποί αθλητές, που προσλαμβάνονται από αθλητικά σωματεία ή συλλόγους στα πλαίσια δικαιώματος πρόσληψης ξένων αθλητών, που προβλέπει ρητά νόμος και μέχρι συμπλήρωσης του καθορισμένου σ' αυτόν αριθμού αθλητών.

δ. Οι κατά τις ισχύουσες διατάξεις χαρακτηριζόμενοι ως πρόσφυγες.

4. Δύνανται, για λόγους δημόσιας τάξης, ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, να ανασταλεί ή να ανακληθεί οριστικά ή τυχόν προσωρεθείσα κατά την παρ. 2 του παρόντος προέγκριση. Την αναστολή ή την ανάκληση αποφασίζει ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης.

5. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σε κάθε περίπτωση, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή ασφάλειας, να μην επιτρέψει την είσοδό ή να ανακαλεί τυχόν χορηγηθείσα άδεια παραμονής για εργασία του αλλοδαπού.

οινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Δημόσιας Τάξης και άλλες κατηγορίες ατόμων που εξαιρούνται από την υποχρέωση της διαδικασίας προέγκρισης ή απαλλάσσονται από την υποφοδιασμού με άδεια εργασίας.

κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εργασίας και Δημόσιας καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός αδειών παροχής εξαρτημένης που χορηγούνται κάθε έτος σε αλλοδαπούς, κατά υπηκοότητα, και χρονική διάρκεια στις διάφορες περιοχές της Χώρας. Κατά της κατάρτισης της ανωτέρω απόφασης ο Υπουργός Εργασίας γγράφει προτάσεις του Ο.Α.Ε.Δ., του συνδικαλιστικού οργάνου ζομένων και των εργοδοτών.

Άρθρο 23

Χορήγηση άδειας εργασίας

αηση οποιουδήποτε επαγγέλματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε από αλλοδαπό στο ελληνικό έδαφος απαγορεύεται, εκτός αν ο ενος έχει εφοδιασθεί με σχετική άδεια από τον Υπουργό Εργασίας ουσιοδοτημένη απ' αυτόν αρχή. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Δημόσιας Τάξης να χορηγούν άδειες εργασίας, για ορισμέ- ορίες επαγγεμάτων.

δαπός εισερχόμενος στο ελληνικό έδαφος, σύμφωνα με τις διατά- ρηγοούμενου άρθρου, υποχρεούται όπως εντός μηνός από την παρουσίασθαι στην αρμόδια αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής με τον εργοδότη του, και υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογη- ην έκδοση άδειας εργασίας.

εια εργασίας ισχύει για ορισμένη χρονική περίοδο και χορηγείται κριμένο εργοδότη, είδος απασχόλησης και τόπο εργασίας. Μετα- από τους ανωτέρω όρους, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του Εργασίας ή εξουσιοδοτημένης απ' αυτόν αρχής, συνεπάγεται την ης άδειας εργασίας. Η έγκριση χορηγείται με τις προϋποθέσεις υ 21 του παρόντος.

εια εργασίας δύναται να ανανεώνεται ύστερα από αίτηση του εν- ου και του εργοδότη, εφ' όσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της ηρησης.

δεια εργασίας ή η ανανέωσή της παρέχεται, εφ' όσον προηγηθεί άδειας παραμονής για εργασία κατά το άρθρο 13 του παρόντος, α συμπίπτει από πλευράς χρονικής ισχύος. Η άδεια εργασίας ή η ης δεν επιτρέπεται να λήγει σε μεταγενέστερο χρόνο από το ης της άδειας παραμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Άρθρο 24

Αναγνώριση και περιθαλφή προσφύγων

ροεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών ην και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται:

δικασία εξέτασης αίτησης αλλοδαπού για την αναγνώριση του γα και ανάληψης της αναγνώρισης, σύμφωνα με την έννοια του ης Σύμβασης της Γενεύης της 28-7-1951, που κυρώθηκε με 39/1959 (ΦΕΚ 209 Α'), και του Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρ- 1-1-1967, που κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125

πος συνεργασίας και ενημέρωσης της Υπατης Αρμοστικής Προ- ο ΟΗΕ, στα πλαίσια των υποχρεώσεων που καθορίζονται από η Σύμβαση και Πρωτόκολλο.

ροεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών άξης και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθο-

ωση, διοικητική υπαγωγή και λειτουργία κέντρων περιθαλφής

υποθέσεις και η διαδικασία παροχής ιατροφαρμακευτικής και ης περιθαλφής ή οποιασδήποτε άλλης κοινωνικής συνδρομής ου έχουν αναγνωρισθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή ως πρό- χουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση, για την αντιμετώ- υσών και σοβαρών καταστάσεων ανάγκης.

ροεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών άξης και Εργασίας, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδι- χής άδειας εργασίας ή άλλης βοήθειας για την επαγγελματική ηση των προσφύγων.

πένες, που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της τάρντος άρθρου, βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου ονοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 25

Διαδικασία αναγνώρισης προσφύγων

1. Αίτηση αλλοδαπού για την αναγνώριση του ως πρόσφυγα είναι απα- ράδεκτη, αν:

α. Δεν υποβληθεί αμέσως κατά την άφιξη του στο μεθοριακό σημείο ελίγ- χου ή σε περίπτωση παράνομης εισόδου στην πλησιέστερη δημόσια αρχή, στην οποία παρουσιάζεται ή από την οποία αποκαλύπτεται.

β. Δεν κρούχεται απευθείας από χώρα όπου απειλείται η ζωή ή η ελευ- θερία του, κατά την έννοια του άρθρου 1 της Σύμβασης της Γενεύης.

2. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης αναγνώρισης της προ- σφυγικής ιδιότητας και σε αλλοδαπούς που διαμένουν ή οπωσδήποτε ευρι- σκονται στο ελληνικό έδαφος, αν ο κίνδυνος που απειλεί τη ζωή ή την ελευ- θερία τους ανακύβει σε χρόνο μεταγενέστερο της εισόδου και η αίτηση υπο- βάλλεται αμέσως μόλις τα σχετικά γεγονότα γίνουν γνωστά στον αιτούντα, με οποιονδήποτε τρόπο.

3. Αίτηση αλλοδαπού, που υποβάλλεται κατά τρόπο έκδηλα καταχρη- στικό, ιδιαίτερα προς εξυπηρέτηση σκοπών μεταναστευσης ή ματαίωσης νό- μιμα διαταχθείσας απομάκρυνσής του από το ελληνικό έδαφος, απορρίπτε- ται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, δυναμένου να διατάξει και την άμεση απέλαση του αιτούντος. Κατά της απόφασης αυτής δεν επιτρέπε- ται προσφυγή.

4. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν αναγνωρίζεται η ιδιότητα του πρόσφυγα ή του οποίου η αναγνώριση ανακαλείται, υπάγεται, ως προς την περαιτέρω παραμονή του στο ελληνικό έδαφος, στις διατάξεις που ισχύουν για τους λοι- πούς αλλοδαπούς.

5. Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.

6. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να επιτρέψει, για ανθρωπιστικούς ιδιαίτερα λόγους, την παραμονή υπό ανοχή αλλοδαπού, του οποίου έχει απορριφθεί τελείδικαι αίτημα αναγνώρισής του ως πρόσφυγα, μέχρις ότου καταστεί δυνατή η αναχώρησή του από τη χώρα.

7. Η διαμονή εν όψει εξέτασης αίτησης για την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα και η τυχόν κατά την προηγούμενη παράγραφο παραμονή θε- ωρούνται προσωρινές και ο ενδιαφερόμενος δεν αποκτά κανένα επιπλέον δι- καίωμα από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

Άρθρο 26

Περιορισμοί

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης, δύναται να απαγορευέ- ται η διαμονή ή η εγκατάσταση αλλοδαπών-αλλογενών σε ορισμένες γεω- γραφικές περιοχές της χώρας.

2. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται να επιβάλει σε συγκεκριμένο αλλοδαπό, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, περιορισμούς που αναφέρο- νται ιδίως στην εγκατάσταση, διαμονή, μετάβαση σε ορισμένους τόπους, άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέωση εμφανισιώς του στις αστυ- νομικές αρχές.

Άρθρο 27

Διοικητική απέλαση

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού με την επιφύλαξη των διεθνών υπο- χρεώσεων της Χώρας μας είναι δυνατή, αν:

α. Καταδικαστεί σε κάθειρξη ή φυλάκιση και εφ' όσον η απέλασή του δεν διατάχθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο.

β. Παραβεί τις διατάξεις του παρόντος.

γ. Η παρουσία στο ελληνικό έδαφος κρινεται επικίνδυνη για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της Χώρας ή τη δημόσια υγεία.

δ. Εμφανίζεται ενώπιον των ελληνικών αρχών με διαφορετική κάθε φορά ιθαγένεια.

2. Η διατασσομένη διοικητική απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την υπό όρους απόλυση του καταδικασθέντος.

3. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, υποχρεωμένου να δώσει προηγουμένως στον υπό απέλαση προσεσμία τουλάχιστον 24 ωρών, για να προβάλει τις αντιρρήσεις του. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται και ο χρόνος, μετά την πάροδο του οποίου δύ-

...την ανωνυμία συνεπαγεται αναστολή εκτέλεσης αυτής.

4. Κατά της απόφασης του Αρχηγού δικαιούται ο αλλοδαπός να προσφύγει, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας 3 ημερών από της κοινοποίησής της, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, ο οποίος αποφασίζει εντός 20 ημερών από την άσκηση της προσφυγής.

5. Προκειμένου για απέλαση αλλοδαπού κατόχου άδειας παραμονής 2ετούς τουλάχιστον ισχύος ή αλλοδαπού μέλους οικογένειας ημεδαπού, ο Υπουργός αποφασίζει, ύστερα από γνώμη επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, ως πρόεδρο και ως μέλη ένα διπλωματικό υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών και έναν ανώτερο αξιωματικό της Διεύθυνσης Κρατικής Ασφάλειας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, οι οποίοι ορίζονται με τους αναπληρωτές τους από τους οικείους υπουργούς. Η συγκρότηση της ανωτέρω επιτροπής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ενώπιον της επιτροπής κλείεται να εκθέσει τις απόψεις του και ο ενδιαφερόμενος, αυτοπροσώπως.

6. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης δύναται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος και εφ' όσον ο υπό απέλαση εκ των εν γένει περιστάσεων κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη, να διαταχθεί η κράτησή του μέχρις ότου καταστεί δυνατή η απομάκρυνσή του από το ελληνικό έδαφος.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 28

Απαγορεύσεις απέλασεων

Απαγορεύεται η απέλαση, εφ' όσον ο αλλοδαπός:

1. Είναι ανήλικος και η γονική του οικογένεια διαμένει στην Ελλάδα.
2. Είναι μητέρα ημεδαπού ανήλικου με τον οποίο συγκατοικεί και διατρέφει ή γονέας ημεδαπού ανήλικου, ο οποίος έχει τη γονική μέριμνα.
3. Έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του και δεν συντρέχει λόγος που να αφορά την εθνική ασφάλεια της χώρας.

Άρθρο 29

Δαπάνες απέλασης

1. Η δαπάνη απέλασης καλύπτεται εξ ιδίων χρημάτων του απελευνομένου, εφ' όσον διαθέτει το απαιτούμενο ποσό, άλλως βαρύνει το Δημόσιο εξ ολοκλήρου ή κατά το μέρος που ελλείπει.
2. Σε περίπτωση που η εισοδος ή η παραμονή του αλλοδαπού έχει επιτραπεί κατόπιν εγγυήσεως τρίτου προσώπου, τα έξοδα απέλασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις ολόκληρον τόσο τον απελευνομένο, όσο και τον εγγυητή.
3. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας, βαρύνεται με τα έξοδα της απέλασής του.
4. Οι ανωτέρω δαπάνες καταβάλλονται αμέσως ή εισπράττονται ως δημόσιο έσοδο, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν την εισπραξη δημοσίων εσόδων. Στην περίπτωση αυτή οι δαπάνες επιστρέφονται στον προϋπολογισμό του φορέα από τον οποίο καταβλήθηκαν. Τίτλο για την εισπραξη αποτελεί η δήλωση εγγύησης ή η πράξη βεβαίωσης της παράβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Άρθρο 30

Υποχρεώσεις παρεχόντων διαμονή

Οι διευθυντές ξενοδοχείων, παραθεριστικών κέντρων, κλινικών και θεραπευτηρίων, οι εκμισθωτές ακινήτων, καθώς και αυτοί που παρέχουν με οποιονδήποτε τρόπο διαμονή σε αλλοδαπό, υποχρεούνται να ενημερώσουν αμέσως την αρμόδια αστυνομική αρχή, τόσο για την άφιξη όσο και για την αναχώρησή του, υποβάλλοντας και σχετικό δελτίο, σύμφωνα με τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης. Ο αλλοδαπός υποχρεούται να παρέχει στα ανωτέρω πρόσωπα κάθε πληροφορία απαραίτητη για τη συμπλήρωση του δελτίου άφιξης ή αναχώρησής.

Άρθρο 31

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων

1. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να:
α. Παραλαμβάνουν και φυλάττουν τα διαβατήρια ή λοιπά αποδεικτικά

...των κρατουμένων αλλοδαπών έγγραφα, τα οδουν σ' αυτούς κατά την απόλυσή τους.

β. Ειδοποιούν αμέσως, σε περίπτωση εισόδου αλλοδαπού ταξιδιωτικού εγγράφου, την αρμόδια αστυνομική αρχή και παρ' την κάθε αναγκαία συνδρομή για τον εφοδιασμό του με σχετικό έγγραφο.

γ. Ειδοποιούν προ πέντε (5) τουλάχιστον ημερών την αρμομική αρχή για επικείμενη απόλυση ή μεταγωγή από τις φυλακού κρατουμένου.

2. Οι υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, καθώς και τα νομικά πμοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, υποχρεούνται να μη δέχονται για τμήμα αλλοδαπού που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος, αν δεν εί άδειας παραμονής ή δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι παραμπτην Ελλάδα.

Από την ανωτέρω υποχρέωση εξαιρούνται τα θεραπευτήρια κές, προκειμένου περί αλλοδαπών που εισάγονται έκτακτα για να

Άρθρο 32

Υποχρεώσεις αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Εχρεούται να δηλώσει εντός μηνός στην αρμόδια αστυνομική αρχ διαμονής του:

- α. Την αλλαγή κατοικίας του.
- β. Κάθε μεταβολή της αστικής του κατάστασης, ιδίως δε τ υπηκοότητας, τη σύναψη ή διάλυση γάμου ή τη γέννηση τέκνι
- γ. Την αλλαγή του διαβατηρίου του και την απώλεια αυτού ή παραμονής του.

2. Αλλοδαποί, κάτω του 18ου έτους της ηλικίας τους, δηλώαρμοδιες αστυνομικές αρχές καταγραφής αλλοδαπών από αυτόν τη γονική μέριμνα ή τον κηδεμόνα τους και σε περίπτωση έλλει από εκείνον που τους παρέχει διαμονή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 33

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιουδήποτε πλοίου, πλωτού μέσου πλάνου και γενικά οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου, που μ από το εξωτερικό στην Ελλάδα αλλοδαπούς, οι οποίοι σύμφωνα μ τάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στε έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η εισοδος για οποιαδή καθώς και αυτοί που τους προωθούν στο εσωτερικό της χώρας ή νουν τη μεταφορά ή προώθησή τους ή εξασφαλίζουν σ' αυτούς κατι: απόκρυψη, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους ματική ποινή εκατό (100.000) χιλιάδων έως ενός εκατ (1.000.000) δραχμών για κάθε μεταφερόμενο αλλοδαπό. Με τις νές τιμωρούνται και οι συμμετέχοντες στις ανωτέρω αξιόποινες θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τε δύο (2) ετών και χρηματική ποινή πεντακοσίων χιλιάδων (500.1 πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, αν η μεταφορά ενεργι επάγγελμα ή με σκοπό το παράνομο κέρδος ή αν ο υπαίτιος είναι υ: ή δημόσιος υπάλληλος ή ασκή ή τον επάγγελμα του τουριστικού ή ναι ή ταξιδιωτικού πράκτορα. Μεταφορικά μέσα, που χρησιμοποιήθηκ μεταφορά προσώπων, κατασχονται και δημεύονται με απόφαση : στηρίου, εκτός εάν ο ιδιοκτήτης δεν ήταν αυτοεργός ή συμμετέ ανωτέρω πράξεων.

2. Τα ανωτέρω πρόσωπα, καθώς και οι ιδιοκτήτες των μεταφορσων, υποχρεούνται, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη, εις ολόκλη έξοδα συντήρησης και επανόδου των ανωτέρω προσώπων στο εξ Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται, αναλόγως, οι διατάξεις των β' και γ' του άρθρου 10 και της παραγράφου 4 του άρθρου 29 : ντος. Την ίδια υποχρέωση έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναι αλλοδαπού, σε περίπτωση παραβίασης των όρων εισόδου ή παραμ στη χώρα.

3. Αυτοί που διευκολύνουν την εισοδο στο ελληνικό έδαφος αλλ χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο του άρθρου 4 του παρόντος, τιμω με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με χρηματική ποινή 1 στον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

4. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες οποιουδήποτε πλοίου, πλωτού μέσου πλάνου και γενικά οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεο μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο, που να α: τη μεταφορά στο εξωτερικό προσώπων, που δεν είναι εφοδιασμέν απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή που δεν έχουν υποστεί τον κ αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβιάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις δι της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Η ανωτέρω αξιόποινη πρά

α τετελεσμένη, προκειμένου μιν για θαλάσσια και ναυία μεταφορικά, εφ' όσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λάθρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά την έναρξη του προ του απόπλου ή της απογειώσεως ελέγχου από τα δια κρατικά όργανα ή μετά την άπαρη του πλοίου ή την απογειώση μεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφ' όσον το ωπο που ανασχώνει λάθρα βρίσκεται μέσα σ' αυτά κατά τον τελευταίο εξόδο ή πλίσσον των συνόρων. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του ντος εφαρμόζονται αναλόγως και στην προκειμένη περίπτωση.

Το πρόσωπο, το οποίο επιχειρεί, κατά τα ανωτέρω, να εξέλθει του ελεού εδάφους χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται σύμφωνα με τεράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος. Θεωρείται επιβαρυντική πωση και επιβάλλονται οι ποινές του εδαφίου β' της παραγράφου 1 του ντος άρθρου, αν το πρόσωπο που επιχειρεί να ανασχώσει λάθρα καταίται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει στρατολογικές ή λογικές ή συναλλαγματικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς ημόσιο.

Τα πρόσωπα του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται όπως, αμέσως με τον πλου του πλωτού μέσου ή την άφιξη του αεροπλάνου ή του άλλου μετακού μέσου, παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβαων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των μεταφερόμενων από αυτά επιβαεξωτερικού που προορίζονται για την Ελλάδα και αντίστροφα. Με απόη του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζεται ο τρόπος σύνταξης των έρω δελτίων ή καταστάσεων, καθώς και τα στοιχεία που αναφέρονται υτά.

Αυτός που απασχολεί αλλοδαπό, με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς άδεια οσίας τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και χρημαπική τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

ε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηκαι χρηματική ποινή τουλάχιστον τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ρμών.

ε ποινή φυλάκισης και χρηματική ποινή τιμωρείται και ο αλλοδαπός, ο ος χωρίς άδεια εργασίας παρέχει εξαρτημένη εργασία ή ασκεί επάη ή οποιονδήποτε άλλο εκιτήδευμα.

τους εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς χωρίς άδεια δύναται να έλλεται και διοικητικό πρόστιμο, από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι οόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές. Τα αρμόδια όργανα επιβολής, ο ος εισπραξης και διαχείρισης αυτού, η αναπροσαρμογή του και κάθε γαία λεπτομέρεια, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικμικών, Εργασίας και Δημόσιας Τάξης.

ια την επιβολή του προστίμου αυτού ο εργοδότης έχει δικαίωμα να ήρει ανακοπή στο ειρηνοδικείο του τόπου της εργασίας κατά της απόφαη.

Το ειρηνοδικείο δικάζει με τη διαδικασία του άρθρου 663 και εκ. του δικα Πολιτικής Δικονομίας.

ε περίπτωση καταδίκης του υπαιτίου, για παραβίαση των διατάξεων προητούμενης παραγράφου, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται, μώνιας και τις εν γίνει περιστάσεις, να διατάξει το κλείσιμο του καταματος ή επερίληψης για χρονικό διάστημα από ένα (1) μέχρι έξι (6) μήη.

Αυτός που διευκολύνει την παράνομη παραμονή αλλοδαπού ή δυσχεη τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για τον εντοπισμό, σύλληψη και λασή του τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών και με ματική ποινή τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) δραχμών.

Ο Αλλοδαπός, που παραμένει στο ελληνικό έδαφος για χρονικό διάμα μέχρι τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της άδειας παραμονής ή του ά το άρθρο 7 του παρόντος δικαιούμενου χρόνου επιτρεπόμενης διαμο, υποχρεούται κατά την ανασχώρηση σε καταβολή τέλους διπλάσιου του στοχομένου για τη χρήρηση άδειας παραμονής.

άν ο χρόνος της παράνομης παραμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα) ημερών, επιβάλλεται πρόστιμο από πενήντα χιλιάδες (50.000) μέχρι οόσιες χιλιάδες (200.000) δραχμές.

Ο τρόπος καταβολής και διαχείρισης του ανωτέρω τέλους ή προστίμου κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των υργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

1. Οι παραβάτες των διατάξεων του παρόντος νόμου και των προεδρι διαταγμάτων και αποφάσεων, που εκδίδονται σε εκτέλεση αυτού, τιρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 458 του Ποινικού Κώα, αν δεν τιμωρούνται βαρύτερα με άλλη διάταξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34

Τέλη και ένσημα

1. Το τέλος χαρτοσήμου επί των χορηγούμενων κδειών παραμονής και

εργασίας, αν για λόγους μμοβαιότητας δεν προβλέπεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

α. Για τις άδειες βραχείας διάρκειας σε 5.000 δραχμές.

β. Για τις άδειες ετήσιας διάρκειας σε 10.000 δραχμές.

γ. Για τις άδειες διάρκειας 2 ετών και άνω σε 15.000 δραχμές.

Το τέλος χαρτοσήμου σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο του αντίστοιχου σε δραχμές ποσού, που καταβάλλεται από τους Έλληνες υπηκόους στη χώρα του αλλοδαπού.

Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του παρόντος, το τέλος χαρτοσήμου είναι ίσο με το καταβληθέν για την αρχική χορήγηση της προενικής θεώρησης.

2. Στις ανωτέρω άδειες επικολλάται ένσημο Ελληνικής Αστυνομίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 38 του ν. 1884/1990 (ΦΕΚ 81 Α').

3. Τα πρόστιμα, που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο, αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

Άρθρο 35

Ρύθμιση λεπτομερειών

Οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εφ' όσον δεν προβλέπεται ρύθμιση κατ' άλλο τρόπο, ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού.

Άρθρο 36

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

Από της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται ο ν. 4310/1929 (ΦΕΚ 287 Α') «Περί εγκαταστάσεως και κινήσεως αλλοδαπών εν Ελλάδι, αστυνομικού ελέγχου, διαβατηρίων, απελάσεων και εκποτίσεων», όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα και κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αντικείται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού. Η διάταξη του άρθρου 11 του από 8/12 Μαρτίου 1931 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 58 Α') διατηρείται σε ισχύ.

Μέχρι να εκδοθούν τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις, που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι αντίστοιχες σχετικές διατάξεις που ρυθμίζουν τα συναφή θέματα, εφ' όσον δεν αντίκεινται στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 37

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του ν. 1586/1986 (ΦΕΚ 37 Α') «Βαθμολογική διάρθρωση των θέσεων του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και των ο.τ.α. και άλλες διατάξεις», προστίθεται εδάφιο β', ως ακολούθως:

β. Ειδικά στα ασφαλιστικά ταμεία του προσωπικού της Ελληνικής Αστυνομίας (Τ.Α.Α.Χ., Τ.Α.Ο.Χ., Ε.Τ.Ε.Χ., Ε.Τ.Υ.Α.Π., Τ.Α.Υ.Α.Π., Κ.Υ.Τ.Α.Π.) μπορεί να τοποθετούνται ως προϊστάμενοι και ανώτεροι αξιωματικοί της Ελληνικής Αστυνομίας, οριζόμενοι με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.»

Άρθρο 38

1. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 3 του ν. 1797/1988 (ΦΕΚ 164 Α') «Προμήθειες του δημοσίου τομέα και ρυθμίσεις συναρών θεμάτων», προστίθεται εδάφιο ζ', ως εξής:

ζ. Προμήθειες ή επισκευές που προορίζονται για τις ανάγκες της Ελληνικής Αστυνομίας και εφορούν οπλισμό, πυρομαχικά, ελικόπτερα, τεθωρακισμένα, επιβατικά και λοιπά οχήματα, δίκυκλα, εξοπλισμό Η/Τ, τηλεπικοινωνιακό υλικό, επιστημονικά και ιατρικά όργανα, εξοπλισμό εργαστηρίων υπηρεσιών εγκληματολογικών ερευνών, ειδη ένδυσης, εξάρτησης και υπόδησης και κάθε είδους εξαρτήματα και ανταλλακτικά των παραπάνω, καθώς και τα εργαλεία συντήρησης, επισκευής και λειτουργίας τους.

2. Οι προμήθειες των παραπάνω ειδών εξαορούνται από την ένταξη τους στο ενιαίο πρόγραμμα προμηθειών, καθώς και την τελική έγκριση που προβλέπονται από τα άρθρα 2 και 6 του ν. 1797/1988, αντίστοιχως.

3. Η εκτέλεση των παραπάνω προμηθειών γίνεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου (Κ.Π.Δ.) και οι προβλεπόμενες απ' αυτόν αρμοδιότητες ασκούνται από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης.

4. Η ισχύς των παραπάνω διατάξεων αρχίζει την 1-1-1992.

Άρθρο 39

Οι διατάξεις του άρθρου 27 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166 Α') τίθενται σε εφαρμογή με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης.

1. Η παράγραφος 11 του άρθρου 89 του από 9.12.1948/21.1.1949 βασιλικού διατάγματος «Περί Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Πυροβροστικού Σώματος» (ΦΕΚ 21 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Μετά την κύρωση και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των πινάκων επιτυχόντων, ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, ανάλογα με τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά ανάγκες, κατατάσσει με απόφασή του, η οποία δημοσιεύεται περιληπτικά στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ονομαστικά τον απαιτούμενο για κατάταξη αριθμό υποψηφίων κατά τη σειρά επιτυχίας τους στον οικείο πίνακα. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης δύναται σταθμιζόντας εκ νέου τις υπάρχουσες ανάγκες και για άλλους λόγους, που αφορούν στο συμφέρον της υπηρεσίας να μην προβαίνει στην κατάταξη των επιτυχόντων ακόμη και αν έχει ολοκληρωθεί η προγενέστερη της κατατάξεως νόμιμη διαδικασία.» 2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναδρομικά από 1.1.1989.

Άρθρο 41

Διαγράμματα που συνοδεύουν αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή των νομαρχών ή των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων και δεν έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σύμφωνα με τις διατάξεις της Γ48/15883/1988 (ΦΕΚ 142 Β') κοινής υπουργικής απόφασης, αποστέλλονται για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μαζί με τα κείμενα των πιο πάνω αποφάσεων και οι αποφάσεις αυτές έχουν αναδρομική ισχύ, που ανατρέχει στο χρόνο της δημοσίευσής το πρώτο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 42

Αναγνώριση Δήμου Παραποτάμου

1. Οι κοινότητες Δράμεσης και Παραποτάμου της Επαρχίας Θυάμιδος του Νομού Θεσπρωτίας ενώνονται και αναγνωρίζονται σε δήμο με το όνομα «Δήμος Παραποτάμου» και έδρα το συνοικισμό «Παραπόταμος», ο οποίος αποτελεί κοινότητα Παραποτάμου.

2. Οι εκλογές για την ανάδειξη των αρχών στο συσταόμενο δήμο γίνονται σε δύο μήνες από την αναγνώρισή της. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και σε ημέρα που ορίζεται από το νομάρχη.

3. Στο Δήμο Παραποτάμου εντάσσεται το προσωπικό των συνηνομένων δύο κοινοτήτων, ως και το προσωπικό που προσλήφθηκε στο συσταθέντα με το π.δ. 66/1990, που ακυρώθηκε από το Συμβούλιο Επικρατείας με την 2124/1991 απόφασή του.

4. Όλες οι εκτελεστές πράξεις των οργάνων του συσταθέντος με το π.δ. 66/1990 Δήμου, οι οποίες εκδόθηκαν μέχρι της κοινοποίησης της δικαστικής απόφασης θεωρούνται εκδοθείσες υπό νομίμου οργάνου.

Άρθρο 43

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει μετά έξι (6) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις, πλην των άρθρων 37, 39 και επόμενα, των οποίων η ισχύς αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΝΤ. ΣΑΜΑΡΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩ. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ
ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γ. ΣΟΥΡΛΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ
ΑΡ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΑΧ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥ
ΙΩ. ΒΑΡΒΙΤΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ
ΝΙΚ. ΚΛΕΙΠ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΡ. ΚΑΛΑΝΤΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑ:
Θ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΙ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ
Α. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κ

Αθήνα, 22 Νοεμβρίου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΜΙΧ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΙΘ. 1976

Αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της συνταξιομοθεσίας, μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού καθεστώτος αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης και άλλες διατάξεις

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Συντάξεις Δημοσίου

Άρθρο 1

Δικαίωμα σύνταξης υπαλλήλων

1. Το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π. δ. 1041/1979 ΦΕΚ) αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες έχουν προσληφθεί μετά 31 Δεκεμβρίου 1982 και είναι χήρες με άγαμα παιδιά ή διαζευγμένες με άγαμα παιδιά ή άγαμες μητέρες με άγαμα παιδιά, ή έγγαμες, από πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

2. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της περ. α της παρ. 1 του άρθρου Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται

«Για τις γυναίκες στρατιωτικούς γενικά, οι οποίες έχουν καταταχθεί και την 31 Δεκεμβρίου 1982 και είναι χήρες με άγαμα παιδιά ή διζευγμένες με άγαμα παιδιά ή άγαμες μητέρες με άγαμα παιδιά ή έγγαμες 15ετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

3. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1902/1990 (ΦΕΚ 138 Α') καταργείται, από τότε που ίσχυσε, από την ακόλουθη διάταξη, η οποία ισχύει ως τρίτο εδάφιο στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων που έχει ως εξής:

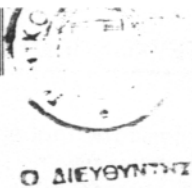
«Κατ' εξαίρεση για τις γυναίκες υπαλλήλους, οι οποίες έχουν τριχιστον παιδιά, καθώς και για τους άνδρες υπαλλήλους, οι οποίοι έχουν τουλάχιστον παιδιά και είναι χήροι ή διαζευγμένοι, εφ' όσον, οι τελευταίοι έχουν δικαστική απόφαση έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανήλικων, αρκεί εικοσαετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία, πλην από το χρόνο πρόσληψής τους».

4. Μετά το δεύτερο εδάφιο της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, όπως αυτό αναμορφώθηκε με την παρ. 2 του παρόντος, προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση για τις γυναίκες στρατιωτικούς γενικά, οι οποίες έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά, καθώς και για τους άνδρες στρατιωτικούς οι οποίοι έχουν τρία τουλάχιστον παιδιά και είναι χήροι ή διαζευγμένοι, εφ' όσον, οι τελευταίοι με δικαστική απόφαση έχουν την επιμέλεια των

01000910205010024

30 VLS1

1693

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 91

2 Μαΐου 2001

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2910

Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της ελληνικής ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού:

α. Αλλοδαπός είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που δεν έχει ιθαγένεια.

β. Πρόσφυγες είναι οι αλλοδαποί που πληρούν τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 περί του νομικού καθεστώτος των προσφύγων και του συναφούς Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, στους οποίους έχει αναγνωρισθεί η ιδιότητα του πρόσφυγα από τις αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτού:

α. Στα πρόσωπα των οποίων η είσοδος και η έξοδος, καθώς και η εν γένει κίνηση, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση στο ελληνικό έδαφος ρυθμίζονται από κανόνες του κοινοτικού δικαίου.

β. Στους πρόσφυγες. Οι πρόσφυγες υπάγονται στις ειδικές διατάξεις που τους αφορούν, εκτός αν ρητά ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του νόμου αυτού. Πρόσφυγας συνεχίζει να υπάγεται στο καθεστώς των προσφύγων, έστω και αν εξέλιπαν οι λόγοι βάσει των οποίων αναγνωρίστηκε, εφόσον λόγω μακράς διαμονής απέκτησε ισχυρούς κοινωνικούς, οικονομικούς και οικογενειακούς δεσμούς με τη χώρα.

γ. Στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951.

2. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, από τις

οποίες η μία είναι ελληνική, θεωρούνται ημεδαποί και έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των Ελλήνων πολιτών. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η ελληνική, είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν με δήλωσή τους στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης ιθαγένεια, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.

3. Ευνοικότερες ειδικές ρυθμίσεις κρατικών διμερών ή πολυμερών συμφωνιών υπερισχύουν υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΔΙΑΒΑΣΕΩΝ

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου - εξόδου

1. Κάθε άτομο επιτρέπεται να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος και να εξέρχεται από αυτό μόνο από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.

2. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα σημεία στα σύνορα της χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό.

3. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

Άρθρο 4

Αστυνομικός έλεγχος

1. Κάθε άτομο που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό, υποβάλλεται σε αστυνομικό έλεγχο κατά την άφιξη και την αναχώρησή του.

2. Ο αστυνομικός έλεγχος των προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αστυνομικές αρχές.

3. Με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών, Δικαιοσύνης, και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζεται το περιεχόμενο του αστυνομι-

κοιή ή άλλης μορφής ελέγχου, τα όργανα ελέγχου και η διαδικασία εφαρμογής των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και την έξοδο προσώπων από τη χώρα.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι αλλοδαποί που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της χώρας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 5

Θεώρηση εισόδου

1. Ο αλλοδαπός που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος απαιτείται να έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.

2. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν, εφόσον αυτό απαιτείται, και θεώρηση εισόδου (VISA).

3. Η θεώρηση εισόδου χορηγείται από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του αλλοδαπού, αφού ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας και στη δημόσια υγεία και έχει διάρκεια τριών μηνών, αν δεν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος.

4. Αλλοδαποί που δεν έχουν υποχρέωση θεώρησης εισόδου επιτρέπεται να εισέρχονται ελεύθερα στο ελληνικό έδαφος και να παραμένουν μέχρι τρεις μήνες συνολικά μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.

5. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου επιτρέπεται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων κατά την άφιξη του αλλοδαπού στο σημείο εισόδου, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

6. Με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης θεωρήσεων εισόδου, το είδος, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης εισόδου για ειδικές περιπτώσεις, καθώς και το κατά περίπτωση επιβαλλόμενο τέλος χαρτοσήμου.

Άρθρο 6

Διέλευση αλλοδαπών

1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου δεν συνιστά είσοδο στο ελληνικό έδαφος η παραμονή αλλοδαπού στη ζώνη διερχομένων αερολιμένος ή λιμένος της χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.

2. Για την παραμονή στη ζώνη διερχομένων δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου. Με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης επιτρέπεται για λόγους γενικότερου δημόσιου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης και ασφάλειας να ορισθεί θεώρηση για διερχόμενους επιβάτες, πολίτες ορισμένων χωρών.

3. Ο αλλοδαπός που παραμένει στη ζώνη διερχομένων υποχρεούται να αναχωρήσει. Αν δεν αναχωρήσει, επιβιβάζεται σε αεροσκάφος ή πλοίο, με φροντίδα της αστυνομικής αρχής. Οι αερολιμενικές ή λιμενικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν, εφόσον τους ζητηθεί.

4. Τα πρόσωπα που παραμένουν στη ζώνη διερχομένων υποκείμενα στον έλεγχο που κρίνεται αναγκαίος από τις αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές, λιμενικές και υγειονομικές αρχές.

5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορεί να υποχρεώσουν σε άμεση αναχώρηση διερχόμενο αλλοδαπό, αν διαπιστώσουν ότι δεν έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον απαιτείται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προορισμού, όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

Άρθρο 7

Άρνηση εισόδου

1. Ο πρόξενος μπορεί να αρνηθεί, χωρίς αιτιολογία, τη χορήγηση θεώρησης εισόδου. Αιτιολογία απαιτείται αν ο αλλοδαπός είναι σύζυγος, ανήλικο τέκνο ή γονέας πολίτη Κράτους - Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορούν να απαγορεύσουν την είσοδο στην Ελλάδα αλλοδαπού που έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον διαπιστώσουν ότι στο πρόσωπο αυτού συντρέχει μία τουλάχιστον από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α. περιλαμβάνεται στον κατάλογο των αλλοδαπών, για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 49 του νόμου αυτού.

β. η είσοδος του μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τον Π.Ο.Υ.,

γ. το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που κατέχει δεν εξασφαλίζει την επάνοδό του στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του ή σε τρίτη χώρα,

δ. έρχεται με σκοπό να παραμείνει στην Ελλάδα για λόγο για τον οποίο απαιτείται η έκδοση άδειας παραμονής και δεν έχει ακολουθήσει τη νόμιμη διαδικασία,

ε. δεν κατέχει τα απαραίτητα έγγραφα για να δικαιολογήσει το σκοπό του ταξιδιού του και τα αναγκαία για τη συντήρησή του οικονομικά μέσα. Είναι όμως δυνατόν ημεδαπός, με δήλωση υποδοχής που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο και κατατίθεται ως δικαιολογητικό στις αρμόδιες για την έκδοση των θεωρήσεων ή τον διαβατηριακό έλεγχο αρχές, να αναφέρει το σκοπό του ταξιδιού του αλλοδαπού και να εγγυηθεί με την κατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσού, που καλύπτει τις δαπάνες τυχόν επαναπροώθησής του ή απέλασής του και ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου των αναγκιών για τη συντήρησή του εξόδων.

3. Αλλοδαπός που έχει εισέλθει στην Ελλάδα από τη ζώνη διερχομένων και δεν του επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα προορισμού, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, εάν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, εφόσον κατά την επιστροφή του μεσολάβησε είσοδός του σε τρίτη ενδιάμεση χώρα.

4. Δεν επιτρέπεται η απαγόρευση εισόδου στην Ελλάδα προσώπου που αποδεικνύεται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια, και αν ακόμη στερείται διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

Άρθρο 8

Χορήγηση και ανανέωση άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο, μπορεί να ζητήσει άδεια παραμονής για τον ίδιο λόγο, εφόσον πληροί τις προβλεπόμενες από το νόμο αυτόν προϋποθέσεις.

2. Η άδεια παραμονής αλλοδαπού χορηγείται για συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος αναγράφεται στην αίτηση.

3. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί τη χορήγηση άδειας παραμονής στην Ελλάδα οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής.

4. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέτει αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με τη θεώρηση εισόδου και τα λοιπά προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο δικαιολογητικά.

5. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η υπηρεσία αυτή εξετάζει την αίτηση μέσα σε ένα μήνα από την περιέλευσή της σε αυτήν και, αφού λάβει υπόψη τους λόγους που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης.

6. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτήν ο αλλοδαπός καλείται εκ νέου σε συνέντευξη κατά την ίδια πιο πάνω διαδικασία. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης, η αίτηση απορρίπτεται.

7. Η άδεια παραμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης.

8. Με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 3 - 7 αυτού του άρθρου ανανεώνεται η άδεια παραμονής, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

Άρθρο 9

Επιτροπή Μετανάστευσης

1. Σε κάθε περιφερειακή διεύθυνση αλλοδαπών και μετανάστευσης συνιστάται τριμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από δύο υπαλλήλους της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, από τους οποίους ο ένας είναι ο προϊστάμενός της, και έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ορίζονται τα μέλη της Επιτροπής, τακτικά και αναπληρωματικά, και ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του. Με όμοια απόφαση ορίζεται ως πρόεδρος ο προϊστάμενος της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, καθώς και εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, με τον αναπληρωτή του, από τους υπαλλήλους της διεύθυνσης αλλοδαπών και μετανάστευσης.

2. Έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας παραμονής του αλλοδαπού. Η Επιτροπή για να σχηματίσει γνώμη λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα από τις επί μέρους διατάξεις του παρόντος νόμου στοιχεία και την εν γένει προσωπικότητα του αλλοδαπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 10

Είσοδος για λόγους σπουδών

1. Η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για σπουδές σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), Ανώτερα Σχολή Εκπαιδευτικών

Τεχνολόγων Μηχανικών της Σχολής Εκπαιδευτικών, τουργών Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ./Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε.), στην Ανώτερη Σχολή Τουριστικών Επαγγελμάτων του Ε.Ο.Τ., σε Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.), σε σχολείο ελληνικής γλώσσας Πανεπιστημίων Αθηνών ή Θεσσαλονίκης ή στο Κέντρο ληνικής Γλώσσας Θεσσαλονίκης επιτρέπεται, εφόσον προηγουμένως λάβει θεώρηση εισόδου για το λόγο αυτό. Στις σπουδές περιλαμβάνονται πτυχιακές και μεταπτυχιακές, καθώς και απόκτηση ειδικότητας στην περίπτωσης τριών σπουδών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Επιστήμης, που εκδίδεται κατ' έτος, καθορίζεται ο αριθμός θέσεων ανά σχολή, τμήμα ή εκπαιδευτήριο, που θα ταλαμβάνουν οι αλλοδαποί φοιτητές ή σπουδαστές.

3. Για τη χορήγηση στον αλλοδαπό θεώρησης εισόδου για σπουδές πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Να έχει γίνει δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

β. Να μπορεί να εξασφαλίσει τα έξοδα των σπουδών της διαβίωσής του στην Ελλάδα.

4. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να έλθει για σπουδές στην Ελλάδα οφείλει να προσκομίσει στο ελληνικό προξενείο τόπου κατοικίας του:

- διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο,
- βεβαίωση του οικείου ελληνικού εκπαιδευτικού ιδρύματος ότι τον αποδέχεται να εγγραφεί σε αυτό,
- δήλωση ότι έχει εξασφαλίσει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για την αντιμετώπιση των δαπανών σπουδών και διαβίωσής του στην Ελλάδα,
- πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών χωρών.

Άρθρο 11

Χορήγηση άδειας παραμονής

1. Αλλοδαπός που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για σπουδές στην Ελλάδα μπορεί να ζητήσει άδεια παραμονής για τον σκοπό αυτόν, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής υποθέσεις:

- έχει εγγραφεί στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα,
- διαθέτει επαρκείς πόρους για την κάλυψη των εξόδων παραμονής και σπουδών για το χρόνο που καλύπτει η άδεια παραμονής,
- είναι υγιής και ασφαλισμένος για την κάλυψη των δαπανών νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περιθαλψίας,
- έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

2. Η αίτηση του αλλοδαπού για τη χορήγηση άδειας παραμονής συνοδεύεται από:

- βεβαίωση εγγραφής στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα,
- στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι μπορεί να καλύψει τα έξοδα διαμονής και σπουδών για το χρόνο που καλύπτει η άδεια παραμονής,
- αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περιθαλψίας ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,
- δήλωση, στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του ταχυδρομείου του,
- πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά ιατροεπιστημονικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτικά και ιατρικά του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να απειλήσει την υγεία ή τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

Άρθρο 12

Διάρκεια της άδειας παραμονής

Η άδεια παραμονής ισχύει για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Ο συνολικός χρόνος παραμονής δεν μπορεί να υπερβεί την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις συνολική διάρκεια σπουδών προσαυξημένη κατά το ήμισυ. Στο χρόνο αυτόν προστίθεται ένα επιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Άρθρο 13

Ανανέωση της άδειας παραμονής

Για την ανανέωση της άδειας παραμονής ο αλλοδαπός οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της, να υποβάλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση που συνοδεύεται από βεβαίωση του οικείου εκπαιδευτικού ιδρύματος, από την οποία να προκύπτει η εγγραφή του και η συμμετοχή του στις εξετάσεις.

Άρθρο 14

Επαγγελματική κατάρτιση

1. Επαγγελματική κατάρτιση για την εφαρμογή του παρόντος είναι η φοίτηση σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 2009/1992 (ΦΕΚ 18 Α'), όπως ισχύει κάθε φορά. Της εν λόγω κατάρτισης μπορεί να προηγείται ένα προπαρασκευαστικό έτος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Ελληνικού Πανεπιστημίου.

2. Η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για κατάρτιση σε δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ. επιτρέπεται εφόσον ο αλλοδαπός γίνει δεκτός από αυτά και χορηγηθεί σχετική έγκριση φοίτησης από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

3. Η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για την παρακολούθηση αδιαβάθητου εκπαιδευτικού επιπέδου προγραμμάτων σε εργαστήρια ελεύθερων σπουδών επιτρέπεται, εφόσον ο αλλοδαπός γίνει δεκτός από αυτά και η σχετική βεβαίωση του εργαστηρίου ότι γίνεται δεκτός και για τη διάρκεια των σχετικών προγραμμάτων θεωρηθεί από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

4. Η θέωρηση εισόδου και η άδεια παραμονής, καθώς και η ανανέωσή της χορηγούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 10 έως 13 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 15

Αλλαγή κατεύθυνσης σπουδών

Αλλοδαπός ο οποίος έχει λάβει άδεια παραμονής για σπουδές στην Ελλάδα, μπορεί να αλλάξει κατεύθυνση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και υπό την προϋπόθεση ότι ο συνολικός χρόνος παραμονής που προβλεπόταν για τις αρχικές σπουδές δεν θα ξεπεραστεί.

Άρθρο 16

Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα

Αλλοδαποί που μετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγών, σε προγράμματα συνεργασίας με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υπότροφοι υπουργείων, οργανισμών και του Ι.Κ.Υ., γίνονται δεκτοί για παραμονή στη χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 8 έως 13 του νόμου αυτού που εφαρμόζονται αναλόγως. Με απόφαση

των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δημόσιας Τάξης μπορεί να καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτού του άρθρου.

Άρθρο 17

Σπουδές σε στρατιωτικές σχολές

Αλλοδαποί που έχουν γίνει δεκτοί για φοίτηση στις Σχολές των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή Ακαδημίες του Εμπορικού Ναυτικού λαμβάνουν άδεια παραμονής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους σε αυτές.

Άρθρο 18

Επαγγελματική δραστηριότητα αλλοδαπών φοιτητών και σπουδαστών

Αλλοδαποί που έχουν λάβει άδεια παραμονής για λόγους σπουδών, σύμφωνα με τα άρθρα 8 έως 16 του νόμου αυτού, επιτρέπεται να ασκούν μόνο μερική απασχόληση, αφού λάβουν άδεια εργασίας για μερική απασχόληση από το νομάρχη, που χορηγείται με την επίδειξη της άδειας παραμονής τους. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται σε αυτούς οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για τη μερική απασχόληση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 19

Χορήγηση άδειας εργασίας

1. Επιτρέπεται η είσοδος αλλοδαπού στην Ελλάδα για απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και για συγκεκριμένο είδος απασχόλησης, αν του χορηγηθεί άδεια εργασίας από το νομάρχη.

2. Ο Ο.Α.Ε.Δ. καταρτίζει στο τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους έκθεση, στην οποία καταχωρούνται οι υπάρχουσες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην επικράτεια και οι κενές θέσεις εργασίας κατά ειδικότητα και περιφέρεια που μπορεί να καλυφθούν από αλλοδαπούς. Κατά την κατάρτιση της έκθεσης λαμβάνονται υπόψη το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, η προσφορά εργασίας από ημεδαπούς και αλλοδαπούς και η ζήτηση. Με βάση αυτήν την έκθεση καθορίζονται, με απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών, ο ανώτατος αριθμός αδειών εργασίας που χορηγούνται κάθε έτος σε αλλοδαπούς κατά ιθαγένεια, νομό, είδος και διάρκεια απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται στις ελληνικές προξενικές αρχές και στη Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας που λειτουργούν στο εξωτερικό και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

3. Τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας εξωτερικού καλούν με ανακοινώσεις τους, που μπορεί να δημοσιεύονται σε τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, τους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς να υποβάλλουν αιτήσεις για εργασία στην Ελλάδα. Με βάση τις αιτήσεις αυτές καταρτίζουν ονομαστικές καταστάσεις αλλοδαπών που επιθυμούν να εργασθώ ως μισθωτοί στην Ελλάδα και τις αποστέλλουν στο Ο.Α.Ε.Δ. και στις υπηρεσίες εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

4. Ο εργοδότης για να προσλάβει προσωπικό με σύμβαση

εξαρτημένης εργασίας υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

5. Αν οι θέσεις που ζητούνται δεν καλύπτονται από ημεδαπούς ή αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, ο Ο.Α.Ε.Δ. μπορεί να εγκρίνει την κάλυψη των θέσεων αυτών από αλλοδαπούς που δεν διαμένουν στην Ελλάδα. Αν ο Ο.Α.Ε.Δ. εγκρίνει την κάλυψη των θέσεων αυτών από το εξωτερικό, ο εργοδότης επιλέγει από τις ονομαστικές καταστάσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 αυτού του άρθρου τους αλλοδαπούς που τον ενδιαφέρουν και υποβάλλει αίτηση στο νομάρχη για τη χορήγηση άδειας εργασίας σε αυτούς.

6. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

α. βεβαίωση του εργοδότη ότι θα προσλάβει τους συγκεκριμένους αλλοδαπούς και ότι αναλαμβάνει τις δαπάνες διαβίωσής τους μέχρι να λάβουν άδεια παραμονής ή, αν δεν τους χορηγηθεί άδεια, μέχρι να αναχωρήσουν από τη χώρα.

β. εγγυητική επιστολή τράπεζας ποσού ίσου τουλάχιστον με τις τριμηνιαίες αποδοχές ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη των δαπανών τρίμηνης διαβίωσης του αλλοδαπού στην Ελλάδα και ποσού που καλύπτει τις δαπάνες επαναπροώθησής του ή απέλασής του στη χώρα προέλευσής.

7. Η άδεια εργασίας χορηγείται από το νομάρχη, ύστερα από γνώμη της αστυνομικής αρχής του νομού για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.

8. Η άδεια εργασίας χορηγείται για περίοδο μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση είναι η ύπαρξη σύμβασης εργασίας και η εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων εκ μέρους του αλλοδαπού. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί την ανανέωση οφείλει, πριν από τη λήξη της άδειας εργασίας, να υποβάλλει αίτηση στο νομάρχη για ανανέωση με τα σχετικά δικαιολογητικά.

9. Ο νομάρχης διαβιβάζει την άδεια εργασίας στο ελληνικό προξενείο για να δοθεί θεώρηση εισόδου και την κοινοποιεί στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

Άρθρο 20

Θεώρηση εισόδου

Για τη χορήγηση σε αλλοδαπό θεώρησης εισόδου για την απασχόλησή του με σχέση εξαρτημένης εργασίας απαιτείται να συγκεντρωθούν στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του τα εξής έγγραφα:

α. διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο και πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών, που προσκομίζει ο αλλοδαπός και

β. άδεια εργασίας για το συγκεκριμένο αλλοδαπό που διαβιβάζει ο νομάρχης.

Άρθρο 21

Χορήγηση άδειας παραμονής

1. Στον αλλοδαπό που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξαρτημένης εργασίας στην Ελλάδα χορηγείται άδεια παραμονής, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. έχει άδεια εργασίας,

β. έχει συνάψει σύμβαση εργασίας,

γ. είναι υγιής και ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

δ. έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

2. Η αίτηση του αλλοδαπού συνοδεύεται από:

α. άδεια εργασίας,

β. σύμβαση εξαρτημένης εργασίας,

γ. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

δ. δήλωση, στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του κτηλύματός του,

ε. πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κριτικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτρία και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τη Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν το ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

Άρθρο 22

Διάρκεια και ανανέωση άδειας παραμονής

1. Η άδεια παραμονής για την παροχή εξαρτημένης εργασίας χορηγείται για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για όσο χρόνο ισχύει η άδεια εργασίας. Για την ανανέωση ο αλλοδαπός οφείλει δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της άδειας παραμονής, να υποβάλλει στο δμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση και δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει ότι:

α. έχει άδεια εργασίας,

β. έχει εκπληρώσει τις φορολογικές και ασφαλιστικές τε υποχρεώσεις,

γ. εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21.

2. Μετά την πάροδο έξι ετών, η ανανέωση της άδειας παραμονής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και έχει διετή διάρκεια. Ύστερα από δεκαετή συνολική παραμονή στην Ελλάδα και υπό τις αυτές προϋποθέσεις μπορεί με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να χορηγείται άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις κατά τα λοιπά έχει εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 8 αυτού του νόμου.

3. Ο αλλοδαπός επιτρέπεται να συνάψει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής του. Για τη μεταβολή αυτή οφείλει να ενημερώνει άμεσα τον οικείο νομάρχη.

Άρθρο 23

1. Οι διατάξεις των άρθρων 19, 20, 21 και 22 του νόμου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στους αλλοδαπούς που επιθυμούν να εισέλθουν στην Ελλάδα για την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου.

2. Για την ανανέωση της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής των αλλοδαπών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αντί της σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου μπορεί να προσκομίζεται δήλωση του εργοδότη ότι θα απασχολήσει τον αλλοδαπό σε συγκεκριμένη εργασία για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή βιβλιόριο επίσημων ασφαλιστικού οργανισμού, από το οποίο να προκύπτει ότι ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει αριθμό ημερησίων μισθών ίσο τουλάχιστον με το μισό των εργάσιμων ημερών που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την έκδοση της άδειας εργασίας μέχρι την υποβολή της αίτησής του για την ανανέωσή της.

Άρθρο 24

Εποχιακή εργασία αλλοδαπών

1. Εποχιακή εργασία αλλοδαπού είναι η απασχόλησή του στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι έξι συνολικά μήνες ανά ημερολογιακό έτος σε τομέα δραστηριότητας που συναρτάται με το ρυθμό των εποχών, με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου για συγκεκριμένο εργοδότη και είδος απασχόλησης και υπό την προϋπόθεση ότι ο αλλοδαπός δεν διατηρεί μόνιμη κατοικία στην Ελλάδα.

2. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει αλλοδαπό για εποχιακή εργασία οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Ο.Α.Ε.Δ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 19 του παρόντος, ύστερα από αίτησή του προς την αρμόδια υπηρεσία εργασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη των εργασιών του. Η αίτηση διαβιβάζεται στον Ο.Α.Ε.Δ. Κατά τα λοιπά η είσοδος και παραμονή αλλοδαπών για εποχιακή εργασία στην Ελλάδα ρυθμίζονται από διμερείς ή πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΓΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 25

Θεώρηση εισόδου

1. Είσοδος για την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας είναι η είσοδος στη χώρα αλλοδαπού φυσικού προσώπου με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας χωρίς εξάρτηση από κάποιον εργοδότη.

2. Επιτρέπεται η είσοδος αλλοδαπού στη χώρα, προκειμένου αυτός να ασκήσει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, εφόσον σωρευτικώς:

α. διαθέτει επαρκείς πόρους για την άσκηση της δραστηριότητας,

β. η δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

3. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας υποβάλλεται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του αλλοδαπού και συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

α. οικονομοτεχνική μελέτη, στην οποία περιλαμβάνονται τουλάχιστον το είδος και το ύψος της επένδυσης, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησης,

β. πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας της χώρας προέλευσης,

γ. στοιχεία που αποδεικνύουν την επιστημονική ή τεχνική ή επαγγελματική του κατάρτιση, ως προς τη δραστηριότητα που επιθυμεί να ασκήσει,

δ. πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών.

4. Η αίτηση με τα δικαιολογητικά διαβιβάζεται στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται ο δήμος ή η κοινότητα, όπου προτίθεται να εγκατασταθεί και να ασκήσει τη δραστηριότητα που επιθυμεί.

5. Η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης εξετάζει την σκοπιμότητα άσκησης της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας. Η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης μπορεί να απαιτεί από τον αλλοδαπό να προσκομίσει και πρόσθετα δικαιολογητικά. Αν η υπηρεσία κρίνει σκόπιμη την άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας, διαβιβάζει την αίτηση μαζί με τα σχετικά έγγραφα στο αρμόδιο κα-

τά περίπτωση όργανο ή υπηρεσία, το οποίο, αφού προβεί στον προβλεπόμενο από το νόμο έλεγχο, χορηγεί στον αλλοδαπό την προβλεπόμενη άδεια άσκησης της συγκεκριμένης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας. Αν από το νόμο δεν προβλέπεται χορήγηση άδειας άσκησης της συγκεκριμένης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, η άδεια αυτή χορηγείται από την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης του τόπου όπου ο αλλοδαπός προτίθεται να ασκήσει τη δραστηριότητα αυτήν.

6. Η άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας αποστέλλεται στην ελληνική προξενική αρχή, η οποία τη γνωστοποιεί στον ενδιαφερόμενο.

7. Στον αλλοδαπό που έχει λάβει άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας χορηγείται από το ελληνικό προξενείο του τόπου κατοικίας του θεώρηση εισόδου.

Άρθρο 26

Χορήγηση άδειας παραμονής

1. Στον αλλοδαπό, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην χώρα για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, χορηγείται άδεια παραμονής εφόσον:

α. είναι υγιής και ασφαλισμένος για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης,

β. έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

2. Η αίτηση του αλλοδαπού συνοδεύεται και από:

α. στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι μπορεί να καλύψει τα έξοδα παραμονής του και της δραστηριότητας που θα ασκήσει,

β. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

γ. δήλωση στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του καταλύματος του,

δ. πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

Άρθρο 27

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας παραμονής

1. Η άδεια παραμονής χορηγείται για δύο έτη και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα.

2. Η ανανέωση χορηγείται εφόσον:

α. η συγκεκριμένη δραστηριότητα πράγματι εξακολουθεί να ασκείται,

β. πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα ή συνέχεια ή εξέλιξη της αρχικής δραστηριότητας,

γ. έχει εκπληρώσει τις φορολογικές και ασφαλιστικές του υποχρεώσεις.

3. Η αίτηση για την ανανέωση υποβάλλεται δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της, στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του και συνοδεύεται από:

α. τα δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι πληροί τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου,

β. τα δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθρου 26.

4. Μετά την πάροδο έξι ετών, η ανανέωση της άδειας παραμονής γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και έχει διετή διάρκεια. Ύστερα από δεκαετή συνολική παραμονή στην Ελλάδα και υπό τις αυτές προϋποθέσεις μπορεί, με απόφαση του

Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, να χορηγείται άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Και στις δύο αυτές περιπτώσεις κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 8.

5. Αν η άδεια παραμονής ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, επιτρέπεται να χορηγηθεί στον αλλοδαπό προθεσμία μέχρι έξι μηνών για την αναχώρησή του από την Ελλάδα, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την εκκαθάριση της επιχείρησής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΝΩΣΗ

Άρθρο 28

Θεώρηση εισόδου

1. Ο αλλοδαπός που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα επί δύο τουλάχιστον έτη μπορεί να ζητήσει την είσοδο και την εγκατάσταση στη χώρα μελών της οικογένειάς του εφόσον:

α. τα μέλη της οικογένειάς του πρόκειται να κατοικήσουν μαζί του,

β. ο αιτών αλλοδαπός αποδεικνύει ότι διαθέτει προσωπικό εισόδημα σταθερό και επαρκές για τις ανάγκες της οικογένειάς του, που δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη, καθώς και κατάλληλο κατάλυμα και ασφάλιση υγειονομικής περίθαλψης, που μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του που θα συντηρούνται από αυτόν.

2. Ως μέλη οικογένειάς του αλλοδαπού που εισέρχονται στη χώρα στο πλαίσιο της οικογενειακής συνένωσης νοούνται:

α. ο σύζυγος,

β. τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα του,

γ. τα κάτω των 18 ετών άγαμα τέκνα του συζύγου του, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας.

3. Ο αλλοδαπός υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση για τη χορήγηση άδειας εισόδου για οικογενειακή συνένωση. Η αίτηση αυτή συνοδεύεται από:

α. αντίγραφο της άδειας παραμονής,

β. αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος ή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους πριν την υποβολή της αίτησης,

γ. πρόσφατο πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασής του, από το οποίο προκύπτει ο συγγενικός δεσμός,

δ. δήλωσή του, ότι τα μέλη της οικογένειάς του θα κατοικήσουν μαζί με τον αλλοδαπό.

4. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

5. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας αποφαινεται, ύστερα από γνώμη της αστυνομικής αρχής, για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου. Αν αποφανθεί θετικά, η οικεία ελληνική προξενική αρχή χορηγεί στα μέλη της οικογένειάς του αλλοδαπού τη θεώρηση εισόδου για οικογενειακή συνένωση, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7 αυτού του νόμου.

Άρθρο 29

Χορήγηση άδειας παραμονής

1. Η αίτηση μέλους της οικογένειάς αλλοδαπού για τη χορήγηση άδειας παραμονής για οικογενειακή συνένωση

πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή ντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι το μέλος της οικογένειάς δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση υποβάλλεται από εκεί που ασκεί τη γονική μέριμνα. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδεχόμενο αλλοδαπό.

2. Στους ανήλικους αλλοδαπούς που έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους χορηγείται ατομική άδεια παραμονής, η οποία λήγει με τη λήξη της άδειας παραμονής κείνου που ασκεί τη γονική μέριμνα. Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το παραπάνω έτος της ηλικίας τους, καθ και για τέκνα αλλοδαπών που γεννιούνται στην Ελλάδα παραμονή τους καλύπτεται από την άδεια παραμονής κείνου που ασκεί τη γονική μέριμνα.

Άρθρο 30

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας παραμονής

1. Η άδεια παραμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους, μπορεί να ανανεώνεται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και ακολουθεί την τύχη της άδειας παραμονής του αλλοδαπού.

2. Αλλοδαπός που επιθυμεί την ανανέωση της άδειας παραμονής για λόγους οικογενειακής συνένωσης υποχρεείται, δύο τουλάχιστον μήνες πριν τη λήξη της, να υποβάλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του σχετική αίτηση. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

Άρθρο 31

Άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας από μέλη οικογένειάς αλλοδαπού

Τα πρόσωπα που γίνονται δεκτά για λόγους οικογενειακής συνένωσης επιτρέπεται να εργάζονται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή να παρέχουν ανεξάρτητες υπηρεσίες έργο ή να ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα. Προς το σκοπό αυτόν απαιτείται να λαμβάνουν άδεια εργασίας ή άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, προσκομίζοντας την άδεια παραμονής λόγω οικογενειακής συνένωσης, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των παραγράφων 6.ι., 7.ι. και 8.ι. του άρθρου 1 του παρόντος ως προς τη διαδικασία και τα λοιπά απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 32

Αυτοτελής άδεια παραμονής μελών οικογένειάς αλλοδαπού

1. Πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής συνένωσης μπορούν να αποκτήσουν αυτοτελές δικαίωμα παραμονής στην Ελλάδα όταν:

α. ενηλικιωθούν,

β. αποβιώσει ο αλλοδαπός,

γ. ο αλλοδαπός ασκεί βία στα πρόσωπα αυτά,

δ. εκδοθεί απόφαση διαζυγίου του αλλοδαπού.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση αυτοτελούς άδειας παραμονής συνοδεύεται ιδίως από ληξιαρχική πράξη γέννησης θανάτου ή δικαστική απόφαση διαζυγίου.

3. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας παραμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη έτος. Περαιτέρω ανανέωσή της επιτρέπεται μόνο για λόγο που προβλέπεται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 33

Άδεια παραμονής αλλοδαπού, συζύγου Έλληνα ή πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Στον αλλοδαπό, σύζυγο ημεδαπού ή πολίτη χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγείται άδεια παραμονής διάρκειας μέχρι πέντε ετών. Η άδεια αυτή ανανεώνεται κάθε φορά με τη λήξη της για χρονικό διάστημα μέχρι πέντε έτη και επέχει θέση άδειας εργασίας.

2. Η άδεια αυτή δεν χορηγείται ή, αν έχει ήδη χορηγηθεί, ανακαλείται, εφόσον διαπιστωθεί ότι ο γάμος τελέστηκε με κύριο σκοπό την καταστράτηγηση των διατάξεων του παρόντος νόμου, προκειμένου ο αλλοδαπός να αποκτήσει άδεια παραμονής ή την ελληνική ιθαγένεια. Ο γάμος θεωρείται ότι έχει τελεσθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των δύο συζύγων ή δυνατότητα επικοινωνίας ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του άλλου συζύγου. Στις περιπτώσεις αυτές η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης προβαίνει στους αναγκαίους ελέγχους για να διαπιστώσει τα στοιχεία ή άλλα περιστατικά από τα οποία αποδεικνύεται ή τεκμαίρεται ο παραπάνω σκοπός τέλεσης του γάμου. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται και στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
ΓΙΑ ΑΛΛΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Άρθρο 34

Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών αθλητών
και προπονητών

1. Η είσοδος στη χώρα αλλοδαπών αθλητών και προπονητών αθλήματος, που έχει αναγνωρισθεί από τις ελληνικές αθλητικές αρχές, για την εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψή τους σε αναγνωρισμένο αθλητικό σωματείο σε Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία (Α.Α.Ε.) ή σε Τμήμα Αμειβομένων Αθλητών (Τ.Α.Α.), επιτρέπεται ύστερα από έγκριση της ελληνικής αθλητικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος και χορήγηση θεώρησης εισόδου.

2. Ο αλλοδαπός αθλητής ή προπονητής που επιθυμεί να έλθει στην Ελλάδα εν όψει εγγραφής, μεταγραφής ή πρόσληψης, οφείλει να προσκομίσει στο ελληνικό προξενείο του τόπου κατοικίας του:

α. διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο,

β. έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος για την είσοδό του στην Ελλάδα για εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψη.

γ. πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών.

3. Αλλοδαπός αθλητής ή προπονητής, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψη, μπορεί να ζητήσει άδεια παραμονής, εφόσον σωρευτικώς:

α. έχει εγγραφεί, μεταγραφεί ή προσληφθεί σε ελληνικό αθλητικό σωματείο, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α.,

β. είναι υγιής και ασφαλισμένος για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης,

γ. έχει εξασφαλίσει κατάλυμα.

4. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας παραμονής συνοδεύεται από:

α. αντίγραφο της εγγραφής συμφωνίας συνεργασίας, αν πρόκειται για εγγραφή ή μεταγραφή αθλητή σε ερασιτεχνικό σωματείο ή της σύμβασης εργασίας, αν πρόκειται για εγ-

γραφή ή μεταγραφή επαγγελματία ή αμειβόμενου αθλητή ή για πρόσληψη προπονητή με το συγκεκριμένο αθλητικό σωματείο Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. στην ελληνική γλώσσα.

β. πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α. ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

γ. δήλωση στην οποία αναγράφεται η διεύθυνση του καταλύματός του,

δ. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος στην Ελλάδα για κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση,

ε. βεβαίωση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, με την οποία πιστοποιείται ότι ο αθλητής έχει δικαίωμα να ενταχθεί στη δύναμη αθλητικού σωματείου, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. του οικείου αθλήματος ή ότι ο προπονητής έχει τα νόμιμα προσόντα για την άσκηση του επαγγέλματός του.

5. Η άδεια παραμονής χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ η έγγραφη συμφωνία συνεργασίας ή η σύμβαση εργασίας του αλλοδαπού. Αν η συμφωνία αυτή παραταθεί, ανανεώνεται ισόχρονα και η άδεια παραμονής.

Άρθρο 35

Είσοδος και παραμονή μελών διοικητικού
συμβουλίου, διαχειριστών και προσωπικού εταιριών

1. Επιτρέπεται να εισέλθουν στη χώρα, αφού προηγουμένως λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου:

α. Αλλοδαποί, μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές και ανώτατα διευθυντικά στελέχη (γενικοί διευθυντές και διευθυντές) θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιριών που ασκούν νομίμως εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα.

β. Το αλλοδαπό υπαλληλικό προσωπικό που απασχολείται αποκλειστικώς σε εταιρίες που έχουν υπαχθεί σε διατάξεις του Α.Ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'), Α.Ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α') και του άρθρου 25 του Ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του Ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του Ν.Δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317 Α').

γ. Αλλοδαποί τεχνικοί που απασχολούνται σε βιομηχανίες ή μεταλλεία υπό τους όρους που προβλέπονται στον Α.Ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α').

δ. Αλλοδαποί, προερχόμενοι από τρίτες χώρες, οι οποίοι εργάζονται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποσπώνται στην Ελλάδα σε θυγατρικές εταιρίες ή υποκαταστήματα αυτών των επιχειρήσεων.

ε. Άλλες κατηγορίες αλλοδαπών που μπορεί να καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

2. Οι αλλοδαποί που επιθυμούν να εισέλθουν στην Ελλάδα για τον σκοπό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 προσκομίζουν στο ελληνικό προξενείο του τόπου κατοικίας τους:

α. διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο,

β. βεβαίωση της εταιρίας ότι θα απασχοληθούν σε αυτή στην Ελλάδα. Κατ' εξαίρεση κατά την αρχική εγκατάσταση των εταιριών της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 και για

τη θεώρηση εισόδου του νόμιμου εκπροσώπου αυτών, αντί της βεβαίωσης της εταιρίας, πρέπει να προσκομίζεται βεβαίωση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, κατά περίπτωση, από την οποία προκύπτει ο διορισμός του νόμιμου εκπροσώπου.

γ. πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών.

3. Στους αλλοδαπούς της παραγράφου 1 χορηγείται άδεια παραμονής, εφόσον:

α. Έχουν σύμβαση εργασίας με την εταιρία ή, εφόσον πρόκειται για μέλη διοικητικού συμβουλίου ή διαχειριστές, προσκομίσουν απόφαση του αρμόδιου οργάνου της εταιρίας για την ιδιότητά τους.

β. Είναι ασφαλισμένοι για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης. Η ισχύς της παρ. 11 του άρθρου 8 του Ν. 2166/1993 δεν θίγεται.

γ. Προσκομίσουν πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α. ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

δ. Δήλωση στην οποία να αναγράφεται η διεύθυνση του καταλύματός του.

4. Η άδεια παραμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα.

5. Οι παραπάνω αλλοδαποί μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά το άρθρο 28 παράγραφος 2 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια παραμονής που λήγει με τη λήξη της άδειας παραμονής των αλλοδαπών, εφόσον προσκομίσουν το υπό στοιχείο γ της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου πιστοποιητικό.

Άρθρο 36

Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών πνευματικών δημιουργών και μελών καλλιτεχνικών συγκροτημάτων και τσίρκων

1. Αλλοδαποί πνευματικοί δημιουργοί, όπως συγγραφείς, λογοτέχνες, σκηνοθέτες, ζωγράφοι, γλύπτες, ηθοποιοί, χορογράφοι, σκηνογράφοι, καθώς και μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων και τσίρκων και οι εργαζόμενοι σε αυτά επιτρέπεται να εισέλθουν στη χώρα, εφόσον αποδεικνύουν τη συγκεκριμένη δραστηριότητά τους και αφού λάβουν θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα.

2. Στους αλλοδαπούς της παραγράφου 1 χορηγείται άδεια παραμονής, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. είναι υγιείς και ασφαλισμένοι για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης.

β. έχουν εξασφαλίσει κατάλυμα και διαθέτουν τα οικονομικά μέσα για τη διαβίωσή τους.

3. Η αίτηση του αλλοδαπού για τη χορήγηση άδειας παραμονής συνοδεύεται από:

α. αντίγραφο σύμβασης εξαρτημένης εργασίας ή έργου,

β. πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α. ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό,

γ. δήλωση στην οποία αναγράφεται η διεύθυνση του καταλύματός του.

δ. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος στην Ελλάδα για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση και

ε. αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη διαβίωσή του.

4. Η άδεια παραμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος.

5. Τα μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων, που έρχονται στην Ελλάδα στα πλαίσια πολιτιστικών ή μορφωτικών ανταλλαγών υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, επιτρέπεται να εισέρχονται στη χώρα, αφού λάβουν θεώρηση εισόδου που χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα πρόκειται να διαρκέσουν οι εκδηλώσεις.

Άρθρο 37

Άλλες περιπτώσεις χορήγησης άδειας παραμονής

1. Επιτρέπεται να χορηγείται άδεια παραμονής σε αλλοδαπό για ένα έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρονικό διάστημα, εφόσον:

α. αποδεικνύει ότι διαθέτει πόρους για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσής του χωρίς να παρέχει εξαρτημένη εργασία ή να ασκεί ανεξάρτητη δραστηριότητα και ότι η προέλευση των πόρων αυτών είναι νόμιμη,

β. έχει εξασφαλίσει κατάλυμα,

γ. είναι υγιής και είναι ασφαλισμένος για κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης.

2. Η αίτηση του αλλοδαπού για τη χορήγηση άδειας παραμονής συνοδεύεται από:

α. αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη διαβίωσή του,

β. δήλωση, στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του καταλύματός του,

γ. αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης ή ότι έχει υποβληθεί σχετική αίτηση.

δ. πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.) μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Τα έξοδα βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο αλλοδαπό.

3. Ύστερα από δεκαετή συνολική παραμονή στην Ελλάδα και υπό τις αυτές προϋποθέσεις μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, να χορηγείται άδεια παραμονής αόριστης διάρκειας. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως 6 του άρθρου 8 του νόμου αυτού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιτρέπεται να χορηγείται άδεια παραμονής μέχρι ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι ένα έτος:

α. Σε πρόσωπα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις νόμιμης παραμονής και για λόγους ανθρωπιστικής ιδίως φύσης καθίσταται αδύνατη η αναχώρηση ή η απομάκρυνσή τους από την ελληνική επικράτεια.

β. Σε αλλοδαπούς οι οποίοι εξαναγκάζονται για λόγους ανωτέρας βίας να μετακινηθούν από τη χώρα ιθαγένειάς τους. Η άδεια είναι προσωρινή και διαρκεί μέχρις ότου εξελιφθούν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκε.

γ. Σε αλλοδαπούς επιστήμονες, οι οποίοι έχουν ιδιαίτε

ρως διακριθεί για την προσφορά τους στην έρευνα και την επιστήμη.

δ. Σε αλλοδαπούς επιστήμονες των νέων τεχνολογιών και ιδίως της πληροφορικής.

Άρθρο 38

Είσοδος αλλοδαπών για ολιγοήμερη παραμονή

Αλλοδαπός που εισέρχεται στη χώρα για τουρισμό, συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και γενικά για ολιγοήμερη παραμονή, μπορεί να παραμείνει προσωρινά χωρίς άδεια παραμονής, για όσο χρόνο ισχύει η προξενική θεώρηση ή για χρονικό διάστημα τριών μηνών, εάν πρόκειται για αλλοδαπό στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση. Παράταση του χρόνου παραμονής μέχρι έξι ακόμη μήνες μπορεί να χορηγηθεί στον αλλοδαπό, εφόσον διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης. Η αίτηση υποβάλλεται πριν από τη λήξη της θεώρησης ή του ελεύθερου χρόνου διαμονής στην αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

Άρθρο 39

1. Οι αλλοδαποί που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και απολαμβάνουν των ιδίων ασφαλιστικών δικαιωμάτων με τους ημεδαπούς.

2. Οι διατάξεις του Ν.Δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους αλλοδαπούς που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

3. Οι αλλοδαποί κρατούμενοι ενημερώνονται αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε κάποιο ίδρυμα, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τα κύρια στοιχεία της διαβίωσής τους στο ίδρυμα, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους από το οποίο προέρχονται.

4. Οι πράξεις που περιγράφονται στα άρθρα 1 έως 3 του Ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α') διώκονται αυτεπαγγέλτως.

5. Αλλοδαπός που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος δικαιούται επανεισόδου, εφόσον η άδεια παραμονής του εξακολουθεί να ισχύει κατά το χρόνο της επανεισόδου του.

Άρθρο 40

Πρόσβαση των ανήλικων αλλοδαπών στην εκπαίδευση

1. Ανήλικοι αλλοδαποί, που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, υπάγονται στην υποχρέωση της ελάχιστης σχολικής φοίτησης, όπως και οι ημεδαποί.

2. Οι ανήλικοι αλλοδαποί που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης έχουν χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

3. Για την εγγραφή αλλοδαπών ανηλίκων στα δημόσια σχολεία απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία τέκνα:

α. όσων προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως πρόσφυγες και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών,

β. όσων προέρχονται από περιοχές στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση,

γ. όσων έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ασύλου.

δ. αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμιστεί η νόμιμη παραμονή τους σε αυτήν.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που έγιναν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, εγγραφής αλλοδαπών μαθητών χωρίς δικαιολογητικά στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών, που ενδιαφέρονται στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, και να καθορίζονται η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών, που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσης.

5. Αλλοδαποί που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα έχουν πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις όπως και οι ημεδαποί.

Άρθρο 41

Υποχρεώσεις αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης:

α. κάθε μεταβολή της κατοικίας του,

β. κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου,

γ. την απώλεια ή ανανέωση ή μεταβολή του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου,

δ. την απώλεια της άδειας παραμονής του και

ε. κάθε μεταβολή στην απασχόλησή του, όπως μεταβολή εργοδότη, καταγγελία της σύμβασης εργασίας.

Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε ένα μήνα από τις παραπάνω μεταβολές.

Η υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, καθώς και οι δήμοι και κοινότητες υποχρεούνται να τηρούν μητρώο αλλοδαπών.

2. Ο ασκών τη γονική μέριμνα δηλώνει στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης τα αλλοδαπά τέκνα του που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους. Σε περίπτωση που αυτός δεν διαμένει στην Ελλάδα, η δήλωση γίνεται από εκείνον με τον οποίο κατοικούν.

3. Αλλοδαπός, κάτοχος άδειας παραμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωσή της.

4. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν εγκρίθηκε παραμονή ή ανανέωση της άδειας διαμονής του, υποχρεούται να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις.

5. Αλλοδαπός, που παραμένει στη χώρα για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας παραμονής του ή παραβιάζει, για το ίδιο χρονικό διάστημα, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου παραμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοίομορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια παραμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο παραμονής του στον ενιαίο χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο

του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια παραμονής επί-
σης διάρκειας. Εάν ο χρόνος της παράνομης παραμονής
είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να κα-
ταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για
ετήσια άδεια παραμονής. Με απόφαση των Υπουργών Ε-
σωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξω-
τερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται ο
τρόπος καταβολής του παραπάνω προστίμου και κάθε άλ-
λη λεπτομέρεια που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της
παρούσας παραγράφου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΑΠΕΛΑΣΕΙΣ

Άρθρο 42

Περιορισμοί στην κίνηση και εγκατάσταση αλλοδαπών

1. Οι εγκατεστημένοι στη χώρα αλλοδαποί έχουν ελευθε-
ρία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της επικράτειας.
Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υ-
πουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέν-
τρωσης, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τά-
ξης, μπορεί να απαγορεύεται η παραμονή ή η εγκατάσταση
αλλοδαπών σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώ-
ρας.

2. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Δι-
οίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμό-
διου Υπουργού μπορεί να επιβάλλονται σε συγκεκριμένο
αλλοδαπό, για λόγους εθνικής ασφάλειας, δημόσιας τάξης
ή δημόσιας υγείας, περιορισμοί που αναφέρονται ιδίως
στην εγκατάσταση, παραμονή, μετάβαση σε ορισμένους
τόπους, την άσκηση ορισμένου επαγγέλματος ή υποχρέω-
ση εμφανίσεώς του στις αστυνομικές αρχές.

Άρθρο 43

Ανάκληση της άδειας παραμονής

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ύ-
στερα από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουρ-
γείου Δημόσιας Τάξης ή Υγείας και Πρόνοιας αντιστοίχως,
ανακαλείται η άδεια παραμονής πέραν των γενικών λόγων
ανάκλησης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και για τους
εξής λόγους:

α. εθνικής ασφάλειας και δημόσιας τάξης,

β. προστασίας της δημόσιας υγείας, εφόσον ο αλλοδα-
πός πάσχει από νόσημα που μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο
γι' αυτή σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Π.Ο.Υ. και
αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που καθορίζονται
από τις ιατρικές αρχές για την προστασία της, αν και του έ-
χει παρασχεθεί η απαραίτητη πληροφόρηση,

γ. σε περίπτωση παραβίασης από τον αλλοδαπό των υπο-
χρεώσεων που προκύπτουν γι' αυτόν από τον παρόντα νό-
μο ή υποβολής πλαστών δικαιολογητικών.

2. Η ανάκληση της άδειας παραμονής συνεπάγεται την υ-
ποχρεωτική ανάκληση της άδειας εργασίας ή άδειας άσκη-
σης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας.

Άρθρο 44

Διοικητική απέλαση

1. Η διοικητική απέλαση αλλοδαπού επιτρέπεται αν:

α. Έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ε-
λευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής,
για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας

της χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίν-
ση ναρκωτικών, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομη
δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα
με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί τ-
νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλικού, κατ-
της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευση
της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβί-
σης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστε-
γραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης
λαθρεμπορίας, για εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρ-
χαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερ-
κό της χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθη-
σής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για ε-
πόκριψη και εφόσον η απέλασή του δεν διατάχθηκε από τ-
αρμόδιο δικαστήριο.

β. Έχει παραβιάσει τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

γ. Η παρουσία του στο ελληνικό έδαφος είναι επικίνδυν-
για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια της χώρας ή για τη δημ-
σια υγεία, εφόσον πάσχει από νόσημα που μπορεί να απε-
τελέσει κίνδυνο γι' αυτή σύμφωνα με τα διεθνή δεδομέ-
και την Π.Ο.Υ. και αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα
που καθορίζονται από τις ιατρικές αρχές για την προστασί-
της, αν και του έχει παρασχεθεί η απαραίτητη πληροφόρη-
ση.

2. Η απέλαση διατάσσεται με απόφαση του οικείου Αστυ-
νομικού Διευθυντή και προκειμένου περί Γενικών Αστυνομι-
κών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, από τον αρ-
μόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή ή ανύ-
τερο Αξιωματικό, που ορίζεται από τον οικείο Γενικ-
Αστυνομικό Διευθυντή, αφού προηγουμένως δοθεί στο
αλλοδαπό προθεσμία τουλάχιστον σαράντα οκτώ (48) ω-
ρών για να υποβάλει τις αντιρρήσεις του.

3. Εφόσον ο αλλοδαπός, εκ των εν γένει περιστάσεων
κρίνεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη
με την ως άνω απόφαση διατάσσεται η κράτησή του ποι-
δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Ο αλλοδαπός
πρέπει να πληροφωρείται στη γλώσσα που κατανοεί του
λόγους της κράτησής του. Ο αλλοδαπός που κρατείται έχε-
το δικαίωμα να προβάλει αντιρρήσεις κατά της απόφασης
κράτησής του ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρω-
τοδικείου στην περιφέρεια του οποίου κρατείται, ο οποίος
κρίνει για τη νομιμότητά της, με ανάλογη εφαρμογή της δια-
δικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 243 του Ν. 2717/1995
(ΦΕΚ 97 Α).

4. Σε περίπτωση που ο προς απέλαση αλλοδαπός δεν κρι-
νεται ύποπτος φυγής ή επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή ε-
πρόεδρος του διοικητικού πρωτοδικείου διαφωνεί ως προ-
την κράτησή του, με την ίδια απόφαση τάσσεται σε αυτό
προθεσμία προς αναχώρηση, η οποία δεν δύναται να υπερ-
βαίνει τις τριάντα ημέρες.

5. Κατά της απόφασης απέλασης δικαιούται ο αλλοδαπός
να προσφύγει εντός προθεσμίας πέντε ημερών από την κοι-
νοποίησή της στον Γενικό Γραμματέα της αρμόδιας κατ-
τόπο περιφέρειας, ο οποίος αποφασίζει εντός τριών ημε-
ρών από την άσκηση της προσφυγής. Η τυχόν άσκηση προ-
σφυγής συνεπάγεται την αναστολή εκτέλεσης της απόφα-
σης. Εφόσον με την απόφαση απέλασης έχει διαταχθεί κα-
η κράτηση, η αναστολή αφορά μόνο την απέλαση.

6. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ύστερα από γνώ-
μη της Επιτροπής Μετανάστευσης, μπορεί και αυτεπαγ-
γέλτως να αναστείλει προσωρινά την απέλαση, όταν αυτό ε-
πιβάλλεται από λόγους ανθρωπιστικούς, ανωτέρας βίας ή
δημόσιου συμφέροντος, όπως όταν συντρέχουν εξαιρετι-
κοί λόγοι που αφορούν τη ζωή ή την υγεία του αλλοδαπού ή
της οικογένειάς του.

7. Η απέλαση αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και καταγγέλλουν πράξεις προαγωγής σε πορνεία μπορεί με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναστέλλεται μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέθηκαν. Αν η καταμήνυση αποδειχθεί ψευδής, η απέλαση εκτελείται. Για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή της απέλασης χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, άδεια παραμονής στους αλλοδαπούς κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος.

8. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η ειδικότερη διαδικασία για την εκτέλεση των αποφάσεων απέλασης, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καθώς και εκείνων που διατάσσονται με αποφάσεις ποινικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τα άρθρα 74 και 99 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 45

Κωλύματα απελάσεων

Αν δεν είναι εφικτή η άμεση απέλαση του αλλοδαπού από τη χώρα, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ύστερα από εισήγηση του οργάνου που είναι αρμόδιο να διατάξει την απέλαση και γνώμη της Επιτροπής Μετανάστευσης, μπορεί με απόφασή του, να επιτρέψει την προσωρινή παραμονή αλλοδαπού στη χώρα. Με όμοια απόφαση επιβάλλονται στον αλλοδαπό περιοριστικοί όροι.

Άρθρο 46

Απαγορεύσεις απελάσεων

1. Απαγορεύεται η απέλαση, εφόσον ο αλλοδαπός:
 - α. είναι ανήλικος και οι γονείς του διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα,
 - β. είναι γονέας ημεδαπού ανηλικού και ασκεί τη γονική μέριμνα ή έχει υποχρέωση διατροφής, την οποία εκπληρώνει,
 - γ. έχει υπερβεί το 80ό έτος της ηλικίας του.
2. Δεν απαγορεύεται η απέλαση στις περιπτώσεις β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου, όταν ο αλλοδαπός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, εφόσον πάσχει από νόσημα που μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο γ' αυτή, σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και την Π.Ο.Υ. και αρνείται να συμμορφωθεί προς τα μέτρα που καθορίζονται από τις ιατρικές αρχές για την προστασία της, αν και του έχει παρασχεθεί η απαραίτητη πληροφόρηση.

Άρθρο 47

Δαπάνες απέλασης

1. Η δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής βαρύνουν τον αλλοδαπό. Αν ο αλλοδαπός δεν διαθέτει το αναγκαίο χρηματικό ποσό, τούτο καταβάλλεται από το Δημόσιο κατά το μέρος που δεν καλύπτεται από τον υπόχρεο. Το καταβαλλόμενο από το Δημόσιο ποσό βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δημόσιας Τάξης ρυθμίζονται η διαδικασία και οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτής της παραγράφου.

2. Αν η είσοδος ή η παραμονή του αλλοδαπού έχει επιτραπεί με κατάθεση εγγυητικής επιστολής από τρίτο πρόσωπο, τα έξοδα απέλασης, συμπεριλαμβανομένης και της δαπάνης διατροφής, βαρύνουν εις ολόκληρον τον αλλοδα-

πό και το πρόσωπο που έχει καταθέσει την εγγυητική επιστολή. Αν αυτοί αρνούνται την καταβολή τους, τότε η εγγυητική επιστολή καταπίπτει, ύστερα από έγγραφη παραγγελία της αρμόδιας για την απέλαση αρχής.

3. Εργοδότης, ο οποίος απασχολεί αλλοδαπό χωρίς άδεια εργασίας, βαρύνεται με τη δαπάνη απέλασης και τα έξοδα διατροφής του.

4. Αν ο αλλοδαπός αρνείται να επιβιβασθεί στο μεταφορικό μέσο, προκειμένου να απομακρυνθεί από τη χώρα, η απομάκρυνσή του δύναται να πραγματοποιηθεί με συνοδεία αστυνομικής δύναμης μέχρι τη χώρα προορισμού του, κατόπιν απόφασης του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και εφόσον εξασφαλίζονται όλα τα εχέγγυα ασφαλούς μετάβασης, παραμονής και επιστροφής των συνοδών αστυνομικών.

Άρθρο 48

Χώροι κράτησης αλλοδαπών

1. Ο αλλοδαπός, στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 44, κρατείται στην οικεία αστυνομική αρχή. Μέχρις ότου ολοκληρωθούν οι διαδικασίες απέλασής του μπορεί να παραμένει σε ειδικούς χώρους, οι οποίοι ιδρύονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και λειτουργούν με μέριμνα της Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές και οι όροι λειτουργίας αυτών των χώρων.

2. Την ευθύνη της φύλαξης των ειδικών χώρων έχει η Ελληνική Αστυνομία.

Άρθρο 49

Ανεπιθύμητοι αλλοδαποί

1. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης τηρεί κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Τα κριτήρια και η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής αλλοδαπών από τον κατάλογο αυτών καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Δημόσιας Τάξης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δικαιοσύνης.

2. Αλλοδαπός που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη χώρα, αφότου εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθύμητων, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Αν δεν συμμορφωθεί, απελαύνεται.

3. Αλλοδαπός, στον οποίο δεν επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα, επειδή είναι εγγεγραμμένος στον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών, οφείλει να αναχωρήσει αμελλητί, άλλως επαναπροωθείται αμέσως στη χώρα προέλευσης ή σε τρίτη χώρα, όπου μπορεί να επιτραπεί η είσοδος με ευθύνη και δαπάνες του ιδίου ή εκείνου που τον μετέφερε, οι οποίοι υποχρεούνται και στην καταβολή κάθε άλλης αναγκαίας δαπάνης που απαιτείται μέχρι την αναχώρησή του. Στους ανωτέρω μεταφορείς, όταν αρνούνται την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεών τους, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, πρόστιμο ενός εκατομμυρίου έως πέντε εκατομμυρίων δραχμών, για κάθε μεταφερόμενο άτομο. Με την ίδια απόφαση τα χρησιμοποιηθέντα μεταφορικά μέσα φυλάσσονται και αποδίδονται σε αυτούς μετά την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων και την καταβολή του επιβληθέντος προστίμου ή την προσκόμιση εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης τράπεζας, που καλύπτει το ποσό των ανωτέρω υποχρεώσεών τους και του επιβληθέντος προστίμου.

4. Με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου δραχμών τιμωρείται κάθε αλλοδαπός ο οποίος επανέρχεται παράνομα στη χώρα και

είναι καταχωρημένος στον κατάλογο των ανεπιθύμητων αλλοδαπών. Η άσκηση ενδίκων μέσων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ - ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 50

Παράνομη είσοδος και έξοδος από τη χώρα

1. Όποιος εξέρχεται ή επιχειρεί να εξέλθει από το ελληνικό έδαφος ή εισέρχεται ή επιχειρεί να εισέλθει σε αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών. Θεωρείται επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου δραχμών, αν αυτός που επιχειρεί να αναχωρήσει λάθρα καταζητείται από τις δικαστικές ή αστυνομικές αρχές ή υπέχει φορολογικές ή συναλλαγματικές ή πάσης φύσεως άλλες υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ή είναι υπότροπος.

2. Αν αλλοδαπός εισέλθει στο ελληνικό έδαφος ή εξέλθει από αυτό χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, στον οποίο αναφέρει σχετικώς χωρίς καθυστέρηση, μπορεί να απόσχει από την ποινική δίωξη για την πράξη αυτήν, οπότε γνωστοποιεί αμέσως την απόφασή του αυτή στο διοικητή της αστυνομικής υπηρεσίας ή λιμενικής αρχής που διαπίστωσε την παράνομη είσοδο ή έξοδο, προκειμένου αυτός με απόφασή του να επαναπροωθήσει τον αλλοδαπό αμέσως στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής του. Η έγκριση του εισαγγελέα εφετών μπορεί να δοθεί και με τηλεφωνικό σήμα. Αν δεν καταστεί δυνατή η άμεση επαναπροώθηση του αλλοδαπού, ο διοικητής της αστυνομικής ή λιμενικής αρχής, αφού συντάξει σχετική έκθεση, παραπέμπει τον αλλοδαπό αυτόν στην αρμόδια διοικητική αρχή για απέλαση, σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου αυτού. Η αρχή αυτή, αν η απέλαση δεν πραγματοποιηθεί εντός τριών μηνών, γνωστοποιεί τούτο στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Στην περίπτωση αυτήν ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί να ανακαλέσει την απόφασή του για αποχή από την ποινική δίωξη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, εφόσον δεν έχει παρέλθει ένα έτος από την ημέρα της παράνομης εισόδου του αλλοδαπού στη χώρα.

Άρθρο 51

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων - κυρώσεις

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε αλλοδαπούς, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής ή γενικά δεν αποδεικνύουν ότι παραμένουν νόμιμα στην Ελλάδα, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο. Εξαιρούνται τα νοσοκομεία, θεραπευτήρια και κλινικές, όταν πρόκειται για αλλοδαπούς που εισάγονται εκτάκτως για νοσηλεία και για ανήλικα παιδιά.

2. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να φυλάσσουν διαβατήρια ή άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν την ταυτότητα των κρατούμενων αλλοδαπών, καθώς και τις άδειες παραμονής και εργασίας τους. Τα έγγραφα αυτά επιστρέφονται κατά την απόλυση του αλλοδαπού. Αν ο αλλοδαπός δεν έχει τα έγγραφα αυτά ή δεν έχει άδεια παραμονής ή εργασίας, οι ως άνω υ-

πάλληλοι οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στην πλησιέστερη υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης.

3. Οι υπάλληλοι των παραπάνω υπηρεσιών και φορεί που παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 τιμωρούνται πειθαρχικά και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 52

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων - κυρώσεις

1. Κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων οποίες συμβαλλόμενοι ή συμμετέχοντες καθ' οιονδήποτε τρόπο είναι αλλοδαποί, οι οποίοι παρίστανται αυτοπροσώπως ή δηλώνουν κατοικία ή διαμονή στην ημεδαπή, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να διαπιστώνουν ότι αυτοί χουν θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής και να κάνουν σχετική μνεία στην πράξη τους. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις της σύνταξης πληρεξουσίων σε δικηγόρους προκειμένου να εκπροσωπήσουν αλλοδαπούς ενώπιον δικαστηρίων και άλλων αρχών.

2. Οι συμβολαιογράφοι που παραβαίνουν τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται πειθαρχικά και τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα για παράβαση καθήκοντος.

Άρθρο 53

Υποχρεώσεις εργοδοτών αλλοδαπών εργαζομένων - κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση αλλοδαπών, εφόσον δεν έχουν άδεια παραμονής. Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή έργου ή ανεξάρτητων υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας παραμονής, η ισχύς αυτής της σύμβασης τελεί υπό την ναυητική αίρεση της χορήγησης αυτής της άδειας.

2. Οι εργοδότες που απασχολούν αλλοδαπούς εργαζομένους οφείλουν να ενημερώνουν αμέσως την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, τα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας της έδρας τους και την αρμόδια υπηρεσία τουπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για κό πρόσληψη αλλοδαπού και για κάθε μεταβολή στο κατώτερο εργαζομένου, όπως παράταση της σύμβασης, κατάγελία της σύμβασης, αποχώρηση.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις των δύο παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο που μπορεί να κυμαίνεται από ένα εκατομμύριο έως πέντε εκατομμύρια δραχμές για κάθε παράνομο αλλοδαπό.

4. Όποιος απασχολεί αλλοδαπό που στερείται άδειας παραμονής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Αν εργοδότης είναι νομικό πρόσωπο, οι υπάλληλοι επιβάλλονται στον διευθυντή σύμβουλο στον διαχειριστή ή στον ασκούντα γενικά τη διοίκηση του νομικού προσώπου. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας μπορεί επιπλέον, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να διατάξει το κλείσιμο του καταστήματος ή της εγκαταστάσεως για χρονικό διάστημα από έναν μέχρι έξι μήνες ή για τρεις έως δώδεκα μήνες σε περίπτωση δεύτερης κατάδίκης και εφόσον πρόκειται για κέντρα διασκέδασης από δύο μέχρι δώδεκα μήνες και από έξι μέχρι είκοσι τέσσερις μήνες αντίστοιχα. Αν υπάρξει τρίτη κατάδίκη, το κατάστημα ή η επιχείρηση κλείεται οριστικά και δεν χορηγείται στο ίδιο πρόσωπο τέτοια άδεια για χρονικό διάστημα πέντε ετών

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος νόμου γίνεται με σκοπό την προαγωγή αλλοδαπών σε πορνεία τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων δραχμών. Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικος ή ανήλικη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων δραχμών. Το παραπάνω αδίκημα θεωρείται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρο και εκδικάζεται με τη σχετική διαδικασία. Η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέστηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε, συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας. Οι προβλεπόμενες στην παρούσα παράγραφο ποινές δεν αποκλείουν τη σωρευτική επιβολή άλλων ποινών σε περίπτωση συνδρομής άλλων διατάξεων της ποινικής νομοθεσίας.

6. Με ποινή φυλάκισης τιμωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος παρέχει εξαρτημένη εργασία ή ανεξάρτητες υπηρεσίες ή έργο ή ασκεί επάγγελμα ή άλλη ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα χωρίς άδεια παραμονής.

7. Για την απασχόληση αλλοδαπών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για την κατασκευή έργων ειδικής φύσεως - υποδομής και εκείνων που προβλέπονται από το άρθρο 12 του Π.Δ. 378/1987 (ΦΕΚ 168 Α'), απαιτείται έγκριση της στρατιωτικής αρχής που προϊστάται του έργου.

Άρθρο 54

Υποχρεώσεις υπαλλήλων και λοιπών ιδιωτών - κυρώσεις

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε αλλοδαπούς που δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή θέωση εισόδου ή άδεια παραμονής.

2. Οι διευθυντές ξενοδοχείων, παραθεριστικών κέντρων, κλινικών και θεραπευτηρίων οφείλουν να ενημερώνουν την αστυνομική υπηρεσία ή την υπηρεσία αλλοδαπών και μεταναστευσης για την άφιξη και την αναχώρηση αλλοδαπών που φιλοξενούν.

3. Στα πρόσωπα που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χρηματικό πρόστιμο από πεντακόσιες χιλιάδες έως ένα εκατομμύριο δραχμές.

4. Τα πρόστιμα της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται επίσης στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση ή βεβαίωση ή δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει με τη βεβαίωση ή τη δήλωση που προβλέπεται στα άρθρα 10 παρ. 3 περ. γ', 11 παρ. 2 περ. δ', 19 παρ. 6 περ. α', 21 παρ. 2 περ. δ', 26 παρ. 2 περ. γ', 28 παρ. 3 περ. δ', 34 παρ. 4 περ. γ', 35 παρ. 2 περ. β', 36 παρ. 3 περ. γ' και 37 παρ. 2 περ. β'. Τα ίδια πρόστιμα επιβάλλονται και στους αλλοδαπούς, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 41.

5. Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος αλλοδαπού, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 4, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών.

6. Όποιος διευκολύνει την παράνομη παραμονή αλλοδαπού ή δυσχεραίνει τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για τον εντοπισμό, σύλληψη και απέλασή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών.

7. Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παρακρατεί διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο.

8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδιών ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά έκδοσης ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου δραχμών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά. Με απόφαση του νομάρχη επιβάλλεται και η οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του γραφείου.

Άρθρο 55

Υποχρεώσεις μεταφορέων - κυρώσεις

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα αλλοδαπούς, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος, ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους προωθούν στο εσωτερικό της χώρας, ή διευκολύνουν τη μεταφορά ή προώθησή τους, ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου έως πέντε εκατομμυρίων δραχμών για κάθε μεταφερόμενο αλλοδαπό. Ειδικά πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίων και πλωτών μέσων που μεταφέρουν τους προαναφερόμενους αλλοδαπούς υπό συνθήκες που θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή και την ασφάλειά τους τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών ανά μεταφερόμενο πρόσωπο. Με τις ίδιες ποινές τιμωρούνται και οι συμμετέχοντες στις ανωτέρω αξιόποινες πράξεις. Συνιστά επιβαρυντική περίπτωση και επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή πέντε εκατομμυρίων έως οκτώ εκατομμυρίων δραχμών για κάθε μεταφερόμενο άτομο, αν η μεταφορά ενεργείται κατ' επάγγελμα ή με σκοπό το παράνομο κέρδος, ή αν ο υπαίτιος είναι δημόσιος υπάλληλος ή τουριστικός ή ναυπλιακός ή ταξιδιωτικός πράκτορας, ή είναι υπότροπος. Μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά προσώπων κατάσχονται και δημεύονται με απόφαση του δικαστηρίου, εκτός αν ο ιδιοκτήτης αποδείξει ότι δεν γνώριζε το σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιήθηκαν αυτά. Η άσκηση ενδίκου μέσου κατά των παραπάνω δικαστικών αποφάσεων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

2. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά από και στο εξωτερικό πρόσωπα τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Η ανωτέρω α-

ξιοποίηση πράξη θεωρείται τετελεσμένη, προκειμένου μεν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λάθρα βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά την έναρξη του προ του απόπλου ή της απογειώσεως ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα ή μετά την άπαρση του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που αναχωρεί λάθρα βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλησίον των συνόρων. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

3. Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες ή ταξιδιωτικά γραφεία υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο που να αποκλείει τη μεταφορά από το εξωτερικό στην Ελλάδα αλλοδαπών που δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαιτούμενα διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα. Στις αεροπορικές εταιρείες που παραβαίνουν τις παραπάνω υποχρεώσεις επιβάλλεται με απόφαση του αερολιμενάρχη χρηματικό πρόστιμο από πέντε εκατομμύρια έως δέκα εκατομμύρια δραχμές για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο. Στις ναυτιλιακές εταιρείες ή ταξιδιωτικά γραφεία, το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

4. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ευθύνονται εις ολόκληρο για τις δαπάνες διαβίωσης και τα έξοδα επαναπροώθησης των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Την ίδια ευθύνη έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατρισμό αλλοδαπού, αν παραβιάσθηκαν όροι εισόδου ή παραμονής του στη χώρα. Τα αρμόδια για τον καταλογισμό όργανα, ο τρόπος είσπραξης και διαχείρισης αυτών και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ή οι αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται αμέσως μετά την άφιξη του μεταφορικού μέσου να παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των αλλοδαπών επιβατών που μεταφέρουν και προορίζονται για την Ελλάδα και αντίστροφα. Την ίδια υποχρέωση έχουν κατά την άφιξη αεροπλάνων μη τακτικών πτήσεων από τρίτες χώρες. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης καθορίζονται τα στοιχεία των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ'

ΣΥΣΤΑΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 56

Σύσταση υπηρεσιών και έλεγχος

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστάται Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζεται η διάρθρωση των οργανικών μονάδων της και η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, τα προσόντα του προσωπικού της, καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι των μονάδων της και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέν-

τρωσης και Οικονομικών και γνώμη του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μπορεί να συνιστώνται διευθύνσεις ή τμήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης σε κάθε νομό της Περιφέρειας ως μονάδες της. Ειδικά στην Περιφέρεια Αττικής μπορεί να συνιστώνται μέχρι τέσσερις διευθύνσεις, των οποίων η κατά τόπο αρμοδιότητα καθορίζεται με το ίδιο η εδρικό διάταγμα. Με όμοιο διάταγμα καθορίζεται η έδ τους, η διάρθρωση των οργανικών μονάδων τους και η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους, τα προσόντα του προσωπικού τους, καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων και ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.

Με όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να συνιστώνται μονάδες που ασκούν αρμοδιότητες της περιφέρειας για θέματα ιθαγένειας και ομογενών οι οποίοι υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μπορεί να συνιστώνται, σε έδρες πρεσβειών και έμμισθων ελληνικών προξενικών αρχών, σε πλαίσια διμερών συμφωνιών και με την επιφύλαξη των δεσφών υποχρεώσεων της Χώρας, Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας, να καθορίζονται οι αρμοδιότητές τους, να συνιστούνται οι οργανικές θέσεις προσωπικού και να καθορίζονται κατηγορίες, οι κλάδοι και τα προσόντα του εν λόγω προσωπικού, καθώς και οι κλάδοι από τους οποίους επιλέγονται προϊστάμενοι αυτών και να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα. Οι υπάλληλοι των εν λόγω γραφείων ανακοινώνονται προς τις αλλοδαπές αρχές ως υπάλληλοι της πρεσβευτικής προξενικής αρχής και υπάγονται στην εποπτεία και τον πειθαρχικό έλεγχο του προϊσταμένου της. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα των ανωτέρω υπαλλήλων αρμόδιο είναι το πηρεσιακό συμβούλιο του Υπουργείου Εξωτερικών. Οι υποθετούμενοι ή αποσπώμενοι υπάλληλοι στα γραφεία ευρέσεως εργασίας λαμβάνουν τις αποδοχές στις θέσεις τους και επίδομα αλλοδαπής, η δαπάνη των οποίων βαρύνει τον προϋπολογισμό των φορέων από τους οποίους πέρχονται. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες της καταβολής τ εν λόγω επιδόματος.

4. Οι υπηρεσίες αλλοδαπών και μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και των Περιφερειών, οι αστυνομικές, λιμενικές αερολιμενικές αρχές και οι υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι αρμόδιες να παρακολουθούν την εφαρμογή του παρόντος νόμου, διενεργούν ελέγχους και να βεβαιώνουν τις παραβάσεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορούν να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας διάταξης.

5. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται "υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης" νοείται η διεύθυνση ή το τμήμα αλλοδαπών και μετανάστευσης της παραγράφου 2 που βρεσκαται στο νομό, στον οποίο έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του ο αλλοδαπός ή προτίθεται να εγκατασταθεί, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

6. Μέχρι την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων των παραγράφων 1 και 2 αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου είναι η Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και οι Διευθύνσεις Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή Διοίκησης και Τοπικ

Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης στις Περιφέρειες. Η Επιτροπή Μετανάστευσης συγκροτείται, σε ό,τι αφορά τους υπαλλήλους - μέλη της, από υπαλλήλους αυτών των υπηρεσιών.

7. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δημόσιας Τάξης και Εργασίας καθορίζονται ο εξοπλισμός, τα αρχεία και τα λοιπά στοιχεία που παραδίδονται από τις υπηρεσίες των Υπουργείων Δημόσιας Τάξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Ο.Α.Ε.Δ. στις υπηρεσίες αλλοδαπών και μετανάστευσης και ρυθμίζονται τα σχετικά με τη παράδοση θέματα.

Άρθρο 57

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων που αναφέρονται στα άρθρα 8, 11, 13, 19, 21 έως 27, 29, 30, 32 και 34 έως 37 και ο τύπος και το περιεχόμενο της άδειας παραμονής, καθώς και ο τύπος και το περιεχόμενο του μητρώου αλλοδαπών.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των άρθρων 5 έως 38.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ'

ΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΜΕ ΠΟΛΙΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Άρθρο 58

Προϋποθέσεις πολιτογράφησης

1. Αλλοδαπός που επιθυμεί να αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση απαιτείται να:

α. είναι ενήλικος κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης πολιτογράφησης,

β. μην εκκρεμεί σε βάρος του απόφαση απέλασης,

γ. μην έχει καταδικασθεί τελεσίδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον ενός έτους ή, ανεξαρτήτως ποινής, για εγκλήματα προσβολών του πολιτεύματος, προδοσίας της χώρας, εγκλήματα σχετικά με την εμπορία και διακίνηση ναρκωτικών, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, διεθνή οικονομικά εγκλήματα, εγκλήματα με χρήση μέσων υψηλής τεχνολογίας, εγκλήματα περί το νόμισμα, εγκλήματα αντίστασης, αρπαγής ανηλίκων, κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κλοπής, απάτης, υπεξαίρεσης, εκβίασης, τοκογλυφίας, του νόμου περί μεσαζόντων, πλαστογραφίας, ψευδούς βεβαίωσης, συκοφαντικής δυσφήμισης, λαθρεμπορίας, εγκλήματα που αφορούν τα όπλα, αρχαιότητες, την προώθηση λαθρομεταναστών στο εσωτερικό της χώρας ή τη διευκόλυνση της μεταφοράς ή προώθησής τους ή της εξασφάλισης καταλύματος σε αυτούς για απόκρυψη ή για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα.

2. Αν ο αλλοδαπός είναι αλλογενής απαιτείται επιπλέον να:

α. Διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δέκα συνολικά έτη την τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης πολιτογράφησης. Για τον ανιθαγενή αλλοδαπό ή για τον αλλοδαπό που έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αρκεί διαμονή στην Ελλάδα πέντε έτη μέσα στην τελευταία δωδεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης. Στον ανωτέρω κατά περίπτωση απαιτούμενο χρόνο δεν προσμετράται ο χρόνος που διήνησε ο αλλοδαπός στην Ελλάδα, ως διπλωματικός ή διοικητικός υπάλληλος ξένης χώρας. Η χρο-

νική αυτή προϋπόθεση δεν απαιτείται γι' αυτόν που έχει γεννηθεί και κατοικεί συνεχώς στην Ελλάδα, καθώς και γι' αυτούς που είναι σύζυγοι Ελλήνων ή Ελληνίδων που διαμένουν στην Ελλάδα και έχουν αποκτήσει τέκνα. Για τους συζύγους Ελλήνων διπλωματικών υπαλλήλων που υπηρετούν στο εξωτερικό, προσμετράται για τη συμπλήρωση του παραπάνω χρόνου και ο χρόνος παραμονής τους στ' εξωτερικό, λόγω της υπηρεσίας των Ελλήνων συζύγων τους, ύστερα από πρόταση του Έλληνα πρεσβευτή για τη διαμόρφωση από αυτούς ελληνικής εθνικής συνειδησης.

β. Έχει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, της ελληνικής ιστορίας και γενικά του ελληνικού πολιτισμού.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 58 έως 64 εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του νόμου αυτού.

Άρθρο 59

Δικαιολογητικά

1. Ο αλλοδαπός που επιθυμεί να πολιτογραφηθεί ως Έλληνας υποβάλλει στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας του αίτηση για πολιτογράφηση, που απευθύνεται προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και συνοδεύεται από:

α. δήλωση πολιτογράφησης. Η δήλωση αυτή γίνεται ενώπιον του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών ως μαρτύρων.

β. παράβολο ύψους πεντακοσίων χιλιάδων δραχμών, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το τριάντα τοις εκατό κάθε φορά.

γ. αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου και, εφόσον δεν είναι γραμμένο με λατινικούς χαρακτήρες, μεταφρασμένο στην ελληνική γλώσσα,

δ. άδεια παραμονής ή άλλο αποδεικτικό έγγραφο νόμιμης παραμονής του στη χώρα,

ε. πιστοποιητικό γέννησης ή βάπτισης. Αν ο αλλοδαπός είναι πρόσφυγας και αδυνατεί να προσκομίσει πιστοποιητικό γέννησης, αρκεί η προσκόμιση της απόφασης χορήγησης σε αυτόν πολιτικού ασύλου. Η διάταξη αυτή ισχύει και για πρόσφυγες, των οποίων η αίτηση πολιτογράφησης εκκρεμεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος,

στ. εκκαθαριστικό σημείωμα ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τελευταίου οικονομικού έτους και

η. σημείωμα δακτυλοσκόπησης από το αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας του.

Άρθρο 60

Διαδικασία πολιτογράφησης

1. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζει την αίτηση μαζί με τα δικαιολογητικά στην αρμόδια για θέματα ιθαγένειας υπηρεσία της περιφέρειας. Οι διευθύνσεις αυτές εξετάζουν εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 1 περ. α' και 2 περ. α' του άρθρου 58 για την περαιτέρω εξέταση της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας απορρίπτει την αίτηση.

2. Αν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, η αρμόδια διεύθυνση της Περιφέρειας ζητάει πιστοποιητικό ποινικού μητρώου τύπου Α', πιστοποιητικό μη απέλασης και επιπλέον όσα στοιχεία κρίνει απαραίτητα για το σχηματισμό άποψης για τη γνώση της γλώσσας, για το ήθος και την προσωπικό-

τητα του αλλοδαπού. Στη συνέχεια ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και τη γνώμη της αστυνομικής αρχής του νομού για τα θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας.

3. Μετά από εξέταση του φακέλου η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καλεί τον αλλοδαπό σε συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο ενώπιον της Επιτροπής Πολιτογράφησης, προκειμένου η Επιτροπή να διατυπώσει γνώμη για την αποδοχή ή μη της αίτησης από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η κλήση του αλλοδαπού σε συνέντευξη γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του αλλοδαπού δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης μη εμφάνισης η αίτηση απορρίπτεται.

Άρθρο 61

Απόφαση πολιτογράφησης

1. Η πολιτογράφηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Η απόφαση που απορρίπτει αίτημα πολιτογράφησης δεν αιτιολογείται. Υποβολή νέας αίτησης για πολιτογράφηση επιτρέπεται μετά την παρέλευση έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

Άρθρο 62

Ορκωμοσία

1. Η ιδιότητα του Έλληνα πολίτη αποκτάται με την ορκωμοσία του αλλοδαπού, που πρέπει να γίνει μέσα σε ένα έτος από τη δημοσίευση της απόφασης πολιτογράφησης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Ο όρκος που δίδεται έχει ως εξής: "Ορκίζομαι να φυλάττω πίστη στην Πατρίδα, υπακοή στο Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους και να εκπληρώνω ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά μου ως Έλληνας πολίτης." Η απόφαση πολιτογράφησης ανακαλείται αν ο όρκος δεν δοθεί μέσα στην ετήσια προθεσμία.

3. Ο όρκος δίνεται ενώπιον του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ορίζεται ότι ο όρκος δίδεται ενώπιον άλλου οργάνου.

Άρθρο 63

Πολιτογράφηση ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό

1. Η αίτηση πολιτογράφησης ομογενών που διαμένουν στο εξωτερικό υποβάλλεται στον Έλληνα Πρόξενο του τόπου κατοικίας τους, ο οποίος τη διαβιβάζει στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης με έκθεσή του. Μαζί με την αίτηση υποβάλλονται και τα εξής:

α. δήλωση πολιτογράφησης, η οποία γίνεται ενώπιον του προξένου, παρουσία δύο Ελλήνων πολιτών, ως μαρτύρων,
β. αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου και εφόσον δεν είναι γραμμένο με λατινικούς χαρακτήρες, μεταφρασμένο στην ελληνική,
γ. πιστοποιητικό γέννησης ή βάπτισης,

δ. πιστοποιητικό ποινικού μητρώου των αλλοδαπών αρχών.

2. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από εξέταση

των στοιχείων του φακέλου του ομογενούς και τη γνώμη του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, εισηγείται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης την αποδοχή ή μη του αιτήματος για πολιτογράφηση.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 61 και 62 του νόμου αυτού εφαρμόζονται και για την πολιτογράφηση του άρθρου αυτού.

Άρθρο 64

Επιτροπή Πολιτογράφησης

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συστατάται πενταμελής Επιτροπή Πολιτογράφησης, η οποία αποτελείται από:

α. τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο,

β. τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,

γ. τον προϊστάμενο του Β' Τμήματος Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,

δ. ένα μέλος Δ.Ε.Π. στο γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνιολογίας Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος με τον αναπληρωτή του και

ε. ένα μέλος Δ.Ε.Π. στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχολογίας Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που προτείνεται από τον Πρόεδρο του οικείου Τμήματος με τον αναπληρωτή του.

2. Η Επιτροπή ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με όμοια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών της Επιτροπής. Χρέη γραμματέα της Επιτροπής Πολιτογράφησης ασκεί υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού που υπηρετεί στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με την ίδια ως άνω απόφαση. Στην Επιτροπή Πολιτογράφησης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση.

3. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Πολιτογράφησης είναι διετής.

4. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών καθορίζεται η αμοιβή των μελών της Επιτροπής, του γραμματέα και του εισηγητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ'

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 65

Εκκρεμείς αιτήσεις για θεώρηση εισόδου και για άδεια παραμονής

Άδεια παραμονής και πράσινη κάρτα που δεν έχουν λήξει

1. Αιτήσεις για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου στην Ελλάδα, οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς σε ελληνικά προξενεία, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αιτήσεις για τη χορήγηση κάρτας παραμονής περιορισμέ-

ης χρονικής διάρκειας (πράσινης κάρτας), σύμφωνα τις διατάξεις του Π.Δ. 359/1997, όπως ισχύει σήμερα, καθώς και προσφυγές κατά αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. ενώπιον της ειδικής επιτροπής του άρθρου 5 του ίδιου προεδρικού διατάγματος εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του διατάγματος. Μετά την ολοκλήρωση αυτής της εξέτασης τα Π.Δ/τα 358/1997 και 359/1997 αταρχούνται, με εξαίρεση την παρ. 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 359/1997, η οποία καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Κάρτες που έχουν ανακληθεί με βάση την παραπάνω καταργούμενη διάταξη επαναχορηγούνται εφόσον δεν συντρέχει λόγος δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

3. Αιτήσεις για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας παραμονής, πλην κάρτας παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας (πράσινης κάρτας), οι οποίες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου είναι εκκρεμείς, διαβιβάζονται στις αρμόδιες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο υπηρεσίες. Ομοίως αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας εργασίας ή άδειας άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας ή άδειας παραμονής αλλοδαπών που είναι κάτοχοι άδειας εισόδου υποβάλλονται στις αρμόδιες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο υπηρεσίες. Οι αιτήσεις αυτές συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος. Αν δεν προβλέπονταν τέτοια δικαιολογητικά, συνοδεύονται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος. Κατά τα λοιπά για τη χορήγηση της άδειας παραμονής και για την ανανέωσή της, καθώς και για τη χορήγηση άδειας εργασίας ή άδειας άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Κάρτες παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας (πράσινες κάρτες) που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος και πράσινες κάρτες που θα εκδοθούν σύμφωνα με την παράγραφο 2 αυτού του άρθρου θεωρούνται άδειες εργασίας και παραμονής στις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου. Οι άδειες αυτές, εφόσον λήγουν το αργότερο μέχρι την 31.12.2001, παρατείνονται αυτοδικαίως για ένα ακόμη εξάμηνο από την ημερομηνία λήξης τους. Όσες λήγουν μετά την παραπάνω ημερομηνία, ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ομοίως πράσινες κάρτες, για τις οποίες εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος αιτήσεις ανανέωσής τους, παρατείνονται αυτοδικαίως από την έναρξη ισχύος του παρόντος μέχρι την 30.6.2002 και στη συνέχεια ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

5. Λοιπές άδειες παραμονής, που ισχύουν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και λήγουν το αργότερο μέχρι την 31.12.2001, παρατείνονται αυτοδικαίως για ένα ακόμη εξάμηνο από την ημερομηνία λήξης τους. Όσες λήγουν μετά την παραπάνω ημερομηνία, ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 19 αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται κατά τον πρώτο χρόνο ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 66

Παράνομοι αλλοδαποί

1. Επιτρέπεται η χορήγηση άδειας παραμονής σε αλλοδαπούς που κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα, εφόσον:

α. Είναι κάτοχοι κάρτας παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας (πράσινης κάρτας) που έχει λήξει χωρίς να έχει υποβληθεί αίτηση για ανανέωσή της ή η αίτηση για ανα-

νέωση έχει απορριφθεί ή κάρτας προσωρινής άδειας παραμονής (λευκής κάρτας) ή άδειας παραμονής που έχει λήξει χωρίς να έχει υποβληθεί αίτηση για ανανέωσή της και διαμένουν μετά τη λήξη τους αποδεδειγμένα στη χώρα ή

β. Έχουν ασκήσει προσφυγή κατά αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων του Ο.Α.Ε.Δ. ενώπιον της ειδικής επιτροπής του άρθρου 5 του Π.Δ. 359/1997 και επιθυμούν να παραιτηθούν από την προσφυγή προκειμένου να υπαχθούν στη διαδικασία του παρόντος άρθρου ή

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση κάρτας παραμονής περιορισμένης χρονικής διάρκειας (πράσινης κάρτας) για σοβαρούς ανθρωπιστικούς λόγους στην ειδική επιτροπή του άρθρου 5 του Π.Δ. 359/1997, επειδή δεν πληρούσαν ορισμένες από τις νόμιμες προϋποθέσεις για τη χορήγηση της πράσινης κάρτας ή

δ. Αποδεικνύουν ότι διαμένουν στη χώρα, νόμιμα ή παράνομα, συνεχώς επί ένα έτος μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. i. Οι αλλοδαποί των περιπτώσεων α' και δ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού οφείλουν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου να υποβάλουν στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας τους αίτηση με δύο φωτογραφίες που συνοδεύεται από:

α. Επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας.

β. Προκειμένου για αλλοδαπούς της περ. α' της παρ. 1:

αα. το πρωτότυπο της πράσινης κάρτας, λευκής κάρτας ή άδειας παραμονής που έχει λήξει και

ββ. Αν από το διαβατήριο ή το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν συνάγεται ο χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στην Ελλάδα, έγγραφα βέβαιης χρονολογίας ή λογαριασμούς Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ε.ΥΔ.Α.Π. και κινητής τηλεφωνίας, καθώς και ασφαλιστήρια συμβόλαια, από τα οποία αποδεικνύεται ότι διέμεναν στην χώρα τουλάχιστον ένα έτος πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος. Για τη διαπίστωση του χρόνου παραμονής του αλλοδαπού, τα προσκομιζόμενα έγγραφα δεν είναι απαραίτητο να καλύπτουν συνεχόμενα όλο το διάστημα του έτους. Εύλογα ενδιάμεσα διαστήματα μπορεί να τεκμαίρονται.

γ. Προκειμένου για αλλοδαπούς της περ. δ' της παρ. 1, αν από το διαβατήριο ή από το ταξιδιωτικό έγγραφο δεν συνάγεται ο χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στην Ελλάδα, επιπλέον λογαριασμούς Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., Ε.ΥΔ.Α.Π. και κινητής τηλεφωνίας, καθώς και ασφαλιστήρια συμβόλαια, από τα οποία αποδεικνύεται η τουλάχιστον ετήσια παραμονή τους στην Ελλάδα ή απόφαση δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου δήμων ή κοινοτήτων, των οποίων ο πληθυσμός δεν υπερβαίνει τους 20.000 κατοίκους, με την οποία βεβαιώνεται ο χρόνος παραμονής του αλλοδαπού στην περιφέρειά του. Για τη διαπίστωση του χρόνου παραμονής του αλλοδαπού, τα προσκομιζόμενα έγγραφα δεν είναι απαραίτητο να καλύπτουν συνεχόμενα όλο το διάστημα του έτους. Εύλογα ενδιάμεσα διαστήματα μπορεί να τεκμαίρονται.

ii. Οι αλλοδαποί της παραγράφου 1 μπορούν να αναγνωριστούν ασφαλιστική προύπηρεσία για μικτή ασφάλιση, για το απαιτούμενο χρονικό διάστημα του ενός έτους με ελάχιστο αριθμό ημερών ασφάλισης διακοσίων πενήντα, χωρίς προσαύξηση για το διάστημα αυτό.

iii. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση του αλλοδαπού στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης για τη χορήγηση άδειας παραμονής.

3. Οι αλλοδαποί της περ. β' της παρ. 1 αυτού του άρθρου

υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου παραίτηση από την προσφυγή και αίτηση με δύο φωτογραφίες για τη χορήγηση της προβλεπόμενης από την παρ. 5 αυτού του άρθρου άδειας παραμονής, που συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας. Ο Ο.Α.Ε.Δ. υποχρεούται μέσα σε εύλογο χρόνο να διαβιβάσει στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης την υποβληθείσα αίτηση του αλλοδαπού μαζί με την παραίτηση από την προσφυγή και τα λοιπά δικαιολογητικά, αφού εξετάσει την πληρότητά τους.

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου οι αιτήσεις αλλοδαπών της περ. γ' της παρ. 1 αυτού του άρθρου θεωρούνται ως απορριφθείσες και νέες τέτοιες αιτήσεις δεν επιτρέπεται να υποβάλλονται. Οι αλλοδαποί αυτής της περίπτωσης δικαιούνται να υποβάλλουν στον Ο.Α.Ε.Δ. μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αίτηση με δύο φωτογραφίες για τη χορήγηση της προβλεπόμενης από την παράγραφο 5 αυτού του άρθρου άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από επικυρωμένο αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας. Ο Ο.Α.Ε.Δ. υποχρεούται μέσα σε εύλογο χρόνο να διαβιβάσει στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης την υποβληθείσα αίτηση του αλλοδαπού μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά, αφού εξετάσει την πληρότητά τους.

5. Η υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης εξετάζει τις αιτήσεις των προηγούμενων παραγράφων σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. Η άδεια παραμονής χορηγείται ανεξαρτήτως του λόγου για τον οποίο επιθυμεί να παραμείνει ο αλλοδαπός στην Ελλάδα και έχει διάρκεια έξι μηνών.

6. i. Αλλοδαπός στον οποίο έχει χορηγηθεί η εξαμηνιαία άδεια παραμονής που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, επιτρέπεται να λάβει άδεια εξαρτημένης εργασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, εφόσον μέχρι τη λήξη του εξαμήνου προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης αίτηση για τη χορήγηση άδειας εργασίας και για την ανανέωση της εξαμηνιαίας άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από:

α. Την εξαμηνιαία άδεια παραμονής.

β. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου τύπου Α'.

γ. Πιστοποιητικό υγείας που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο αλλοδαπός δεν πάσχει από νόσημα το οποίο σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και τον Π.Ο.Υ. δύναται να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

δ. Δήλωση στην οποία αναφέρεται η διεύθυνση του καταλύματός του.

ε. Αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος και ότι έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος.

στ. Σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ή αναγγελία προς τον Ο.Α.Ε.Δ. για την πρόσληψη ή δήλωση του εργοδότη ότι θα τον απασχολήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ότι σε περίπτωση διακοπής της σχέσης εργασίας θα ενημερώσει σχετικά την υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης και το νομάρχη.

ii. Η άδεια εργασίας μαζί με το σχετικό φάκελο διαβιβάζεται από το νομάρχη υπηρεσιακά στην υπηρεσία που ασκεί

τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, η οποία ανανεώνει την άδεια παραμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

7. i. Αλλοδαπός στον οποίο έχει χορηγηθεί η εξαμηνιαία άδεια παραμονής που προβλέπεται στην παράγραφο 5, επιτρέπεται να λάβει άδεια εργασίας για την παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, εφόσον μέχρι τη λήξη του εξαμήνου προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία εργασίας της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης αίτηση για τη χορήγηση άδειας εργασίας και για την ανανέωση της εξαμηνιαίας άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από:

α. Τα υπό στοιχεία α', β', γ', δ' και ε' της παρ. 6. i. δικαιολογητικά.

β. Σύμβαση ανεξάρτητων υπηρεσιών ή σύμβαση έργου ή αναγγελία προς τον Ο.Α.Ε.Δ. για την πρόσληψη ή δήλωση του εργοδότη ότι θα τον απασχολήσει για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και ότι σε περίπτωση διακοπής της απασχόλησης θα ενημερώσει σχετικά την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης και το νομάρχη ή τέλος βιβλιάριο ενσήμων ασφάλιστικού οργανισμού από το οποίο να προκύπτει ότι ο αλλοδαπός έχει πραγματοποιήσει αριθμό ημερομισθίων ίσο τουλάχιστον με το μισό των εργασιμων ημερών που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία χορήγησης της προσωρινής εξαμηνιαίας άδειας παραμονής μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησής του για την έκδοση της άδειας εργασίας.

ii. Η άδεια εργασίας μαζί με το σχετικό φάκελο διαβιβάζεται από το νομάρχη υπηρεσιακά στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης, η οποία ανανεώνει την άδεια παραμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

8. i. Αλλοδαπός, στον οποίο έχει χορηγηθεί η εξαμηνιαία άδεια παραμονής που προβλέπεται στην παράγραφο 5, επιτρέπεται να λάβει άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, εφόσον μέχρι τη λήξη του εξαμήνου προσκομίσει στο δήμο ή την κοινότητα αίτηση για τη χορήγηση άδειας άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και για την ανανέωση της εξαμηνιαίας άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από:

α. Τα υπό στοιχεία α', β', γ' και δ' της παρ. 6. i. δικαιολογητικά.

β. Αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι ασφαλισμένος και ότι έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές του υποχρεώσεις για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης.

γ. Οικονομοτεχνική μελέτη στην οποία περιλαμβάνονται τουλάχιστον το είδος και το ύψος της επένδυσης, καθώς και οι πηγές χρηματοδότησης και στοιχεία που να αποδεικνύουν την επιστημονική, τεχνική ή επαγγελματική του κατάρτιση ως προς τη δραστηριότητα που επιθυμεί να ασκήσει.

δ. Επίσημα αποδεικτικά στοιχεία επαρκών οικονομικών πόρων για την κάλυψη των εξόδων παραμονής και της δραστηριότητας που θα ασκήσει.

ii. Ο δήμος ή η κοινότητα εξετάζει την πληρότητα των δικαιολογητικών και τα διαβιβάζει μαζί με την αίτηση στην υπηρεσία που ασκεί τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας αλλοδαπών και μετανάστευσης. Η υπηρεσία αυτή χορηγεί την άδεια άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 25 και ανανεώνει την άδεια παραμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 67

Οικογενειακή συνένωση

1. Ο αλλοδαπός που έχει άδεια παραμονής ή κάρτα πε-

ισμένης χρονικής διάρκειας (πράσινη κάρτα) κατά την αξη ισχύος του παρόντος και διαμένει στην Ελλάδα δύολάχιστον έτη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος οει να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση άδειας παραής για τα μέλη της οικογένειάς του για οικογενειακή συωση, εφόσον τα μέλη αυτά συγκατοικούσαν μαζί του μέτην παραπάνω ημερομηνία και στερούνται θεώρησης ύδου ή άδειας παραμονής. Η αίτηση συνοδεύεται από τα ιολογητικά της παραγράφου 3 του άρθρου 28 και από ύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του αλλοδαπού ότι τα η της οικογένειάς του συγκατοικούσαν με αυτόν μέχρι παραπάνω ημερομηνία.

Η παραμονή στην Ελλάδα των μελών της οικογένειας οδαπού, ο οποίος έλαβε την εξαμηνιαία άδεια παραμονής ιφωνα με την παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου, ύπτεται από αυτήν την άδεια, εφόσον μέχρι την έναρξη ός του παρόντος συγκατοικούσαν με αυτόν. Ο αλλοδαός οφείλει μέχρι τη λήξη του εξαμήνου να υποβάλει αίτηγια τη χορήγηση άδειας παραμονής στα παραπάνω μέτης οικογένειάς του για οικογενειακή συνένωση. Η αίτησυνοδεύεται από την εξαμηνιαία άδεια παραμονής, από τα ύ στοιχεία γ' και δ' της παραγράφου 3 άρθρου 28 και της ύ. 1 του άρθρου 29 δικαιολογητικά και από υπεύθυνη δήση του Ν. 1599/ 1986 του αλλοδαπού ότι τα μέλη της οιγένειάς του συγκατοικούσαν με αυτόν μέχρι την παρανω ημερομηνία. Η άδεια παραμονής για οικογενειακή συωση χορηγείται ταυτόχρονα με την ανανέωση της εις παραμονής του αλλοδαπού, σύμφωνα με το προηύμενο άρθρο.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων παρ. 2, 29 παρ. 2, 30, 31 και 32 του παρόντος.

Άρθρο 68

Απαγόρευση απέλασης

Οι αλλοδαποί που υποβάλλουν τις αιτήσεις που προέπονται στα άρθρα 65 έως 67 του παρόντος νόμου, καις και τα μέλη της οικογένειάς τους δεν επιτρέπεται να ελαθούν λόγω έλλειψης άδειας παραμονής μέχρι την οση της απόφασης για τη χορήγηση ή μη άδειας παμονής.

Άρθρο 69

Εκκρεμείς αιτήσεις και δηλώσεις πολιτογράφησης

Ειδικές περιπτώσεις διαπίστωσης ιθαγένειας

1. Εκκρεμείς δηλώσεις για πολιτογράφηση που έχουν υποβληθεί μέχρι τις 15.11.2000 εξετάζονται σύμφωνα με τις τάξεις που ίσχυαν πριν από την έναρξη ισχύος του παόντος νόμου. Εκκρεμείς δηλώσεις για πολιτογράφηση που έχουν υποβληθεί μετά την ως άνω ημερομηνία εξετάονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Εκκρεμείς αιτήσεις πολιτογράφησης που δεν συνοδεύονται από αντίτοιχες δηλώσεις πολιτογράφησης και που έχουν υποβληθεί πριν από την παραπάνω ημερομηνία δεν λαμβάνονται υπόψη.

2. Νέες αιτήσεις για πολιτογράφηση που θα υποβληθούν, πέρα από την απόρριψη προηγούμενης αίτησης πολιτογράφησης σύμφωνα με το προϊσχύον άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 130/1993 (ΦΕΚ 62 Α'), εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας διαστώνεται η κτήση ή μη της ελληνικής ιθαγένειας προσώων που ζητούν να καθορισθεί η ιθαγένειά τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Ν.Δ.

3370/1955 - ΦΕΚ 258 Α'), όπως αυτός ισχύει, καθώς και με τις προϊσχύουσες αυτού σχετικές διατάξεις, και τις διεθνείς συμβάσεις και συνθήκες. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, όπως αυτός ισχύει, αναγράφεται η λέξη "νομάρχης", εφεξής νοείται ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας.

4. Ελληνίδα που απέβαλε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με αλλοδαπό την ανακτά, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της.

5. Αλλοδαπή που απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια λόγω του γάμου της με Έλληνα και διατηρεί την ιθαγένεια που είχε πριν από την τέλεση του γάμου, αποβάλλει την ελληνική ιθαγένεια, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή της στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας της ή της διαμονής της.

6. Τέκνο που γεννήθηκε πριν από την 8.5.1984 από μητέρα Ελληνίδα κατά το χρόνο του τοκετού ή της τέλεσης του γάμου από τον οποίο γεννήθηκε το τέκνο, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας του ή της διαμονής του.

7. Τέκνο που γεννήθηκε από Έλληνα πατέρα και αλλοδαπή μητέρα πριν από την ισχύ του Ν. 1250/1982, εφόσον θεωρείται γνήσιο σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 7 παράγραφος 3 του παραπάνω νόμου, γίνεται Έλληνας, αν δηλώσει τη σχετική βούλησή του στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου της κατοικίας του ή της διαμονής του.

8. Εάν το τέκνο είναι ανήλικο, η δήλωση της παραγράφου 6 υποβάλλεται από τη μητέρα και η δήλωση της παραγράφου 7 από τον πατέρα.

9. Επιτρέπεται η αποποίηση της ελληνικής ιθαγένειας εφόσον ο ενδιαφερόμενος είναι ενήλικας, δηλώνει ότι έχει πάψει να υφίσταται πλέον γνήσιος δεσμός του με τη χώρα και διαμένει στην αλλοδαπή. Για την αποποίηση υποβάλλονται δήλωση ενώπιον του Έλληνα προξένου του τόπου διαμονής του ενδιαφερομένου και αίτηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η αποδοχή της αίτησης γίνεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Ιθαγένειας, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο χρόνος απώλειας της ιθαγένειας ανατρέχει στο χρόνο αποδοχής της αίτησης.

Άρθρο 70

Δηλώσεις - Κυρώσεις

1. Οι δηλώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 65 έως 67 του παρόντος πρέπει να φέρουν θεώρηση για το γνήσιο της υπογραφής τους.

2. Τα πρόστιμα της παραγράφου 3 του άρθρου 54 αυτού του νόμου επιβάλλονται και στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση ή βεβαίωση ή δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει με τη δήλωση ή βεβαίωση που προβλέπεται στο άρθρο 66 παρ. 2.ι.γ, παρ. 6.ι.ε και στ, παρ. 7.ι.α και β, παρ. 8.ι.α και στο άρθρο 67 παρ. 1 και 2 του παρόντος.

3. Για την εφαρμογή των άρθρων 65 έως 67 τα δικαιολογητικά που απαιτούνται από ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες εκδίδονται κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου και της λοιπής κείμενης νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ'
ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 71

Παράβολα - Αναπροσαρμογή προστίμων
Επικυρώσεις

1. Η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωση των αδειών παραμονής και εργασίας συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

α. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους σε πενήντα χιλιάδες δραχμές.

β. Για τις άδειες διάρκειας από ένα έτος μέχρι δύο ετών σε εκατό χιλιάδες δραχμές.

γ. Για τις άδειες διάρκειας από δύο έως έξι ετών σε εκατόν πενήντα χιλιάδες δραχμές.

δ. Για τις άδειες διάρκειας άνω των έξι ετών, σε τριακόσιες χιλιάδες δραχμές.

2. Τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

3. Τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα που απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισημείωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν επικύρωση, από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, του γνησίου της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου.

4. Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο θεωρήσεις εισόδου που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών για σκοπούς μη τουριστικούς είναι εθνικές θεωρήσεις.

Άρθρο 72

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

α. τα άρθρα 1-4, 6-8, 10-16, 18-23, 26-33, 34 παρ. 1-3 και 35 του Ν. 1975/1991 (ΦΕΚ 184 Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από το Ν. 2452/1996 (ΦΕΚ 283 Α') και το Ν. 2713/1999 (ΦΕΚ 89 Α'),

β. τα άρθρα 5, 6, 7 και 9 του Ν.Δ. 3370/1955 (Κώδικας Ελληνικής Ιθαγένειας), όπως τροποποιήθηκαν από τον Α.Ν. 481/1968, το Ν. 1438/1984 (ΦΕΚ 60 Α') και το Ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62 Α'), και οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 7, το άρθρο 8 και οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 9 του Ν. 1438/1984 (ΦΕΚ 60 Α'),

γ. η παράγραφος 3 του άρθρου 4 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 8 του Ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62 Α'), οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 9 του Ν. 2307/1995, καθώς και η παράγραφος 8 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000,

δ. το άρθρο 2 του β.δ. 339/1965 (ΦΕΚ 82 Α'),

ε. το άρθρο 4 του Ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α'),

στ. κάθε γενική ή ειδική διάταξη, που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Άρθρο 73

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία "Κέντρο Μελέτης της Μετανάστευσης", που έχει ως έργο την έρευνα και την εκπόνηση μελετών για το σχε-

διασμό και την εφαρμογή μεταναστευτικής πολιτικής και εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, καθορίζονται ειδικότερες αρμοδιότητες του Κέντρου Μελέτης της Μετανάστευσης, τα όργανα διοίκησής του, ο τρόπος διορισμού τους, η διάρθρωση των υπηρεσιών του και οι αρμοδιότητές τους, συνιστώνται οι απαιτούμενες θέσεις προσωπικού, καθορίζονται οι πόροι του και ρυθμίζεται κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

3. Με απόφαση των ανωτέρω Υπουργών καθορίζονται η αμοιβή των οργάνων διοίκησης του Κέντρου και οι αποδοχές του προσωπικού αυτού.

Άρθρο 74

Οι διατάξεις της Π.Υ.Σ. 19/8.2.1990 (ΦΕΚ 16 Α'), που κυρώθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 1878/1990 (ΦΕΚ 33 Α') και των άρθρων 2 και 3 του Ν. 1895/1990 (ΦΕΚ 116 Α'), όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 39 του Ν. 1968/1991 (ΦΕΚ 150 Α') και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 20 παρ. 6 του Ν. 2386/1996 (ΦΕΚ 43 Α') και του άρθρου 32 του Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α') για απόσπαση υπαλλήλων από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και τη διάθεσή τους στα γραφεία των βουλευτών και Ελλήνων βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για τη γραμματειακή υποστήριξη του έργου τους, εφαρμόζονται και για την απόσπαση υπαλλήλων στα γραφεία των κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή ή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Ο αριθμός των υπαλλήλων που μπορεί να αποσπώνται για τον ως άνω σκοπό στα πολιτικά γραφεία των κομμάτων υπολογίζεται ως εξής:

α) Στα κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή και έλαβαν κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές ποσοστό ψήφων μικρότερο από 10%, ο αριθμός των δυνάμενων να αποσπασθούν υπαλλήλων ισούται με τον αριθμό είκοσι (20), προσαυξανόμενο με τον αριθμό του ποσοστού των ψήφων.

β) Στα λοιπά κόμματα που εκπροσωπούνται στη Βουλή, ο αριθμός των υπαλλήλων ισούται με το διπλάσιο του αριθμού του ποσοστού των ψήφων που έλαβαν, προσαυξανόμενο κατά δέκα (10).

γ) Στα κόμματα που εκπροσωπούνται μόνο στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ο αριθμός των υπαλλήλων ισούται με τον αριθμό δέκα (10), προσαυξανόμενος με τον αριθμό του ποσοστού των ψήφων που έλαβαν κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές.

Για τον ανωτέρω υπολογισμό, ο αριθμός του ποσοστού των ψήφων στρογγυλοποιείται στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα.

Η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 58 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 20 του Ν.2026/1992 (ΦΕΚ 43 Α'), εφαρμόζεται και για τους υπαλλήλους της περιπτώσεως γ'.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν από 9.4.2000.

Άρθρο 75

1. Στο άρθρο 54 του Π.Δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') "Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας" προστίθεται νέα παράγραφος 3 και αναριθμείται η υφιστάμενη παράγραφος 3 σε 4, που έχει ως εξής:

"3. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό (σο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων) κάθε συνδυασμού.

υχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη κέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της ονάδας και άνω."

2. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 55 του Π.Δ. 410/1995 προστίθενται οι λέξεις "ή διαφορετικό ποσοστό από το προβλεπόμενο στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου".

3. Στο άρθρο 23 του Π.Δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α) "Κώδικας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης" προστίθεται παράγραφος 3 και αναριθμούνται οι υφιστάμενες παράγραφοι 3, 4, 5 και 6 σε 4, 5, 6 και 7, που έχει ως εξής:

"3. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων από κάθε φύλο πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 του συνολικού αριθμού των υποψηφίων κάθε συνδυασμού. Γυχόν δεκαδικός αριθμός στρογγυλοποιείται στην επόμενη κέραιη μονάδα, εφόσον το κλάσμα είναι ίσο με μισό της ονάδας και άνω."

4. Στις παραγράφους 4 και 6 του άρθρου 23 του Π.Δ. 30/1996, όπως αναριθμήθηκαν σε παραγράφους 5 και 7 με την προηγούμενη παράγραφο, στην παρ. 1 του άρθρου 25 και στην παρ. 2 του άρθρου 37 του ίδιου προεδρικού διατάγματος, οι λέξεις: "παράγραφος 3", "παράγραφος 1 έως 3", "παράγραφος 3", "παρ. 3 του άρθρου 23" και "παρ. 4 του άρθρου 23" αντικαθίστανται με τις λέξεις: "παράγραφος 4", "παράγραφος 1 έως 4", "παράγραφος 4", "παρ. 4 του άρθρου 23" και "παρ. 5 του άρθρου 23".

Άρθρο 76

1. Η παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

"2. Την ελληνική ιθαγένεια αποκτά ο ομογενής με απόφαση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως έπειτα από γνώμη της οικείας προξενικής αρχής ως προς την ιδιότητά του ως ομογενούς. Την ιδιότητά του ως ομογενούς διερευνά τριμελής επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Έλληνα Πρόξενο και δύο μέλη. Με απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών ορίζονται τα μέλη κάθε επιτροπής και η αμοιβή τους. Οι οριζόμενοι ως μέλη της επιτροπής πρέπει απαραίτητα να είναι Έλληνες πολίτες."

2. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο εκδίδεται μόνο εφόσον δεν συντρέχει η ρηυπόθεση της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 58 του παρόντος.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

"3. Η ιδιότητα του ενδιαφερομένου ως ομογενούς διαπιστώνεται ύστερα από συνέντευξη του ενώπιον της επιτροπής της προηγούμενης παραγράφου. Για τη διαπίστωση της ιδιότητας του ομογενούς η επιτροπή μπορεί να συνεκτιμά οποιαδήποτε στοιχεία προσκομίσει ο ενδιαφερόμενος, από τα οποία τεκμαίρεται η ιδιότητά του αυτή."

4. Στο δεύτερο στίχο της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 οι λέξεις "για την ελληνική καταγωγή του αιτούντος ομογενούς" αντικαθίστανται από τις λέξεις "για την ιδιότητα ως ομογενούς του αιτούντος". Στον πρώτο στίχο του πέμπτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 οι λέξεις "για την ελληνική καταγωγή" αντικαθίστανται από τις λέξεις "για την ιδιότητα ως ομογενών".

5. Στον τρίτο στίχο του ίδιου ως άνω εδαφίου και στον όγδοο στίχο της παρ. 11 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 οι λέξεις "δικαιολογητικά" και "δικαιολογητικών" αντικαθίστανται από τις λέξεις "στοιχεία" και "στοιχείων". Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 μετά τη λέξη "Εξωτερικών" προστίθεται η λέξη "Οικονομικών". Στο έκτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 1 μετά τις λέξεις "η

σύνθεσή τους" προστίθενται οι λέξεις "η αμοιβή των μελών τους και του γραμματέα τους".

6. Οι ομογενείς που έχουν έλθει στην Ελλάδα μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου με θεώρηση εισόδου και διαμένουν στη χώρα ανεξαρτήτως από το χρόνο λήξης του διαβατηρίου ή της θεώρησης εισόδου, μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια ή το ειδικό δελτίο ταυτότητας της παραγράφου 11 κατά τα οριζόμενα στις ανωτέρω παραγράφους, υποβάλλοντας τη σχετική αίτηση στο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, τηρουμένης της διαδικασίας της παραγράφου 4 του άρθρου 1 εκτός από τη γνώμη της προξενικής αρχής. Με την ίδια διαδικασία αποκτούν ελληνική ιθαγένεια ή ειδικό δελτίο ταυτότητας γονείς ή τέκνα ομογενών που έχουν ήδη αποκτήσει ελληνική ιθαγένεια ή ειδικό δελτίο ταυτότητας, οι οποίοι έρχονται στη χώρα. Με την υποβολή της αίτησης για κτήση ελληνικής ιθαγένειας ή για χορήγηση του ειδικού δελτίου ταυτότητας κατά τα ανωτέρω, η οποία συνοδεύεται από σημείωμα δακτυλοσκόπησης, χορηγείται στον αιτούντα βεβαίωση εξαμήνης διάρκειας που μπορεί να ανανεώνεται για ίσο χρόνο μέχρι την έκδοση της σχετικής απόφασης και η οποία επέχει θέση άδειας παραμονής και εργασίας.

Στους αλλογενείς συζύγους των παραπάνω χορηγείται προσωρινή άδεια παραμονής ισόχρονης διάρκειας.

7. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 1 προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

"Μετά τη δόση του όρκου ο αποκτών την ελληνική ιθαγένεια, καθώς και τα ανήλικα τέκνα αυτού εγγράφονται στα Μητρώα Αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας του κράτους που επιθυμεί με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας. Όσα από αυτά δεν καλύπτονται από την παραπάνω απόφαση συμπληρώνονται με την προσκόμιση οποιουδήποτε πρόσφορου αποδεικτικού στοιχείου."

8. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 (ΦΕΚ 24 Α) προστίθενται εδάφια τρία, ως εξής:

"Επιτρέπεται ο εξελληνισμός του ονόματος και του επωνύμου ομογενών των οποίων διαπιστώνεται ή έχει διαπιστωθεί η ελληνική ιθαγένεια και έχουν εγγραφεί στα μητρώα αρρένων και στα δημοτολόγια, αν τα στοιχεία αυτά είχαν μεταβληθεί ή αλλοιωθεί στη χώρα από την οποία προέρχονται.

Ο εξελληνισμός γίνεται, κατά περίπτωση, με απόφαση του γενικού γραμματέα περιφέρειας ή του νομάρχη, μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου. Με την ίδια απόφαση διατάσσεται και η διόρθωση των στοιχείων στο μητρώο αρρένων και στο δημοτολόγιο."

9. Οι διατάξεις του Ν.Δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία εφαρμόζονται και στους ομογενείς που έχουν λάβει ειδικό δελτίο ταυτότητας ομογενούς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

10. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αιτήσεις ομογενών για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας εξετάζονται με βάση τις διατάξεις του Ν. 2790/2000, όπως αυτές τροποποιούνται με το παρόν άρθρο.

11. Για τα παραχωρηθέντα ή παραχωρούμενα, κατά τις διατάξεις του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος (ΦΕΚ 239 Α) και του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2790/2000 (ΦΕΚ 24 Α), οικόπεδα στους παλινοστούντες ομογενείς από την τώως Σοβιετική Ένωση δεν οφείλεται τίμημα, οι δε βεβαιωθείσες οφειλές από την αιτία αυτή προς την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος διαγράφονται. Τυχόν καταβληθείσες δόσεις του τιμήματος δεν επιστρέφονται.

Η μεταγραφή των κατά τις ανωτέρω διατάξεις εκδιδόμε-

νων τίτλων κυριότητας απαλλάσσεται από κάθε φόρο, χαρτόσημο, εισφορά ή δικαίωμα υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου.

12. Επί των παραχωρηθέντων ή παραχωρούμενων, κατά τις διατάξεις του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος και του Ν. 2790/2000, οικοπέδων επιτρέπεται η εγγραφή υποθήκης εκ του νόμου ή δικαστικής αποφάσεως ή η εγγραφή προσημείωσης υποθήκης, καθώς και η παραχώρηση συμβατικής υποθήκης εκ μέρους του δικαιούχου μόνο υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων, αναγνωριζομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος και μόνο για την ασφάλεια των χορηγούμενων από αυτά δανείων ή άλλων εγγυήσεων, που προορίζονται αποκλειστικά για την ανέγερση κτισμάτων επί των οικοπέδων ή για την επέκτασή ή επισκευή των επί αυτών κτισμάτων.

13. α. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστώνται δέκα (10) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού, πέντε (5) θέσεις του κλάδου ΠΕ Κοινωνιολόγων και πέντε (5) θέσεις του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού.

β. Στην Περιφέρεια Αττικής συνιστώνται είκοσι (20) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, έξι (6) θέσεις του κλάδου ΠΕ Κοινωνιολόγων και δέκα (10) θέσεις του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού.

γ. Σε καθεμία από τις λοιπές Περιφέρειες συνιστώνται δέκα (10) θέσεις του κλάδου ΠΕ Διοικητικού - Οικονομικού, τέσσερις (4) θέσεις του κλάδου ΠΕ Κοινωνιολόγων και οκτώ (8) θέσεις του κλάδου ΤΕ Διοικητικού - Λογιστικού."

14. Η παρ. 10 του άρθρου 1 του Ν. 2790/2000 (ΦΕΚ 24 Α) καταργείται.

Άρθρο 77

1. Οι υφιστάμενες, δυνάμει των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 39 του Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Ν. 2307/1995 (ΦΕΚ 113 Α') και της παρ. 18 του άρθρου δεύτερου του Ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α'), προσωποπαγείς θέσεις, με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται.

Οι υπάλληλοι που κατέχουν τις θέσεις αυτές μετατάσσονται αυτοδικαίως με τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που θεωρήθηκαν αρχικώς αποσπασμένοι, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 39 του Ν. 2218/1994, σε κενή οργανική θέση και στον αντίστοιχο κλάδο και αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση ή αντίστοιχος κλάδος, σε προσωποπαγή θέση ή και σε προσωρινό κλάδο, που συνιστάται αυτοδίκαια, με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Διοικητικές πράξεις άρσεως της αποσπάσεως των ανωτέρω ή της διαπίστωσης της αποσπάσεως δεν λαμβάνονται υπόψη και οι υπάλληλοι μετατάσσονται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στην οποία θεωρήθηκαν αρχικώς αποσπασμένοι.

Αποσπάσεις των υπαλλήλων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 21 του άρθρου 15 του Ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'), ή για λόγους συνυπηρέτησης συζύγων ή για λόγους υγείας, διατηρούνται σε ισχύ, χωρίς να θίγεται η κατά τα ανωτέρω μετάταξή τους.

Για την αυτοδίκαιη μετάταξη των ανωτέρω εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του Νομάρχη, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 6, 7 και 9 του άρθρου 39 του Ν. 2218/1994, η παρ. 6 του άρθρου 83 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών συντάξεων, όπως προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 2512/1997 (ΦΕΚ 38 Α') και συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 29 του Ν. 2768/1999 (ΦΕΚ 273 Α') και οι παράγραφοι 3 και 5 του άρθρου 22 του Ν. 2738/1999 (ΦΕΚ 180 Α').

Από τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται όσοι εκ των ανωτέρω έχουν κριθεί και κατέχουν, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, θέση προϊστάμενου τμήματος ή αυτοτελούς γραφείου ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας, οι οποίοι διατηρούν την προσωποπαγή θέση που κατέχουν στο Υπουργείο που υπηρετούν.

2. Στο άρθρο 104 του Π.Δ. 30/1996 (ΦΕΚ 21 Α') προστίθεται παράγραφος 6, που έχει ως εξής:

"6. Σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση συνιστάται αυτοδίκαια, στην περίπτωση που δεν έχει συσταθεί με τον Οργανισμό της παραγράφου 1 καμία θέση Γενικού Διευθυντή, μία θέση με το βαθμό αυτόν. Για την προαγωγή στη θέση αυτή κρίνονται όλοι οι υπάλληλοι των κλάδων ΠΕ της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης τηρουμένων και των λοιπών διατάξεων, για προαγωγή στο βαθμό του Γενικού Διευθυντή, του Υπαλληλικού Κώδικα. Με τον Οργανισμό της παραγράφου 1 είναι δυνατόν να περιορίζονται οι κλάδοι του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον συστήνονται και άλλες θέσεις Γενικών Διευθυντών."

Άρθρο 78

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 1 του Ν. 2622/1998 (ΦΕΚ 134 Α'), όπως η παράγραφος 2 τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Ν. 2838/2000 (ΦΕΚ 179 Α'), αντικαθίστανται ως εξής:

"1. Στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης συνιστώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, κεντρική και περιφερειακές Αστυνομικές Υπηρεσίες Συνοριακής Φύλαξης και Δίωξης Λαθρομετανάστευσης, με αποστολή την αποτροπή παράνομης εισόδου αλλοδαπών στη χώρα, τον εντοπισμό και τη σύλληψη των παρανόμως εργαζομένων ανά την επικράτεια και την παραπομπή τους στη δικαιοσύνη ή την επαναπροώθησή τους αλλοδαπών, καθώς και τον εντοπισμό και τη σύλληψη προσώπων που διευκολύνουν την παράνομη είσοδο και εργασία αλλοδαπών και την παραπομπή τους στη δικαιοσύνη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Υπηρεσίες Συνοριακής Φύλαξης και Δίωξης Λαθρομετανάστευσης μπορεί να ιδρύονται κυρίως σε παραμεθόριους και όμορους αυτών νομούς ή σε γειτονιάζοντες με τους τελευταίους νομούς ή σε νησιά που βρίσκονται εγγύς των θαλάσσιων συνόρων της χώρας, καθώς και σε οποιονδήποτε άλλο νομό παρατηρείται αυξημένη παράνομη εγκατάσταση και απασχόληση αλλοδαπών. Η ίδρυση, η οργάνωση, η λειτουργία και οι αρμοδιότητες των Υπηρεσιών Συνοριακής Φύλαξης και Δίωξης Λαθρομετανάστευσης καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που προτείνεται από τους Υπουργούς Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης."

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του Ν. 2622/1998 (ΦΕΚ 138 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Για το χρόνο εργασίας και τις άδειες των Συνοριακών Φυλάκων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις που ισχύουν για το αστυνομικό προσωπικό."

3. Το εδάφιο στ' της παρ. 8 του άρθρου 4 του Ν. 2622/1998 αντικαθίσταται ως εξής:

"στ. Στις περιπτώσεις που για το αστυνομικό προσωπικό προβλέπεται απόλυση για λόγους υγείας ή θέση του σε υπηρεσία γραφείου. Η κρίση της σωματικής ικανότητας γίνεται από τα όργανα και με τη διαδικασία που προβλέπονται για το αστυνομικό προσωπικό."

4. Μετάθεση ή απόσπαση Συνοριακού Φυλάκα ή Ειδικού Φρουρού μπορεί να διαταχθεί για λόγους συνυπηρέτησης με αστυνομικό ή πυροσβεστικό ή στρατιωτικό υπάλληλο ή δικαστικό λειτουργό. Η διαδικασία, τα αρμόδια όργανα και οι προϋποθέσεις της μετάθεσης ή απόσπασης αυτών, κα-

ως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.

5. Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 28 του Ν. 2800/2000 (ΦΕΚ 41 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"4. Για το πολιτικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος συγκροτούνται αντίστοιχα υπηρεσιακά συμβούλια, με απόφαση του Αρχηγού του οικείου Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 683/1999 (ΦΕΚ 19 Α'). Οι γραμματειακές υπηρεσίες στα αραπάνω συμβούλια παρέχονται με μέριμνα των αρμόιων για θέματα πολιτικού προσωπικού Υπηρεσιών των οικείων Αρχηγείων."

Άρθρο 79

Η διάταξη της παρ. 30 του άρθρου 9 του Ν. 2266/1994 (ΦΕΚ 218 Α') καταργείται. Μετατάξεις που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος θεωρούνται όμιμες.

Άρθρο 80

1. Στην περ. 41.1. της παρ. 41 του άρθρου 1 του Ν. 1539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') οι λέξεις "και τις κοινότητες: 1. Αζού, 2. Ζωνιανών, οι οποίες καταργούνται" διαγράφονται.

2. Στην περ. 41.4. της παρ. 41 του άρθρου 1 του Ν. 1539/1997 (ΦΕΚ 244 Α') μετά τις λέξεις "15. Χώνου" προστίθενται οι λέξεις "16. Αζού, 17. Ζωνιανών".

3. Μέχρι τη διενέργεια των επόμενων γενικών Δημοτικών και Κοινοτικών Εκλογών, οι δήμοι των περ. 41.1. και 41.4. της παρ. 41 του άρθρου 1 του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), όπως ανασυγκροτούνται με τις προηγούμενες παραγράφους, διοικούνται από τα υφιστάμενα αντίστοιχα όργανα διοίκησης.

Άρθρο 81

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του, αρχίζει ένα μήνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 56 έως 64, 72 περιπτώσεις β', γ' δ' και ε' και 75 έως 80, των οποίων η ισχύς αρχίζει

από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως Νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 26 Απριλίου 2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
Α. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Α. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ
Χ. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Χ. ΒΕΡΕΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 27 Απριλίου 2001

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ